

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1980-1981

4 SEPTEMBER 1981

WETSONTWERP

op de uitvindingsoctrooien

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het industrieel eigendomsrecht, en meer bepaald datgene betreffende de uitvindingsoctrooien, kende de laatste jaren een belangrijke evolutie op internationaal vlak. Het onophoudelijk aanzwellen van het aantal technische uitvindingen, resultaat van een alsmear voortgestuwde industrialisering, de noodzaak om de uitvinders beter te beschermen en om de afleveringsformaliteiten inzake uitvindingsoctrooien te vergemakkelijken, de forse uitbreiding van de internationale uitwisselingen van produkten en van middelen welke technische verworvenheden bevatten, dit alles heeft er de Staten toe aangezet naar harmonisatie, zelfs in bepaalde gevallen naar uniformisering van de bepalingen die de uitvindingsoctrooien beheersen te streven.

Dit streven naar een internationale samenwerking, dat reeds vanaf 1883 tot uiting kwam bij de ondertekening van het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, deed zich in het bijzonder gevoelen in de loop van de jongste decennia. Zo werd met name in 1963, in de Raad van Europa, het Verdrag betreffende de eenmaking van bepaalde onderdelen van het octrooirecht ondertekend te Straatsburg. De bepalingen van dit Verdrag betreffen enerzijds de voorwaarden van octrooieerbaarheid der uitvindingen en anderzijds de inhoud en de interpretatie van het octrooi.

Een tweede belangrijke stap werd gezet in 1970 met de uitwerking van het Verdrag tot samenwerking inzake octrooien ondertekend te Washington, onder de bescherming van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele eigendom. Dit Verdrag heeft als hoofddoel — in zoverre dit mogelijk is op wereldvlak — ten aanzien van de indieners van octrooien de verdubbeling te vermijden van de vereiste formaliteiten en werkzaamheden welke tegenwoordig voortspruiten uit de indiening van een octrooiaanvraag houdende dezelfde uitvinding, in verscheidene Staten.

Zestien Europese landen hebben in 1973 te München het Verdrag betreffende de verlening van Europese octrooien ondertekend. Dit Verdrag richt een eenvormige octrooi-verleningsprocedure in, welke gemeenschappelijk is aan al

Chambre des Représentants

SESSION 1980-1981

4 SEPTEMBRE 1981

PROJET DE LOI

sur les brevets d'invention

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le droit de la propriété industrielle et, en particulier, celui relatif aux brevets d'invention, a connu ces dernières années une évolution très importante sur le plan international. Le nombre sans cesse croissant des inventions techniques, résultat d'une industrialisation toujours plus poussée, la nécessité d'assurer aux inventeurs une meilleure protection et de simplifier les formalités d'octroi des brevets, l'extension considérable des échanges internationaux de produits et de moyens incorporant des acquis techniques ont conduit les Etats à rechercher une harmonisation, voire dans certains cas une unification, des dispositions régissant la matière des brevets d'invention.

Ce souci de coopération internationale, qui s'était manifesté dès 1883 par la signature à Paris de la Convention pour la protection de la propriété industrielle, a été particulièrement vif aux cours des dernières décennies. C'est ainsi qu'a notamment été conclue, en 1963, au sein du Conseil de l'Europe, la Convention de Strasbourg sur l'unification de certains éléments du droit des brevets d'invention. Les dispositions de cette convention ont trait d'une part aux conditions de brevetabilité des inventions et, d'autre part, au contenu et à l'interprétation du brevet.

Une deuxième étape importante a été franchie en 1970 par l'élaboration, à Washington et sous l'égide de l'Organisation Mondiale de la Propriété Intellectuelle, du Traité de coopération en matière de brevets. Ce traité a pour but principal, dans la mesure où cela est possible à l'échelle mondiale, d'éviter pour les déposants la duplication des formalités et travaux qui résulte actuellement du dépôt dans plusieurs Etats d'une demande de brevet ayant pour objet la même invention.

Seize pays européens ont signé à Munich, en 1973, la Convention sur la délivrance de brevets européens. Cette convention instaure une procédure uniforme de délivrance de brevets commune à tous les Etats contractants. Ces bre-

de contracterende Staten. Voor wat hun toepassing en de andere juridische gevolgen verbonden aan hun verlening betreft, blijven deze Europese octrooien evenwel onderworpen aan de toepasselijke bepalingen in de verschillende verdragsluitende Staten betreffende de nationale octrooien.

De graad van eenmaking van het recht, welke het Verdrag van München in 1973 toeliet te bereiken, blijft niettemin ontoereikend om aan de behoeften van de Gemeenschappelijke Markt te voldoen. Die lidstaten van de E. E. G. hebben dus in 1975 te Luxemburg het Verdrag betreffende het Europees octrooi voor de gemeenschappelijke markt gesloten. Dit Verdrag bepaalt dat de aan een uitvinder via het Europees octrooi verleende bescherming in principe slechts op het grondgebied van de E. E. G.-lidstaten geldig is. De negen octrooien, die ontstaan ingevolge de Europese verleningsprocedure, worden dus in één eenvormig octrooi samengebundeld: het gemeenschapsoctrooi, dat dezelfde gevolgen ressorteert in al de Lidstaten.

De verschillende voormelde verdragen, aan wier uitwerking België actief deelnam, hebben nochtans de nationale octrooiwetgevingen niet op. Deze wetgevingen zullen trouwens niet in onbruik geraken als gevolg van de inwerking-treding van de Europese verdragen. Men kan zich goed indenken dat, al was het maar uit financiële overwegingen, een niet te verwaarlozen aantal uitvinders zich in vele gevallen zal beperken tot een nationale bescherming. Het behoud van de nationale wetten lijkt dus wel onontbeerlijk. Het spreekt echter vanzelf dat laatstgenoemde wetten in overeenstemming moeten gebracht worden met de op internationaal vlak geldende bepalingen teneinde te vermijden dat in één en hetzelfde grondgebied al te uiteenlopende beschermingssystemen voor uitvindingen zouden worden toegepast. Deze onontbeerlijke overeenstemming tussen de verschillende stelsels heeft de Europese landen ertoe bewogen een herziening van hun nationale octrooiwetgeving aan te vatten.

Het wetsontwerp, dat ik de eer heb te uwer beraadslaging voor te leggen, gaat evenwel verder dan de loutere harmonisering van onze nationale wetgeving met de bepalingen welke de jongste internationale verdragen bevatten. De huidige wet op de octrooien dateert inderdaad van 24 mei 1854 en sindsdien onderging ze geen substantiële wijzigingen. Het is dus wel noodzakelijk onze wetgeving bij te schaven, niet alleen door er bestanddelen van het Europees octrooierecht in te lassen maar ook door ze aan te passen aan de nieuwe eisen, die algemeen werden aangenomen in de geïndustrialiseerde landen, en welke de valorisatie van de technische innovaties betreffen. Bij deze taak van modernisering van onze wetgeving won de Regering adviezen in van de belanghebbende kringen en meer in het bijzonder die adviezen welke uitgingen van de Commissie voor uitvindingsoctrooien van de Hoge Raad voor de Nijverheidseigendom.

De voornaamste kenmerken van de nieuwe voorgestelde wet — welke uitvoeriger zullen toegelicht worden in het deel gewijd aan de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp — zijn de volgende:

- aanneming van de Europese criteria betreffende de octrooieerbaarheid der uitvindingen;
- aanneming van bepalingen, ingegeven door het gemeenschapsoctrooi, betreffende de opeising van het octrooi-recht;
- aanneming van de bepalingen van het Europees recht met betrekking tot de indiening en de inhoud van de octrooiaanvraag, tot de gesplitste octrooiaanvraag en met betrekking tot het beroep op een recht van voorrang, voorzien in het Unieverdrag van Parijs;
- valorisatie van het Belgisch octrooi door het opmaken van een verslag van nieuwheidsonderzoek over de uitvinding; indien de uitvinder dit verslag niet wenst te verkrijgen,

vets européens restent toutefois soumis, en ce qui concerne leur application et les autres conséquences juridiques liées à leur délivrance, aux dispositions applicables, dans les différents Etats contractants, à l'égard des brevets nationaux.

Le degré d'uniformisation qu'a permis d'atteindre la Convention de Munich de 1973 demeure cependant insuffisant pour satisfaire aux besoins du marché commun. Aussi, les Etats membres des Communautés européennes ont-ils conclu à Luxembourg, en 1975, la Convention relative au brevet européen pour le marché commun. Cette convention prévoit que l'inventeur ne peut, en principe, bénéficier de la protection conférée par un brevet européen que pour l'ensemble des territoires des Etats membres de la Communauté. Les neuf brevets issus de la procédure européenne de délivrance sont donc rassemblés en un brevet unitaire: le brevet communautaire, lequel produit les mêmes effets dans tous les Etats membres.

Les différentes conventions précitées, à l'élaboration desquelles la Belgique a pris une part active, ne suppriment toutefois pas les lois nationales en matière de brevets. D'autre part, ces lois ne tomberont pas en désuétude par l'effet de l'entrée en vigueur des conventions européennes. On peut penser que, ne serait-ce que pour des considérations financières, un nombre non négligeable d'inventeurs entendra se limiter dans bien des cas à une protection nationale. Le maintien des lois nationales est donc indispensable. Il va de soi cependant que ces dernières doivent être harmonisées avec les dispositions en vigueur sur le plan international afin d'éviter que ne soient applicables sur un même territoire des systèmes par trop différents de protection des inventions. Cette indispensable concordance des systèmes a conduit les pays européens à entreprendre la révision de leur loi sur les brevets.

Le projet de loi que j'ai l'honneur de soumettre à vos délibérations va toutefois au-delà de la simple harmonisation de notre législation nationale avec les dispositions contenues dans les récentes conventions internationales. La loi actuelle sur les brevets date en effet du 24 mai 1854 et elle n'a pas été substantiellement modifiée depuis lors. Il importe dès lors de mettre à jour notre législation non seulement en y introduisant les éléments du droit européen des brevets, mais encore en l'adaptant aux exigences nouvelles, généralement admises dans les pays industrialisés, concernant la valorisation des innovations techniques. Dans cette tâche de modernisation de notre législation, le Gouvernement s'est entouré des avis des milieux intéressés et tout particulièrement de ceux émis par la Commission des brevets d'invention du Conseil supérieur de la propriété industrielle.

Les principales caractéristiques de la nouvelle loi proposée — qui seront exposées plus en détail dans la partie consacrée à l'analyse des articles du projet — sont les suivantes:

- adoption des critères européens concernant la brevetabilité des inventions;
- adoption de dispositions, inspirées du brevet communautaire, concernant la revendication du droit au brevet;
- adoption des dispositions du droit européen relatives au dépôt et au contenu de la demande de brevet, à la division de la demande, à la revendication du droit de priorité unioniste;
- valorisation du brevet belge par l'établissement d'un rapport de recherche sur l'invention; si l'inventeur ne désire pas obtenir ce rapport de recherche, la durée maximale de

zal de maximale duur van geldigheid van het af te leveren octrooi steeds teruggebracht worden tot zes jaar;

— aflevering van het octrooi achttien maanden na de indiening van de octrooiaanvraag of, in voorkomend geval, te rekenen vanaf de ingeroepen datum van voorrang; de octrooiaanvrager kan niettemin de verlening van het octrooi vorderen vanaf de vervulling der formaliteiten die inzake octrooiverlening voorgeschreven zijn;

— verbetering van de voorlichting van het publiek inzake ingediende en afgeleverde octrooien, overdrachten, licenties, inbeslagneming, enz., van octrooien, dank zij een uitbreiding van de inlichtingen welke in het Register en de Verzameling der uitvindingsoctrooien te vinden zijn;

— uitwerking van het uitsluitend recht door het octrooi toegekend vanaf het ter inzage leggen voor het publiek van het octrooi;

— bescherming verleend aan de octrooiaanvraag, geïnspireerd op het Europees recht;

— aanneming van de beginselen van het Europees recht met betrekking tot de omvang van de bescherming door het octrooi verleend, alsook de principes met betrekking tot de rechten welke voortvloeien uit het bezit van deze rechtstitel en betreffende hun beperkingen;

— officiële erkenning van het recht gegrond op een vroeger gebruik van de uitvinding en op het persoonlijk bezit;

— invoering van een stelsel voor het verlenen van gedwongen licenties met het oog op het weren van de eventuele misbruiken, die het gevolg zouden kunnen zijn van de uitoefening van het door het octrooi verleend uitsluitend recht;

— instandhouding van de maximale geldigheidsduur van het octrooi van twintig jaar mits de betaling der jaartaksen;

— betaling van de jaartaks — teneinde de octrooiaanvraag of het octrooi te behouden — vanaf het derde jaar te rekenen van de indieningsdatum van de octrooiaanvraag en niet meer vanaf de indiening;

— behoud van de mogelijkheid om het herstel te vragen van een vervallen beschermingstitel, doch op voorwaarde dat een wettige verontschuldiging van het niet-betalen van de jaartaks binnen de wettelijke termijn dit kan rechtvaardigen;

— mogelijkheid voor de octrooihouder, bij wege van een schriftelijke verklaring, aan het octrooi — hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk — te verzaken;

— de inlassing van bepalingen die de medeëigendom regelen van een octrooiaanvraag of van een octrooi, bij gebrek aan een overeenkomst tussen de partijen;

— nieuwe bepalingen, geïnspireerd op het Europees recht, betreffende de overdracht van de octrooien en betreffende de licentievergunning alsook inzake hun betekening aan de Dienst voor de industriële eigendom;

— bepalingen inzake het vruchtgebruik en de inpandgeving van octrooiaanvragen of octrooien en het beslag hierop;

— aanneming van bepalingen uit het Europees recht betreffende de nietigheid der octrooien;

— nauwkeuriger bepalingen inzake inbreuk en verbeurdverklaring;

— inlassing van bepalingen met betrekking tot het scheidsgerecht;

— inlassing van bepalingen met betrekking tot de vertegenwoordiging vóór de Dienst voor de industriële eigendom;

— beperking van het aantal rechtbanken om geschillen inzake octrooien te beslechten, teneinde op dit stuk een ruimere specialisatie aan de rechters te verlenen.

validité du brevet qui lui sera délivré sera toutefois réduite à six années;

— délivrance du brevet dix-huit mois après le dépôt de la demande de brevet ou, le cas échéant, à compter de la date de priorité revendiquée; le demandeur de brevet pourra néanmoins requérir la délivrance dès l'accomplissement des formalités prescrites pour l'octroi du brevet;

— amélioration de l'information du public sur les brevets déposés et délivrés, les cessions, licences, saisies, etc. de brevets, obtenue par un accroissement des renseignements figurant au registre et au recueil des brevets d'invention;

— prise d'effet du droit exclusif accordé par le brevet à compter de la mise à la disposition du public du brevet;

— protection accordée à la demande de brevet inspirée du droit européen;

— adoption des principes du droit européen relatifs à l'étendue de la protection conférée par le brevet ainsi qu'aux droits découlant de la possession de ce titre et à leurs limites;

— reconnaissance officielle du droit fondé sur une utilisation antérieure de l'invention et du droit de possession personnelle;

— institution d'un système d'octroi de licences obligatoires en vue de lutter contre les abus éventuels qui pourraient résulter de l'exercice du droit exclusif conféré par le brevet;

— maintien de la durée maximale de validité du brevet à vingt ans, moyennant le paiement de taxes annuelles;

— paiement de la taxe annuelle de maintien en vigueur de la demande de brevet ou du brevet à partir de la troisième année à compter de la date de dépôt de la demande de brevet, et non plus dès le dépôt;

— maintien de la possibilité de demander la restauration d'un titre de protection déchu, mais à la condition de justifier d'une excuse légitime du non-paiement de la taxe annuelle dans le délai légal;

— possibilité pour le propriétaire d'un brevet d'y renoncer, en totalité ou en partie, par une déclaration écrite;

— introduction de dispositions régissant la copropriété d'une demande de brevet ou d'un brevet, à défaut de convention entre les parties;

— dispositions nouvelles, inspirées du droit européen, relatives au transfert des brevets et à la concession de licences ainsi qu'à leur notification à l'Office de la propriété industrielle;

— dispositions en matière d'usufruit, de mise en gage et de saisie des demandes de brevet ou des brevets;

— adoption de dispositions du droit européen relatives à la nullité des brevets;

— dispositions plus précises en matière de contrefaçon et de confiscation;

— insertion de dispositions relatives à l'arbitrage;

— introduction de dispositions relatives à la représentation devant l'Office de la propriété industrielle;

— limitation du nombre des tribunaux appelés à trancher en matière de brevets afin d'assurer en ce domaine une plus grande spécialisation des juges.

Laten we er ten slotte op wijzen dat het wetsontwerp geen bepalingen inhoudt betreffende de invoer- en verbeteringsoctrooiën, daar het behoud van genoemde octrooi-soorten niet meer te rechtvaardigen is. Het invoeroctrooi is inderdaad een anachronisme geworden sedert de inwerking-treding van het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, meer nog: zeer zeldzaam zijn de Staten (geen enkel groot geïndustrialiseerd land) die dit soort octrooi invoerden en dientengevolge wederkerigheid jegens de Belgische uitvinders verleenden. Wat betreft de verbeteringen aan de bestaande uitvindingen, brengt het feit van het verplicht beantwoorden aan de nieuwe vereiste voorwaarden van octrooieerbaarheid ten aanzien van ieder octrooi logischerwijze de opheffing mee van de beperking der geldigheidsduur van het octrooi zoals tot op heden voorzien bij de wet van 1854, en dus de weglating van deze octrooicategorie.

* * *

Artikelsgewijze ontleding

Het wetsontwerp is ingedeeld in vier hoofdstukken, waarvan het tweede zeven afdelingen bevat.

Hoofdstuk I (Algemeenheden) omschrijft een aantal termen en uitdrukkingen die meermaals in het ontwerp voorkomen.

Artikel 1, § 1 dat de zin van deze woorden bepaalt vergt geen bijzonder commentaar. Alleszins vermeldt deze opsomming de wetten van 10 januari 1955 en van 4 augustus 1955, daar het de Regering opportuun lijkt telkenmale nodig te verwijzen naar deze wetten. Aldus wil de Regering enerzijds de belangen van het militair geheim, of het atoomgeheim en de rechtszekerheid van houders en derden verzekeren en zich anderzijds formeel richten naar de beschikkingen van Verdragen en buitenlandse wetten die steeds dwangbepalingen inhouden met betrekking tot de staatsveiligheid.

Paragraaf 2 vermeldt het principe van de voorrang van Internationale Verdragen op nationale wetten.

Hoofdstuk II bevat de bepalingen betreffende het uitvindingsoctrooi. Het wordt onderverdeeld in afdelingen.

Afdeling 1 is gewijd aan algemene bepalingen.

Artikel 2 huldigt het principe dat een uitsluitend en tijdelijk exploitatierecht verleend wordt, onder de benaming van uitvindingsoctrooi, voor iedere uitvinding die nieuw is, een uitvinderswerkzaamheid inhoudt en die vatbaar is voor toepassing op het gebied van de nijverheid, onder voorbehoud van de naleving der voorwaarden en met inachtneming van de grenzen bij de wet vastgesteld. Deze bepaling komt overeen met artikel 1 van het Verdrag van Straatsburg van 1963 alsook met artikel 52, § 1, van het Verdrag van München van 1973.

Artikel 3, § 1, somt, op niet-limitatieve wijze, de bestanddelen op welke geen uitvindingen in de zin van artikel 2 uitmaken. Deze bepaling geeft de tekst weer van artikel 52, § 2, van het Verdrag van München die op zijn beurt grotendeels overeenstemt met regel 39, § 1, van het Verdrag van samenwerking inzake octrooiën van 1970 (hierna genoemd « P. C. T. » (Patent Cooperation Treaty)).

Paragraaf 2 verduidelijkt, naar het voorbeeld van artikel 52, § 3, van het Verdrag van München, de toepassing van paragraaf 1.

Artikel 4, § 1, beoogt de voorwerpen en werkwijzen die, in hun geheel als uitvindingen beschouwd, niettemin uitgesloten zijn van de bij de wet verleende bescherming. Het

Il convient enfin de signaler que le projet de loi ne contient pas de dispositions sur les brevets d'importation et de perfectionnement, le maintien de ces deux espèces de brevet ne se justifiant plus. Le brevet d'importation est en effet devenu un anachronisme depuis l'entrée en vigueur de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle; de plus, très rares sont les Etats (aucun grand pays industrialisé) ayant institué ce genre de brevet et accordant de ce fait la réciprocité aux inventeurs belges. Quant aux perfectionnements apportés à des inventions existantes, le fait qu'ils devront répondre aux conditions nouvelles de brevetabilité exigées de toute invention entraîne logiquement l'abandon de la limitation de la durée de validité du brevet actuellement prévue par la loi de 1854 et, partant, la suppression de cette catégorie de brevets.

* * *

Analyse des articles

Le projet de loi est divisé en quatre chapitres, le deuxième comprenant sept sections.

Le chapitre premier (Généralités) définit un certain nombre de termes et d'expressions qui reviennent à maintes reprises dans le projet.

L'article 1er, § 1er, qui précise le sens de ces mots, n'appelle pas de commentaire particulier. Toutefois, ladite énumération mentionne les lois du 10 janvier 1955 et du 4 août 1955, vu qu'il paraît plus opportun au Gouvernement, de faire référence chaque fois que nécessaire aux lois précitées. En agissant de la sorte, le Gouvernement veut d'une part, préserver les intérêts du secret militaire ou nucléaire et la sécurité juridique des titulaires et des tiers et d'autre part, se conformer formellement aux dispositions des Conventions et lois étrangères en cette matière qui toujours mentionnent les contraintes découlant de la sûreté de l'Etat.

Le paragraphe 2 sauvegarde le principe de la primauté des Conventions internationales sur la loi nationale.

Le chapitre II contient les dispositions relatives au brevet d'invention. Il se subdivise en sections.

La section première est consacrée à des dispositions générales.

L'article 2 énonce le principe qu'un droit exclusif et temporaire d'exploitation est accordé, sous le nom de brevet d'invention, pour toute invention nouvelle impliquant une activité inventive et susceptible d'application industrielle, sous réserve du respect des conditions et limites fixées par la loi. Cette disposition est conforme à l'article 1er de la Convention de Strasbourg de 1963 ainsi qu'à l'article 52, § 1er, de la Convention de Munich de 1973.

L'article 3, § 1er, énumère, de manière non exhaustive, les éléments qui ne constituent pas des inventions au sens de l'article 2. Cette disposition reproduit le texte de l'article 52, § 2, de la Convention de Munich qui lui-même correspond dans une large mesure à la règle 39, § 1er, du Traité de coopération en matière de brevets de 1970 (ci-après désigné sous l'abréviation « P. C. T. » (Patent Cooperation Treaty)).

Le paragraphe 2 précise, à l'exemple de l'article 52, § 3, de la Convention de Munich, l'application du § 1er.

L'article 4, § 1er, vise les objets et procédés qui, tout en pouvant être considérés comme des inventions, sont néanmoins exclus de la protection de la loi. Il est à remarquer

zij opgemerkt dat — wat betreft de eerste categorie der uitsluitingen — de bescherming bij wege van het octrooi als verworven zou mogen blijven voortduren zoals in het verleden voor de kweekprodukten van soorten of van variëteiten welke niet zullen aangeduid zijn door de Koning als vatbaar om de bij de wet van 20 mei 1975 ingestelde bescherming te genieten.

Paragraaf 2 verbiedt octrooien af te leveren voor de uitvindingen waarvan de openbaarmaking of de toepassing strijdig zou zijn met de openbare orde of de goede zeden.

De bepalingen van artikel 4 komen overeen met artikel 53 van het Verdrag van München.

De nieuwigheid van een uitvinding wordt omschreven in artikel 5, § 1, terwijl de inhoud van de « stand der techniek » nader bepaald wordt in paragraaf 2. Deze bepalingen stemmen overeen met artikel 4, §§ 1 en 2, van het Verdrag van Straatsburg, met regel 33, § 1, van de P. C. T. en met artikel 54, §§ 1 en 2, van het Verdrag van München.

Paragraaf 3 regelt een bijzonder geval dat zich kan voordoen bij de indiening, binnen een relatief korte tijdsspanne, van meerdere opeenvolgende octrooiaanvragen voor éénzelfde uitvinding. Daar, naar de algemene regel, de publicatie van de eerste aanvraag (onder de vorm van een octrooi, indien de aanvrager een Belgische octrooiaanvraag indiende; slechts in zeldzame gevallen (cf. artikel 29, alinea 1) zal een aanvraag als dusdanig toegankelijk gemaakt worden voor het publiek) vaak slechts na de indieningsdatum van de latere aanvraag plaats vindt, zou de eerste aanvraag dus in dat geval niet begrepen zijn onder de stand van de techniek en zou deze aanvraag bijgevolg voor de latere aanvraag geen hindernis uitmaken ten overstaan van de nieuwigheid van de door laatstgenoemde aanvraag gedekte uitvinding. Naar het voorbeeld van artikel 54, § 3, van het Verdrag van München, heeft artikel 5, § 3, de oplossing van artikel 4, § 3, van het Verdrag van Straatsburg in aanmerking genomen om de dubbele bescherming te vermijden.

Paragraaf 4 neemt de bepaling van artikel 54, § 5, van het Verdrag van München over.

Wat betreft paragraaf 5, deze specificeert, in navolging van artikel 4, § 4, van het Verdrag van Straatsburg en van artikel 55 van het Verdrag van München, twee gevallen waarbij de uitvindingen, hoewel reeds verspreid, niet in de stand van de techniek begrepen zijn.

Het begrip van « uitvinderswerkzaamheid » wordt bepaald bij artikel 6. Dit begrip stemt overeen met hetgeen bepaald wordt bij artikel 5 van het Verdrag van Straatsburg en met artikel 56 van het Verdrag van München. De stukken waarvan sprake in artikel 5, § 3, spelen geen enkele rol bij de beoordeling van de uitvinderswerkzaamheid, zoals het eerstgenoemde Verdrag dit toelaat en het laatstgenoemde Verdrag het voorziet.

Artikel 7, § 1, geeft letterlijk artikel 3 van het Verdrag van Straatsburg weer alsook artikel 57 van het Verdrag van München. De tweede paragraaf neemt de tekst van artikel 52, § 4, van het laatstgenoemde Verdrag over.

Afdeling 2 behandelt het recht om een octrooi te verkrijgen.

Artikel 8, dat zich laat leiden door artikel 60 van het Verdrag van München, bepaalt dat het recht op een octrooi aan de uitvinder of diens rechtverkrijgende toekomt. Indien verscheidene personen de uitvinding onafhankelijk van elkaar gedaan hebben, heeft degene wiens octrooiaanvraag de oudste datum van indiening heeft recht op het octrooi. Bij de procedure voor de Dienst wordt de aanvrager, luidens het derde lid, geacht gerechtigd te zijn het recht op een

qu'en ce qui concerne la première catégorie d'exclusions, la protection au moyen du brevet pourra continuer à être acquise comme par le passé pour les obtentions végétales d'espèces ou de variétés qui n'auront pas été désignées par le Roi comme susceptibles de bénéficier de la protection instituée par la loi du 20 mai 1975.

Le paragraphe 2 fait défense de délivrer des brevets pour les inventions dont la publication ou la mise en œuvre serait contraire à l'ordre public ou aux bonnes mœurs.

Les dispositions de l'article 4 sont conformes à l'article 53 de la Convention de Munich.

La nouveauté d'une invention est définie à l'article 5, § 1er, le contenu de l'« état de la technique » étant précisé au paragraphe 2. Ces dispositions correspondent à l'article 4, §§ 1er et 2, de la Convention de Strasbourg, à la règle 33, § 1er, du P. C. T. et à l'article 54, §§ 1er et 2, de la Convention de Munich.

Le paragraphe 3 règle une situation particulière qui pourrait survenir à la suite du dépôt, dans une période relativement courte, de plusieurs demandes successives de brevet pour une même invention. Comme suivant la règle générale, la publication de la première demande (sous forme de brevet si le demandeur a déposé une demande de brevet belge; ce n'est que plus rarement (cf. article 29, alinéa 1er) que la demande sera, en tant que telle, rendue accessible au public) n'interviendra bien souvent qu'après la date de dépôt de la demande ultérieure, la première demande ne serait donc pas comprise, en ce cas, dans l'état de la technique et ne constituerait pas par conséquent pour la demande ultérieure un obstacle à la nouveauté de l'invention couverte par cette dernière. A l'exemple de l'article 54, § 3, de la Convention de Munich, l'article 5, § 3, a retenu la solution de l'article 4, § 3, de la Convention de Strasbourg pour que soit évitée la double protection.

Le paragraphe 4 reprend la disposition de l'article 54, § 5, de la Convention de Munich.

Quant au paragraphe 5, il spécifie, à l'instar de l'article 4, § 4, de la Convention de Strasbourg et de l'article 55 de la Convention de Munich, deux cas où des inventions, bien qu'ayant été divulguées, ne sont pas comprises dans l'état de la technique.

La notion d'« activité inventive » est définie à l'article 6. Elle correspond à celle retenue à l'article 5 de la Convention de Strasbourg et à l'article 56 de la Convention de Munich. Comme le permet la première convention citée et le prévoit la seconde, les documents visés à l'article 5, § 3, ne jouent aucun rôle dans l'appréciation de l'activité inventive.

L'article 7, § 1er, est une reproduction littérale de l'article 3 de la Convention de Strasbourg et de l'article 57 de la Convention de Munich. Le paragraphe 2 reprend, quant à lui, le texte de l'article 52, § 4, de la dernière convention citée.

La section 2 traite du droit d'obtenir un brevet.

L'article 8, qui s'inspire de l'article 60 de la Convention de Munich, dispose que le droit au brevet appartient à l'inventeur ou à son ayant cause. Si plusieurs inventeurs ont réalisé l'invention indépendamment l'un de l'autre, le droit au brevet appartient à l'inventeur qui a déposé la demande de brevet dont la date de dépôt est la plus ancienne. En vertu du troisième alinéa, dans la procédure devant l'Office, celui qui a introduit une demande de brevet est réputé habi-

octrooi te doen gelden. De Dienst kan er immers niet mee worden belast na te gaan of de aanvrager ook de werkelijke rechthebbende op het octrooi is : deze taak komt de rechtbanken toe.

Artikel 9 heeft het over het opeisen van de eigendom van een octrooi of van een octrooiaanvraag. Het grootste gedeelte van de bepalingen van artikelen 27 en 28 en regel 7 van het Verdrag van Luxemburg is erin vervat.

Paragraaf 1 bepaalt dat iedere persoon, die door list benadeeld werd, de eigendom van de octrooiaanvraag of van het afgeleverde octrooi kan opeisen.

Paragraaf 2 voert de aanvraag in voor één enkele partij van de uitvinding; de opeising leidt dan tot de medeëigendom zoals voorzien in artikel 46.

Omwille van de rechtszekerheid bepaalt paragraaf 3 dat de benadeelde persoon van paragraaf 1 slechts gedurende een termijn van twee jaar, ingaand bij de aflevering van het octrooi, het octrooi kan opeisen; deze termijn verlopen wordt elke rechtsvordering onmogelijk. Deze termijn speelt echter niet wanneer de eigenaar van bij de verwerving of van bij de aflevering van het octrooi wist dat hij er geen recht op had.

Opgemerkt weze nochtans dat krachtens artikel 52, § 1, 4, het octrooi steeds kan worden nietig verklaard indien de houder er geen recht op had volgens de bepalingen van artikel 8.

Naar het voorbeeld van artikel 27, § 4, van het Verdrag van Luxemburg, bepaalt paragraaf 4 dat het instellen van een rechtsvordering alsmede de in kracht van gewijsde gegane beslissing of een andere beëindiging van de procedure worden ingeschreven in het Register der octrooien. Deze bepaling is van betekenis voor de in artikel 10 verleende bescherming van de goede trouw van de eigenaar of van de licentiehouders die, vóór de inschrijving van het instellen van de rechtsvordering, de uitvinding heeft toegepast of daartoe voorbereidingen getroffen heeft. De in deze paragraaf bedoelde inschrijvingen geschieden overeenkomstig regel 7 van het Verdrag van Luxemburg, op verzoek van de griffier van de aangezochte rechterlijke instantie of op verzoek van de eiser of van een andere belanghebbende (een licentiehouders b.v.).

Artikel 10 omschrijft nader de gevolgen van een volledige eigendomsverandering van de octrooiaanvraag of van het octrooi, en herneemt hiervoor de in artikel 28 van het Verdrag van Luxemburg gestelde beginselen.

Paragraaf 1 bepaalt dat indien een dergelijke verandering gebeurt ten gevolge van de rechtsvordering bedoeld in artikel 9, § 4, licenties en andere rechten uitdoven door de inschrijving van de in rechte herstelde persoon in het Register.

Paragraaf 2 behelst een belangrijke uitzondering op deze grondregel. Zo degenen die tot dan toe octrooihouder of licentiehouders waren, de uitvinding in België toegepast hebben of hiertoe daadwerkelijke en wezenlijke voorbereidingen getroffen hebben, dus eventueel niet geringe economische investeringen gedaan hebben, dan zou de volledige toepassing van het in artikel 9, § 4, vastgelegde beginsel onder bepaalde omstandigheden aanzienlijke economische belangen kunnen schaden en daardoor deze octrooihouder of licentiehouders bijzonder hard kunnen treffen. Deze paragraaf geeft daarom de vroegere octrooihouder of de licentiehouders de mogelijkheid voort te gaan met de toepassing, op voorwaarde dat de vroegere octrooihouder of de licentiehouders in het Register der octrooien ingeschreven nieuwe octrooihouder om een niet-uitsluitende licentie verzoekt. Dit verzoek dient binnen de door de Koning bepaalde termijn te worden gedaan. Aan de in het register der octrooien ingeschreven nieuwe eigenaar wordt in, deze paragraaf, laatste zin, de plicht opgelegd om de licentie voor een redelijke pe-

lité à exercer le droit au brevet. En effet, l'Office ne peut être chargé d'examiner si le demandeur est aussi le véritable ayant droit au brevet : cette tâche appartient aux tribunaux.

L'article 9 traite de la revendication de la propriété d'un brevet ou d'une demande de brevet. Il reprend la plupart des dispositions contenues dans les articles 27 et 28 et dans la règle 7 de la Convention de Luxembourg.

Le paragraphe 1er prévoit que toute personne lésée, suite à des manœuvres dolosives, peut revendiquer la propriété de la demande de brevet ou du brevet délivré.

Le paragraphe 2 introduit la demande pour une partie seulement de l'invention; la revendication conduit alors à la copropriété telle que prévue à l'article 46.

Par un souci de sécurité juridique, le paragraphe 3 prévoit que la personne visée au paragraphe 1er ne peut agir en revendication que dans un délai de deux ans à compter à partir de la délivrance du brevet; passé ce délai, toute action est déclarée forclosée. Ce délai ne s'applique toutefois pas dans le cas où le propriétaire savait, au moment de la délivrance ou de l'acquisition du brevet qu'il n'avait pas droit au brevet.

Il convient de noter cependant qu'en vertu de l'article 52, § 1er, 4, le brevet peut être déclaré nul, en tout temps, si son titulaire n'avait pas le droit de l'obtenir aux termes de l'article 8.

Le paragraphe 4 dispose — à l'instar de ce que prévoit l'article 27, § 4, de la Convention de Luxembourg — que l'introduction d'une demande en justice ainsi que la décision passée en force de chose jugée ou tout abandon de la demande sont inscrits au Register des brevets. Cette disposition est importante pour la protection, accordée à l'article 10, de la bonne foi du propriétaire ou du licencié ayant exploité l'invention ou fait des préparatifs à cet effet avant l'inscription de l'introduction de la demande en justice. Les inscriptions visées au présent paragraphe sont effectuées, conformément à ce que prévoit la règle 7 de la Convention de Luxembourg, à la requête du greffier de la juridiction saisie ou à celle du demandeur ou de tout intéressé (un licencié, par exemple).

L'article 10 précise les effets du changement intégral de propriété de la demande de brevet ou du brevet et reprend, pour ce faire, les principes énoncés à l'article 28 de la Convention de Luxembourg.

Le paragraphe 1er dispose que lorsqu'un tel changement est intervenu à la suite d'une demande en justice visée à l'article 9, § 4, les licences et autres droits s'éteignent par l'inscription de la personne habilitée (personne réintégré dans ses droits) au Register.

Le paragraphe 2 prévoit une dérogation importante à ce principe. Si l'ancien titulaire ou un licencié a exploité l'invention en Belgique ou fait des préparatifs effectifs et sérieux à cette fin, c'est-à-dire peut-être effectué des investissements économiques non négligeables, l'application intégrale du principe énoncé à l'article 9, § 4 pourrait, dans certaines circonstances, entraîner la destruction de valeurs économiques considérables et affecter de manière particulièrement sévère la position de l'ancien titulaire ou du licencié. Ce paragraphe accorde par conséquent à l'ancien titulaire ou au licencié la possibilité de poursuivre l'exploitation, à condition que l'ancien titulaire ou le licencié demandent une licence non exclusive au nouveau titulaire inscrit au Register des brevets. Cette demande doit être introduite dans le délai prescrit par le Roi. Aux termes de la dernière phrase dudit paragraphe, le nouveau titulaire inscrit au registre des brevets est tenu de concéder la licence pour une période et à des conditions raisonnables, ces conditions étant fixées en fonction du cas d'espèce,

riode en op redelijke voorwaarden te verlenen, waarbij de redelijkheid afhankelijk is van de omstandigheden in het afzonderlijk geval, bijvoorbeeld van de grootte van de investeringen die de vroegere octrooihouder of licentiehouder heeft gedaan.

Aangezien de uitzonderingsbepaling van paragraaf 2 ten doel heeft de vroegere octrooihouder of de licentiehouder de economische belangen te garanderen die zij in het vertrouwen op hun recht hebben verkregen, kunnen de vroegere octrooihouder of licentiehouder zich niet op de bescherming van deze uitzonderingsbepaling beroepen wanneer zij op het tijdstip waarop zij de toepassing hebben aangevangen of voorbereid, te kwader trouw waren. Dit wordt bepaald in paragraaf 3.

Artikel 11 bepaalt dat de voorschriften van artikelen 9 en 10 ook van toepassing zijn wanneer het geschil inzake de eigendom voor een scheidsrecht gebracht wordt.

In navolging van artikel 62 van het Verdrag van München, bepaalt artikel 12 dat de uitvinder het recht heeft, ten aanzien van de eigenaar van de octrooiaanvraag of van het octrooi, als dusdanig aangewezen te worden in het octrooi; ook kan hij zich tegen dergelijke vermelding verzetten. De Dienst is, we zegden het reeds, niet bevoegd om uit te maken wie in feite de uitvinder is; ingeval van betwisting komt het de rechtbank toe om deze vraag op te lossen.

De regelen met betrekking tot de verlening van het octrooi maken het voorwerp uit van afdeling 3.

Artikel 13 huldigt het beginsel dat eenieder (de uitvinder of diens rechtverkrijgende), natuurlijke of rechtspersoon (privaatrechtelijke of publiekrechtelijke) welke ook zijn nationaliteit zij, die een octrooi wenst te bekomen ertoe gehouden is een aanvraag in te dienen die aan de gestelde voorwaarden en voorgeschreven vormen moet beantwoorden. De hogergenoemde bepaling maakt geen onderscheid tussen bekwame en onbekwame personen, daar het ontwerp strekt tot de gelijke bescherming van al de uitvindingen, wie er ook de schepper van is. Vanzelfsprekend kan een octrooi door meer dan een persoon worden aangevraagd (cf. artikel 46 betreffende de medeëigendom).

Alinea 1 van artikel 14 bepaalt nader dat de octrooiaanvraag in persoon mag gericht worden hetzij tot de Dienst, hetzij tot een der openbare diensten daartoe door de Koning aangeduid; men kan de aanvraag per gewone postzending doen. Een aangetekende toesturing vereisen heeft immers geen zin daar het enkel de ontvangst bij de Dienst is die dag en uur bepaalt van de indiening der octrooiaanvraag. De indiening van de octrooiaanvraag kan ook door bemiddeling van een octrooimachtigde geschieden, maar in dit geval zijn de bepalingen van hoofdstuk III betreffende de vertegenwoordiging vóór de Dienst van toepassing.

Het tweede lid voorziet in het opmaken van een proces-verbaal van neerlegging dat met name zeer nauwkeurig het ogenblik waarop de stukken ontvangen worden, aangeeft (jaar, maand, dag, uur). De datum van dit proces-verbaal is het vertrekpunt voor de duur van het octrooi (artikel 42). Het woord minuut dient in deze paragraaf niet toegevoegd te worden, aangezien volgens de Verdragen (art. 80 van het Verdrag van München en artikel 11 van het Patent Cooperation Treaty) « datum van neerlegging » dag, uur en minuut inhoudt.

Artikel 15 dat de tekst van artikel 78 van het Verdrag van München praktisch geheel overneemt, somt in paragraaf 1 de bestanddelen op welke iedere octrooiaanvraag dient te bevatten. Paragraaf 2 bepaalt dat de aanvraag aanleiding geeft tot de betaling van een indieningstaks.

c'est-à-dire en fonction de l'importance des investissements réalisés par l'ancien titulaire ou par le licencié.

Etant donné que la dérogation prévue au paragraphe 2 vise à préserver les valeurs économiques que l'ancien titulaire ou le licencié ont créées dans la certitude d'être dans leur bon droit, l'ancien titulaire ou le licencié ne peuvent se prévaloir de la protection conférée par cette dérogation s'ils étaient de mauvaise foi au moment où ils ont commencé à exploiter l'invention ou fait des préparatifs à cette fin. C'est ce que dispose le paragraphe 3.

L'article 11 porte que les dispositions des articles 9 et 10 sont également applicables lorsque la contestation relative à la propriété est portée devant un tribunal arbitral.

A l'instar de l'article 62 de la Convention de Munich, l'article 12 dispose que l'inventeur a le droit, à l'égard du titulaire de la demande de brevet ou du brevet, d'être désigné en tant que tel dans le brevet; il peut également s'opposer à cette mention. Ainsi qu'il a été dit ci-avant, l'Office n'a pas compétence pour déterminer qui est réellement l'inventeur; en cas de contestation, il appartiendra au tribunal de trancher cette question.

Les règles relatives à la délivrance du brevet font l'objet de la section 3.

L'article 13 pose le principe que toute personne (l'inventeur ou son ayant cause) physique ou morale (de droit privé ou public) et quelle que soit sa nationalité, qui désire obtenir un brevet est tenue de déposer une demande, laquelle doit satisfaire aux conditions et formes prescrites. La disposition ne fait aucune distinction entre capables et incapables, le projet entendant protéger également toutes les inventions, quels qu'en soient les auteurs. Un brevet peut bien entendu être demandé par plusieurs personnes (cf. article 46 relatif à la copropriété).

A l'alinéa 1er de l'article 14, il est précisé que le dépôt de la demande de brevet peut être effectué en personne soit à l'Office, soit auprès d'un des services publics du royaume désignés à cet effet par le Roi; il peut l'être par envoi postal ordinaire et non par recommandé car une telle exigence n'ajoute rien, c'est la réception à l'Office qui détermine la date et l'heure du dépôt de la demande à l'Office uniquement. Le dépôt de la demande de brevet peut également être fait par l'entremise d'un mandataire, mais en ce cas, les dispositions du chapitre III relatives à la représentation devant l'Office sont applicables.

L'alinéa 2 prévoit l'établissement d'un procès-verbal de dépôt qui doit indiquer notamment, et de manière très précise (année, mois, jour, heure) le moment de la réception des pièces. La date de ce procès-verbal est le point de départ de la durée du brevet (article 42).

Il n'y a pas lieu, audit paragraphe, d'ajouter le mot minute, vu que suivant les Conventions (l'article 80 de Munich et l'article 11 du P.C.T.) les termes « date de dépôt » signifient le jour, l'heure et la minute.

L'article 15, qui reprend presque intégralement le texte de l'article 78 de la Convention de Munich, énumère au paragraphe 1er les éléments que doit contenir toute demande de brevet. Le paragraphe 2 prévoit que la demande donne lieu au paiement d'une taxe de dépôt.

Het belangrijke punt van de bepaling van de indieningsdatum der octrooiaanvraag wordt behandeld in artikel 16. Voor zover voldaan is aan al de bij artikel 14 gestelde voorwaarden, is de indieningsdatum deze waarop de octrooiaanvraag een bepaald aantal minimale voorwaarden vervult, welke paragraaf 1 opsomt. Deze voorwaarden zijn geïnspireerd op artikel 11 van de P. C. T. en op artikel 80 van het Verdrag van München. De aanvraag die niet aan de in paragraaf 1 gestelde voorwaarden voldoet wordt niet aanvaard door de ambtenaar van de Dienst of door de bevoegde ambtenaar van de openbare dienst, naar gelang van het geval. De aanvragen waarvan men een datum heeft kunnen toekennen worden in het Register vermeld, terwijl de bestanddelen van informatie, ressorterend onder de toepassing van de wetten van 10 januari en 4 augustus 1955, er vanzelfsprekend niet worden in opgenomen.

Artikel 17 stelt de eisen betreffende de beschrijving van de uitvinding, de conclusies, de tekeningen en de korte inhoud. Voormelde vereisten zijn geïnspireerd op het Verdrag van Straatsburg (artikel 8), van de P. C. T. (artikel 5, 6 en 7) en op het Verdrag van München (artikelen 83 tot 85).

Opdat een octrooi geldig zou zijn is het noodzakelijk dat de erop betrekking hebbende uitvinding voldoende duidelijk en volledig beschreven wordt zodat een man van het vak ze kan toepassen. Wanneer een uitvinding een gebruik van een micro-organisme betreft dat niet voor het publiek toegankelijk is, volstaat een geschreven beschrijving niet opdat een volledige toereikende verspreiding ervan zou kunnen tot stand komen. Daarom legt artikel 17, paragraaf 1, alinea 2, benevens de schriftelijk beschrijving van de uitvinding, de indiening op, bij een daartoe door de Koning bevoegd geachte instelling, van een micro-organisme cultuur. De Dienst is immers niet uitgerust om de micro-organismen te hanteren; het bewaren hiervan vereist een bijzondere technische kennis en dito uitrusting teneinde hun leefbaarheid te waarborgen, hen tegen besmetting vrijwaren en de gezondheid of het leefmilieu tegen dergelijke besmetting te beschermen.

Het vereiste inzake eenheid van de uitvinding maakt het voorwerp uit van artikel 18. Dit vereiste vindt men terug in de P. C. T. (regel 13.1) en in het Verdrag van München (artikel 82). Het derde lid, betreffende de gesplitste aanvragen, neemt artikel 76, § 1, van laatstgenoemd verdrag over.

Artikel 19 handelt over de opeising van het recht van voorrang, overeenkomstig artikel 4 van het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, en over de uitwerking en het verlies van dit recht van voorrang. Het richt zich naar artikelen 87, § 5, 88 en 89 van het Verdrag van München, en artikel 8 en regel 17.1 van de P. C. T. De datum van voorrang is bepalend om de stand van de techniek te definiëren, zoals paragrafen 2 en 3 van artikel 5 deze verwoorden, en welke op zijn beurt toelaat het nieuwheidskarakter van de uitvinding te omschrijven alsmede het niveau der uitvinderswerkzaamheid.

Laten we er speciaal op wijzen dat het ontwerp niet alleen een eerste regelmatig vroeger depot, verricht in een ander land van de Unie van Parijs — of zelfs, onder de voorwaarden vermeld in § 1, lid 3, in een land dat geen lid van de Unie is — erkent om het recht van voorrang mogelijkerwijs te doen ontstaan, maar ook een eerste regelmatige vroegere indiening van een aanvraag tot een Belgisch octrooi of van een Europese of internationale aanvraag met aanwijzing van België.

Het valt tevens te noteren dat paragraaf 6 bepaalt dat de opeising van ieder voorrangrecht onderworpen is aan een taks die dient gekweten te worden binnen de termijn en overeenkomstig de door de Koning vastgestelde wijze. Het

La question importante de la détermination de la date de dépôt de la demande de brevet est traitée à l'article 16. Pour autant qu'il soit satisfait à toutes les dispositions de l'article 14, cette date de dépôt est celle à laquelle la demande remplit un certain nombre de conditions minimales énumérées au paragraphe 1er. Ces conditions sont inspirées de celles figurant à l'article 11 du P. C. T. et à l'article 80 de la Convention de Munich. La demande qui ne satisfait pas aux conditions visées au paragraphe 1er n'est pas acceptée par le fonctionnaire de l'Office ou par le fonctionnaire compétent du service public, selon le cas. Mention du dépôt des demandes auxquelles une date a pu être attribuée est faite au Register, les éléments d'information tombant sous l'application des lois des 10 janvier et 4 août 1955 n'étant bien entendu pas reproduits.

L'article 17 expose les exigences relatives à la description de l'invention, aux revendications, aux dessins et à l'abrégé. Ces exigences sont inspirées de la Convention de Strasbourg (article 8), du P. C. T. (articles 5, 6 et 7) et de la Convention de Munich (articles 83 à 85).

Pour qu'un brevet soit valable, il faut nécessairement que l'invention sur laquelle il porte soit décrite de façon suffisamment claire et complète pour qu'un homme du métier puisse l'exécuter. Lorsqu'une invention concerne l'utilisation d'un micro-organisme auquel le public n'a pas accès, une description écrite ne suffit pas pour assurer une divulgation suffisamment complète. C'est la raison pour laquelle l'alinéa 2 du paragraphe 1er de l'article 17 impose, en sus de la description écrite de l'invention, le dépôt, auprès d'un organisme habilité par le Roi, d'une culture du micro-organisme. L'Office n'est pas en effet équipé pour manipuler les micro-organismes dont la conservation nécessite des connaissances techniques et un équipement particuliers afin d'assurer leur viabilité, de les protéger contre la contamination et de protéger la santé ou l'environnement contre la contamination.

L'exigence d'unité de l'invention fait l'objet de l'article 18. Cette exigence se retrouve dans le P. C. T. (règle 13.1) et dans la Convention de Munich (article 82). L'alinéa 3, relatif aux demandes divisionnaires, reprend la disposition de l'article 76, § 1er, de cette dernière convention.

L'article 19 traite de la revendication du droit de priorité prévu à l'article 4 de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle, de l'effet et de la perte du droit de priorité. Il s'aligne sur les articles 87, § 5, 88 et 89 de la Convention de Munich ainsi que sur l'article 8 et la règle 17.1 du P. C. T. La date de priorité est déterminante pour définir l'état de la technique, tel qu'il est exposé aux paragraphes 2 et 3 de l'article 5, et qui, à son tour, permet de déterminer le caractère de nouveauté de l'invention et le niveau de l'activité inventive.

Il convient de remarquer tout spécialement que le projet reconnaît comme pouvant donner naissance au droit de priorité non seulement un premier dépôt antérieur régulier effectué dans un autre pays de l'Union de Paris — ou même, dans les conditions prévues au § 1er, alinéa 3, dans un pays non membre de cette Union —, mais aussi un premier dépôt antérieur régulier d'une demande de brevet belge ou d'une demande de brevet européen ou internationale désignant la Belgique.

Il y a lieu de noter également que le paragraphe 6 dispose que la revendication de chaque droit de priorité est soumise à une taxe à acquitter dans le délai et suivant les modalités fixés par le Roi. Le projet s'aligne ainsi sur certaines légis-

ontwerp volgt aldus het voorbeeld van sommige buitenlandse wetgevingen (Frankrijk b.v.). Deze bepaling druist niet in tegen artikel 4, D, 3) van het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, vermits het volgens dit artikel, niet verboden is de opeising van het voorrangrecht aan de betaling van een taks te koppelen; het is alleen verboden voor het overleggen van een gewaarmerkt afschrift van de vroegere ingediende octrooiaanvraag een taks te heffen. (cf G. H. C. Bodenhausen, Guide d'application de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle telle que révisée à Stockholm en 1967, Genève, B. I. R. P. I. 1969, blz. 49 en volg.).

Onder bepaalde voorwaarden staat artikel 20, § 1, de regularisatie van de octrooiaanvraag toe indien deze aanvraag voldoet aan de voorwaarden die vastgesteld zijn bij artikel 16, zonder evenwel te beantwoorden aan de andere wettelijke- of reglementaire voorschriften.

De tweede paragraaf, die de gevolgen van de octrooiaanvraag regelt ingeval deze wordt ingetrokken of verworpen, zoekt inspiratie bij artikel 67 § 4, van het Verdrag van München. Voormelde paragraaf bepaalt overigens dat hij geen afbreuk doet aan de bepalingen van het Univerdrag van Parijs inzake de verkrijging van het recht van voorrang.

Artikel 21 houdt een belangrijke nieuwigheid in ten opzichte van de bestaande wet: het bepaalt dat een octrooiaanvraag in principe aanleiding geeft tot het opmaken van een « verslag van nieuwheidsonderzoek » over de uitvinding. Tot op heden voorzag de wet, in het stadium van de verleningsprocedure van het octrooi, in geen enkele opzoeking betreffende de uitvinding, gezien de taak van het bestuur zich beperkt tot een onderzoek i.v.m. het inachtnemen der vormvoorwaarden voor de aanvraag. Hieruit volgde dat de waarde van het Belgisch octrooi zwak was. Teneinde aan deze toestand een einde te maken nam België in 1947 deel aan de oprichting van het Internationaal Octrooibureau (I. O. B.) van Den Haag, welk bureau er o.a. mee belast was, op verzoek van de belanghebbenden of van de nationale administraties, advies uit te brengen inzake de nieuwheid van de uitvindingen. In tegenstelling nochtans tot andere landen, had België het uitbrengen van dergelijk advies tijdens de octrooiafleveringsprocedure niet in haar wet opgenomen. Om dit euvel te verhelpen en het Belgisch octrooi aldus waarde te geven, onderwerpt dit ontwerp de octrooiaanvragen niet aan een documentair advies inzake de nieuwheid, maar aan een verslag van nieuwheidsonderzoek van het type bedoeld in het Verdrag van München (artikel 92). Dit verslag zal opgemaakt worden door een intergouvernementele instelling door de Koning aangeduid; rekening houdend met de opnemings van het I. O. B. in het Europees Octrooibureau (E. O. B.), in het leven geroepen door het Verdrag van München, zal deze instelling, en meer bepaald haar afdeling voor het nieuwheidsonderzoek, belast zijn met het opmaken van dergelijke verslagen. Maar het lijkt de Regering niet nuttig met name naar deze instelling in dit artikel te verwijzen, daar een werkovereenkomst, met het oog hierop, nog met deze instelling (E. O. B.) moet afgesloten worden.

Het verslag van nieuwheidsonderzoek, dat opgesteld wordt op grond van de conclusies, strekt ertoe de nieuwheid van de uitvinding en de uitvinderswerkzaamheid te beoordelen en vermeldt te dien einde de publicaties waarmee rekening kan gehouden worden bij het aflijnen van de stand der techniek. De afdeling voor het nieuwheidsonderzoek van het E. O. B. zal evenzeer onderzoeken of de octrooiaanvraag voldoet aan de vereiste van eenheid der uitvinding.

Het opmaken van een verslag van nieuwheidsonderzoek maakt het de aanvrager enerzijds mogelijk zich een beter beeld te vormen van de geldigheidskansen van zijn octrooi en, anderzijds, biedt het derden betere inlichtingen omtrent

lations étrangères (France, par exemple). Cette disposition n'est pas contraire à l'article 4, D, 3) de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle, cet article n'interdisant pas l'instauration d'une taxe pour la revendication du droit de priorité, mais uniquement l'établissement d'une taxe pour la production d'une copie certifiée conforme de la demande de brevet déposée antérieurement (cf. G. H. C. Bodenhausen, Guide d'application de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle telle que révisée à Stockholm en 1967, Genève, B. I. R. P. I. 1969, p. 49 et sq.).

Sous certaines conditions, l'article 20, § 1er, permet la régularisation de la demande de brevet si cette dernière satisfait aux conditions fixées à l'article 16 sans répondre toutefois aux autres conditions légales ou réglementaires.

Le paragraphe 2, qui traite des effets de la demande en cas de retrait ou de rejet de celle-ci, s'inspire de l'article 67, § 4, de la Convention de Munich. Il dispose en outre qu'il ne porte pas atteinte aux dispositions de la Convention de Paris relatives à l'acquisition du droit de priorité.

L'article 21 contient une innovation importante par rapport à la loi actuelle en disposant que la demande de brevet donne lieu, en principe, à l'établissement d'un « rapport de recherche » sur l'invention. Jusqu'à présent en effet, la loi ne prévoyait, lors de la procédure de délivrance du brevet, aucune investigation sur l'invention, le rôle de l'administration étant limité à un examen portant sur l'observation des conditions relatives à la forme de la demande. Il s'ensuivait que la valeur du brevet belge était faible. Pour pallier cette situation, la Belgique a participé, en 1947, à la création de l'Institut international des brevets (I. I. B.) de La Haye, lequel avait notamment pour tâche d'établir, à la demande des intéressés ou des administrations nationales, des avis sur la nouveauté des inventions. Contrairement à certains autres pays, la Belgique n'avait cependant pas inclus dans la procédure d'octroi des brevets l'établissement de tels avis. En vue de remédier à cet inconvénient et de valoriser ainsi le brevet belge, le projet soumet les demandes non à un avis documentaire sur la nouveauté, mais à un rapport de recherche du type prévu par la Convention de Munich (article 92). Ce rapport sera établi par un organisme intergouvernemental désigné par le Roi; compte tenu de l'incorporation de l'I. I. B. dans l'Office européen des brevets (O. E. B.) créé par la Convention de Munich, c'est ce dernier organisme, et plus précisément, sa division de la recherche, qui sera chargé de l'établissement des rapports. Mais, il paraît inopportun au Gouvernement de faire, dès à présent, nominalement mention dudit organisme dans le présent article, vu qu'un contrat de travail, aux fins précitées, doit encore être négocié avec ledit organisme (O. E. B.).

Le rapport de recherche, établi sur la base des revendications, a pour objet de permettre une appréciation de la nouveauté de l'invention et de l'activité inventive et mentionne à cette fin les publications qui peuvent entrer en ligne de compte pour déterminer l'état de la technique. La division de la recherche de l'O. E. B. examinera également si la demande de brevet satisfait à l'exigence d'unité d'invention.

L'établissement d'un rapport de recherche permet, d'une part, au demandeur de se faire une meilleure idée des chances de validité de son brevet et, d'autre part, aux tiers d'être mieux renseignés sur l'état de la technique se rapport-

de stand van de techniek betreffende de door het octrooi beschermde uitvinding. Het verslag vervult slechts een informatieve functie en de uitslag van het onderzoek kan bijgevolg geen reden zijn om de octrooiverlening te weigeren. Na ontvangst van het verslag komt het de aanvrager toe hetzij zijn octrooiaanvraag in te trekken, zo hij van oordeel is dat de onderzoeksresultaten in zijn nadeel uitvallen, hetzij een nieuwe tekst van de conclusies en van de korte inhoud neer te leggen. In dit laatste geval mag de nieuwe tekst nochtans geenszins de draagwijdte van de oorspronkelijke aanvraag uitbreiden. Op verzoek gericht aan de Dienst, kan de aanvrager die een nieuwe redactie van de conclusies neergelegd heeft, toegelaten worden de beschrijving — onder toezicht van de Dienst — te wijzigen met als enig doel de elementen ervan, die niet meer met de nieuwe conclusies zouden stroken, weg te werken.

Indien de uitvinding onder de toepassing valt van de wetten van 10 januari en van 4 augustus 1955 houdende de veiligheid van de Staat wordt de verleningsprocedure van het octrooi geschorst totdat het geheim van de uitvinding opgeheven wordt : slechts vanaf dat ogenblik kan de octrooiaanvraag immers doorgestuurd worden aan het E. O. B. teneinde een verslag van nieuwheidsonderzoek op te maken.

Vóór het opmaken van het verslag, zal de aanvrager ertoe gehouden zijn een taks voor onderzoek te kwijten binnen de termijn en onder de voorwaarden door de Koning te bepalen.

De procedure betreffende de opstelling van een verslag van nieuwheidsonderzoek biedt talrijke voordelen : zij houdt rekening met alle noodzakelijkheden die met elkaar moeten verzoend worden : de belangen van de aanvrager die op de hoogte wordt gebracht van de stand van de techniek betreffende de uitvinding en die een nieuwe tekst van de conclusies en een gewijzigde beschrijving van de uitvinding kan voorleggen, de belangen van derden die beter moeten voorgelicht worden over de waarde en de nieuwigheid van de uitvinding, de belangen van het publiek in het algemeen die over een waardevolle documentatie zal beschikken, dank zij het ter beschikking stellen van de resultaten van het nieuwheidsonderzoek en van de vermelde octrooien. Deze procedure moet snel gerealiseerd worden, teneinde een beslissing vanwege de aanvrager mogelijk te maken betreffende het eventueel neerleggen van aanvragen in het buitenland binnen de voorrangstermijn bepaald in het Verdrag van Parijs (twaalf maanden); bijgevolg moet de termijn om de taks van nieuwheidsonderzoek te betalen redelijk kort zijn. Deze termijn moet niet beschouwd worden als een bedenktijd, maar als een periode bestemd om het de aanvrager mogelijk te maken met kennis van zaken te betalen. Dus moet de termijn bestaan en de waarschuwing van het naderen van het verstrijken van de termijn moet behouden blijven, daar dit, vooral voor de kleine uitvinders die anders zonder het te willen al hun rechten zouden kunnen verliezen, zeer nuttig is.

Een verslag van nieuwheidsonderzoek zal in principe voor elke octrooiaanvraag opgemaakt worden. Het ontwerp bepaalt evenwel dat de aanvrager, wegens financiële of andere overwegingen, de opmaking van dergelijk verslag kan weigeren. Hiertoe volstaat het dat hij de taks niet kwijt binnen de daartoe voorgeschreven termijn. Het octrooi dat hem zal afgeleverd worden zal in dat geval een maximale geldigheidsduur van slechts zes jaar hebben (cf. artikel 42, § 2). Gezien de gewichtigheid van de door de aanvrager te nemen beslissing, verplicht paragraaf 4 van artikel 21 de Dienst ertoe de aanvrager te verwittigen van het naderend einde der termijn binnen dewelke hij de taks moet kwijten op van het gevolg dat voortvloeit uit de niet betaling ervan. Een afschrift van deze verwittiging zal bovendien aan de personen die een in het register ingeschreven recht op de octrooiaanvraag hebben overhandigd worden.

tant à l'invention couverte par le brevet. Le rapport n'a donc qu'un rôle d'information et le résultat de la recherche ne peut par conséquent constituer un motif de refus de délivrance de brevet. Après la réception du rapport, il appartient au demandeur soit de retirer sa demande de brevet s'il estime que les résultats de la recherche lui sont particulièrement défavorables, soit de déposer une nouvelle rédaction des revendications et de l'abrégé. En ce dernier cas toutefois, la nouvelle rédaction ne peut absolument pas étendre la portée de la demande initiale. Sur requête adressée à l'Office, le demandeur qui a déposé une nouvelle rédaction des revendications peut être autorisé à modifier la description — sous le contrôle de l'Office — à la seule fin d'en éliminer les éléments qui ne seraient plus en concordance avec les nouvelles revendications.

Si l'invention est soumise aux dispositions des lois des 10 janvier et 4 août 1955 relatives à la sûreté de l'Etat, la procédure de délivrance du brevet sera suspendue jusqu'à la levée du secret frappant l'invention; ce n'est en effet qu'à partir de ce moment-là que la demande pourra être transmise à l'O. E. B. aux fins d'établissement du rapport de recherche.

Préalablement à l'établissement du rapport, le demandeur sera tenu d'acquitter une taxe de recherche dans le délai et suivant les modalités à déterminer par le Roi.

La procédure concernant l'établissement du rapport de recherche offre de multiples avantages : elle tient compte de tous les impératifs qu'il y a lieu de concilier : l'intérêt du demandeur mis au courant de l'état de la technique au sujet de son invention et qui peut présenter une nouvelle rédaction des revendications et une description modifiée de l'invention, l'intérêt des tiers qui doivent être mieux informés sur la valeur et la nouveauté de l'invention, celui du public en général, qui disposera d'une documentation de grand prix, grâce à la mise à sa disposition des résultats de la recherche et des brevets cités. Ceci doit être réalisé rapidement afin de permettre une prise de décision du demandeur quant aux dépôts éventuels de demandes à l'étranger dans le délai de priorité prévu à la Convention de Paris (douze mois); en conséquence, le délai pour payer la taxe de recherche doit être relativement bref. Ledit délai n'est pas à considérer comme une période de réflexion, mais bien comme une période destinée à permettre au déposant de payer en connaissance de cause. Aussi, ledit délai doit exister et l'avertissement de l'approche du terme du délai doit être maintenu, vu qu'il est très utile surtout pour les petits inventeurs qui pourraient, sans cela, perdre tous leurs droits involontairement.

Un rapport de recherche sera, en principe, établi pour chaque demande de brevet. Le projet prévoit toutefois que le demandeur pourra, en raison de considérations financières ou autres, refuser l'établissement du rapport. Il lui suffira, pour ce faire, de ne pas acquitter la taxe dans le délai prescrit. Le brevet qui lui sera délivré n'aura en ce cas qu'une durée maximale de validité limitée à six ans (cf. article 42, § 2). Vu l'importance de la décision du demandeur, le paragraphe 4 de l'article 21 fait obligation à l'Office d'avertir le déposant de l'approche du terme du délai dans lequel il devra acquitter la taxe et de la conséquence qui découlerait du défaut de paiement de ladite taxe. Une copie de l'avertissement sera en outre transmise aux personnes ayant un droit — inscrit au registre — sur la demande de brevet.

Wanneer een vordering tot opeising van de octrooiaanvraag ingesteld is vóór het verstrijken van de termijn tijdens dewelke de opzoekingsstaks dient gekweten te worden en indien het instellen van zulke vordering in het octrooi-register ingeschreven is, dan wordt eveneens een afschrift van de verwittiging bedoeld in paragraaf 4 door de Dienst aan de opeiser overgemaakt. Daar de eigenaar van de octrooiaanvraag, zo hij weet dat hij geen recht heeft op het octrooi, de opeiser zou kunnen schaden door de opzoekingsstaks niet te kwijten en, aldus, de maximale geldigheids-termijn van het octrooi op zes jaar terug te brengen, bepaalt het ontwerp dat de opeiser, in afwijking op het bepaalde in paragraaf 3, de opzoekingsstaks binnen de vastgelegde termijn mag kwijten. Het is nochtans niet nuttig de eiser te laten genieten van een speciale termijn, die zou verhinderen dat de procedure normaal verloopt. Ingeval de eigenaar van de octrooiaanvraag, niet wetend dat de opeiser de opzoekingsstaks reeds betaald heeft, deze taks ook zou kwijten, dan zou de Dienst het bedrag van deze taks aan de opeiser moeten terugbetalen. De betaling van de opzoekingsstaks door de opeiser geschiedt echter op eigen risico van deze laatste, in die zin dat, bij een eventuele afwijzing van zijn vordering, hij noch van de Dienst, noch van de eigenaar van de octrooiaanvraag, zo deze de taks niet betaald heeft, de terugbetaling van de taks mag eisen.

In het vijfde lid van het vierde paragraaf vindt men bijna dezelfde bepalingen weer als in de eenvormige Benelux-wetten inzake warenmerken (artikel 10, lid 6) en inzake tekeningen of modellen (artikel 12, § 5). Uit deze bepalingen volgt dat de procedure moet voortgezet worden, zelfs als de waarschuwing om de taks van nieuwheidsonderzoek te betalen door de Dienst niet werd verzonden; maar de waarschuwing moet slechts beschouwd worden als een herinnering die tot doel heeft de belanghebbenden te helpen; indien zij, om gelijk welke reden, niet werd toegezonden of ontvangen, kan men zich op dit feit niet beroepen; de Dienst wijst alle verantwoordelijkheid af.

Paragraaf 8, bepaalt dat de Koning, onder de in deze paragraaf vastgestelde voorwaarden, mag beslissen dat een verslag van nieuwheidsonderzoek dat ingediend werd in de afleveringsprocedure van een buitenlands octrooi, zal kunnen aangewend worden, op verzoek van de octrooiaanvrager, bij de afleveringsprocedure van het Belgisch octrooi. De Koning legt in dat geval de voorwaarden vast voor toepassing van deze paragraaf (door deze toepassing ondergeschikt te maken aan een wederkerigheidsvereiste, b.v.).

Paragraaf 9 bevestigt de toepassing, in het koninkrijk, van de bepaling voorgeschreven in artikel 15.5 van het P. C. T. Deze bepaling van het P. C. T. maakt het internationaal nieuwheidsonderzoek toegankelijk op grond van een nationaal depot. Aldus zal de procedure, die gekwalificeerd wordt als « Belgische weg », het de uitvinder die een eerste depot in België verrichtte, mogelijk maken een verslag van nieuwheid te bekomen, dat hij zal kunnen gebruiken wanneer hij, in de loop van de P. C. T. procedure, een internationale aanvraag neerlegt.

Artikel 22, § 1, houdt in dat, onder voorbehoud van artikel 42, § 3, een ministerieel besluit de vervulling van de formaliteiten, die voor de aflevering van het octrooi zijn voorgeschreven, doet naleven. Dit besluit — dat het octrooi uitmaakt — wordt bij de Dienst bewaard en een voor eensluidend verklaard afschrift van dit document wordt aan de octrooihouder overhandigd.

Paragraaf 2 behandelt de verleningstermijn van het octrooi. Deze bedraagt principieel achttien maanden te rekenen van de indieningsdatum van de aanvraag of te rekenen van de oudste prioriteit ingeval het voorrangrecht ingeroepen wordt. Deze termijn stemt overeen met die, welke voorzien is bij het Verdrag van München (artikel 93, § 1), voor de

Lorsqu'une action en revendication de la demande de brevet a été introduite avant l'expiration du délai au cours duquel doit être acquittée la taxe de recherche et si l'introduction d'une telle action a été inscrite au Registre des brevets, une copie de l'avertissement dont question au paragraphe 4 est également transmise par l'Office au revendiquant. Comme le propriétaire de la demande de brevet pourrait, s'il sait ne pas avoir droit au brevet, nuire au requérant en n'acquittant pas la taxe de recherche et, en conséquence, en réduisant à six années la durée maximale de validité du brevet, le projet prévoit que, par dérogation à la disposition du paragraphe 3, le revendiquant peut acquitter la taxe de recherche, dans le délai prescrit. Cependant, il n'est pas opportun de faire bénéficier le revendiquant d'un délai spécial, qui empêcherait la procédure de se dérouler normalement. Au cas où, ignorant le paiement effectué par le revendiquant, le titulaire de la demande de brevet viendrait à acquitter également la taxe de recherche, l'Office aurait à rembourser au revendiquant le montant de cette taxe. Le paiement de la taxe de recherche par le revendiquant se fait toutefois aux risques et périls de ce dernier, en ce sens que s'il échoue dans son action, il ne pourra réclamer le remboursement de la taxe ni à l'Office ni au propriétaire de la demande de brevet lorsque celui-ci s'est abstenu de payer la taxe.

L'alinéa 5 du paragraphe 4 reprend des dispositions quasiment identiques à celles contenues dans les lois uniformes Benelux en matière de marques de produits (article 10, alinéa 6) et en matière de dessins ou modèles (art. 12, § 5). Il ressort desdites dispositions que la procédure doit être poursuivie même si l'avertissement de payer la taxe de recherche n'a pas été expédié par l'Office; mais l'avertissement ne doit être considéré que comme un rappel ayant pour but d'aider les intéressés: s'il n'a pas été envoyé ou reçu, pour quelque motif que ce soit, le fait ne peut-être invoqué; l'Office est déchargé de toute responsabilité.

Le paragraphe 8 dispose que, sous certaines conditions, le Roi peut décider qu'un rapport de recherche produit dans la procédure de délivrance d'un brevet étranger pourra être utilisé sur requête du demandeur de brevet, dans la procédure de délivrance du brevet belge. Le Roi fixe les conditions de mise en œuvre de ce paragraphe (en subordonnant cette mise en œuvre à une condition de réciprocité par exemple).

Le paragraphe 9 consacre la mise en application dans le Royaume de la disposition prévue à l'article 15.5 du P. C. T. Cette disposition du P. C. T. permet un accès à la recherche internationale sur base d'un dépôt national. C'est ainsi, que la procédure, qualifiée de voie belge, permet à un inventeur, ayant effectué un premier dépôt en Belgique, d'obtenir un rapport de recherche, qu'il pourra utiliser, s'il dépose une demande internationale, au cours de la procédure P. C. T.

L'article 22, § 1er, porte que, sous réserve de l'article 42, § 3, un arrêté du Ministre sanctionne l'accomplissement des formalités prescrites pour la délivrance du brevet. Cet arrêté — qui constitue le brevet — est conservé à l'Office, une copie certifiée conforme à ce document étant remise au breveté.

Le paragraphe 2 a trait au délai de délivrance du brevet. Ce délai est, en principe, de dix-huit mois à compter de la date de dépôt de la demande ou, si le droit de priorité est revendiqué, à compter de la priorité la plus ancienne. Il correspond au délai, prévu par la Convention de Munich (article 93, § 1er), pour la publication de la demande de

publicatie van de Europese octrooiaanvraag. Het octrooi kan nochtans na een langere termijn afgeleverd worden indien uitzonderlijke omstandigheden dit vereisen (onmogelijkheid een verslag van nieuwheidsonderzoek op te maken binnen de termijn daar de octrooiaanvraag tijdens de laatste dagen van de prioriteitstermijn ingediend werd bijvoorbeeld).

In bepaalde gevallen kan de aanvrager er belang bij hebben dat een octrooi hem wordt afgeleverd zodra de formaliteiten hiertoe vervuld zijn (daarin begrepen het opmaken van het verslag van nieuwheidsonderzoek) zonder het verstrijken van de achttien maanden te moeten afwachten. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn bij octrooi-inbreuk die betrekkelijk kort na het depot van de octrooiaanvraag gebeurt; evenzo, wanneer de indiener geweigerd heeft de opzoekingsstaks te betalen ziet men niet in om welke reden het octrooi hem slechts na achttien maand zou kunnen worden verleend, daar waar de verleningsprocedure van een beschermittel voor een beperkte tijd slechts enkele maanden vergt. Dit is dan ook de reden waarom lid 2 van paragraaf 2 de indiener machtigt om de aflevering van zijn octrooi te vragen vooraleer de termijn, vastgesteld bij het eerste lid, is verstreken.

Zoals hogervermeld wordt de verleningsprocedure van het octrooi geschorst wanneer een uitvinding onder de wetsbepalingen van 1955 houdende de veiligheid van de Staat valt. Nochtans past het de eigenaar van een dergelijke uitvinding toe te laten een octrooi te verkrijgen bij het verstrijken van de normale termijn van achttien maanden — zelfs te voren wanneer hij gebruik maakt van de mogelijkheid die lid 2 hem biedt — indien hij binnen een termijn, door de Koning vast te stellen en met ingang van de indieningsdatum van de octrooiaanvraag, zijn beslissing om de opzoekingsstaks niet te kwijten schriftelijk ter kennis van de Dienst brengt. In dat geval verdwijnt immers de oorzaak van de schorsing van de afleveringsprocedure.

Paragraaf 3 neemt het beginsel over dat geformuleerd werd in artikel 2 van de wet van 24 mei 1854.

Er dient op gewezen te worden dat het niet de bedoeling is van dit artikel de juiste inhoud van de octrooien te bepalen waarop de wetten van 1955 toepasselijk zijn; het is in deze laatste wetten dat het toepassingsgebied van de maatregelen betreffende de veiligheid, zowel militaire als nucleaire, moet gevonden worden.

Artikel 23, lid 1, bepaalt dat het dossier van het octrooi ter inzage van het publiek bij de Dienst wordt gelegd op de datum van de aflevering van het octrooi. Deze regel wordt vanzelfsprekend niet toegepast voor de geoctrooieerde uitvindingen die onder de toepassing vallen van de wetten van 1955 houdende de veiligheid van de Staat. Zodra het octrooi afgeleverd is kan een afschrift bekomen worden van de stukken van het dossier. Vanzelfsprekend kan de aanvrager vóór die datum eensluidend verklaarde afschriften bekomen van de neergelegde stukken.

Lid 2 behelst de inhoud van het dossier. Het dossier moet de in artikel 23 vermelde stukken bevatten; deze opsomming moet evenwel als niet limitatief opgevat worden; de Dienst kan inderdaad andere stukken bij het dossier voegen zo hij dit nuttig acht voor de informatie van het publiek.

Artikel 24 bepaalt het ogenblik vanaf hetwelk het in artikel 2 bedoeld uitsluitend recht in werking treedt. Het is het ogenblik waarop het octrooi ter inzage van het publiek is gelegd bij de Dienst; dit ogenblik stemt overeen met dat van de octrooiverlening, zoals trouwens hierboven werd gezegd. Deze bepaling is geïnspireerd op artikel 64, § 1, van het Verdrag van München.

Er wordt in dit artikel niet verwezen naar het begrip van bescherming dat het octrooi verleent, begrip dat gewoonlijk betrekking heeft op het technisch gebied dat door de conclusies van het octrooi wordt gedekt (zie art. 26).

brevet européen. Le brevet pourra toutefois être délivré après un délai plus long si des circonstances particulières (impossibilité d'établir un rapport de recherche dans le délai à la suite du dépôt de la demande de brevet dans les derniers jours du délai de priorité, par exemple) devaient l'exiger.

Dans certains cas, le demandeur peut avoir intérêt à se voir délivrer un brevet dès l'accomplissement des formalités (et ce terme englobe l'établissement du rapport de recherche) sans devoir attendre l'expiration du délai de dix-huit mois. Il en sera ainsi par exemple en cas de contrefaçon de l'invention survenant dans un délai relativement court après le dépôt de la demande; de même, si le déposant a renoncé à acquitter la taxe de recherche, on n'aperçoit pas le motif pour lequel le brevet ne pourrait lui être délivré qu'après dix-huit mois, la procédure d'octroi d'un titre de protection à durée limitée ne requérant qu'un délai de quelques mois. C'est la raison pour laquelle l'alinéa 2 du paragraphe 2 autorise le demandeur à demander que le brevet lui soit délivré avant l'expiration du délai fixé à l'alinéa premier.

Ainsi qu'il a été dit ci-avant, le fait qu'une invention soit soumise aux dispositions des lois de 1955 concernant la sûreté de l'Etat suspend la procédure de délivrance du brevet. Il convient toutefois de permettre au propriétaire d'une telle invention d'obtenir un brevet à l'expiration du délai normal de dix-huit mois — ou même avant s'il fait usage de la faculté offerte à l'alinéa 2 — s'il fait connaître par écrit à l'Office, dans un délai à fixer par le Roi et prenant cours à la date de dépôt de la demande de brevet, sa décision de ne pas acquitter la taxe de recherche. En ce cas en effet, la cause de suspension de la procédure de délivrance disparaît.

Le paragraphe 3 reprend le principe énoncé à l'article 2 de la loi du 24 mai 1854.

Il y a lieu de noter qu'il n'appartient pas au présent texte de déterminer le contenu exact des brevets auxquels s'appliquent les lois de 1955; c'est dans ces dernières qu'il faut chercher le champ d'application des mesures de sûreté, soit militaire, soit nucléaire.

L'article 23 alinéa 1er dispose que le dossier du brevet est mis à la disposition du public à l'Office à la date de la délivrance du brevet. Cette règle ne s'applique pas bien entendu à l'égard des inventions brevetées qui tombent sous l'application des lois de 1955 concernant la sûreté de l'Etat. Dès la délivrance du brevet, copie des documents figurant au dossier peut être obtenue. Il va de soi qu'avant cette date le demandeur peut se faire délivrer des copies certifiées conformes aux documents déposés.

L'alinéa 2 porte sur le contenu du dossier. Le dossier doit comprendre les documents cités à l'article 23; cette énumération n'est cependant pas limitative et l'Office pourra donc joindre d'autres pièces au dossier s'il le juge utile à l'information du public.

L'article 24 détermine le moment à partir duquel le droit exclusif visé à l'article 2 prend effet. Ce moment est celui où le brevet est mis à la disposition du public à l'Office, moment qui correspond, ainsi qu'il a été dit plus haut, à celui de la délivrance du brevet. Cette disposition s'inspire de celle de l'article 64, § 1er, de la Convention de Munich.

Il n'est pas fait référence, dans cet article, à la notion de protection que confère le brevet, notion qui évoque généralement le domaine technique couvert par les revendications du brevet (voyez l'article 26).

Artikel 25 behandelt het Register en de Verzameling van de uitvindingsoctrooien, alsook de integrale publikatie van de verleende octrooien. Het bepaalt namelijk dat het Register de gegevens inhoudt waarvan de inschrijving door de wet is voorzien; in de Verzameling wordt dan melding gemaakt van de inschrijvingen in dit register. Dit artikel streeft naar een betere informatie van het publiek inzake de uitvindingen die beschermd zijn.

Vanzelfsprekend bevat het Register alle gegevens die de wet voorschrijft.

Er zij opgemerkt dat de bepaling slechts een minimale inhoud van het register en de verzameling beoogt. Indien de Dienst het nuttig acht voor de informatie van het publiek kan hij, onder voorbehoud van de rechtmatige belangen der octrooieigenaars, andere gegevens in het Register opnemen of inlichtingen van algemene aard publiceren in de Verzameling (wetten en uitvoeringsbesluiten, omzendbrieven, adviezen, statistieken, enz.). De Koning bepaalt de abonnementsvoorwaarden op de Verzameling (prijs, ...).

Afdeling 4 legt de aan het octrooi en de octrooiaanvraag verbonden rechten en verplichtingen vast.

Artikel 26 behandelt de omvang van de bescherming verleend door het octrooi. Het neemt, in de eerste alinea, de beginselen over van artikel 8, § 3, van het Verdrag van Straatsburg en van artikel 69, § 1, van het Verdrag van München; in alinea 2 wordt de bepaling van artikel 64, § 2, van laatstgenoemd Verdrag hernomen.

De eerste paragraaf van artikel 27 geeft artikel 29 van het Verdrag van Luxemburg weer, welk artikel het verbod van de directe toepassing van de geoctrooieerde uitvinding bevat.

Het omschrijft het door het octrooi verleende recht als het recht van de octrooihouder om aan iedere derde, onder de bij deze paragraaf opgesomde voorwaarden, de toepassing van de uitvinding te verbieden. Er weze hier gewaarschuwd voor een mogelijk misverstand die de formulering « Het octrooi geeft de octrooihouder het recht iedere derde ... te verbieden ... », die beide paragrafen van het artikel inluit, wat betreft de interpretatie ervan, zou kunnen doen ontstaan. Deze formulering zou immers de indruk kunnen wekken dat het recht de directe of indirecte exploitatie van de uitvinding, voorwerp van het octrooi, te verbieden geen absoluut recht zou zijn dat verbonden is met het bestaan zelf van het octrooi, doch wel een recht dat, in elk concreet geval, afhankelijk zou zijn van een wilsuiting van de octrooihouder. Dit is geenszins het geval en het weze duidelijk begrepen dat de aard van het aan het octrooi verbonden exclusiviteitsrecht absoluut is. Elke uiting van de uitvinding, als bedoeld in de twee paragrafen, zonder de toestemming van de octrooihouder is dus een inbreuk die voor vaststelling vatbaar is. De octrooihouder kan natuurlijk zijn uitvinding vrij aanwenden voor zover tenminste deze aanwending niet verboden is door wets- of reglementsbepalingen.

De opsomming van de ongeoorloofde handelingen is limitatief. Handelingen, zoals voorbereidselen tot het exploiteren, zijn dus niet verboden.

De bepaling onder a), betreffende de bescherming van het voortbrengsel, voorwerp van het octrooi, voorziet de mogelijkheid vier exploitatievormen te verbieden: de vervaardiging, het aanbod, het in de handel brengen en het gebruik.

Het aanbod wijst niet alleen op het aanbod met het oog op de verkoop maar ook op het aanbod in het algemeen, bijvoorbeeld het aanbod waarbij de verhuring, het verlenen van licenties, de lening of schenking beoogd worden. De

L'article 25 a trait au Registre et au Recueil des brevets d'invention ainsi qu'à la publication intégrale des brevets délivrés. Il dispose notamment que le Registre contient les données dont l'enregistrement est prévu par la loi, mention de ces inscriptions étant ensuite faite au Recueil. Cet article traduit ainsi le souci d'améliorer l'information du public sur les inventions protégées.

Il va de soi que le Registre contient les données dont l'enregistrement est prévu dans la loi.

Il convient de noter que la disposition ne vise que le contenu minimum du Registre et du Recueil. L'Office pourra en effet, s'il le juge utile pour l'information du public et sous réserve du respect des intérêts légitimes des propriétaires de brevets, inscrire au Registre d'autres données ou publier au Recueil des renseignements d'ordre général (lois et arrêtés d'exécution, circulaires, avis, statistiques, etc.). Le Roi fixe les conditions (prix, ...) d'abonnement au Recueil.

La section 4 définit les droits et obligations attachés au brevet et à la demande de brevet.

L'article 26 traite de l'étendue de la protection conférée par le brevet. Il reprend, à l'alinéa 1er, les principes énoncés à l'article 8, § 3, de la Convention de Strasbourg et à l'article 69, § 1er, de la Convention de Munich et, à l'alinéa 2, la disposition figurant à l'article 64, § 2, de cette dernière Convention.

Le paragraphe 1er de l'article 27 reproduit l'article 29 de la Convention de Luxembourg, lequel porte interdiction de l'exploitation directe de l'invention brevetée.

Il définit le droit conféré par le brevet comme étant le droit du titulaire du brevet d'interdire à tout tiers, dans les conditions énumérées par ce paragraphe, d'exploiter l'invention sans son consentement. Il convient ici de mettre en garde contre un malentendu que la formulation « Le brevet confère le droit d'interdire à tout tiers... », commune au commencement des deux paragraphes de l'article, pourrait provoquer quant à son interprétation. Cette formulation pourrait en effet laisser croire que le droit d'interdire l'exploitation directe ou indirecte de l'invention objet du brevet ne correspondrait pas à un droit absolu lié à la simple existence du titre de protection, mais à un droit dont la naissance serait subordonnée, dans chaque cas concret, à une manifestation de volonté du titulaire du brevet. Tel n'est pas le cas et il doit bien être entendu qu'est absolue la nature du droit d'exclusivité attaché au brevet de telle sorte que toute exploitation de l'invention, au sens des deux paragraphes, en l'absence du consentement du titulaire du brevet, constitue une contrefaçon susceptible d'être constatée. Le breveté peut bien entendu exploiter librement l'invention, à moins que cette exploitation ne soit interdite par des dispositions légales ou réglementaires.

L'énumération des actes interdits est limitative. Ne sont donc pas défendus des actes tels que des préparatifs d'une exploitation.

La disposition sous a), qui concerne la protection du produit objet du brevet, prévoit la possibilité d'interdire quatre types d'exploitation: la fabrication, l'offre, la mise dans le commerce et l'utilisation.

L'offre ne désigne pas seulement l'offre en vue de la vente, mais également l'offre en général, par exemple l'offre en vue de la location, de la concession de licences, de prêt ou de don. Les conditions dans lesquelles s'effectue cette

voorwaarden binnen dewelke dit aanbod gebeurt hebben weinig belang, zij het schriftelijk, mondeling, telefonisch, bij weg van uitstalling, van voorstelling of op enige andere manier.

Het in de handel brengen houdt elke activiteit in waardoor het voorwerp van de uitvinding feitelijk ter beschikking van een derde wordt gesteld, zonder de toestemming van de octrooihouder, bijvoorbeeld tengevolge van een levering volgend op een verkoop, van een verhuring of van een lening. De uitdrukkelijke toestemming door de geoctrooieerde volstaat niet om het in de handel brengen door een derde te rechtvaardigen.

De invoer of het bezit van een voortbrengsel dat geoctrooieerd is zijn verboden wanneer deze werkzaamheden het voortzetten van verboden exploitatieactiviteiten kunnen teweeg brengen.

De bepaling onder b) handelt over de bescherming van een werkwijze: het toepassen van een werkwijze waarop het octrooi betrekking heeft kan verboden worden; dergelijke werkwijze voor toepassing aanbieden kan eveneens verboden worden doch onder twee voorwaarden, te weten: dat de derde weet, of gezien de omstandigheden zou moeten weten dat toepassing van de werkwijze verboden is, en dat het aanbod voor toepassing ervan op het Belgisch grondgebied plaats heeft.

De bepaling onder c) bepaalt nader dat de voortbrengselen die rechtstreeks volgens de werkwijze waarop het octrooi betrekking heeft worden verkregen van dezelfde bescherming genieten als de onder a) bedoelde produkten die rechtstreeks het octrooi betreffen.

Paragraaf 2 geeft artikel 30 weer van het Verdrag van Luxemburg betreffende het verbod van de indirecte toepassing van de geoctrooieerde uitvinding.

De indirecte inbreuk wordt niet beschouwd als een vorm die afgeleid wordt uit inbreuk maar als een zelfstandige bestaande inbreuk, waarbij niet verondersteld wordt dat men te doen heeft met directe inbreuk van de geoctrooieerde uitvinding door een derde.

De bepaling van paragraaf 2 verbiedt aan niet-gerechtigde personen middelen om de geoctrooieerde uitvinding te exploiteren, aan te bieden of te leveren. Dergelijke levering of aanbieding dient op het Belgische grondgebied verricht te worden; bovendien dienen ze de toepassing van de uitvinding op dat grondgebied te betreffen.

De middelen dienen betrekking te hebben op een wezenlijk bestanddeel van de uitvinding. Het is nochtans niet uitdrukkelijk vereist dat die middelen bijzonder aangepast zijn aan de uitvinding. Teneinde te vermijden dat het verbod van de indirecte toepassing van de uitvinding op ongeoorloofde wijze zou uitgebreid worden, worden de « algemeen in de handel verkrijgbare produkten » waarvan sprake in lid 2, uitdrukkelijk uitgesloten van het begrip « middelen » bedoeld in lid 1. Alledaagse gebruiksartikelen (nagels, schroeven, bouten, ijzerdraad, chemische produkten, motorbrandstof, ...) kunnen aldus aan derden geleverd worden zelfs indien de leverancier weet dat degene aan wie hij levert die produkten voor inbreukdoeleinden zal gebruiken. De levering van zo een middel is alleen een indirecte inbreuk wanneer de leverancier de persoon aan wie hij levert aanzet tot het plegen van een directe inbreuk in de zin van paragraaf 1.

Nochtans kan er slechts sprake zijn van indirecte inbreuk indien de leverancier werkelijk weet dat de middelen geschikt en bestemd zijn tot de inwerkingstelling van de geoctrooieerde uitvinding. De moeilijkheid het bewijs hiervan te leveren kan omzeild worden dank zij de mogelijk-

offre important peu, que ce soit par écrit, oralement, par téléphone, par voie d'exposition, de présentation ou de toute autre manière.

La mise dans le commerce désigne toute activité par laquelle l'objet de l'invention est, de fait, mise à la disposition d'un tiers, sans le consentement du titulaire du brevet, par exemple à la suite d'une fourniture consécutive à une vente, d'une location ou d'un prêt. Le consentement donné expressément par le breveté ne suffit pas pour justifier la mise dans le commerce par un tiers.

L'importation ou la détention d'un produit couvert par un brevet sont interdites lorsque ces activités peuvent permettre de poursuivre des actes d'exploitation interdits.

La disposition sous b) a trait à la protection d'un procédé: l'utilisation d'un procédé objet d'un brevet peut être interdite; l'offre de son utilisation peut l'être également, mais sous deux conditions, à savoir que le tiers connaisse l'interdiction d'exploitation, ou que les circonstances rendent cette interdiction évidente, et que l'offre d'utilisation du procédé ait lieu sur le territoire belge.

La disposition sous c) précise que les produits obtenus directement par un procédé protégé par un brevet bénéficient de la même protection que les produits visés sous a) qui sont directement l'objet du brevet.

Le paragraphe 2 reproduit l'article 30 de la Convention de Luxembourg relatif à l'interdiction de l'exploitation indirecte de l'invention brevetée.

La contrefaçon indirecte n'est pas considérée comme une forme dérivée de contrefaçon, mais comme une forme de contrefaçon existant en tant que telle et ne supposant pas qu'il y ait contrefaçon directe de l'invention brevetée par une tierce personne.

La disposition du paragraphe 2 interdit aux personnes non habilitées d'offrir ou de fournir les moyens d'exploiter l'invention brevetée. La livraison ou l'offre de livraison de tels moyens doivent avoir lieu sur le territoire belge; elles doivent en outre concerner l'exploitation de l'invention sur ce territoire.

Les moyens doivent se rapporter à un élément essentiel de l'invention. Il n'est toutefois pas expressément exigé que ces moyens soient particulièrement adaptés à l'invention. Il est à remarquer qu'afin d'éviter que l'interdiction d'exploitation indirecte de l'invention ne soit indûment étendue, les « produits qui se trouvent couramment dans le commerce » dont il est question à l'alinéa 2 sont explicitement exclus de la notion de « moyens » visée à l'alinéa 1er. Des produits d'usage quotidien (clous, vis, boulons, fil de fer, produits chimiques, carburants, ...) peuvent ainsi être fournis à des tiers même si le fournisseur sait que la personne à qui il livre utilisera ces produits à des fins de contrefaçon. Il n'y a contrefaçon indirecte que lorsque le fournisseur incite la personne à qui il livre à procéder à une contrefaçon directe au sens du paragraphe 1er.

La contrefaçon indirecte n'existe cependant que si le fournisseur a réellement connaissance du fait que les moyens sont aptes et destinés à la mise en œuvre de l'invention brevetée. La difficulté d'établir la preuve de cette connaissance peut être surmontée grâce à la possibilité d'uti-

heid de omstandigheden als bewijsmiddel te kunnen aanvoeren wanneer deze de geschiktheid en bestemming tot aanwending van de middelen duidelijk aantonen.

Krachtens artikel 28, § 1, wordt een algemene beperking gesteld aan de gevolgen van het octrooi. Dit artikel bepaalt namelijk dat de uit een octrooi voortvloeiende rechten zich niet uitstrekken tot handelingen die in de particuliere sfeer en voor proefnemingen worden verricht. Volgens lid 3 van paragraaf 2 van artikel 27 wordt een gedeelte van de uitzonderingsbepalingen van artikel 28 — het past dit gedeelte beperkend te interpreteren — nochtans niet toegepast op de indirecte inbreuk. Bijgevolg mogen de middelen tot exploitatie van de geoctrooieerde uitvinding noch aangeboden noch geleverd worden aan privé-personen of voor proefnemingen, zonder de toestemming van de octrooihouder. De beginsel geldt eveneens voor apotheken waaraan het verbod opgelegd wordt produkten voor levering aan te bieden of te leveren die noodzakelijk zijn voor de bereiding van een door een octrooi beschermd geneesmiddel.

Artikel 28, § 1, somt de beperkingen op ten aanzien van de door het octrooi verleende rechten; deze beperkingen zijn precies dezelfde als de opsomming ervan in artikel 31 van het Verdrag van Luxemburg.

De bepaling onder a) voorziet dat handelingen die in de private sfeer verricht worden ontsnappen aan de invloed van het octrooi. Deze uitzondering geldt evenwel alleen de handelingen die voor niet-commerciële doeleinden worden verricht.

De bepaling onder b) staat de exploitatie toe van de door het octrooi beschermde uitvinding voor proefnemingen. Er wordt nochtans nader bepaald dat de proefnemingen zelf het onderwerp van de geoctrooieerde uitvinding moeten betreffen: derhalve wordt de aanwending van de geoctrooieerde uitvinding verboden in het kader van een proefneming die op een ander voorwerp betrekking heeft.

De bepaling onder c) strekt tot de vergemakkelijking van het uitoefenen der geneeskunde en tot de kwijtschelding, in zekere gevallen, van de dwangvereisten die voortvloeien uit de bescherming, door het octrooi verleend, ten aanzien van de personen die belast zijn met de bereiding en de verstrekking van de geneesmiddelen. Teneinde elk misbruik van dit uitzonderingsstelsel te voorkomen wordt uitdrukkelijk bepaald dat het wel moet gaan om bereidingen voor direct gebruik ten behoeve van individuele gevallen van geneesmiddelen in apotheken en dus niet voor industriële bedrijven. Dit houdt evenzeer in dat het geneesmiddel, in onderhavig geval, slechts mag bereid worden op medisch voorschrift. Daarmee is in die bepaling de bereiding van nogal grote hoeveelheden van geneesmiddelen voor verschillende patiënten uitgesloten, wat zich bijvoorbeeld kan voordoen in ziekenhuisapotheken.

De bepalingen onder d) en e) nemen de bepalingen over van artikel 5ter van het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom. Luidens deze bepalingen worden sommige handelingen die aan boord van schepen of van voor de voortbeweging in de lucht of te land dienende machines worden verricht niet als inbreuk op de rechten van de octrooihouder beschouwd. Deze uitzondering geldt echter alleen op de schepen en de voor voortbeweging dienende machines van de andere landen der Unie van Parijs en niet op deze welke ressorteren onder het Belgisch gezag.

De bepaling onder f) houdt rekening met de verbintenis die voortspuit uit het Verdrag van 7 december 1944 inzake de internationale burgerluchtvaart.

Paragraaf 2 handelt over de vraag of en in hoeverre de rechten voortspuitend uit het octrooi kunnen worden uitgeoefend wanneer het door het octrooi beschermde voortbrengsel in het verkeer is gebracht.

liser, à titre de preuve, les circonstances lorsque celles-ci rendent évident que les moyens sont aptes et destinés à la mise en œuvre.

En vertu de l'article 28, § 1er, une limitation générale est imposée aux effets du brevet. Cet article dispose notamment que les droits conférés par le brevet ne s'étendent pas aux actes accomplis dans un cadre privé et à titre expérimental. Selon l'alinéa 3 du paragraphe 2 de l'article 27, une partie des dispositions d'exception de l'article 28 — qu'il convient d'interpréter de manière restrictive — ne s'applique toutefois pas aux contrefaçons indirectes. Par conséquent, les moyens d'exploiter une invention brevetée ne peuvent être ni offerts ni fournis à des personnes privées ou à titre expérimental, sans le consentement du titulaire du brevet. Cette règle vaut également pour les officines de pharmacie auxquelles il est interdit d'offrir en livraison ou de livrer des produits nécessaires à la préparation d'un médicament protégé par un brevet.

L'article 28, § 1er, énumère des limitations aux droits conférés par le brevet identiques à celles figurant à l'article 31 de la Convention de Luxembourg.

La disposition sous a) prévoit que les actes accomplis dans un cadre privé échappent à l'emprise du brevet. Cette exception ne vaut cependant que pour les actes accomplis à des fins non commerciales.

La disposition sous b) autorise l'exploitation, à titre expérimental, de l'invention couverte par un brevet. Il est toutefois précisé que l'expérience elle-même doit avoir trait à l'invention brevetée: est donc interdite l'utilisation de l'invention brevetée dans le cadre d'un essai concernant un autre objet.

La disposition sous c) est destinée à faciliter l'exercice de l'activité médicale et à libérer, dans certains cas, les personnes chargées de préparer et d'administrer des médicaments des contraintes découlant de la protection conférée par le brevet. Pour éviter tout emploi abusif de ce régime d'exception, il est indiqué explicitement qu'il doit s'agir de la préparation de médicaments faite extemporanément et par unité dans les officines de pharmacie, et non dans des entreprises industrielles. Cela implique également que, dans ce cas précis, le médicament ne doit être préparé que sur ordonnance médicale. Cette disposition exclut aussi la préparation d'assez grandes quantités de médicaments pour plusieurs patients, comme cela peut être le cas dans les officines d'hôpitaux.

Les dispositions sous d) et e) reprennent celles de l'article 5ter de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle. Selon ces dispositions, certains actes accomplis à bord des navires ou d'engins de locomotion aérienne ou terrestre ne sont pas considérés comme des violations du brevet. Cette exception ne s'applique toutefois qu'aux navires et autres engins de locomotion des autres pays de l'Union de Paris, et non à ceux qui sont sous l'autorité de la Belgique.

La disposition sous f) tient compte de l'obligation découlant de la Convention du 7 décembre 1944 relative à l'aviation civile internationale.

Le paragraphe 2 traite de la question de savoir si, et dans quelle mesure, les droits conférés par le brevet peuvent être exercés lorsque le produit couvert par le brevet a été mis dans le commerce.

De meeste Staten verstaan onder het beginsel « uitputting van de uit een octrooi voortvloeiende rechten » het beginsel dat deze rechten op het grondgebied waarop het octrooi rechtsgevolgen heeft, niet meer kunnen worden uitgeoefend wanneer het produkt aldaar door de octrooihouder zelf of met zijn toestemming in het verkeer is gebracht. In dat geval is de octrooihouder immers in het bezit kunnen komen van het voordeel (de exclusiviteit) waarop hij recht heeft. Dit bijvoorbeeld in de Bondsrepubliek Duitsland sedert meer dan zeventig jaar erkende beginsel, dat in een meer recent verleden door landen zoals Nederland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, enz., aanvaard is geldt, krachtens het Verdrag van Luxemburg, nu ook voor de gemeenschapsoctrooiën (art. 32) en de nationale octrooiën van de verdragsluitende Staten (art. 81). Dit beginsel is ook door arresten van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen voor nationale octrooiën bevestigd, en dit voor het hele gebied van de Gemeenschappelijke Markt (zie o.a. het arrest van 31 oktober 1974 in zaak 15/74 Centrafarm BV en A. De Peijper tegen Sterling Drug Inc., Jurisprudentie van het Hof van Justitie, 1974, blz. 1147). Deze regel van de uitputting van de uit het octrooi voortvloeiende rechten wordt op uitdrukkelijke wijze in het ontwerp ingelast.

Laten we erop wijzen dat in de bepaling van § 2 de uitdrukkelijke toestemming van de octrooihouder verlangd wordt. Daarmee wordt het positieve karakter van deze toestemming aangegeven en wordt een interpretatie uitgesloten volgens welke de toestemming van de octrooihouder denkbeeldig zou zijn of verondersteld worden.

Artikel 29 handelt over het door de octrooiaanvraag verleende recht en preciseert de grenzen ervan.

Lid 1, geïnspireerd op artikel 34, § 1, van het Verdrag van Luxemburg, huldigt het beginsel dat de octrooiaanvrager een gezien de omstandigheden redelijke vergoeding kan eisen van iedere derde die de uitvinding heeft toegepast op een wijze die verboden zou zijn op grond van het voor die uitvinding verleend octrooi.

Deze vergoeding kan nochtans slechts geëist worden wanneer de exploitant weet of kon weten dat een octrooiaanvraag betreffende de uitvinding werd neergelegd. De exploitant zal van deze neerlegging op de hoogte gebracht worden, hetzij bij wege van de afgifte door de octrooiaanvrager van een voor eensluidend met het origineel verklaard afschrift van de octrooiaanvraag, hetzij de octrooiaanvraag voor het publiek werd toegankelijk gemaakt door de Dienst, op verzoekschrift van de aanvrager. Indien de uitvinding valt onder de toepassing van de wetten van 1955 betreffende de Staatsveiligheid, dan zal de octrooiaanvraag vanzelfsprekend niet toegankelijk gemaakt worden voor het publiek.

De vergoeding kan anderzijds slechts geëist worden voor exploitatieverrichtingen tussen de datum waarop de derde wist of kon weten dat een octrooiaanvraag werd neergelegd en de datum van de octrooiverlening en voor zover het handelen betreft die, zo het octrooi reeds ware afgeleverd, verboden zouden zijn.

Indien de octrooiaanvrager en de exploitant geen overeenstemming bereiken betreffende het bedrag der vergoeding, wordt dit door de rechtbank bepaald. De rechter kan, bovendien nog maatregelen opleggen welke noodzakelijk blijken ter vrijwaring van de belangen der betrokken partijen, bijvoorbeeld het stellen van een waarborg in hoofde van de octrooiaanvrager zodat de eventueel ten onrechte toegestane vergoeding zou kunnen worden overgedragen.

Teneinde de redelijke vergoeding te bepalen, welke de derde, die de uitvinding exploiteert, verschuldigd is, zal de rechtbank alle feitelijke gegevens terzake in overweging nemen, met name: derde te goeder of te kwader trouw, de belangrijkheid en de gebruiksintensiteit van de uitvinding.

La plupart des Etats entendent par « épuisement des droits conférés par le brevet » le principe en vertu duquel les droits conférés par le brevet ne peuvent plus être exercés dans le cadre du territoire sur lequel le brevet produit ses effets lorsque le produit breveté y a été mis dans le commerce par le titulaire du brevet lui-même ou avec son consentement. Dans ce cas en effet, le titulaire du brevet a joui de l'avantage (l'exclusivité) que le brevet lui confère. Ce principe, reconnu depuis plus de septante ans en République fédérale d'Allemagne et adopté, plus récemment, par des pays tels que les Pays-Bas, la France, le Royaume-Uni etc., a été rendu applicable par la Convention de Luxembourg au brevet communautaire (art. 32) et aux brevets nationaux des Etats parties à cette convention (art. 81). Ce principe a également été confirmé pour l'ensemble des territoires du Marché commun par les arrêts de la Cour de justice des Communautés européennes en matière de brevets nationaux (voir, par exemple, l'arrêt du 31 octobre 1974 dans l'affaire 15-74 Centrafarm BV et A. De Peijper contre Sterling Drug Inc., Recueil de la Jurisprudence de la Cour, 1974, p. 1147). Le projet introduit de manière expresse dans notre législation cette règle de l'épuisement des droits conférés par le brevet.

Il convient de souligner que la disposition du paragraphe 2 exige le consentement exprès du titulaire du brevet. Cette précision a pour but de faire ressortir le caractère positif du consentement et d'exclure une interprétation en vertu de laquelle le consentement du titulaire du brevet pourrait être fictif ou supposé.

L'article 29 traite du droit conféré par la demande de brevet et en précise les limites.

L'alinéa 1er, inspiré de l'article 34, § 1er, de la Convention de Luxembourg, pose le principe que le demandeur de brevet peut exiger une indemnité raisonnable, fixée suivant les circonstances, de toute personne qui a fait de l'invention une exploitation qui serait interdite en vertu d'un brevet délivré pour cette invention.

Cette indemnité ne peut cependant être réclamée que si l'exploitant sait ou pouvait savoir qu'une demande de brevet portant sur l'invention est déposée. L'exploitant sera informé de ce dépôt soit par la remise par le demandeur d'une copie certifiée conforme à l'original de la demande de brevet, soit par la mise à la disposition du public par l'Office, effectuée sur requête du demandeur, de ladite demande de brevet. Si l'invention tombe sous l'application des lois de 1955 concernant la sûreté de l'Etat, la demande ne sera évidemment pas rendue accessible au public.

L'indemnité ne peut d'autre part être exigée que pour les actes d'exploitation effectués entre la date à laquelle le tiers a su ou pouvait savoir qu'une demande de brevet avait été déposée et la date de la délivrance du brevet, et pour autant qu'il s'agisse d'actes qui, si le brevet avait déjà été délivré, auraient été interdits.

Si le demandeur de brevet et l'exploitant ne parviennent pas à un accord sur le montant de l'indemnité, celui-ci est fixé par le tribunal. Le juge peut en outre imposer les mesures nécessaires à la sauvegarde des intérêts des parties, par exemple, la constitution d'une garantie dans le chef du demandeur de sorte que l'indemnité accordée éventuellement à tort puisse être aussi couverte.

Pour déterminer l'indemnité raisonnable dont est redevable le tiers qui exploite l'invention, le tribunal prendra en considération tous les éléments de fait de la cause, notamment la bonne ou la mauvaise foi du tiers, l'importance de l'invention et l'intensité de l'utilisation de celle-ci.

Lid 4 neemt de in artikel 69, § 2, van het Verdrag van München gestelde beginselen over. Wanneer de vergoeding is geeist zal de omvang van de door de octrooiaanvraag verleende bescherming vastgelegd worden aan de hand van de meest recente conclusies welke bij de Dienst neergelegd zijn. Na de octrooiverlening wordt een recht tot teruggave van de onverschuldigd betaalde vergoeding aan de derde toegekend onder de voorwaarde nader omschreven door de tweede zin van dit lid.

Lid 7 stelt de termijn van verjaring vast voor de vorderingen tot vergoeding en tot teruggave.

Het recht van voorgebruik en van persoonlijk bezit wordt bij artikel 30 behandeld.

In navolging van de meeste buitenlandse wetten erkent het ontwerp, ten opzichte van die persoon welke een uitvinding gebruikte of rechtmatig bezat vooraleer een octrooi-aanvraag, die als voorwerp die uitvinding heeft, was neergelegd, een recht van voorgebruik of van persoonlijk bezit, recht dat hem toelaat ten persoonlijke titel de uitvinding te gebruiken of het gebruik ervan voort te zetten ondanks het bestaande octrooi. Deze aldus toegekende rechten maken uitzonderingen uit welke tegenstelbaar zijn aan de geoctrooieerde ingeval van vervolging wegens inbreuk of ingeval van eis tot schadevergoeding. De kwestie van het recht van voorgebruik en van persoonlijk bezit komt slechts ter sprake wanneer de uitvinding geheim werd gehouden; in het tegenovergestelde geval zal het octrooi afgeleverd aan de tweede uitvinder immers nietig zijn wegens het gebrek aan nieuwheid.

Wel is het voor de geldige verkrijging dezer rechten vereist dat degene die er zich op beroept te goeder trouw was op de indienings- of voorrangsdatum van het octrooi. Bovendien moet het recht van voorgebruik in België uitgeoefend zijn; ook het persoonlijk bezit moet in België ontstaan zijn. De localisatie op het nationaal grondgebied stemt overeen met het beginsel dat vervat is in artikel 38, § 1, van het Verdrag van Luxemburg; deze territorialiteitsvoorwaarde, die men o.a. terugvindt in de wetgevingen van de Duitse Bondsrepubliek, van Frankrijk en van Nederland, is bovendien te rechtvaardigen door het feit dat het past rekening te houden met de enkele verworven toestanden bestaande op het grondgebied zelf waar het octrooi uitwerking zal hebben: het recht van voorgebruik en dit van persoonlijk bezit zijn inderdaad verdedigingsmiddelen welke tegenstelbaar zijn aan het recht van vervolging van de octrooihouder zodat het slechts billijk is bovengenoemde rechten te erkennen wanneer ze vóór de indiening van de octrooiaanvraag op hetzelfde grondgebied bestaan als dat door het octrooi gedekt.

Paragraaf 2 herneemt de bepaling van artikel 38, § 2, van het Verdrag van Luxemburg. De niet-opneming van een dergelijke bepaling zou inderdaad de erkenning van de rechten bedoeld in § 1 ontzenuwen.

De rechten van voorgebruik en van persoonlijk bezit kunnen noch overgedragen worden noch verleend worden ten individuele titel, gezien het persoonlijk karakter ervan. Dit verbod heeft echter slechts uitwerking vanaf de indienings- of voorrangsdatum van het octrooi. Nochtans laat § 3 — in navolging van de Duitse wet bijvoorbeeld — de overdracht onder levenden of bij erfopvolging toe, onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat tegelijkertijd de onderneming waarmee die rechten verbonden zijn wordt overgedragen: deze uitzondering is niet van aard om de toestand ten overstaan van de octrooihouder op gevoelige wijze te wijzigen.

De artikelen 31 tot 41 houden de bepalingen in welke van toepassing zijn inzake de verlening van gedwongen licenties.

Volgens artikel 23 van de wet van 1854, gewijzigd bij de wet van 3 augustus 1924, moet de octrooihouder in België het geoctrooieerd voorwerp exploiteren, of laten exploite-

L'alinéa 4 reprend les principes énoncés à l'article 69, § 2, de la Convention de Munich. Lors de la demande d'indemnité, l'étendue de la protection conférée par la demande de brevet devra être déterminée par les plus récentes revendications déposées à l'Office. Après la délivrance du brevet, un droit à restitution de l'indemnité payée indûment est accordé au tiers dans la mesure indiquée à la deuxième phrase de l'alinéa.

L'alinéa 7 fixe le délai de prescription des actions en indemnité et en restitution.

Le droit fondé sur une utilisation antérieure et le droit de possession personnelle sont traités à l'article 30.

A l'instar de la plupart des lois étrangères, le projet reconnaît à celui qui a utilisé ou possédé légitimement une invention avant qu'une demande de brevet ayant cette invention pour objet ait été déposée par une autre personne, un droit fondé sur une utilisation antérieure ou un droit de possession personnelle qui lui permet, à titre personnel, d'utiliser ou de continuer à utiliser l'invention malgré l'existence du brevet. Les droits ainsi reconnus constituent des exceptions opposables au breveté en cas de poursuite en contrefaçon ou de réclamation d'indemnité. La question des droits d'utilisation antérieure et de possession personnelle ne se pose que si l'invention a été gardée secrète; au cas contraire en effet, le brevet délivré au second inventeur serait nul, pour défaut de nouveauté.

Encore faut-il, pour que ces droits soient valablement acquis, que la personne qui s'en prévaut ait été de bonne foi à la date de dépôt ou de priorité du brevet. En outre, l'utilisation antérieure doit avoir eu lieu en Belgique, de même que c'est en Belgique que le droit de possession personnelle doit avoir pris naissance. Cette localisation sur le territoire national est conforme au principe énoncé à l'article 38, § 1er, de la Convention de Luxembourg; de plus, cette condition de territorialité, que l'on retrouve notamment dans les législations de la république fédérale d'Allemagne, de la France et des Pays-Bas, se justifie par le fait qu'il ne convient de tenir compte que des seules situations acquises existant sur le territoire même où le brevet exercera ses effets: le droit fondé sur une utilisation antérieure ou celui de possession personnelle constituent en effet des moyens de défense opposables au droit de poursuite du propriétaire du brevet qu'il n'est équitable de reconnaître que s'ils existent, antérieurement au dépôt de la demande, sur le même territoire que celui qui sera couvert par le brevet.

Le paragraphe 2 reprend la disposition de l'article 38, § 2, de la Convention de Luxembourg. L'absence d'une telle disposition rendrait en effet sans grand intérêt la reconnaissance des droits visés au § 1er.

Les droits d'utilisation antérieure et de possession personnelle ne peuvent être cédés ou concédés isolément en raison du caractère personnel de ces droits. Cette interdiction ne prend toutefois effet qu'à compter de la date de dépôt ou de priorité du brevet. Le paragraphe 3 admet cependant — à l'instar de la loi allemande, par exemple —, la transmission de ces droits, entre vifs ou par succession, à la condition expresse que soit transférée simultanément l'entreprise à laquelle ils sont attachés: cette exception n'est pas en effet de nature à modifier sensiblement la situation à l'égard du titulaire du brevet.

Les articles 31 à 41 contiennent les dispositions applicables en matière d'octroi des licences obligatoires.

Selon l'article 23 de la loi de 1854, modifié par la loi du 3 août 1924, le possesseur d'un brevet doit exploiter ou faire exploiter, en Belgique, l'objet breveté dans l'année à

ren, binnen het jaar te rekenen vanaf het in het verkeer brengen ervan in het buitenland. Niettemin kan de regering bij een met redenen omkleed koninklijk besluit genomen vóór het verstrijken van bovengenoemde termijn een verlenging van uiterlijk één jaar toestaan. Na afloop van het eerste jaar of van de toegestane termijn wordt het octrooi vervallen verklaard bij koninklijk besluit. Het verval (de wet gebruikt verkeerdelijk het woord « nietigverklaring ») wordt eveneens uitgesproken wanneer de exploitatie van het geöctrooïeerde voorwerp, in toepassing gebracht in het buitenland, gestaakt werd in België gedurende één jaar, tenzij de octrooihouder de oorzaken van zijn inactiviteit rechtvaardigt. Er wordt melding gemaakt van de bovengenoemde koninklijke besluiten in de « Verzameling der uitvindings-octrooien ».

De wet van 1854 streefde dus essentieel naar de bescherming van de Belgische economie tegen het gevaar bepaalde geöctrooïeerde fabrikaten in het buitenland gesitueerd te zien, zodat het in België genomen octrooi in dat geval geen ander gevolg zou hebben dan ons land afhankelijk te maken van het buitenland en waarbij België verplicht zou worden tot het in ontvangst nemen van de aldaar geöctrooïeerde produkten of produkten die er volgens de geöctrooïeerde werkwijze zijn vervaardigd.

De tekst van artikel 23 die, in verschillende vormen, in de wetgeving van verscheidene andere Staten terug te vinden was, werd bij ervaring al te streng bevonden. De landen aangesloten bij het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom versoepelden dan ook deze bepaling, tijdens de conferenties tot herziening van dit Verdrag.

Aldus bracht de Akte van Washington van 1911 van het Verdrag (Akte goedgekeurd bij de wet van 10 juni 1914) de minimum termijn, waarover de titularis van een octrooi, geëxploiteerd in het buitenland, beschikt om de exploitatie ervan op nationaal grondgebied te verwezenlijken, op drie jaar te rekenen vanaf de indiening der octrooiaanvraag en schiep aldus de mogelijkheid te ontsnappen aan het verval, zo de octrooihouder zijn inactiviteit rechtvaardigde; de Akte van Den Haag van 1925 (wet van 23 mei 1929) nam als uitgangspunt de termijn van drie jaar te rekenen vanaf de verlening van het octrooi en verving het verval, als eerste sanctie, door de gedwongen licentie; deze Akte bepaalde ook dat de verbonden Staten vrij waren de nodige wetsbepalingen te treffen om de misbruiken te voorkomen welke zouden kunnen voortvloeien uit de uitoefening van het uitsluitend recht verleend door het octrooi en waarbij het gebrek aan exploitatie als voorbeeld genomen wordt voor dergelijke misbruiken; de Akte van Londen van 1934 (wet van 2 juni 1939) bepaalde dat het verval slechts mogelijk was na verloop van een termijn van twee jaar te rekenen vanaf de vergunning der eerste gedwongen licentie; de Akte van Lissabon van 1958 (wet van 27 april 1965) bracht de termijn, die moest verstrijken vooraleer een gedwongen licentie kon aangevraagd worden, op vier jaar vanaf de indiening der octrooiaanvraag of op drie jaar te rekenen vanaf de verlening van het octrooi, en waarbij de termijn die het laatst verstrijkt moet toegepast worden; deze Akte beschikte bovendien dat de gedwongen licentie niet uitsluitend zou zijn en dat ze slechts kan overgelaten worden, zelfs onder de vorm van een onderlicentievergunning, met het deel van de onderneming of van het handelsfonds waar de licentie geëxploiteerd werd (art. 5.A); de Akte van Stockholm van 1967 (wet van 26 september 1974) bracht geen enkele wijziging aan op dit stuk.

Het merendeel van de Staten — en meer bepaald bijna al de geïndustrialiseerde landen (de Duitse Bondsrepubliek, Australië, Oostenrijk, Canada, Spanje, de Verenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Ierland, Italië, Japan, het Groot-Hertogdom Luxemburg, Nederland, de Duitse Democratische Republiek, het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland, de

dater de la mise en exploitation à l'étranger. Le Gouvernement peut toutefois, par un arrêté royal motivé, pris avant l'expiration de ce terme, accorder une prorogation d'une année au plus. A l'expiration de la première année, ou du délai qui a été accordé, le brevet est déchu par arrêté royal. La déchéance (la loi emploie erronément le terme « annulation ») est également prononcée lorsque l'objet breveté, mis en exploitation à l'étranger, a cessé d'être exploité en Belgique pendant une année, à moins que le possesseur du brevet ne justifie des causes de son inaction. Il est fait mention au « Recueil des brevets d'invention » des arrêtés royaux prévus ci-avant.

La loi de 1854 tendait donc essentiellement à protéger l'économie belge contre le danger de voir certaines fabrications brevetées se localiser en pays étranger, le brevet pris en Belgique n'ayant, en ce cas, d'autre effet que de rendre notre pays tributaire de l'étranger et condamné à en recevoir les produits brevetés ou qui y ont été fabriqués suivant le procédé breveté.

Le texte de l'article 23, qui se rencontrait sous des formes variées dans la législation de plusieurs autres Etats, fut à l'expérience jugé trop draconien. Aussi les pays parties à la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle apportèrent-ils, lors des conférences de révision de cette Convention, des adoucissements à cette disposition.

C'est ainsi que l'Acte de Washington de 1911 de la Convention (approuvé par la loi du 10 juin 1914) porta à trois ans à compter du dépôt de la demande de brevet le délai minimum dont disposerait le titulaire d'un brevet exploité à l'étranger pour l'exploitation sur le territoire national et lui ouvrit la possibilité d'échapper à la déchéance s'il justifiait les causes de son inaction; l'Acte de La Haye de 1925 (loi du 23 mai 1929) fit partir le délai de trois ans à compter de la date de délivrance du brevet et remplaça la déchéance à titre de première sanction par la licence obligatoire; cet Acte disposa également que les Etats contractants avaient la faculté de prendre les mesures législatives nécessaires pour prévenir les abus qui pourraient résulter de l'exercice du droit exclusif conféré par le brevet, le défaut d'exploitation étant donné comme exemple de tels abus; l'Acte de Londres de 1934 (loi du 2 juin 1939) disposa que la déchéance ne pourrait intervenir qu'après l'expiration d'un délai de deux ans à compter de la concession de la première licence obligatoire; l'Acte de Lisbonne de 1958 (loi du 27 avril 1965) porta à quatre ans à partir du dépôt de la demande de brevet ou à trois ans à compter de la délivrance du brevet le délai devant s'écouler avant qu'une licence obligatoire puisse être demandée, le délai qui expire le plus tard devant être appliqué; cet Acte disposa en outre que la licence obligatoire serait non exclusive et qu'elle ne pourrait être transmise, même sous la forme de concession de sous-licence, qu'avec la partie de l'entreprise ou du fonds de commerce exploitant cette licence (art. 5.A); l'Acte de Stockholm de 1967 (loi du 26 septembre 1974) n'apporta aucune modification en cette matière.

La grande majorité des Etats — et en particulier la quasi-totalité des pays industrialisés (Allemagne fédérale, Australie, Autriche, Canada, Espagne, Etats-Unis d'Amérique, France, Irlande, Italie, Japon, Grand-Duché de Luxembourg, Pays-Bas, République démocratique allemande, Royaume-Uni, Suisse, pays nordiques, U. R. S. S. et autres Etats de

Skandinavische landen, de U. S. S. R. en andere Oosteuropese Staten) — hebben in hun nationale wetgeving bepalingen ingelast met betrekking tot het verlenen van gedwongen licenties. Artikel 17 van het Verdrag houdende oprichting van de Europese gemeenschap voor atoomenergie (EURATOM) bepaalt anderzijds dat, bij ontstentenis van een minnelijke schikking, niet-uitsluitende licenties, bij scheidsrechtelijke beslissing of ambtshalve, binnen de voorwaarden welke de artikelen 18 tot 23 van het Verdrag bepalen, kunnen toegestaan worden aan de EURATOM (of aan gemeenschappelijke ondernemingen) en aan de personen of ondernemingen die de Commissie hierom verzocht hebben.

Men merkt op dat alle landen van de Europese Economische Gemeenschap, behalve België, opgesomd werden hierboven.

Hoewel in de loop van de jongste twintig jaar tot tweemaal toe wetsontwerpen voorgelegd werden aan het Parlement, bleef ons land, ten gevolge van het verzet dat in bepaalde industriële kringen rees, tot op heden in gebreke teneinde de wetgevende maatregelen te treffen die onontbeerlijk zijn om de misbruiken te bestrijden die kunnen voortvloeien uit het monopolie dat verleend wordt door het octrooi.

Er zij op gewezen dat, onafhankelijk van de bepalingen van artikel 5.A van het Verdrag van Parijs en van artikel 17 van het Verdrag houdende instelling van de EURATOM, de gedwongen licentie niet vreemd is aan het Belgisch recht. Zo erkende de wet van 10 januari 1955, betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan, ten aanzien van de Staat het recht een licentie op te leggen teneinde het de Staat mogelijk te maken een octrooi te exploiteren wanneer dit voor de Staatsveiligheid of voor de landsverdediging noodzakelijk is. Zo ook voorziet de wet van 20 mei 1975 tot bescherming van kweekprodukten in de verlening van gedwongen licenties om redenen van het algemeen belang. Het gaat hier echter om wetten die alleen voor bijzondere gevallen of een bepaalde economische sector gelden.

Men heeft de vraag gesteld of het gunstig was nu reeds bepalingen in te lassen in de nieuwe wet waarbij een ruimer stelsel inzake de verlening van gedwongen licenties zou vooropgesteld worden. In de bijlagen van het Verdrag van Luxemburg zijn inderdaad een reeks resoluties en verklaringen opgenomen die reeds werden aangenomen door de ondertekenende landen van het Verdrag. Een der resoluties betreft een gemeenschappelijke regeling voor het verlenen van gedwongen licenties op een gemeenschapsoctrooi. Volgens deze tekst hebben de regeringen van de lidstaten van de Europese economische gemeenschap besloten « zo spoedig mogelijk na inwerkingtreding van dit Verdrag een aanvang te maken met het treffen van maatregelen die nodig zijn om het Verdrag aan te vullen met een gemeenschappelijke regeling voor het verlenen van gedwongen licenties op gemeenschapsoctrooiën ».

Enkelen dachten hieruit een argument te halen om de stelling te bevestigen dat het maken van wetten inzake gedwongen licenties op dit ogenblik de betekenis der resolutie zou ontzenuwen en de latere harmonisatie meer ingewikkeld te doen verlopen.

De Regering is het hier niet mee eens.

De resolutie heeft slechts betrekking op de gedwongen licenties voor gemeenschapsoctrooiën en niet op die voor nationale octrooiën. Het is zeker en vast wenselijk dat ook op dat stuk naar een bepaalde harmonisatie tussen de nationale rechten en het gemeenschapsrecht zou gezocht worden, maar niets belet de Staten ten aanzien van nationale octrooiën bepaalde eigen bepalingen te treffen.

l'Europe de l'Est) — ont inséré dans leur législation nationale des dispositions relatives à l'octroi de licences obligatoires. Le Traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique (EURATOM) dispose d'autre part en son article 17 qu'à défaut d'accord amiable, des licences non exclusives peuvent être concédées, par voie d'arbitrage ou d'office, dans les conditions définies aux articles 18 à 23 du Traité, à l'EURATOM (ou aux entreprises communes) et aux personnes ou entreprises qui en ont fait la demande à la Commission.

On relèvera que, parmi les pays cités ci-dessus, figurent tous les Etats de la Communauté économique européenne — à l'exception de la Belgique.

Bien qu'au cours des deux dernières décennies des projets de loi aient été par deux fois soumis au Parlement, notre pays est resté jusqu'à ce jour, à la suite de l'opposition de certains milieux industriels, en défaut de prendre les mesures législatives indispensables à la lutte contre les abus qui peuvent résulter de l'exercice du monopole conféré par le brevet.

Il est à remarquer qu'indépendamment des dispositions de l'article 5.A de la Convention de Paris et de l'article 17 du Traité instituant l'EURATOM, la licence obligatoire n'est pas inconnue du droit belge. C'est ainsi que la loi du 10 janvier 1955 relative à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et des secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat reconnaît à l'Etat le droit d'imposer une licence pour lui permettre d'exploiter un brevet si cela est nécessaire à sa sûreté ou à la défense du pays. C'est ainsi aussi que la loi du 20 mai 1975 sur la protection des obtentions végétales prévoit également l'octroi de licences obligatoires pour des motifs d'intérêt général. Mais il ne s'agit là que de lois visant des cas spéciaux ou un secteur économique particulier.

La question a été posée de savoir s'il était opportun d'insérer dès à présent dans la nouvelle loi des dispositions instaurant un système plus large d'octroi de licences obligatoires. En annexe de la Convention de Luxembourg figurent en effet un certain nombre de résolutions et de déclarations qui ont été acceptées par les pays signataires de la Convention. L'une de ces résolutions est relative à une réglementation commune de la concession de licences obligatoires sur un brevet communautaire. Suivant ce texte, les gouvernements des Etats membres de la Communauté économique européenne « ont décidé d'engager dès l'entrée en vigueur de la présente convention les travaux nécessaires afin que la convention puisse être complétée par une réglementation commune de la concession de licences obligatoires sur les brevets communautaires ».

Certains ont cru pouvoir tirer argument de ce texte pour affirmer que légiférer actuellement en matière de licences obligatoires aboutirait à vider la résolution de sa signification et à rendre plus difficile l'harmonisation ultérieure.

Le Gouvernement ne partage pas ce point de vue.

La résolution n'a pour objet que les seules licences obligatoires sur les brevets communautaires, et non celles sur les brevets nationaux. Il est certes souhaitable qu'en cette matière également une harmonisation soit recherchée entre les droits nationaux et le droit communautaire, mais rien n'interdit toutefois aux Etats de prendre, à l'égard des brevets nationaux, certaines dispositions qui leur soient propres.

Anderzijds is bij de werkzaamheden, die moeten aangevat worden ingevolge het sluiten van het Verdrag van Luxemburg, voorrang verleend aan andere problemen dan de uitwerking van een gemeenschappelijke regeling voor het verlenen van gedwongen licenties op een octrooi, zoals b.v. die welke betrekking hebben op de inbreuk op gemeenschapsoctrooiën en betreffende de centralisatie, in elke verdragsluitende Staat, van de rechtbanken bevoegd inzake inbreuk op gemeenschapsoctrooiën. De Europese werkzaamheden aangaande de gedwongen licenties zijn dus nog niet in zicht en wanneer dit vraagstuk ter sprake zal komen zullen waarschijnlijk vele jaren voorbijgaan vooraleer een gemeenschappelijke regeling vast staat. Anderzijds kan men zich indenken dat degenen die zich thans op de resolutie beroepen om te beletten dat maatregelen op nationaal vlak worden genomen zich niet al te zeer zullen inspannen om spoed te zetten achter de werkzaamheden op communautair vlak... Per slot van rekening is het er die kringen om te doen elke organisatie van een stelsel van gedwongen licenties zoveel mogelijk te vertragen en dergelijke vertragsmanoeuvres kan de Regering niet dulden.

We zegden het reeds, het probleem omtrent het treffen van wetbepalingen inzake gedwongen licenties staat in ons land sedert meer dan twintig jaar op de agenda en het is niet wenselijk de oplossing voor dit vraagstuk opnieuw uit te stellen. Het is inderdaad onbegrijpelijk dat hetgeen sinds geruime tijd mogelijk is gebleken in de overgrote meerderheid der landen niet zou kunnen in België, temeer daar de huidige tendens die zich aftekent in de werkzaamheden betreffende de herziening van het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom gericht is op een ruimere mogelijkheid die aan de Staten verleend wordt om gedwongen licenties toe te staan. Het is onloochenbaar dat het monopolie dat door het octrooi verleend wordt in bepaalde gevallen een hinderpaal kan uitmaken ten aanzien van de voldoening der behoeften waaraan ten volle moet beantwoord worden daar het volksbelang of de nationale economie erbij betrokken zijn: het individueel belang van de octrooihouder moet dan wijken voor het algemeen belang. Dit begrepen bepaalde kringen welke zich als de verdedigers van de gedwongen licentie opstelden, ja zelfs voor bepaalde produktencategorieën de aflevering van octrooiën wilden opheffen.

De artikelen 31 en volgende behandelen enkel de gedwongen licenties. Bijgevolg bevat deze sectie niet de contractuele licenties, omdat deze laatste logischerwijze moeten behandeld worden in het deel betreffende het octrooi als eigendomsvoorwerp; de gedwongen licenties zijn één der verplichtingen eigen aan het octrooi, zodat ze in deze sectie thuishoren.

Paragraaf 1 van dit ontwerp poneert het beginsel dat de Minister van Economische Zaken onder bepaalde voorwaarden licenties tot exploitatie — gedwongen licenties genaamd — van een uitvinding, beschermd door een octrooi, kan verlenen in drie gevallen :

1° Wegens niet- of onvoldoende exploitatie van de uitvinding in België

Een gedwongen licentie kan toegekend worden wanneer, na een termijn nader bepaald in het ontwerp, de geoctrooieerde uitvinding niet door een wezenlijk en doorlopende fabricage in België werd geëxploiteerd en wanneer de octrooieigenaar geen geldige verontschuldiging heeft voor deze inactiviteit. Deze bepaling die de beteugeling met verval, bij de huidige wet voorzien, aanzienlijk verzacht, laat zich leiden door artikel 5. A van het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom.

D'autre part, parmi les travaux à entreprendre à la suite de la conclusion de la Convention de Luxembourg, la priorité des études a été donnée à d'autres problèmes que celui de l'élaboration d'une réglementation commune en matière de concession de licences obligatoires sur un brevet communautaire. Parmi ces problèmes prioritaires, on peut citer notamment ceux relatifs à la contrefaçon des brevets communautaires et à la centralisation, dans chaque Etat contractant, des juridictions appelées à connaître d'actions en contrefaçon de tels brevets. Les travaux européens sur les licences obligatoires ne sont dès lors pas encore en vue et, lorsque cette question sera abordée, il faudra très probablement attendre plusieurs années avant qu'une réglementation commune soit établie. Il est à penser d'autre part que ceux qui invoquent aujourd'hui la résolution pour empêcher la prise de mesures sur le plan national ne mettront pas un zèle excessif pour hâter l'aboutissement des travaux au niveau communautaire... Car, en définitive, il s'agit bien, pour ces milieux, de retarder le plus possible toute organisation d'un système de licences obligatoires et le Gouvernement ne peut accepter de telles manœuvres dilatoires.

Comme il a été dit ci-dessus, la question de l'établissement de dispositions légales en matière de licences obligatoires se pose, dans notre pays, depuis plus de vingt ans déjà et il ne convient pas d'en retarder une nouvelle fois la solution. On ne comprendrait pas en effet que ce qui a été possible, depuis fort longtemps, dans la grande majorité des pays, ne le serait pas en Belgique, d'autant plus que la tendance actuelle, qui se reflète notamment dans les travaux sur la révision de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle, va dans le sens d'une plus grande faculté donnée aux Etats d'octroyer des licences obligatoires. Il est indéniable que le monopole conféré par le brevet peut constituer, dans certains cas, une entrave à la satisfaction de besoins auxquels il importe de répondre pleinement parce qu'ils mettent en jeu l'intérêt de toute la population ou de l'économie nationale : l'intérêt particulier du titulaire du brevet doit alors plier devant l'intérêt général. C'est ce qu'ont compris certains milieux qui se sont faits des défenseurs de la licence obligatoire, voire même de la suppression de la délivrance de brevets pour certaines catégories de produits.

Les articles 31 et suivants traitent uniquement des licences obligatoires. En conséquence, la présente section ne mentionne pas les licences contractuelles, parce que ces dernières doivent logiquement être traitées dans la partie relative au brevet comme objet de propriété; les licences obligatoires sont une des obligations attachées au brevet, ce qui les fait ranger dans cette section.

Le paragraphe 1er du projet pose le principe que le Ministre des Affaires économiques peut octroyer, sous certaines conditions, des licences d'exploitation — dites obligatoires — d'une invention couverte par un brevet dans trois cas :

1° Pour défaut ou insuffisance d'exploitation de l'invention en Belgique.

Une licence obligatoire pourra être octroyée lorsque, après un délai que le projet précise, l'invention brevetée n'a pas été exploitée par une fabrication sérieuse et continue en Belgique et que le titulaire du brevet ne justifie pas son inaction par des excuses légitimes. Cette disposition, qui adoucit considérablement la sanction de la déchéance prévue par la loi actuelle, s'inspire de celles de l'article 5. A de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle.

Het uitsluitend recht dat door de wet aan de octrooihouder verleend wordt veronderstelt ook de exploitatieplicht. Het algemeen belang eist immers dat de uitvinding niet « gesteriliseerd » wordt. Daar de octrooihouder de enige is die tot exploitatie mag overgaan, is hij verplicht dit te doen. Zo de uitvinding niet of onvoldoende geëxploiteerd wordt dan is dit een misbruik dat beteugeld moet worden.

De exploitatie houdt de vervaardiging (of, indien het voorwerp van het octrooi een werkwijze is, het gebruik ervan) in en deze moet wezenlijk en doorlopend zijn : niet om het even welke vervaardiging volstaat om de aflevering van een gedwongen licentie uit de weg te staan (een zeldzame vervaardiging is dus ontoereikend). Anderzijds moet de vervaardiging verplicht op Belgisch grondgebied plaats hebben daar het gaat om de exploitatie van een Belgisch octrooi dat slechts op het grondgebied van dit land toegepast wordt. Deze opvatting van de exploitatie door fabricatie wordt in het algemeen, door de moderne wetgevingen terzake aangevaard, en zij zal waarschijnlijk bevestigd worden ter gelegenheid van de herziening van het Verdrag van Parijs onder de termen « industriële exploitatie ».

Zoals zal blijken uit het onderzoek van artikel 32, is de licentie wegens niet- of onvoldoende uitbating een niet-uitsluitende licentie. De enige beperking die bij deze licentie opgelegd wordt aan de rechten welke de octrooihouder aan zijn octrooi ontleent is dus dat de vervaardiging van het geotrooieerde voortbrengsel in België of dat de industriële toepassing van de geotrooieerde werkwijze door de licentiehouder gedoogd moet worden. Bijgevolg kan de octrooi-eigenaar, na de verlening van de licentie, op zijn beurt met een vervaardiging in België beginnen of nog een licentie toestaan aan een derde van zijn keuze. De partijen of, ingeval zij verstek laten gaan, de rechtbanken kunnen rekening houden met de aldus door de octrooihouder verwerkte concurrentie wanneer zij het bedrag van de vergoeding, verschuldigd door de titularis van de gedwongen licentie, bepalen of herzien.

Een licentie wegens niet- of onvoldoende exploitatie kan geenszins opgelegd worden zo de octrooihouder voor zijn inactiviteit gedurende de termijn binnen dewelke de exploitatie dient te geschieden geldige redenen kan invoeren.

Het ontwerp versoepelt de sanctie wegens niet-exploitatie door vervaardiging in België, op tweevoudige wijze.

Eenzijds, wanneer een octrooi betrekking heeft op een machine kan de vervaardiging — in de zin hierboven vermeld — van produkten verkregen door het gebruik van deze machine (ook al werd bedoelde machine niet in het land vervaardigd) als exploitatie van het octrooi in België aanzien worden wanneer deze fabricage voor de economie van het land belangrijker is dan de fabricage van de machine zelf.

Anderzijds zal het in de handel brengen in België van een produkt dat door een Belgisch octrooi is beschermd maar vervaardigd werd in een andere Verdragsluitende Staat van de E. E. G., in voldoende hoeveelheid om aan de behoeften op het nationaal grondgebied te voldoen, evenzeer beschouwd worden als exploitatie van het octrooi in eigen land. Deze bepaling komt overeen met de artikelen 47 en 82 van het Verdrag van Luxemburg.

2° Ten behoeve van afhankelijke octrooien.

Dit is het geval wanneer een uitvinding, beschermd door een octrooi toebehorend aan de aanvrager van de licentie, niet kan geëxploiteerd worden zonder dat inbreuk wordt gepleegd op de rechten verbonden aan een octrooi verleend ingevolge een oudere aanvraag. Met andere woorden, het « afhankelijk » octrooi is een octrooi dat niet kan geëxploiteerd worden zonder gelijktijdige toepassing van een eerder octrooi of van een octrooi dat gesteund is op een oudere aanvraag of recht van voorrang. Het is wel vereist dat de

Le droit exclusif que la loi confère au titulaire du brevet implique le devoir d'exploiter, car l'intérêt général commande que l'invention ne soit pas « stérilisée ». Comme le breveté est seul à pouvoir exploiter, il a l'obligation de le faire. Le défaut ou l'insuffisance d'exploitation de l'invention constitue donc un abus qu'il convient de réprimer.

L'exploitation implique la fabrication (ou, si le brevet a pour objet un procédé, l'emploi ou l'utilisation du procédé) et celle-ci doit être sérieuse et continue : n'importe quel fait de fabrication ne suffit dès lors pas pour écarter l'octroi d'une licence obligatoire (une fabrication sporadique est donc insuffisante). La fabrication doit, d'autre part, nécessairement être réalisée sur le territoire belge, étant donné qu'il s'agit d'exploiter un brevet belge, qui n'a qu'une application territoriale. Cette conception de l'exploitation par fabrication est généralement admise, dans les législations modernes en la matière, et elle sera vraisemblablement consacrée lors de la révision de la Convention de Paris sous les termes : « exploitation industrielle ».

Comme on le verra lors de l'examen de l'article 32, la licence pour défaut ou insuffisance d'exploitation est une licence non exclusive. La seule limitation apportée par cette licence aux droits que le breveté tire de son brevet est donc la tolérance de la fabrication en Belgique du produit breveté ou l'application industrielle du procédé breveté par le licencié. Le titulaire du brevet pourra par conséquent, après l'octroi de la licence, commencer à son tour une fabrication en Belgique, ou concéder une licence à des tiers de son choix. Les parties ou, à leur défaut, les tribunaux pourront tenir compte, dans la détermination ou la révision du montant de la redevance due par le titulaire de la licence obligatoire, de la concurrence ainsi suscitée par le breveté.

Une licence pour défaut ou insuffisance d'exploitation ne peut toutefois être imposée si le titulaire du brevet peut faire valoir, pour son inaction durant les délais donnés pour l'exploitation, des causes légitimes d'excuse.

Le projet apporte deux assouplissements à la sanction du défaut d'exploitation par fabrication en Belgique.

D'une part, lorsque le brevet a pour objet une machine, la fabrication — au sens précisé ci-avant — de produits obtenus à l'aide de cette machine (même sans qu'elle ait été fabriquée dans le pays) pourra être considérée comme valant exploitation de la machine en Belgique lorsque cette fabrication apparaîtra comme plus importante pour l'économie nationale que celle de la machine elle-même.

D'autre part, la mise dans le commerce en Belgique, en quantité suffisante pour satisfaire aux besoins sur le territoire national, d'un produit couvert par un brevet belge mais fabriqué dans un autre Etat de la Communauté européenne sera également considérée comme valant exploitation de l'invention dans le pays. Cette disposition est conforme aux articles 47 et 82 de la Convention de Luxembourg.

2° Pour dépendance.

Il s'agit du cas où une invention, protégée appartenant au demandeur de la licence, ne peut être exploitée sans porter atteinte aux droits attachés à un brevet issu d'un dépôt de brevet antérieur. En d'autres mots, le brevet « dépendant » est un brevet qui ne peut pas être exploité sans application simultanée d'un brevet antérieur, ou d'un brevet basé sur une demande ou une priorité antérieure. Il faut que l'invention couverte par le brevet dominant soit réellement indispensable à la mise en œuvre de l'invention se-

uitvinding, beschermd door het heersend octrooi, werkelijk onontbeerlijk is voor de toepassing van de latere uitvinding; indien voor de exploitatie van de laatstgenoemde uitvinding de eerste uitvinding toebehorend aan de eerste uitvinder enkel nuttig kan zijn zonder evenwel een noodzakelijk karakter aan te nemen, zal geen gedwongen licentie verleend worden.

In het huidig Belgisch recht moet de houder van het afhankelijk octrooi de toestemming vragen aan de houder van het heersend octrooi die hem dan ook drastische voorwaarden kan opleggen daar deze houder de andere in zijn macht heeft. Zo deze voorwaarden onaanvaardbaar zijn kan het afhankelijk octrooi slechts uitgebaat worden wanneer het heersend octrooi in het openbaar domein valt. Hieruit kan dan ook de « steriliteit » van nuttige en vanuit economisch oogpunt belangrijke uitvindingen voortvloeien. Om dit te voorkomen voorziet het ontwerp dan ook in de verlening van een licentie ten behoeve van afhankelijke octrooien, licentieverlening die men in verschillende buitenlandse wetgevingen terug vindt en naar welke artikel 48 van het Verdrag van Luxemburg verwijst.

Anderzijds stelt het ontwerp als voorwaarde dat het afhankelijk octrooi een aanzienlijk technisch belang heeft. Deze bepaling zorgt er in de eerste plaats voor dat men een derde niet zou toelaten een licentie af te dwingen wanneer het gaat om een eenvoudige variante of een kleine verbetering. Men merkt op dat het ontwerp de uitdrukking « technische vooruitgang » niet gebruikt: deze uitdrukking kwam gewaagd voor daar ze een rangschikking naar waarde tussen de eerste en de tweede uitvinding blijkt te vereisen. Laatstgenoemde uitvinding kan inderdaad belangrijk zijn zonder daarom als superieur te moeten beschouwd worden. Het lijkt hier gepast nog aan te stippen dat het niet voldoende is aan te tonen dat het voorwerp van het afhankelijk octrooi gewoon verschilt van dat van het heersend octrooi: in dergelijk geval een gedwongen licentie toestaan zou overduidelijk zijn.

3° Wanneer een octrooi een bijzonder openbaar belang vertoont en de toekenning van een gedwongen licentie noodzakelijk blijkt om de behoeften van het land te dekken.

De massieve en vlugge exploitatie van bepaalde uitvindingen kan een aanzienlijk bijzonder algemeen belang betekenen waaraan de openbare machten dringend moeten pogen te voldoen zo de octrooihouder tekort schiet, welke omstandigheden ook dit ingebreke blijven teweeg brachten. Wat meer is, elk goed dat aan een particulier toebehoort is vatbaar voor onteigening ten algemene nutte mits schadevergoeding toegekend wordt. Men ziet niet in waarom de industriële eigendom hierop een uitzondering zou maken, noch waarom het algemeen belang geen grond zou kunnen opleveren voor de minste aantasting van het eigendomsrecht, dat voortvloeit uit de verlening van het uitbatingsrecht van het octrooi aan een derde, mits schadevergoeding in verhouding tot het gebruik dat hij ervan zal maken. In het advies uitgebracht door de Senaatscommissie voor Justitie in oktober 1963 op het oude wetsontwerp tot wijziging van artikel 23 van de wet van 1854 — advies waaraan talrijke uittreksels werden ontleend voor deze memorie van toelichting —, kon de voorzitter en verslaggever van deze commissie, senator H. Rolin, in verband met de gedwongen licentie wegens een bijzonder algemeen belang schrijven dat « de wettigheid ervan buiten betwisting staat » (Senaat, zitting 1963-1964, document van 27 april 1964, blz. 60).

Niettemin heeft de gedwongen licentie wegens een bijzonder algemeen belang verleend in bepaalde kringen bezorgdheid teweeggebracht. Men verweet dat het criterium van bijzonder algemeen belang een « zeer rekbaar begrip » was; dat het verlenen van dergelijke licentie tenslotte de

conde en date; si, pour l'exploitation de cette dernière, l'invention appartenant au premier inventeur peut simplement être utile sans cependant présenter un caractère de nécessité, il n'y aura pas lieu à octroi d'une licence obligatoire.

Dans l'état actuel du droit belge, le titulaire du brevet dépendant doit solliciter l'accord du titulaire du brevet dominant qui, l'ayant à sa merci, pourra lui imposer des conditions draconiennes. Si celles-ci sont inacceptables, le brevet dépendant ne pourra être exploité qu'à l'expiration du brevet dominant. Il peut dès lors en résulter la « stérilité » d'inventions utiles et intéressantes à l'économie générale. C'est afin de pouvoir remédier à cette situation que le projet prévoit l'octroi d'une licence pour dépendance, que l'on retrouve dans plusieurs législations étrangères et à laquelle l'article 48 de la Convention de Luxembourg fait référence.

Le projet pose d'autre part comme condition que le brevet dépendant présente un intérêt technique notable. La préoccupation qui inspire cette disposition est qu'il ne faut pas permettre qu'une simple variante ou une amélioration de détail permette à un tiers d'exiger une licence. Il est à remarquer que le projet n'emploie pas l'expression « progrès technique » qui a paru dangereuse en ce qu'elle semble requérir un classement de valeur entre l'invention première et l'invention seconde. Or, cette dernière peut être intéressante sans être supérieure. Il convient de noter encore qu'il ne suffit pas de démontrer que l'objet du brevet dépendant est simplement différent de celui du brevet dominant: admettre l'octroi d'une licence obligatoire dans ce cas serait excessif.

3° Lorsque, s'agissant d'un brevet présentant un intérêt public spécial, l'octroi d'une licence obligatoire s'avère indispensable pour couvrir les besoins du pays.

L'exploitation massive et rapide de certaines inventions peut présenter un intérêt public spécial considérable auquel les pouvoirs publics doivent pouvoir donner satisfaction d'urgence si le titulaire du brevet n'y suffit pas, quelles que soient les circonstances qui ont amené cette carence. Au surplus, tout bien appartenant à un particulier est sujet à expropriation pour cause d'utilité publique et moyennant indemnité. On ne voit pas pourquoi la propriété industrielle ferait exception, ni pourquoi l'intérêt public ne pourrait justifier l'atteinte moindre au droit de propriété résultant de l'octroi à un tiers du droit d'exploitation du brevet moyennant l'indemnité proportionnée à l'usage qu'il en fera. Dans l'avis de la Commission sénatoriale de la Justice donné en octobre 1963 sur l'ancien projet de loi modifiant l'article 23 de la loi de 1854 — avis auquel sont empruntées nombre de lignes du présent exposé —, le président-rapporteur de cette commission, le sénateur H. Rolin, pouvait dès lors écrire, à propos de la licence obligatoire d'intérêt public spécial, que « sa légitimité est à l'abri des contestations » (Sénat, session 1963-1964, document daté du 27 avril 1964, p. 60).

La licence d'intérêt public spécial a néanmoins suscité des appréhensions dans certains milieux. On a reproché au critère d'intérêt public spécial d'être un concept « très élastique »; que l'octroi d'une telle licence aboutirait finalement à décourager la recherche scientifique et technique et qu'il

wetenschappelijke en technische opzoekingen zou ontmoedigen en dat men mag vrezen dat men van deze mogelijkheid zou gebruik maken ten voordele van bepaalde ondernemingen door hieraan een technologie te verschaffen welke ze door andere middelen niet zouden kunnen verkregen hebben; dat de voorgestelde tekst geen verhaal voorziet zodat de octrooihouder zich in een toestand van totale rechtsonzekerheid zou bevinden; dat uit deze verschillende elementen zulk een verzwakking der draagwijdte van de industriële eigendom zou volgen dat deze laatste zou ophouden in het voordeel van onze economie zijn normale functie te vervullen van bevordering van de wetenschappelijke en technologische opzoeking.

De wet geeft zeker geen begripsomschrijving van het algemeen belang, evenmin verschaft ze een definitie van andere basisprincipes, zoals de openbare orde. Meerdere wettelijke of verordenende teksten verwijzen nochtans naar het algemeen belang; vermelden we als voorbeeld, naast zovele andere, artikel 2 van de wet van 27 mei 1960 tot bescherming tegen het misbruik van economische machtspositie of nog artikel 6, 4°, van het koninklijk besluit van 18 januari 1977 betreffende de valorisatie van de resultaten van het onderzoek gefinancierd door middel van contracten afgesloten door de Ministers die Economische Zaken en Wetenschapsbeleid onder hun bevoegdheid hebben. Vele buitenlandse wetten op de uitvindingsoctrooiën beroepen zich op dit begrip (cf. met name de Franse wet van 2 januari 1968, artikel 39, alinea 2). Het Verdrag van Luxemburg verwijst zelf in zijn artikelen 46 en 47 naar de « gedwongen licenties wegens het algemeen belang verleend » terwijl de resolutie betreffende de gedwongen licenties in bijlage bij dit Verdrag erkent « dat het voor de Verdragsluitende Staten noodzakelijk is dat zij in het algemeen belang, bij voorbeeld in het belang van de landverdediging, gedwongen licenties op gemeenschapsoctrooiën kunnen verlenen ».

Tenslotte bepaalt het voorstel voorgelegd aan de diplomatieke Conferentie voor de herziening van het verdrag van Parijs in artikel 5.A.5), : « ... om redenen van algemeen belang, in het bijzonder de nationale veiligheid, de voeding, de gezondheid en de ontwikkeling van andere vitale sectoren van de economie ».

Om de redenen die hoger werden uiteengezet, heeft de Regering het begrip en de term « openbaar belang » overgenomen en beperkt teneinde elke eventueel misbruik ter uitbreiding van het begrip algemeen belang te vermijden door nader te bepalen dat de uitvinding beschermd door het octrooi een « bijzonder algemeen belang » moet vertonen. Het voortbrengsel of de werkwijze, voorwerp van het octrooi, moet van essentieel belang zijn teneinde in de behoeften van het land te kunnen voorzien. Op een gedwongen licentie kan slechts beroep gedaan worden daar waar dit « onontbeerlijk » is om aan het aldus vastgestelde bijzonder algemeen belang te kunnen voldoen. Men brengt in « herinnering dat het in overweging nemen van het « bijzonder algemeen belang » dat met bepaalde uitvindingen gepaard gaat geen nieuwigheid is in onze wetgeving. De wet van 10 januari 1955 betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan voorziet inderdaad inzake die uitvindingen verschillende beperkende maatregelen ten aanzien van het recht van de uitvinder die zelfs het opleggen van een gedwongen licentie ten gunste van de Staat kunnen inhouden.

Anderzijds voorziet het ontwerp in de verlening van een gedwongen licentie slechts in zoverre de Minister die mogelijkheid te baat neemt. Het spreekt vanzelf dat laatstgenoemde hiermee omzichtig moet omspringen daar het tegenovergestelde geval, eventueel nadeel zou kunnen berokkend worden aan de geestesarbeid bij de uitvindingen.

est à craindre que cette possibilité ne soit utilisée en vue de favoriser à bon compte certaines entreprises en leur fournissant une technologie qu'elles n'auraient pu acquérir par d'autres voies; que le texte proposé ne prévoit pas de recours de sorte que le titulaire du brevet se trouverait dans une situation d'insécurité juridique totale; qu'il résulterait de ces différents éléments un affaiblissement à ce point sérieux de la portée de la propriété industrielle que celle-ci cesserait de jouer en faveur de notre économie son rôle normal de promotion de la recherche scientifique et technologique.

La loi ne donne certes pas de définition de l'intérêt public ou général, de même qu'elle n'en fournit d'ailleurs pas pour d'autres notions de base, tel l'ordre public. Plusieurs textes légaux ou réglementaires font cependant référence à l'intérêt public en général; citons comme exemples, parmi bien d'autres, l'article 2 de la loi du 27 mai 1960 sur la protection contre l'abus de puissance économique ou encore l'article 6, 4°, de l'arrêté royal du 18 janvier 1977 relatif à la valorisation des résultats des recherches financées par voie de contrats conclus par les Ministres ayant les Affaires économiques et la politique scientifique dans leurs attributions. De nombreuses lois étrangères sur les brevets d'invention font également appel à cette notion (cf. notamment la loi française du 2 janvier 1968, article 39, alinéa 2). La Convention de Luxembourg elle-même se réfère, en ses articles 46 et 47, aux « licences obligatoires concédées dans l'intérêt public » tandis que la résolution relative aux licences obligatoires annexée à cette convention reconnaît « la nécessité pour les Etats contractants de pouvoir concéder, dans l'intérêt public, par exemple dans l'intérêt de la défense nationale, des licences obligatoires sur des brevets communautaires ».

Enfin, la proposition soumise à la Conférence Diplomatique de révision de la Convention de Paris porte à l'article 5.A.5), : « ... pour des raisons d'intérêt public, en particulier la sécurité nationale, la nutrition, la santé ou le développement d'autres secteurs vitaux de l'économie ».

Pour les raisons qui viennent d'être invoquées, le Gouvernement a repris la notion et le terme « intérêt public » tout en les restreignant : en vue d'éviter toute extension abusive éventuelle de la notion d'intérêt public, il est précisé que l'invention protégée par le brevet doit présenter un « intérêt public spécial ». Le produit ou le procédé, objet du brevet, doit être d'une importance essentielle pour assurer la couverture des besoins du pays. Et il ne pourra être recouru à l'octroi d'une licence obligatoire que si cela s'avère « indispensable » à la satisfaction de l'intérêt public spécial constaté. On rappellera ici que la prise en considération de l'« intérêt public spécial » que présentent certaines inventions n'est pas chose neuve dans notre législation. La loi du 20 janvier 1955 relative à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et des secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat prévoit en effet pour ces inventions diverses mesures restrictives du droit de l'inventeur pouvant aller jusqu'à l'imposition d'une licence obligatoire en faveur de l'Etat.

Le projet ne prévoit, d'autre part, l'octroi d'une licence obligatoire que comme une faculté donnée au Ministre. Il va de soi que ce dernier ne devra en faire usage qu'avec mesure et précaution étant donné que, dans le cas contraire, elle pourrait éventuellement porter atteinte à l'esprit inventif.

Er is geen enkele reden om te geloven dat de minister, zo de octrooihouder geldige redenen van technische aard had om de toepassing van de uitvinding te schorsen, over zijn omzichtigheid zal heenstappen en zijn vertrouwen zal geven aan een derde die minder vertrouwd is met de toepassingsmoeilijkheden en risico's welke verbonden zijn aan het octrooi. Nochtans moet men toegeven dat het in gebreke blijven van de octrooieigenaar soms op minder verschoonbare gronden gesteund is : of een gebrek aan ernstig onderzoek van economische of financiële middelen, of een economisch malthusianisme, of gewoonweg het opzoeken van buitensporige voordelen ten gunste van het monopolie verleend door het octrooi.

Wat betreft de vrees dat de verlening van gedwongen licenties zou gebruikt worden om bepaalde ondernemingen te bevoordelen, zal de verplichting van het behoorlijk motiveren der beslissingen uitgaande van de minister en bovendien het bekend maken ervan voldoende druk uitoefenen teneinde elk eventueel misbruik op dit stuk te vermijden.

Tenslotte mist de bewering, luidens welke de octrooieigenaar over geen enkel rechtsmiddel zou beschikken, gegrondheid. De octrooieigenaar — alsook trouwens de licentiaaanvrager — kan zijn argumenten vóór de Commissie voor de gedwongen licenties uiteenzetten, zich beroepen op de controle die de Raad van State op de administratieve beslissingen uitoefent en, ingeval de partijen het niet eens zijn met de wederzijdse verplichtingen, de zaak aanhangig maken bij de rechtbank alsook, eventueel, een voorziening in cassatie inleiden.

Artikel 31, § 2, van het ontwerp bepaalt dat de licentiaaanvrager bepaalde bewijzen ter staving van zijn verzoek moet voorleggen.

Indien het gaat om een licentiaaanvraag wegens niet- of onvoldoende exploitatie of ten behoeve van een afhankelijk octrooi moet de kandidaat-licentienemer bewijzen dat de octrooihouder onder de toepassing valt van de bepalingen betreffende bovenvermelde licenties en dat hij geen vrijwillige licentie heeft kunnen bekomen. Indien de licentie wordt gevorderd wegens niet- of onvoldoende exploitatie, moet de verzoeker bovendien het bewijs leveren waardoor kan beoordeeld worden of hij over de nodige middelen beschikte teneinde een ernstige en doorlopende produktie in België te verzekeren. Deze laatstgenoemde vereiste wordt niet opgelegd ingeval van een licentiaaanvraag die gegrond is op afhankelijkheid gezien de verzoeker, zelf geoctrooieerde, zich kan beroepen op de termijnen die bij artikel 31, § 1, 1° aan iedere andere geoctrooieerde toegekend worden voor de uitbating door vervaardiging in België.

Indien het gaat over een licentie wegens een bijzonder openbaar belang, en onder voorbehoud van artikel 36 waarvan later sprake, moet de kandidaat-licentienemer bewijzen dat hij over de nodige middelen beschikt om in te staan voor de exploitatie waaraan moet worden voldaan in een bijzonder openbaar belang. Men verstaat onder « middelen » met name : de nodige instellingen, de vaklieden, de voorraad in grondstoffen, de financiële middelen, de eventuele administratieve vergunningen; dit betekent geenszins dat de licentiaaanvrager absoluut in het bezit dient te zijn van het geheel der technische gegevens (zie betreffende dit punt de bemerkings bij artikel 32, § 4, 4°).

Artikel 31, § 3, regelt het geval waarbij de beweerdde namaker, wegens inbreuk door de octrooihouder vervolgd, de verlening van een gedwongen licentie zou vorderen om zijn uitbating te kunnen voortzetten. Het ontwerp voorziet desgevallend de schorsing van de verleningsprocedure van de licentie tot op het ogenblik dat een rechterlijke beslissing wordt verkregen die in kracht van gewijsde is gegaan. Indien de inbreuk vaststaat wordt als strafmaatregel de licentiaaanvraag verworpen. De licentiaaanvraag wordt eveneens

Il n'y a aucune raison de croire que si le titulaire du brevet a eu des raisons techniques valables de surseoir à l'exploitation, le ministre passera outre à son souci de prudence et donnera sa confiance à un tiers moins initié aux difficultés et aux risques de l'exploitation du brevet. Il faut cependant admettre que la carence du breveté a parfois des causes moins excusables : ou un défaut de recherche sérieuse de moyens économiques ou financiers, ou un malthusianisme économique, ou simplement la recherche de profits excessifs à la faveur du monopole conféré par le brevet.

Quant à la crainte de voir l'octroi de licences obligatoires d'être utilisé pour favoriser certaines entreprises, le fait que les décisions du ministre devront être dûment motivées et qu'elles seront en outre rendues publiques constituera un frein suffisamment puissant pour empêcher tout abus éventuel en ce domaine.

Enfin, l'affirmation selon laquelle le titulaire du brevet se trouverait privé de tout moyen de recours est dénuée de fondement. Le breveté — ainsi d'ailleurs que le demandeur de licence — pourra en effet exposer ses arguments devant la Commission des licences obligatoires, recourir à la censure du Conseil d'Etat contre les décisions administratives et, en cas de désaccord sur les obligations réciproques des parties, saisir le tribunal ainsi que, le cas échéant, introduire un recours en cassation.

L'article 31, § 2, du projet dispose que le demandeur de la licence doit établir un certain nombre de faits justifiant sa requête.

S'il s'agit d'une demande de licence pour défaut ou insuffisance d'exploitation ou pour dépendance, le candidat licencié doit démontrer que le titulaire du brevet tombe sous l'application des dispositions relatives à ces licences et établir qu'il n'a pu obtenir une licence volontaire. Si la licence est réclamée pour défaut ou insuffisance d'exploitation, le requérant doit en outre fournir les éléments permettant d'apprécier s'il possède les moyens nécessaires pour assurer une fabrication sérieuse et continue en Belgique. Cette dernière exigence n'est pas imposée lorsque la demande de licence est fondée sur la dépendance, le requérant, lui-même breveté, pouvant se réclamer des délais que l'article 31, § 1er, 1°, accorde à tout autre breveté pour l'exploitation par fabrication en Belgique.

S'il s'agit d'un cas de licence d'intérêt public spécial — et sous réserve de l'article 36 dont il sera question ci-après —, le candidat licencié doit établir qu'il dispose des moyens requis pour assurer l'exploitation qu'exige l'intérêt public spécial à satisfaire. Par « moyens », l'on entend notamment les installations nécessaires, le personnel qualifié, l'approvisionnement en matières premières, les moyens financiers, les autorisations administratives éventuelles; cela ne signifie pas toutefois que le demandeur de la licence doit absolument être déjà en possession de la totalité des données techniques (voir à ce sujet les commentaires concernant l'article 32, § 4, 4°).

L'article 31, § 3, envisage l'hypothèse où, poursuivi en contrefaçon par le titulaire du brevet, le prétendu contrefacteur réclamerait, pour pouvoir continuer son exploitation, l'octroi d'une licence obligatoire. Le projet prévoit qu'en ce cas l'action suspend la procédure d'octroi de la licence jusqu'à l'obtention d'une décision judiciaire ayant force de chose jugée. Si la contrefaçon est établie, le rejet de la demande de licence s'impose à titre de pénalité. La demande de licence est bien entendu également rejetée si,

verworpen zo de kandidaat-licentienemer vóór het verzoek een veroordeling wegens namaak van de geoctrooieerde uitvinding opliep.

Artikel 31, § 4, maakt uitdrukkelijk voorbehoud inzake wetten waarin het verlenen van gedwongen licenties voor bijzonder materies is voorzien. De tekst beoogt namelijk de wet van 12 mei 1927 op de militaire opeisingen, de wet van 10 januari 1955 betreffende de bekendmaking en de toepassing van de uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor atoomenergie.

Artikel 32, § 1, bepaalt dat de gedwongen licenties, toegekend bij toepassing van artikel 31, in principe niet uitsluitend zijn. Het ontwerp neemt aldus de bepaling aan van het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom in haar artikel 5. A. 4) betreffende de verlening van gedwongen licenties wegens niet- of onvoldoende exploitatie. Onder exclusiviteit dient verstaan de situatie waarin de houder zich ertoe verbindt geen andere licenties voor de exploitatie van dezelfde uitvinding toe te staan. De uitsluitende licentie verhindert de houder niet te exploiteren, want het verzaken aan een recht moet uitdrukkelijk gebeuren.

Paragraaf 2 omschrijft het recht dat verleend wordt door de licentie wegens niet- of onvoldoende toepassing als een recht dat beperkt is tot de exploitatie van de geoctrooieerde uitvinding door een wezenlijke en doorlopende fabricage in België. Er wordt echter voorbehoud gemaakt voor de bepaling die het geval van een machine, voorwerp van het octrooi, regelt, geval dat reeds aan bod kwam. De Minister stelt de termijn vast binnen dewelke een zodanige fabricage moet verwezenlijkt zijn; indien die termijn niet wordt in acht genomen, kan de licentie ingetrokken worden (artikel 39, § 2). De Minister kan de gedwongen licentie eveneens in de tijd of slechts tot een gedeelte van de uitvinding beperken.

Behoudens afwijkingen toegestaan door het verleningsbesluit worden de betrekkingen tussen de geoctrooieerde en de licentienemer vanaf de toekenning van de licentie gelijkgesteld met de verhoudingen tussen een contractuele licentieverlener en een contractuele licentienemer.

Paragraaf 3 legt de draagwijdte vast inzake de gedwongen licentie ten behoeve van afhankelijke octrooien. Deze licentie kan slechts verleend worden in zoverre ze noodzakelijk is voor de toepassing van het afhankelijk octrooi. Het gebruik van de hoofduitvinding wordt slechts toegestaan zo zij in verband staat met de exploitatie van de afhankelijke uitvinding.

In tegenstelling tot hetgeen voorzien is op het stuk van de gedwongen licentie wegens niet- of niet voldoende exploitatie bleek het onjuist beoordeeld dat men de licentienemer, begunstigde van een licentie ten behoeve van afhankelijke octrooien, de beperking oplegt om zijn licentie toe te passen door fabricage in België. In ieder geval blijft het wel te verstaan dat een derde op zijn beurt de toekenning van een licentie mag vorderen indien hogergenoemde vervaardiging in België niet verzekerd werd door de licentienemer binnen de daartoe bij artikel 31, § 1, 1° voorziene termijnen.

Indien de twee uitvindingen betrekking hebben op één zelfde soort industrie, mag de houder van het heersend octrooi zich een licentie doen toekennen op het afhankelijk octrooi.

Paragraaf 4 zegt dat een licentie verleend wegens een bijzonder algemeen belang dezelfde rechten en verplichtingen meebrengt zoals bepaald bij de licentie wegens niet- of niet voldoende exploitatie. De Minister kan evenwel

antérieurement à la requête, le candidat licencié a fait l'objet d'une condamnation pour contrefaçon de l'invention brevetée.

L'article 31, § 4, réserve expressément l'application des lois prévoyant l'octroi de licences obligatoires en des matières spéciales. Ce texte vise notamment la loi du 12 mai 1927 sur les réquisitions militaires, la loi du 10 janvier 1955 relative à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et des secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat, le Traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique.

L'article 32, § 1er, dispose qu'en principe les licences obligatoires octroyées par application de l'article 31 ne sont pas exclusives. Le projet adopte ainsi la disposition de l'article 5. A. 4) — concernant la licence obligatoire pour défaut ou insuffisance d'exploitation — de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle. Par exclusivité, il faut entendre la situation où le titulaire s'engage à ne pas octroyer d'autres licences pour l'exploitation de la même invention. La licence exclusive n'empêche pas le breveté d'exploiter, car la renonciation à un droit doit être expresse.

Le paragraphe 2 définit le droit conféré par la licence pour défaut ou insuffisance d'exploitation comme étant un droit limité à la seule exploitation de l'invention brevetée par fabrication sérieuse et continue en Belgique. Est toutefois réservée la disposition relative au cas où l'objet du brevet est une machine, dont il a été question ci-dessus. Le délai dans lequel le licencié est tenu d'assurer la fabrication est fixé par le Ministre; si ce délai n'est pas respecté, la licence pourra être retirée (article 39, § 2). Le Ministre peut également limiter dans le temps la licence obligatoire ou ne l'octroyer que pour une partie seulement de l'invention.

Sauf dérogations prévues par l'arrêté d'octroi, les rapports entre le breveté et le licencié sont, dès l'octroi de la licence, assimilés à ceux qui existent entre un concédant et un licencié contractuels.

Le paragraphe 3 détermine la portée de la licence pour dépendance. Cette licence ne peut être accordée que dans la mesure indispensable à l'exploitation du brevet dépendant. L'utilisation de l'invention dominante n'est d'autre part permise qu'en liaison avec l'exploitation de l'invention dépendante.

Contrairement à ce qui est prévu dans le cas de la licence pour défaut ou insuffisance d'exploitation, il n'a pas paru justifié de limiter le licencié bénéficiaire d'une licence pour dépendance à l'exploitation par fabrication en Belgique. Il reste toutefois entendu que si cette fabrication n'était pas assurée dans le pays par le licencié dans les délais prévus à l'article 31, § 1er, 1°, un tiers pourrait à son tour demander l'octroi d'une licence.

Si les deux inventions se rapportent au même genre d'industrie, le titulaire du brevet dominant peut se faire octroyer une licence du brevet dépendant.

Le paragraphe 4 dispose que la licence d'intérêt public spécial confère les mêmes droits et entraîne les mêmes obligations que ceux prévus en matière de licence pour défaut ou insuffisance d'exploitation. Le Ministre peut toute-

bepaalde uitbreidingen voorzien inzake de rechten die toegekend worden aan de licentienemer of bepaalde specifieke verplichtingen opleggen aan de geoctrooieerde, dit in functie van de vereisten van het bijzonder algemeen belang waaraan moet worden voldaan.

Aldus kan de Minister, zo hij dit met redenen omkleedt :

1) afwijken van § 1 van dit artikel en een uitsluitende licentie verlenen om aldus de exploitatie zonder concurrentie mogelijk te maken (behoudens deze van de octrooihouder);

2) de exploitatievoorwaarden vastleggen;

3) de licentienemer bij hoogdringendheid en om dwingende redenen, toestaan gedurende een beperkte tijd of één welbepaalde hoeveelheid, produkten in het buitenland vervaardigd volgens de geoctrooieerde uitvinding, in te voeren in België;

4) de octrooihouder verplichten aan de licentienemer bij de toekenning van de licentie de nodige technische kennis te verschaffen.

Het spreekt vanzelf dat alleen dwingende overwegingen de machtiging die aan de licentienemer gegeven wordt tot het invoeren, of het opleggen aan de octrooieigenaar van de verplichting de technische nauwkeurigheden aan de licentienemer te verschaffen voor de toepassing van de geoctrooieerde uitvinding, kunnen rechtvaardigen. Uitbreidingen of specifieke verplichtingen mogen slechts toegestaan worden of mogen slechts geëist worden binnen de perken van het onontbeerlijke, vooral wat hun duur betreft.

Het verschaffen aan de licentienemer van technische bijzonderheden die onontbeerlijk zijn voor de toepassing van de uitvinding liet bepaalde opmerkingen loskomen. Men wierp op dat de dwang ten aanzien van de geoctrooieerde om die technische bijzonderheden te verschaffen aan de licentienemer zou neerkomen op het ontnemen aan de octrooihouder van een intellectuele verworvenheid die niet in het octrooi vervat is; anderzijds zouden bovengenoemde technische bijzonderheden niet noodzakelijk zijn voor de licentienemer daar het ontwerp de octrooihouder ertoe verplicht, op straffe van nietigheid van het octrooi, de uitvinding voldoende duidelijk en volledig voor te stellen zodat ze klaar is voor toepassing door een vakman.

Deze opmerkingen houden geenszins rekening met twee zeer belangrijke feiten : de aard van de toekenningsprocedure van octrooien en het bijzonder algemeen belang.

De toekenningsprocedure voor octrooien, zoals voorzien door het ontwerp, houdt geen onderzoek ten gronde in van de uitvinding; laatstgenoemde maakt slechts het voorwerp uit van een verslag van nieuwheidsonderzoek, daarbij is het nog vereist dat de aanvrager er niet aan verzaakt. De uitslag van het verslag kan voor de Dienst geenszins een beweegreden vormen om de verlening van het octrooi te weigeren. Hieruit volgt dat de verlening van het octrooi ten aanzien van derden geen waarborg biedt dat de beschrijving van de uitvinding « voldoende duidelijk en volledig » is. Ingeval deze beschrijving onvoldoende blijkt zou het instellen van een vordering tot nietigverklaring van het octrooi door de Staat of door de gegadigde licentiehouder het probleem volledig onopgelost laten voortbestaan : de uitgesproken nietigverklaring zou natuurlijk geen overdracht van technische kennis uitlokken en er zou bijgevolg niet aan de behoeften van het land tegemoet gekomen worden. De overheid moet derhalve gewapend zijn om de octrooihouder te dwingen tot een volledige bekendmaking van zijn uitvinding ten overstaan van de licentienemer.

Anderzijds kan, in bepaalde gevallen, ook al beantwoordt de beschrijving van de uitvinding aan de wettelijke voorschriften, de toepassing van de uitvinding met bepaalde

fois prévoir certaines extensions des droits conférés au licencié ou imposer certaines obligations particulières au breveté en fonction des exigences de l'intérêt spécial à satisfaire.

C'est ainsi que le Ministre peut, moyennant motivation :

1) déroger au paragraphe 1er du présent article et concéder une licence exclusive au licencié afin de lui permettre d'exploiter sans concurrence (sauf éventuellement celle du titulaire);

2) fixer les conditions d'exploitation;

3) autoriser le licencié, en cas d'urgence et pour des raisons impératives, à importer en Belgique pendant un temps limité ou en quantité déterminée, des produits fabriqués à l'étranger d'après l'invention brevetée;

4) obliger le titulaire du brevet à fournir au licencié, au moment de l'octroi de la licence, le savoir-faire.

Il va de soi que seules des considérations impératives peuvent justifier l'octroi au licencié d'une autorisation d'importer ou l'imposition au propriétaire du brevet de l'obligation de prêter au licencié les précisions techniques pour la mise en œuvre de l'invention brevetée. Des extensions ou obligations particulières ne peuvent être accordées ou exigées que dans les limites de l'indispensable, notamment en ce qui concerne leur durée.

La fourniture au licencié des précisions techniques indispensables pour l'exploitation de l'invention a soulevé certaines objections. On a notamment fait valoir que contraindre le titulaire du brevet à remettre au licencié ces données techniques équivaldrait à déposséder le breveté d'un acquis intellectuel qui n'est pas compris dans le brevet; d'autre part, ces données ne seraient pas nécessaires au licencié puisque le projet fait obligation au breveté, sous peine de nullité du brevet, d'exposer l'invention de façon suffisamment claire et complète pour qu'un homme du métier puisse l'exécuter.

Ces objections ne tiennent toutefois pas compte de deux faits très importants : la nature de la procédure de délivrance des brevets et l'intérêt public spécial en jeu.

La procédure de délivrance des brevets prévue par le projet ne comporte pas d'examen de fond de l'invention; cette dernière fait uniquement l'objet d'un rapport de recherche, et encore faut-il que le demandeur n'y renonce pas. Le résultat du rapport ne peut en aucun cas constituer pour l'Office un motif de refus de délivrance du brevet. Il en résulte que l'octroi du brevet ne garantit pas aux tiers que la description de l'invention est « suffisamment claire et complète ». En cas de constatation d'insuffisance de description, l'intentement d'une action en nullité du brevet par l'Etat ou le candidat licencié laisserait le problème entier : la nullité prononcée ne provoquerait évidemment aucun transfert de connaissances techniques et les besoins du pays demeureraient par conséquent insatisfaits. Les pouvoirs publics doivent donc être armés pour contraindre le titulaire du brevet à divulguer entièrement son invention au licencié.

D'autre part, dans certains cas, même si la description de l'invention répond aux exigences de la loi, la mise en œuvre de l'invention peut se heurter à certaines difficultés.

moeilijkheden te kampen hebben. De octrooien gaan immers steeds meer gepaard met technische informatie of kennis die een ernstige verlamdende werking bij de uitbating der uitvinding kunnen teweeg brengen, zo die informatie of kennis aan de licentienemer niet wordt meegedeeld. Wanneer persoonlijke belangen op het spel staan wordt de overdracht van dergelijke informatie of kennis natuurlijk overgelaten aan de vrije wilsuiting der betrokken partijen. Anders is het echter wanneer het algemeen belang ermee gemoeid is. In dat geval moet de regering over de nodige middelen tot vrijwaring van dat hoger belang kunnen beschikken en hiertoe de geoctrooieerde kunnen verplichten de licentienemer de technische informatie te verstrekken welke onontbeerlijk is om te voldoen aan het vastgesteld bijzonder algemeen belang. Het zou niet opgaan dat het persoonlijk belang van de octrooieigenaar, hoezeer ook gewettigd, het algemeen belang zou dwarsbomen doordat de licentieverlening geen feitelijke uitwerking zou hebben.

De verplichting om, wanneer een bijzonder algemeen belang het eist, elementen van de industriële eigendom mee te delen, elementen die niet gedekt zijn door een octrooi, is trouwens geen nieuwheid in ons recht. Artikel 3 van de reeds vermelde wet van 10 januari 1955 bepaalt immers dat « indien bewezen is dat deze maatregelen (tijdelijk controleren en bepalen onder welke voorwaarden uitvindingen geëxploiteerd en fabrieksgeheimen toegepast worden) ontoereikend zijn om te voorzien in de behoeften van de verdediging van het grondgebied of van de veiligheid van de Staat, (de ministers van Economische Zaken en van Landsverdediging) bij een met redenen omklede beslissing, (...) de belanghebbende kunnen dwingen de volledige kennis van een niet-geoctrooieerde uitvinding of van een fabrieksgeheim aan de Staat af te staan ».

De artikelen 33 tot en met 35 leggen de verleningsprocedure inzake gedwongen licenties vast.

Artikel 33, § 1, bepaalt dat de licentieaanvragen wegens niet- of onvoldoende toepassing en voor afhankelijke octrooien bij verzoekschrift moeten ingediend worden bij de Minister van Economische Zaken, bekleed met de bevoegdheid om dergelijke licenties te verlenen.

In de bewoordingen van paragraaf 2 staat dat het verzoekschrift overgemaakt wordt aan de Commissie voor gedwongen licenties. De Commissie wordt er uitdrukkelijk toe verplicht de betrokken partijen te horen, hen zo mogelijk te verzoenen en, zo dit niet kan, bij de Minister een gemotiveerd advies uit te brengen over de gegrondheid van de licentieaanvraag.

Paragraaf 3 behandelt meer in het bijzonder de licentieaanvraag voor afhankelijke octrooien.

Deze aanvraag wordt gegrond bevonden zo de houder van het heersend octrooi noch de afhankelijkheid van het octrooi van de aanvrager der licentie betwist noch de geldigheid van dit laatste octrooi noch het aanzienlijk technisch belang van de uitvinding die door laatstgenoemd octrooi wordt gedekt.

Indien de houder van het heersend octrooi de afhankelijkheid van het octrooi van de licentieaanvrager ontkent en bijgevolg erkent dat de integrale toepassing van de afhankelijke uitvinding geen schade berokkent aan de rechten welke verbonden zijn aan zijn octrooi, legt de logica op dat het deze octrooihouder niet toegelaten is later een vordering wegens namaak in te stellen jegens degene die om de verlening van een licentie verzocht had.

De administratieve procedure betreffende de erkenning van de gegrondheid van de licentieaanvraag voor afhankelijke octrooien kan in twee gevallen geschorst worden: wanneer de houder van het heersend octrooi de geldigheid van het afhankelijk octrooi betwist, of wanneer hij het aanzienlijk technisch belang van laatstgenoemd octrooi ter sprake brengt.

Les brevets sont en effet de plus en plus fréquemment accompagnés d'informations ou connaissances techniques qui, si elles ne sont pas communiquées au licencié, peuvent entraîner une paralysie plus ou moins importante de l'exploitation de l'invention. Lorsque des intérêts privés sont en présence, le transfert de telles informations ou connaissances est laissé tout naturellement au libre consentement des parties. Il ne peut en aller de même lorsque ce qui est en jeu est l'intérêt général du pays. En ce cas en effet, le gouvernement doit pouvoir disposer des moyens nécessaires à la sauvegarde de cet intérêt supérieur et, pour ce faire, pouvoir imposer au breveté la communication au licencié des informations techniques indispensables à la satisfaction de l'intérêt public spécial constaté. On ne comprendrait pas que l'intérêt privé du titulaire du brevet, si légitime soit-il, puisse tenir en échec l'intérêt de tous en rendant sans effet réel l'octroi de la licence.

L'obligation de communiquer, lorsqu'un intérêt public spécial l'exige, des éléments de propriété industrielle non couverts par un brevet n'est d'ailleurs pas chose nouvelle dans notre droit. La loi du 10 janvier 1955 déjà citée dispose en effet à l'article 3 que « s'il est établi que ces mesures (déterminer et contrôler temporairement les conditions d'exploitation d'inventions et de mise en œuvre de secrets de fabrique) sont insuffisantes à satisfaire les exigences de la défense du territoire ou de la sûreté de l'Etat, (les ministres des Affaires économiques et de la Défense nationale) peuvent, par décision motivée (...) contraindre l'intéressé à céder à l'Etat la connaissance complète d'une invention non brevetée ou d'un secret de fabrique ».

Les articles 33 à 35 déterminent la procédure d'octroi des licences obligatoires.

L'article 33, § 1er, dispose que les demandes de licences pour défaut ou insuffisance d'exploitation et pour dépendance doivent être introduites par requête adressée au ministre des Affaires économiques, investi du pouvoir d'octroi.

Aux termes du paragraphe 2, la requête est transmise à la Commission des licences obligatoires. Obligation expresse est faite à la Commission d'entendre les parties intéressées, de les concilier s'il se peut et, en cas d'échec, de donner au Ministre un avis motivé sur le bien-fondé de la demande de licence.

Le paragraphe 3 traite plus particulièrement de la demande de licence pour dépendance.

Cette demande est déclarée fondée si le titulaire du brevet dominant ne conteste ni la dépendance du brevet du demandeur de la licence, ni la validité de ce dernier brevet, ni l'intérêt technique notable de l'invention couverte par ledit brevet.

Si le titulaire du brevet antérieur nie la dépendance du brevet du demandeur de licence et reconnaît par conséquent que la mise en œuvre intégrale de l'invention seconde en date ne porte pas atteinte aux droits attachés à son brevet, la logique impose de ne pas permettre à ce breveté de poursuivre ultérieurement en contrefaçon la personne qui avait sollicité l'octroi d'une licence.

La procédure administrative relative à la reconnaissance du bien-fondé de la demande de licence pour dépendance peut être suspendue dans deux cas: lorsque le titulaire du brevet dominant conteste la validité du brevet dépendant, ou lorsqu'il met en cause l'intérêt technique notable de ce dernier brevet.

In de eerste hypothese zal er slechts een schorsing plaatsvinden wanneer bij de rechtbank reeds een vordering tot nietigverklaring van het afhankelijk octrooi werd aanhangig gemaakt of indien de houder van het heersend octrooi de licentiaaanvrager vóór de bevoegde rechter dagvaardt tot nietigverklaring van diens octrooi en dit binnen een termijn van twee maanden te rekenen vanaf de betekening van de neerlegging der licentiaaanvraag aan de houder van het heersend octrooi.

In de tweede hypothese zal de procedure geschorst worden indien de eigenaar van het heersend octrooi binnen de hierboven vermelde termijn een verzoekschrift neerlegt bij de rechtbank zetelend in kortgeding teneinde deze te laten oordelen over het punt betreffende het aanzienlijk technisch belang. Deze procedure werd voorgesteld omdat noch de Minister noch de Commissie voor gedwongen licenties zich in de mogelijkheid bevinden te oordelen over een dergelijke raad van meer technische aard.

Zo de houder van het heersend octrooi niet handelt binnen de voorgeschreven termijn verliest hij de mogelijkheid om de geldigheid of het aanzienlijk technisch belang van het afhankelijk octrooi te betwisten.

Artikel 34 bepaalt de bijzondere procedureregels met betrekking tot het verlenen van de gedwongen licentie ten behoeve van het bijzonder algemeen belang.

In dat geval wordt de licentie slechts toegestaan op verzoekschrift, maar er zouden grote moeilijkheden ontstaan de Minister voor volgend alternatief te plaatsen: ofwel lijdzaam toezien totdat een particulier zich bewust zou worden van het bestaan van een bijzonder algemeen belang waaraan onvoldoende wordt tegemoet gekomen ofwel tot een licentiaaanvraag door officiële informatie die gericht zou worden aan een willekeurige door zijn bestuur gekozen persoon.

De eerste paragraaf bepaalt dus dat de Minister bij de Commissie voor gedwongen licenties een verzoek om advies indient over de noodzaak om een gedwongen licentie toe te kennen teneinde aan een vastgesteld bijzonder algemeen belang te voldoen. Het spreekt vanzelf dat de Minister de nodige contacten zal leggen met de octrooihouder vooraleer een dergelijke aanvraag in te dienen en dat hij de octrooihouder op de hoogte zal brengen van de maatregel die hij eventueel zou treffen.

De Commissie brengt advies uit, na de octrooihouder gehoord te hebben. Het advies maakt in voorkomend geval ook melding van de aanbevelingen welke de Commissie nuttig acht aan de Minister mede te delen. Indien de Minister tot het besluit komt dat het noodzakelijk is een licentie te verlenen, beslist hij, bij een met redenen omkleed besluit dat bekendgemaakt wordt in het *Belgisch Staatsblad* en waarvan melding wordt gemaakt in de verzameling der octrooiën, dat er reden toe bestaat een gedwongen licentie te verlenen ten behoeve van een bijzonder algemeen belang, legt de voorwaarden voor de toepassing van de uitvinding vast en nodigt de kandidaten-licentienemers uit zich binnen een bepaalde termijn bekend te maken.

Het ontwerp bepaalt dat de licentie verleend wordt aan de kandidaat die, het eerst, een licentiaaanvraag heeft ingediend, voor zover hij althans aan alle vereisten voldoet. Deze oplossing werd verkozen boven deze van de vrije keuze van de licentienemer door de octrooihouder; eerstgenoemde oplossing voorkomt immers, in de mate van het mogelijke, een eventueel samenspannen tussen de octrooihouder en de kandidaat-licentienemer.

Na het onderzoek van de kandidaturen betekent de Minister aan de betrokkenen zijn beslissing omtrent het gevolg dat gegeven wordt aan de licentiaaanvragen.

Artikel 35, dat geldt voor alle gevallen van gedwongen licentieverlening — onder voorbehoud van artikel 36 —, handelt over de vastlegging van de wederzijdse verplichtin-

Dans la première hypothèse, la suspension ne se produira que si le tribunal est déjà saisi d'une action de nullité de brevet dépendant ou si le titulaire du brevet dominant cite devant la juridiction compétente le demandeur de la licence en nullité de son brevet dans un délai de deux mois à compter de la notification au titulaire du brevet dominant du dépôt de la demande de licence.

Dans la seconde hypothèse, la suspension aura lieu si, dans le délai précité, le titulaire du brevet dominant introduit une requête au tribunal siégeant comme en référé afin que celui-ci statue sur la question de l'intérêt technique notable. Cette procédure a été proposée parce que ni le Ministre ni la Commission des licences obligatoires ne sont en mesure de statuer sur une telle question de haute technicité.

Faute d'avoir agi dans le délai prescrit, le titulaire du brevet dominant perd la possibilité de contester la validité ou l'intérêt technique notable du brevet dépendant.

L'article 34 détermine les règles particulières à la procédure d'octroi de la licence obligatoire d'intérêt public spécial.

Dans ce cas également, la licence n'est accordée que sur requête, mais il y aurait de gros inconvénients à placer le Ministre devant l'alternative ou d'attendre passivement qu'une personne privée ait l'intuition de l'existence d'un intérêt public spécial insuffisamment satisfait ou de susciter une demande de licence par l'information officielle adressée à une personne arbitrairement choisie par son administration.

Le paragraphe 1er prévoit donc que le ministre saisit la Commission des licences obligatoires d'une demande d'avis concernant la nécessité d'octroyer une licence obligatoire afin de satisfaire à un intérêt public spécial constaté. Il va de soi qu'avant l'introduction d'une telle demande, le Ministre prendra les contacts nécessaires avec le titulaire du brevet et l'informerá de la mesure qu'il pourra prendre.

Après avoir entendu le breveté, la Commission émet un avis. L'avis contient, le cas échéant, les recommandations que la Commission juge utiles d'adresser au Ministre. Si le Ministre conclut à la nécessité d'octroyer une licence, il décide, par un arrêté motivé publié au *Moniteur belge* et dont il est fait mention au recueil des brevets, qu'il y a lieu à octroi d'une licence obligatoire pour satisfaire à un intérêt public spécial, fixe les conditions d'exploitation de l'invention et invite les candidats à la licence à se faire connaître dans un délai déterminé.

Le projet prévoit que la licence est octroyée au candidat qui, le premier, a introduit une demande de licence, pour autant bien entendu qu'il réponde à toutes les conditions requises. Cette solution a été préférée à celle laissant au breveté le libre choix du licencié afin d'éviter, dans la mesure du possible, toute collusion éventuelle entre ces personnes.

Après examen des candidatures, le Ministre notifie aux intéressés sa décision concernant la suite à réserver aux demandes de licence.

L'article 35, applicable à tous les cas d'octroi de licence obligatoire — sous réserve de la disposition de l'article 36, traite de la fixation des obligations réciproques du breveté

gen van de octrooihouder en van de toekomstige licentienemer, alsook over de eindbeslissing tot toekenning van de licentie.

De onderhandelingen tussen de partijen slaan voornamelijk op het bedrag der vergoeding die de licentienemer zal moeten betalen. Zodra overeenstemming wordt bereikt zal de licentiaanvrager (de meest belanghebbende partij) ertoe gehouden zijn dit aan de Minister mede te delen.

Om te vermijden dat een of andere partij het vastleggen van de wederzijdse verplichtingen al te vaak uitstelt, bepaalt paragraaf 1, lid 2, dat de rechtbank, rechtsprekend in kortgeding, de bovengenoemde verplichtingen op dagvaarding van de meest gereede partij vaststelt, indien geen akkoord werd bereikt binnen de twee maanden te rekenen vanaf de betekening van de ministeriële beslissing die een gunstig gevolg geeft aan de licentiaanvraag. De beslissing van de rechtbank is enkel vatbaar voor buitengewone rechtsmiddelen zoals voorziening in cassatie en de herziening. Een afschrift van het vonnis of van de uitspraak wordt onverwijld door de griffier aan de Minister overgezonden. Laten we er hier aan herinneren dat artikel 46 van het Verdrag van Luxemburg, dat bepaalt dat de wetgeving van elk der gebonden lidstaten die in de toekenning van gedwongen licenties voor nationale octrooien voorziet, van toepassing is op de gemeenschapsoctrooien, aan de bovengenoemde Staten de verplichting oplegt te voorzien in de mogelijkheid van een uiteindelijk beroep op een rechterlijke instantie ten minste wat betreft de vastlegging van het bedrag der vergoeding die verschuldigd is voor de gedwongen licentie. Het wetsontwerp voldoet aan deze verplichting.

De Minister kent de licentie toe bij gemotiveerd besluit, dat bekendgemaakt wordt in het *Belgisch Staatsblad* en waarvan melding wordt gemaakt in de Verzameling der octrooien, en brengt de belanghebbenden hiervan op de hoogte.

Paragraaf 2, lid 2 bepaalt dat de gedwongen licentie en de erop betrekking hebbende beslissingen (terugtrekking, overdracht, enz.) in het Register worden ingeschreven.

De verdraging die de hierboven omschreven procedure in de toepassing van de licentie kan meebrengen kan het bijzonder algemeen bijlang ernstig benadelen in geval dit belang een dadelijke toepassing door de licentienemer zou vergen binnen de zo kortst mogelijke tijd. Daarom voorziet artikel 36 dan ook dat de Minister ertoe gemachtigd is ambtshalve een gedwongen licentie te verlenen voor een korte termijn en voor een bepaalde hoeveelheid voorwerpen of produkten, indien afzonderlijke omstandigheden een onmiddellijk in de handel brengen eisen van voorwerpen die beschermd zijn door het octrooi of van produkten die bekomen werden door de inwerkingstelling van de geoctrooierde werkwijze. Ook in dit geval zal de geoctrooierde vooraf door de Minister gehoord worden.

Om te verhelpen aan de hierboven omschreven toestand zou men zich kunnen indenken dat het eenvoudiger zou zijn eerder een invoeroctrooi dan een exploitatielicentie in België te verlenen. Deze oplossing zou echter het nadeel inhouden dat de bevoorrading der nationale markt afhankelijk wordt gemaakt van een buitenlandse vervaardiging. Dit kan de Regering niet toelaten.

Het besluit tot toekenning van de licentie is behoorlijk gemotiveerd en legt de voorwaarden voor de toepassing vast alsook de wederzijdse verplichtingen van de geoctrooierde en van de licentienemer, zo de partijen hieromtrent tot geen overeenstemming zijn gekomen. Overigens wordt het besluit bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en wordt er melding van gemaakt in de Verzameling der octrooien.

Een afschrift van het besluit tot toekenning moet binnen de tien dagen ter informatie aan de Commissie voor gedwongen licenties toekomen; genoemde Commissie wordt uitgenodigd haar eventuele opmerkingen aan de Minister en

et du futur licencié ainsi que de la décision finale d'octroi de la licence.

Les négociations entre les parties porteront principalement sur le montant de la redevance qu'aura à payer le licencié. Dès qu'un accord sera obtenu, il appartiendra au demandeur de licence (la partie la plus intéressée) d'en informer le Ministre.

Afin d'éviter que l'une ou l'autre des parties ne retarde exagérément la fixation des obligations réciproques, le paragraphe 1er, alinéa 2 dispose que si un accord n'intervient pas dans un délai de deux mois à compter de la notification de la décision ministérielle réservant une suite favorable à la demande de licence, le tribunal, procédant comme en référé, fixe lesdites obligations sur citation de la partie la plus diligente. La décision du tribunal est uniquement susceptible des recours extraordinaires tels que la cassation et la révision. Une copie du jugement ou de l'arrêt est transmise sans retard au Ministre par le greffier. Il convient de rappeler ici que l'article 46 de la Convention de Luxembourg, qui dispose que la législation de chacun des Etats contractants prévoyant la concession de licences obligatoires sur les brevets nationaux est applicable aux brevets communautaires, fait obligation auxdits Etats de prévoir un recours juridictionnel final au moins pour ce qui est de la fixation du montant de la redevance due pour la licence obligatoire. Le projet de loi satisfait à cette obligation.

Le Ministre accorde la licence par un arrêté motivé, publié au *Moniteur belge* et dont il est fait mention au Recueil des brevets, et en informe les intéressés.

Le paragraphe 2, alinéa 2 dispose que la licence obligatoire et les décisions s'y rapportant (retrait, transmission, etc.) sont inscrites au Register.

Le retard que la procédure décrite ci-dessus peut entraîner dans la mise en exploitation de la licence peut gravement préjudicier à l'intérêt public dans le cas où celui-ci requerrait que le licencié se mette à l'ouvrage dans le minimum de temps concevable. C'est la raison pour laquelle l'article 36 prévoit que, si des circonstances exceptionnelles exigent de mettre immédiatement sur le marché des objets couverts par un brevet ou des produits obtenus par la mise en œuvre d'un procédé breveté, le Ministre est autorisé à octroyer d'office, pour une courte période et pour une quantité déterminée d'objets ou de produits, une licence obligatoire dudit brevet. Dans ce cas-ci également, le breveté sera préalablement entendu par le Ministre.

Pour remédier à la situation ci-avant décrite, on peut se demander, s'il ne serait pas plus facile d'accorder une licence d'importation, plutôt qu'une licence d'exploitation en Belgique. Une telle solution aurait le grave inconvénient de soumettre l'approvisionnement du marché national aux aléas d'une fabrication étrangère, ce que le Gouvernement ne peut tolérer.

L'arrêté d'octroi de la licence est dûment motivé et fixe les conditions d'exploitation ainsi que, à défaut d'accord entre parties, les obligations réciproques du breveté et du licencié. L'arrêté est en outre publié au *Moniteur belge* et mention est faite au Recueil des brevets.

Une copie de l'arrêté d'octroi doit être transmise dans les dix jours, pour information, à la Commission des licences obligatoires, laquelle est invitée à faire part de ses observations éventuelles au Ministre ainsi qu'aux parties

aan de betrokken partijen kenbaar te maken. Welk nut hebben deze opmerkingen? Voor de rechtszekerheid der partijen is deze procedure zeer nuttig: het leidt geen twijfel dat de beslissing zeer snel moet genomen worden, doch dat zij des te zorgvuldiger zal gebeuren omdat zij naderhand het voorwerp zal uitmaken van een kritisch onderzoek door de Commissie. De bemerkingen der Commissie worden medegedeeld aan de belanghebbenden wat hun geheim karakter ontnemt; deze openbaarheid is een bijkomende waarborg voor de onpartijdigheid en de billijkheid.

Indien de wederzijdse verplichtingen, door de Minister vastgesteld, de partijen geen voldoening schenken, kunnen deze, binnen een maand te rekenen vanaf de toekenningsdatum van de licentie, verzet aantekenen vóór de rechtbank. In dit geval staat het de rechtbank natuurlijk vrij voor de toekomst en voor geheel of voor een deel van de periode die verlopen is sedert het instellen van de vordering, vergoedingen vast te stellen waarvan het bedrag hoger of lager ligt dan datgene dat vastgesteld is door de Minister.

Artikel 37, § 1, stelt in de schoot van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven een « Commissie voor de gedwongen licenties » in die tot taak heeft de haar krachtens artikelen 33, 34, 36, 38, 39 en 40 toevertrouwde opdrachten uit te voeren.

Samenstelling en werking van deze commissie zijn grotendeels overgenomen van de voorheen in de schoot van de Raad ingestelde commissies of comités. Het valt te merken dat de commissie voorgezeten wordt door de voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven — die, zoals men weet, geen uitstaans heeft met het bestuur en met de in de Raad vertegenwoordigde organisaties — en dat, in deze commissie, naast zes leden, in even aantal aangewezen op voorstel van, enerzijds, de representatieve organisaties van de nijverheid, de landbouw, de handel en de kleine en middelgrote nijverheidsondernemingen en, anderzijds, de representatieve organisaties van de werknemers en de verbruikersorganisatie, ook twee leden zetelen die, op gezamenlijk voorstel van de twee hierboven vermelde groepen, onder de leden van de Hoge Raad voor de Nijverheidseigendom aangewezen worden.

Paragraaf 2 stelt dat de commissaris-verslaggever als opdracht heeft, op verzoek van de commissie, de inlichtingen in te winnen die deze nodig heeft, en somt de middelen op waarover hij beschikt om zijn taak te volbrengen. De commissaris-verslaggever kan o.a., met de toestemming van de voorzitter van de Commissie, deskundigen aanstellen en zich in zijn opdracht laten bijstaan door twee adjunct-commissarissen die de Koning hiertoe aanwijst.

Paragraaf 3 legt de Commissie de verplichting op de octrooihouder en, in voorkomend geval (want er is natuurlijk geen verhoor van de licentieaanvrager in geval van raadpleging van de Commissie voorzien in artikel 34, § 1), de persoon die de gedwongen licentie aanvraagt of reeds verkregen heeft (gevallen o.a. aangehaald in artikelen 39 en 40) te horen vooraleer advies uit te brengen of, in het geval waarvan sprake in artikel 33, § 3, lid 4, uitspraak te doen. De Commissie kan ook de deskundigen en de personen horen die ze nuttig acht te ondervragen om aanvullende inlichtingen te bekomen.

Paragraaf 4 legt de straffen vast die opgelegd worden aan de personen die de commissaris-verslaggever en de personeelsleden waarmee hij zich laat bijstaan vrijwillig beletten de toevertrouwde opdracht inzake gedwongen-licenties te vervullen of hen daarin hinderen.

Paragraaf 5 bepaalt dat de werkingskosten van de Commissie voor gedwongen licenties ten laste van de jaarlijkse begroting van de Raad komen. Deze begroting wordt, samen met het voorstel van toelage, ter goedkeuring aan de Minister van Economische Zaken voorgelegd, die de nodige gelden op de begroting van zijn departement uitrekt.

interessées. Quelle est l'utilité de ces observations? Cette procédure est très utile du point de vue de la sécurité juridique des parties; en effet, il est certain que la décision doit être prise très vite mais elle sera d'autant plus soigneusement établie qu'elle fera postérieurement l'objet d'un examen critique de la part de la Commission. Les observations de la Commission sont communiquées aux intéressés ce qui leur enlève le caractère du secret: cette publicité est un gage d'impartialité et d'équité supplémentaire.

Si les obligations réciproques fixées par le Ministre ne satisfont pas les parties, celles-ci peuvent, dans un délai d'un mois à compter de la date d'octroi de la licence, introduire un recours devant le tribunal. En ce cas, il sera évidemment loisible au tribunal de fixer, pour l'avenir et pour tout ou partie de la période écoulée depuis l'intentement de l'action, des redevances d'un montant supérieur ou inférieur à celui fixé par le Ministre.

L'article 37, § 1er, institue au sein du Conseil central de l'économie une « Commission des licences obligatoires » qui a pour mission l'accomplissement des tâches qui lui sont dévolues par les articles 33, 34, 36, 38, 39 et 40 du projet.

La composition et le mode de fonctionnement de cette commission s'inspirent largement de ceux retenus pour les commissions ou comités créés précédemment au sein du Conseil précité. Il convient de remarquer que la commission sera présidée par le président du Conseil central de l'économie — qui est, comme on sait, une personnalité étrangère à l'administration et aux organisations représentées au sein du Conseil — et qu'outre six membres désignés en nombre égal sur proposition, d'une part, des organisations représentatives de l'industrie, de l'agriculture, du commerce et des petites et moyennes entreprises industrielles et, d'autre part, des organisations représentatives des travailleurs et des coopératives de consommation, elle comprendra également deux membres désignés, sur proposition conjointe des deux groupes cités ci-avant, parmi les membres du Conseil supérieurs de la propriété industrielle.

Le paragraphe 2 porte que le commissaire-rapporteur a pour mission de recueillir, à la demande de la commission, les renseignements dont celle-ci a besoin et énumère les pouvoirs dont il dispose pour accomplir sa tâche. Le commissaire-rapporteur peut notamment, avec l'autorisation du président de la commission, commettre des experts. Il est assisté, dans sa mission, par deux commissaires adjoints à cet effet par le Roi.

Le paragraphe 3 fait obligation de la commission d'entendre le titulaire du brevet et, le cas échéant (car il n'y a évidemment pas d'audition du demandeur de licence lors de la consultation de la commission prévue à l'article 34, § 1er), la personne qui requiert ou a obtenu (cas visés notamment aux articles 39 et 40) l'octroi d'une licence obligatoire, avant d'émettre un avis ou, dans le cas visé à l'article 33, § 3, alinéa 4, avant de statuer. Afin de compléter son information, la commission peut également entendre les experts et les personnes qu'elle juge utile d'interroger.

Le paragraphe 4 fixe les peines qu'encourront ceux qui, volontairement, empêcheront ou entraveront l'exercice de la mission confiée, en matière de licences obligatoires, au commissaire-rapporteur et aux agents désignés pour l'assister.

Le paragraphe 5 dispose que les frais de fonctionnement de la Commission des licences obligatoires sont inscrits au budget annuel du Conseil. Ce budget est soumis, avec la proposition de subside, à l'approbation du Ministre des Affaires économiques qui inscrit les crédits nécessaires au budget de son département.

De herziening aangaande beslissingen met betrekking tot de wederzijdse verplichtingen der partijen en aangaande de toepassingsvoorwaarden maakt het voorwerp uit van artikel 38.

Deze herziening is slechts mogelijk indien nieuwe feiten zich voordoen. De procedure kan ingesteld worden bij verzoekschrift hetzij van de octrooihouder, hetzij van de licentienemer; de procedure kan ambtshalve ingesteld worden door de Minister wanneer de licentie werd verleend ten behoeve van een bijzonder algemeen belang.

Rekening houdende met het feit dat de procedure tot toekenning van de licentie een administratieve en desgevallend een gerechtelijke fase omvat was het nodig te benadrukken dat de bevoegdheid tot herziening van een beslissing behoort tot de instantie waarvan de beslissing uitgaat en dat de te volgen procedure dezelfde moet zijn als degene die voorzien is voor de beslissing welke aan herziening is onderworpen.

Artikel 39 behandelt het intrekken der verleende licenties.

Indien deze intrekking te wijten is aan een in gebreke blijven van de licentienemer ten overstaan van de octrooihouder, speelt enkel het persoonlijk belang van deze laatste mee; hij dient zijn licentienemer bij de Minister aan te geven. Anderzijds behoren tekortkomingen van de licentienemer aan zijn verplichtingen of ongeoorloofde handelingen aan het adres van de octrooihouder tot de bevoegdheid van de rechtbanken bij dewelke de zaak vooraf ahangig moet worden gemaakt. Naargelang van hun beslissing kan de Minister de echtheid of de ernst van de tekortkoming of van de aangeklaagde handeling beoordelen. Indien er alleen maar vertraging is in de betaling van een klein gedeelte van de vergoedingen of indien de licentienemer termijnen van betaling verkregen heeft kan de Minister beslissen de licentie niet in te trekken.

Ingeval de licentie ongebruikt blijft of onvoldoende wordt toegepast kan de octrooihouder weliswaar geschaad zijn en moet hij de Minister kunnen waarschuwen, maar hij is niet noodzakelijk de enige belanghebbende; tot de niet-toepassing kan in overleg tussen de octrooihouder en de licentienemer beslist worden; deze laatste dient dan louter als stroman van de octrooihouder wiens licentie, die tegen willekeurig bezwaarde voorwaarden bekomen werd, alleen tot doel heeft het toekennen van andere gedwongen licenties tegen gunstigere voorwaarden te verhinderen. Het moet elke belanghebbende mogelijk zijn zulke berekening te vrijdelen door het bedrog aan te tonen.

Indien de licentie werd toegekend ten behoeve van een bestaand bijzonder algemeen belang is het zonder meer duidelijk dat de Minister ambtshalve de licentie moet kunnen onttrekken aan degene die zijn verplichtingen tegenover de gemeenschap niet is nagekomen.

Vooraleer een beslissing te treffen moet de Minister het advies inwinnen van de Commissie voor gedwongen licenties. Elke intrekking maakt het voorwerp uit van een gemotiveerd besluit dat bij uittreksel wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en waarvan melding gemaakt wordt in de verzameling der octrooien. Indien de beslissing van de Minister indruist tegen het advies van de Commissie zal het besluit bovendien de redenen opgeven van deze niet-overeenstemming.

Artikel 40 bepaalt dat de Minister, op verzoek van de licentiehouder, het verval van het octrooi kan uitspreken indien de octrooihouder zijn verplichtingen ten opzichte van de licentiehouder niet nakomt of indien de uitvinding, door toedoen van de octrooihouder, niet wordt toegepast of waarvan de toepassing niet beantwoordt aan de hiertoe vereiste voorwaarden. Deze bepaling is echter alleen van toepassing in de veronderstelling dat de gedwongen licentie

La révision des décisions relatives aux obligations réciproques des parties et des conditions d'exploitation fait l'objet de l'article 38.

Cette révision n'est admissible qu'en cas de survenance de faits nouveaux. La procédure peut être engagée sur requête soit du breveté, soit du licencié; elle peut l'être d'office par le Ministre lorsque la licence a été octroyée pour des raisons d'intérêt public spécial.

Compte tenu du fait que la procédure d'octroi de la licence comprend une phase administrative et, le cas échéant, une phase judiciaire, il a été nécessaire de préciser que la compétence de révision d'une décision appartient à l'autorité d'où la décision émane et que la procédure à suivre doit être la même que celle qui est prévue pour conduire à la décision soumise à révision.

L'article 39 traite du retrait des licences octroyées.

Si le retrait est causé par une défaillance du licencié à l'égard du breveté, l'intérêt particulier de celui-ci est seul en cause et il lui appartient de dénoncer son licencié au Ministre. D'autre part, les manquements du licencié à ses obligations ou le fait de commettre un acte illicite à l'égard du breveté relèvent de la compétence des tribunaux qui devront être préalablement saisis. C'est sur le vu de leur décision que le Ministre pourra juger de la réalité ou de la gravité du manquement ou de l'acte dénoncé. S'il y a eu notamment simple retard dans le paiement d'une faible partie des redevances ou si le licencié a obtenu termes et délais, le Ministre pourra décider qu'il n'y a pas lieu à retrait.

Dans le cas où la licence demeure inexploitée ou insuffisamment exploitée, le titulaire du brevet peut certes être lésé et doit pouvoir alerter le Ministre, mais il n'est pas nécessairement seul intéressé; l'inexploitation peut être concertée entre le breveté et le licencié simple homme de paille du breveté dont la licence obtenue à des conditions volontairement onéreuses n'a d'autre but que de barrer la route à l'octroi d'autres licences obligatoires à des conditions plus favorables. Il doit être permis à tout intéressé de déjouer pareil calcul en faisant apparaître la fraude.

Si la licence a été accordée à raison de l'existence d'un intérêt public spécial, il va de soi que le Ministre doit pouvoir d'office retirer la licence à celui qui n'a pas respecté les engagements pris à l'égard de la communauté.

Avant de prendre sa décision, le Ministre doit demander l'avis de la Commission des licences obligatoires. En cas de retrait, celui-ci fait l'objet d'un arrêté motivé publié par extrait au *Moniteur belge* et mention en est faite au recueil des brevets. Si la décision du Ministre n'est pas conforme à l'avis de la Commission, l'arrêté énoncera en outre le motif de ce manque de conformité.

L'article 40 dispose que le Ministre peut, à la demande du licencié, prononcer la déchéance du brevet si le breveté ne respecte pas ses obligations à l'égard du licencié ou si, par le fait du breveté, l'invention n'est pas exploitée ou si l'exploitation qui en est faite ne répond pas aux conditions imposées. Cette disposition n'est toutefois applicable que dans la seule hypothèse où la licence obligatoire a été octroyée pour satisfaire à un intérêt public spécial puisque

werd toegekend om aan een bijzonder algemeen belang te voldoen, daar de octrooihouder alleen in dat geval ertoe gehouden kan worden zijn medewerking te verlenen aan de toepassing van zijn uitvinding door de licentienemer. Het vastgesteld bijzonder algemeen belang kan immers niet dulden dat de verleende licentie zou « gesaboteerd » worden door toedoen van de octrooihouder. Anderzijds zal de mogelijkheid, dat hem de beteugeling met verval van het octrooi wordt opgelegd, de octrooihouder er over het algemeen toe aanzetten zijn verplichtingen ten opzichte van de licentiehouders en van de gemeenschap na te komen.

Artikel 5. A van het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, dat handelt over de gedwongen licenties, bepaalt in alinea 3) dat slechts kan worden voorzien in het verval van het octrooi wanneer de verlening van gedwongen licenties niet voldoende mocht zijn geweest om de misbruiken te voorkomen en dat geen vordering tot verval of tot intrekking van een octrooi kan worden ingesteld vooraleer twee jaren zijn verstreken, te rekenen van de dag waarop de eerste gedwongen licentie is verleend. Geldt deze laatste bepaling — betreffende de termijn van twee jaar — voor het geval bedoeld in artikel 40, alinea 1, van het ontwerp? Het antwoord hierop is negatief. Professor G. H. C. Bodenhausen, befaamd spreker van het Unieverdrag van Parijs en gewezen directeur van de Internationale verenigde Bureaus voor de bescherming van de industriële eigendom (nu Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom) drukt zich met betrekking tot artikel 5.A uit als volgt: « De bepaling in alinea 2) [houdende de bevoegdheid van elk der landen van de Unie om wetgevende maatregelen te treffen die voorzien in de verlening van gedwongen licenties om de misbruiken te voorkomen die zouden kunnen voortvloeien uit de uitoefening van het uitsluitend recht door het octrooi toegekend, bv. het achterwege laten van de toepassing] en, vervolgens, de bepalingen in alinea 3) en 4) welke de toepassingsmaatregelen bevatten, handelen over geen andere maatregelen dan deze die het voorkomen van bedoelde misbruiken tot voorwerp hebben. De lidstaten zijn dan ook vrij analoge of verschillende maatregelen te treffen, bv. de toekenning van gedwongen licenties onder andere voorwaarden dan diegene die voorzien zijn bij alinea 4), in andere gevallen waar het algemeen belang zodanige maatregelen vergt. Dit kan met name het geval zijn voor octrooiën betreffende de levensbelangen van het land op het gebied van de landsverdediging of van de openbare gezondheid, voor zogenaamde « afhankelijk » octrooiën, enz. In dergelijke gevallen zijn de regelen vervat in alinea 3) en 4) niet van toepassing daar de lidstaten vrij zijn voor deze materie wetten uit te vaardigen. (Op. cit., blz. 72).

Vooraleer het verval van het octrooi uit te spreken dient de Minister het advies van de Commissie voor gedwongen licenties in te winnen. De vervallenverklaring maakt het voorwerp uit van een met redenen omkleed besluit dat bij uittreksel wordt gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* en waarvan melding wordt gemaakt in de verzameling der octrooiën. Zo de beslissing van de Minister niet overeenstemt met het advies van de Commissie vermeldt het besluit tot vervallenverklaring bovendien de redenen van niet-overeenstemming.

Artikel 41 laat de overdracht van een gedwongen licentie aan derden door afstand of onderlicentie slechts toe met het gedeelte van de onderneming of van het handelsfonds dat door de licentiehouders aangewend werd voor de exploitatie van zijn licentie. Deze bepaling is overgenomen uit artikel 5.A, alinea 4) van het Unieverdrag van Parijs. Indien het gaat om een licentie ten behoeve van een bijzonder algemeen belang moet de afstand of de onderlicentie van

ce n'est que dans ce cas seulement que le breveté peut être tenu de collaborer à la mise en œuvre de son invention par le licencié. L'intérêt public spécial constaté ne peut en effet souffrir que la licence octroyée soit « sabotée » par le titulaire du brevet. D'autre part, la possibilité de se voir appliquer la sanction de la déchéance de son brevet déterminera généralement le titulaire du brevet à respecter ses obligations envers le licencié et la communauté.

L'article 5. A de la Convention de Paris pour la protection de la propriété industrielle, qui traite des licences obligatoires, dispose à l'alinéa 3) que la déchéance du brevet ne peut être prévue que pour le cas où la concession de licences obligatoires n'aurait pas suffi pour prévenir les abus et qu'aucune action en déchéance ou en révocation d'un brevet ne peut être introduite avant l'expiration de deux années à compter de la concession de la première licence obligatoire. Cette dernière disposition — relative au délai de deux ans — n'est-elle pas applicable au cas visé par l'article 40, alinéa 1er, du projet? La réponse à cette question doit être négative. Un commentateur éminent de la Convention de Paris, le Professeur G. H. C. Bodenhausen, ancien directeur des Bureaux internationaux réunis pour la protection de la propriété intellectuelle (devenus aujourd'hui l'Organisation Mondiale de la Propriété Intellectuelle) s'exprime en effet en ces termes à propos de l'article 5. A: « La disposition figurant à l'alinéa 2) [qui porte que chacun des pays contractants aura la faculté de prendre des mesures législatives prévoyant la concession de licences obligatoires pour prévenir les abus qui pourraient résulter de l'exercice du droit exclusif conféré par le brevet, par exemple faute d'exploitation] et, par conséquent, les dispositions des alinéas 3) et 4) qui prescrivent des règles pour son application, ne traitent pas de mesures autres que celles qui ont pour objet de prévenir les abus visés. Les Etats membres sont donc libres de prévoir des mesures analogues ou différentes, par exemple la délivrance de licences obligatoires à d'autres conditions que celles qui sont indiquées à l'alinéa 4), dans d'autres cas où l'on estime que l'intérêt public exige de telles mesures. Cela peut être le cas de brevets concernant des intérêts vitaux du pays dans le domaine de la sécurité militaire ou de la santé publique, de brevets dits « dépendants », etc. Dans de tels cas, les règles contenues aux alinéas 3) et 4) ne s'appliquent pas, les Etats membres étant libres de légiférer en la matière. » (Op. cit., p. 72).

Avant de prononcer la déchéance du brevet, le Ministre doit demander l'avis de la Commission des licences obligatoires. La déchéance fait l'objet d'un arrêté motivé, publié par extrait au *Moniteur belge*, et mention en est faite au recueil des brevets. Si la décision du Ministre n'est pas conforme à l'avis de la Commission, l'arrêté de déchéance énonce en outre le motif de ce manque de conformité.

L'article 41 n'admet le transfert d'une licence obligatoire à des tiers par cession ou sous-licence qu'avec la partie de l'entreprise ou du fonds de commerce affectée par le bénéficiaire de la licence à l'exploitation de cette licence. Cette disposition reprend celle figurant à l'article 5. A, alinéa 4), de la Convention de Paris. S'il s'agit d'une licence d'intérêt public spécial, la cession ou la sous-licence doit naturellement être soumise à l'autorisation préalable du Minis-

zelfsprekend vooraf onderworpen zijn aan de toestemming van de Minister. Artikel 48, dat o.a., de overdracht van licenties behandelt (§ 6), wordt naar analogie toegepast.

Het uitsluitend recht dat door het octrooi verleend wordt is een tijdelijk recht. Artikel 42, § 1, legt de maximale geldigheidsduur van het octrooi vast op twintig jaar te rekenen vanaf de indieningsdatum van de aanvraag. Nochtans kan het octrooi reeds eindigen vooraleer deze periode is afgelopen, indien de octrooihouder de bepalingen van artikel 43 houdende de betaling der jaartaksen niet in acht neemt. De maximale geldigheidsduur van twintig jaar, dezelfde als voorgeschreven door de huidige wet, stemt overeen met de duur welke door het merendeel der moderne wetgevingen werd aanvaard.

Eén van de voornaamste doelstellingen van de nieuwe voorgestelde wet is het Belgisch octrooi te herwaarderen door de uitvindingen waarvoor een beschermingstitel wordt gevraagd te onderwerpen o.a. aan een verslag van nieuwheidsonderzoek (art. 21). Wegens financiële of andere redenen (onzekerheid nopens de nieuwheid der uitvinding bv.), zal de octrooiaanvrager in bepaalde gevallen verkiezen geen dergelijk verslag te laten opmaken. Om het verschil tussen octrooien met of zonder verslag van nieuwheidsonderzoek te benadrukken en eerstgenoemde octrooien meer aanzien te verschaffen, bepaalt paragraaf 2 dat het octrooi waarvoor de octrooiaanvrager het verslag heeft geweigerd — door de taks voor de opzoekingen, bedoeld in artikel 19, § 3, niet gekweten te hebben binnen de hiertoe voorgeschreven termijn of door het in paragraaf 8 bedoeld verslag van nieuwheidsonderzoek niet binnen de vastgestelde termijn aan de Dienst af te geven zo de Koning een beroep zou doen om de hem krachtens dit paragraaf verleende bevoegdheid — slechts zal verleend worden voor een kortere periode van zes jaar, wel te verstaan onder voorbehoud van betaling der jaartaksen voor het instandhouden van het octrooi.

Deze tot zes jaar ingekorte termijn, welke min of meer overeenstemt met de huidige gemiddelde levensduur van de octrooien werd ook aangenomen door de Franse wetgever voor het « certificat d'utilité ».

Evenals het « certificat d'utilité » dient het Belgisch octrooi van korte duur te beantwoorden aan dezelfde grondvereisten als het octrooi van lange duur en zal eerstgenoemd octrooi dezelfde rechten en de daaraan verbonden sancties meebrengen als bij laatstgenoemd octrooi (octrooi van lange duur); de enige verschillpunten tussen deze twee soorten van octrooien zijn, zoals hierboven vermeld, en met betrekking tot eerstgenoemd octrooi, dat er geen verslag van nieuwheidsonderzoek wordt opgemaakt en dat de levensduur van het octrooi derhalve tot zes jaar wordt herleid. Hieruit volgt dat het Belgisch octrooi van korte duur geenszins mag verward worden met het Duits « nuttigheidsmodel ».

Men achtte het niet aangewezen een bijzondere benaming aan het octrooi van korte duur te geven, zoals dit wel het geval is in het Franse recht bv. (de term « nuttigheid » is niet passend om een beschermingstitel van een uitvinding die aan dezelfde octrooierbaarheidscriteria moet voldoen als voor een uitvinding die gedekt is door een octrooi van lange duur). De keuze van een bijzondere benaming die niet zou vermeld zijn in de opsomming van artikel 1 van het Unieverdrag van Parijs zou inderdaad, bij bepaalde lidstaten, voor gevolg kunnen hebben dat men weigert aan die aldus aangeduide titel de bekwaamheid te erkennen om een unionistisch recht van voorrang te doen ontstaan.

Paragraaf 3 regelt een bijzondere toestand: deze waarbij de uitvinding, voorwerp der octrooiaanvraag, onderworpen is aan de bepalingen van de wet van 10 januari 1955 (uit-

tre. L'article 48, qui traite notamment de la transmission des licences (§ 6), est rendu applicable par analogie.

Le droit exclusif conféré par le brevet est un droit temporaire. L'article 42, § 1er, fixe la durée maximale de validité du brevet à vingt années à compter du jour du dépôt de la demande. Le brevet pourra cependant s'éteindre avant l'expiration de cette période si le breveté n'observe pas les dispositions de l'article 43 relatives au paiement des taxes annuelles. La durée maximale de vingt années, identique à celle prévue par la loi actuelle, est conforme à la durée adoptée par la plupart des législations modernes.

L'un des objectifs principaux de la nouvelle loi proposée est de valoriser le brevet belge en soumettant les inventions pour lesquelles un tel titre de protection est demandé notamment à un rapport de recherche (art. 21). Pour des motifs financiers ou autres (incertitude sur la nouveauté de l'invention, par exemple), le demandeur de brevet préférera, dans certains cas, ne pas requérir l'établissement d'un tel rapport. Afin de marquer la différence entre les brevets accompagnés d'un rapport de recherche et les autres et en vue de donner un prestige plus grand aux premiers, le paragraphe 2 dispose que le brevet pour lequel le déposant a renoncé au rapport — en n'acquittant pas dans le délai prescrit la taxe de recherche prévue à l'article 21, § 3, ou en ne remettant pas à l'Office, avant le terme de ce délai, le rapport de recherche dont question au paragraphe 8, au cas où le Roi ferait usage de la faculté qui lui est donnée par ce paragraphe — ne sera délivré que pour une durée réduite à six années, sous réserve bien entendu du paiement des taxes annuelles de maintien en vigueur.

Cette durée réduite à six années, qui correspond à peu près à la durée moyenne de vie des brevets actuellement constatée, est également celle qui a été adoptée par le législateur français pour le « certificat d'utilité ».

Comme le certificat d'utilité, le brevet belge de courte durée devra toutefois répondre aux mêmes conditions de fond que le brevet de longue durée et confèrera dès lors les mêmes droits, avec les mêmes sanctions, que ce dernier, les seules différences entre ces deux sortes de brevets étant, comme il a été dit, et en ce qui concerne le premier cité, l'absence de rapport de recherche et, partant, la durée de vie limitée à six ans. Il en résulte que le brevet belge de courte durée ne peut, en aucune manière, être confondu avec le « modèle d'utilité » allemand.

Il n'a pas été jugé opportun d'attribuer au brevet de courte durée une dénomination particulière, telle que celle retenue par le droit français, par exemple (le mot « utilité » ne paraissant pas convenir pour désigner un titre de protection d'une invention devant satisfaire aux mêmes critères de brevetabilité que ceux fixés pour une invention couverte par un brevet de longue durée). En effet, le choix d'une dénomination spéciale qui ne figurerait pas dans l'énumération de l'article 1er de la Convention de Paris pourrait, dans certains Etats parties à cette convention, avoir pour conséquence un refus de reconnaître à ce titre ainsi désigné la capacité de donner naissance au droit de priorité unioniste.

Le paragraphe 3 vise une situation particulière: celle où l'invention, objet de la demande de brevet, est soumise aux dispositions de la loi du 10 janvier 1955 (inventions

vindingen die de landsverdediging of de Staatsveiligheid aanbelangen) of aan de bepalingen van de wet van 4 augustus 1955 (Staatsveiligheid op stuk van de kernenergie). Het geheim dat op de uitvinding rust zal vanzelfsprekend beletten dat die uitvinding overgemaakt wordt aan de instelling die met het opmaken van het verslag van nieuwheidsonderzoek belast is. De verleningsprocedure van het octrooi zal bijgevolg geschorst worden tot op het ogenblik dat het geheim wordt opgeheven (art. 21, § 7).

Er kunnen zich twee gevallen voordoen :

1) ofwel wordt het geheim opgeheven vóór het verstrijken van het zesde jaar te rekenen van de indiening der octrooiaanvraag : de administratieve procedure wordt hervat door het sturen aan de aanvrager van de verwittiging waarvan sprake in artikel 19, § 4. Zo de aanvrager de opzoekingsstaks kwijt binnen de gestelde termijn, zal hem een octrooi van lange duur worden toegekend; in het tegenovergestelde geval zal het verleende octrooi eindigen bij het verstrijken van het zesde jaar te rekenen vanaf de indiening (octrooi van korte duur);

2) ofwel wordt het geheim méér dan zes jaar na de indieningsdatum van de octrooiaanvraag opgeheven : zoals in voorgaand geval verwittigt de Dienst de aanvrager; indien deze de opzoekingsstaks kwijt, zal hem een octrooi van lange duur worden toegekend; zo de termijn die voorgeschreven is om de opzoekingsstaks te kwijten verstrijkt vooraleer bovengenoemde staks werd gekwet, zal geen octrooi worden verleend en de octrooiaanvraag zal ophouden gevolgen te hebben bij het einde van bovenvermelde termijn. Deze oplossing dringt zich op daar de octrooiën die niet vergezeld zijn van een verslag van nieuwheidsonderzoek slechts kunnen verleend worden voor een maximale duur van zes jaar te rekenen vanaf de indieningsdatum van de octrooiaanvraag; welnu, in de bedoelde hypothese zijn meer dan zes jaar verlopen sedert de indiening.

Er wordt eraan herinnerd dat de octrooiaanvraag het recht op een vergoeding verleent wanneer de uitvinding door een derde wordt toegepast (art. 29); dergelijke toepassing komt echter zeer zelden voor; komt dit toch voor, zou de derde-uitbater onderhevig zijn o.a. aan de straffen die voorzien zijn bij de wet van 10 januari 1955.

Men hoeft nochtans de twee voormelde gevallen niet in overweging te nemen zo de indiener gebruik maakt van de mogelijkheid die hem ingevolge artikel 22, § 2, alinea 3, wordt geboden. Wanneer bij dergelijke veronderstelling de octrooiaanvrager de Dienst binnen de voorgeschreven termijn heeft verwittigd dat hij de opzoekingsstaks niet zal kwijten kan de normale octrooiverleningsprocedure verdergezet worden en een octrooi van korte duur zal, in principe achtien maand na de indiening, verleend worden.

Daar de octrooiaanvragen aanleiding geven tot de betaling van een jaartaks om de instandhouding van de octrooiaanvraag te waarborgen maakt paragraaf 3 voorbehoud voor de betaling van deze taks.

Vanuit redactioneel oogpunt lijkt het niet aangewezen de bepalingen betreffende de geldigheidsduur van een octrooi te scheiden van die betreffende de fiscale verplichtingen van de aanvrager of van de octrooihouder, gelet op het feit dat de inning van de annuïteiten de geldigheidsduur van het octrooi bepaalt. Dit stelsel wordt zeer dikwijls over de ganse wereld aangewend en is tevens dat van de internationale verdragen. Het is dus niet onlogisch duidelijk aan te geven welke de verplichtingen zijn van de octrooihouder naargelang van de keuze van de maximale duur van het octrooi (6 of 20 jaar).

interessant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat) ou de la loi du 4 août 1955 (sûreté de l'Etat dans le domaine de l'énergie nucléaire). Le secret frappant l'invention empêchera bien entendu que cette dernière soit communiquée à l'organisme chargé d'établir le rapport de recherche. La procédure de délivrance du brevet sera par conséquent suspendue jusqu'à la levée du secret (art. 21, § 7).

Deux cas pourront se présenter :

1) la levée du secret intervient avant la fin de la sixième année à compter du dépôt de la demande de brevet : la procédure administrative reprend par l'envoi au demandeur de l'avertissement dont il est question à l'article 21, § 4. Si le demandeur acquitte la taxe de recherche dans le délai imparti, un brevet de longue durée lui sera délivré; dans le cas contraire, le brevet accordé prendra fin à l'expiration de la sixième année à compter du dépôt (brevet de courte durée);

2) la levée du secret se produit plus de six ans après la date de dépôt de la demande : comme dans le cas précédent, l'Office avertit le déposant; si celui-ci acquitte la taxe de recherche, un brevet de longue durée lui sera octroyé; si l'expiration du délai prescrit pour le paiement de cette taxe survient sans que la taxe ait été acquittée, il ne sera pas délivré de brevet et la demande de brevet cessera de produire ses effets au terme du délai précité. Cette solution s'impose puisque les brevets non accompagnés d'un rapport de recherche ne peuvent être délivrés que pour une durée maximale de six années à compter de la date de dépôt de la demande de brevet; or, dans l'hypothèse envisagée, plus de six années se sont écoulées depuis le dépôt.

Il est rappelé que la demande de brevet confère le droit à une indemnité en cas d'exploitation de l'invention par un tiers (art. 29); une telle exploitation sera toutefois rarissime; se produirait-elle, le tiers exploitant serait en effet passible notamment des peines prévues par la loi du 10 janvier 1955.

Les deux cas décrits ci-dessus ne devront cependant pas être envisagés si le déposant fait usage de faculté offerte à l'article 22, § 2, alinea 3. Dans une telle hypothèse, le demandeur de brevet ayant informé l'Office, dans le délai prescrit, de sa décision de ne pas acquitter la taxe de recherche, la procédure normale de délivrance du brevet pourra se poursuivre et un brevet de courte durée sera octroyé, en principe dix-huit mois après le dépôt.

Les demandes de brevet étant soumises, en vue de leur maintien en vigueur, au paiement d'une taxe annuelle, le paragraphe 3 fait réserve du paiement de cette taxe.

D'un point de vue rédactionnel il ne semble pas opportun de dissocier les dispositions relatives à la durée de validité d'un brevet d'avec celles relatives aux obligations fiscales du demandeur ou du titulaire du brevet, vu que la perception des annuités conditionne la durée de validité du brevet — ce régime est, très souvent employé dans le monde entier, également celui des Conventions internationales. Il n'est donc pas illogique d'indiquer clairement quelles sont les obligations du titulaire suivant le choix de la durée maximale du brevet (6 ou 20 ans).

Artikel 43, § 1, voorziet, zoals dit thans het geval is, een stelsel van jaartaksen waaraan voor de instandhouding van de rechten moet voldaan worden. Dit stelsel steunt grotendeels op het stelsel van het Verdrag van München (artikel 86, regel 37). Als men dit stelsel met de huidige bepalingen vergelijkt, dan zijn de grote verschillen de volgende :

— de jaartaks is niet enkel verschuldigd voor de instandhouding van afgeleverde octrooien maar ook voor de instandhouding der octrooiaanvragen (wat het geval zal zijn met aanvragen betreffende uitvindingen die onder de toepassing vallen van de wetten van 1955 en waarvoor slechts jaren na de indiening der octrooiaanvraag een octrooi kan toegekend worden);

— de eerste jaartaks dient niet meer gekweten te worden bij de indiening der octrooiaanvraag doch slechts vanaf het derde jaar te rekenen van die indiening (de taks dient echter vooraf betaald te worden, zoals thans het geval is);

— de taksbetaling vervalt de laatste dag van de maand waarin de jaardag van de indiening der octrooiaanvraag valt (wat de boekhoudkundige bewerkingen der belanghebbers en van de Dienst vergemakkelijkt);

— de betaling van de taks wordt niet meer als geldig beschouwd wanneer ze meer dan zes maanden vóór het verval geschiedt (dit teneinde administratieve moeilijkheden te vermijden die zich ingeval van wijziging van de bedragen der jaartaksen zouden kunnen voordoen wanneer de aanvrager of de geoctrooieerde reeds verschillende jaartaksen vooraf heeft betaald).

Overeenkomstig artikel 5bis van het Unieverdrag van Parijs bepaalt het ontwerp dat, indien de taks tegen de vervaldag niet betaald is, genoemde taks nog kan voldaan worden binnen een respijtermijn van zes maanden.

Indien de taks gekweten wordt binnen de maand te rekenen vanaf de vervaldag ervan, is geen enkele toeslag verschuldigd; indien de betaling na de eerste maand van de respijtermijn geschiedt dient ook een toeslag betaald te worden.

Paragraaf 2 behandelt de gevolgen van niet-betaling van de jaartaks binnen de wettelijke termijnen. De houder van de octrooiaanvraag of van het octrooi zal in dit geval, krachtens de wet zelf, vervallen verklaard worden van zijn rechten. De Dienst heeft dus geen beslissing tot vervallenverklaring te treffen; zijn taak bestaat er alleen maar in de niet-betaling van de taks binnen de gestelde termijnen vast te stellen.

In het verleden zijn betwistingen ontstaan omtrent de vraag welke de juiste vervaldatum van het octrooi was. Om aan deze onzekerheid een einde te stellen bepaalt de voorgestelde tekst dat het verval uitwerking heeft op de vervaldatum van de niet-betaalde jaartaks. Noch het einde van de respijtermijn van zes maanden, noch de datum van inschrijving van het verval in het octrooiregister, noch de datum van de bekendmaking van de vermelding van deze inschrijving in de verzameling der octrooien mogen dus in aanmerking genomen worden. Ingeval een rechtsvordering ingesteld wordt tijdens de respijtermijn van zes maanden zal de eiser aldus vooraf de nog onbetaalde taksen moeten kwijten.

Terloops zij opgemerkt dat het Unieverdrag van Parijs de verdragsluitende Staten er niet toe verplicht te voorzien dat het verval slechts uitwerking zou verkrijgen bij het verstrijken van de respijtermijn van zes maanden : « Tijdens de respijtermijn moet het desbetreffende industrieel eigendomsrecht beschouwd worden alsof het voorlopig van kracht blijft. Wordt de taks niet binnen die termijn gekweten dan vervalt het recht. Het staat de nationale wetge-

L'article 43, § 1er, prévoit, comme c'est le cas actuellement, un système de taxes annuelles à acquitter en vue du maintien en vigueur des droits. Ce système s'inspire pour une large part de celui retenu par la Convention de Munich (art. 86; règle 37). Par rapport aux dispositions actuelles, il convient de noter les différences principales suivantes :

— la taxe annuelle est due non seulement pour le maintien en vigueur des brevets délivrés, mais également pour celui des demandes de brevet (ce qui sera le cas des demandes portant sur des inventions tombant sous l'application des lois de 1955 et qui pourront ne donner lieu à délivrance du brevet que plusieurs années après le dépôt);

— la première taxe annuelle ne doit plus être acquittée lors du dépôt de la demande de brevet, mais seulement à partir de la troisième année à compter de ce dépôt (la taxe doit toutefois être acquittée par anticipation, ainsi qu'il en va actuellement);

— le paiement de la taxe vient à échéance le dernier jour du mois de la date anniversaire du dépôt de la demande de brevet (ce qui facilitera les travaux de comptabilité des intéressés et de l'Office);

— la taxe ne peut être valablement acquittée plus de six mois avant son échéance (ceci afin d'éviter les complications administratives survenant en cas de modification des taux de la taxe annuelle et lorsque le demandeur ou le breveté a payé anticipativement plusieurs annuités).

Conformément à l'article 5bis de la Convention de Paris, le projet dispose que si le paiement de la taxe n'a pas été effectué à son échéance, ladite taxe pourra encore être acquittée dans un délai de grâce de six mois.

Si la taxe est acquittée dans le mois à compter de son échéance, aucune surtaxe ne sera réclamée; si le paiement est effectué après le premier mois du délai de grâce, ce paiement devra être accompagné de celui d'une surtaxe.

Le paragraphe 2 traite des conséquences du défaut de paiement de la taxe annuelle dans les délais légaux. En ce cas, le titulaire de la demande de brevet ou du brevet sera, en vertu de la loi elle-même, déchu de ses droits. L'Office n'a donc pas de décision de déchéance à prendre, son rôle se limitant à la seule constatation de l'absence de paiement de la taxe dans les délais fixés.

Dans le passé, des controverses sont nées sur le point de savoir quelle était la date exacte de la déchéance du brevet. Afin de mettre un terme à cette incertitude, le texte proposé dispose que la déchéance prend effet à la date de l'échéance de la taxe annuelle non acquittée. Ni le terme du délai de grâce de six mois, ni la date d'inscription de la déchéance au Registre des brevets, ni la date de la publication de la mention de cette inscription au Recueil des brevets ne sont donc à prendre en considération. En cas d'intentement d'une action en justice pendant la période de grâce de six mois, le demandeur devra dès lors avoir à effectuer préalablement le paiement des taxes restant en souffrance.

Il convient en passant de remarquer que la Convention de Paris n'oblige pas les Etats contractants à prévoir que la déchéance ne prend effet qu'à l'expiration du délai de grâce de six mois : « Au cours du délai de grâce, le droit de propriété industrielle en question doit être considéré comme demeurant provisoirement en vigueur. Si la taxe n'est pas payée pendant ce délai, le droit tombera en déchéance. Les législations nationales sont libres de prévoir

vingen vrij te voorzien dat in dergelijk geval het recht met terugwerkende kracht vervalt, dit is vanaf de datum waarop de taks verschuldigd was » (Bodenhausen, *op. cit.*, blz. 82).

Artikel 44 dat gebruik maakt van de mogelijkheid voorzien bij artikel 5bis, alinea 2), van het Unieverdrag van Parijs, biedt de octrooihouder of de houder van de octrooi-aanvraag die bij toepassing van artikel 43, § 2, vervallen werd verklaard van zijn rechten de mogelijkheid te verzoeken om in zijn recht te worden hersteld voorzover hij tenminste een wettelijke verschoningsgrond heeft om zijn niet-betaling der jaartaks te rechtvaardigen. Het volstaat niet dat de aanvrager vage beweringen aanvoert; integendeel, hij zal de feiten nauwkeurig moeten bewijzen die aan zijn inactiviteit ten grondslag liggen, feiten die aan zijn wil noch aan zijn fout te wijten zijn.

Daar waar de betaling der jaartaks niet alleen door de octrooiaanvrager of octrooihouder kan verricht worden maar ook door elke derde die bij het behoud van de rechten belang heeft (bv. een licentiehouder), gaat het er anders aan toe ingeval van rechtsherstel. Wanneer de octrooi-aanvraag opgehouden heeft uitwerking te hebben of wanneer het octrooi vervallen is wegens niet-betaling der jaartaks kan het rechtsherstel niet beschouwd worden als een gewone maatregel tot het behoud van de rechten: in feit gaat het om een wettelijke gunstmaatregel die toegekend wordt aan de rechthebbende op die rechten om zijn octrooi-aanvraag of zijn octrooi te doen herleven. Daarom moet de aanvraag tot rechtsherstel voorbehouden worden aan de enige houder van bovengenoemde rechten. Anders gezegd: slechts aan de aanvrager of octrooihouder wordt de mogelijkheid geboden het herstel van zijn recht te vorderen onder welbepaalde voorwaarden; deze dienen inderdaad wel omlijnd te zijn daar het herstel een uitzonderlijke maatregel is die strikt moet geïnterpreteerd worden.

Het verzoek in rechtsherstel moet gericht worden aan de Minister binnen twee maand te rekenen vanaf het einde van de respijtermijn van zes maand. Deze korte tijdsspanne, identiek aan degene die voorzien is bij de huidige wetgeving, is gerechtvaardigd om reden van rechtszekerheid van derden: deze moeten immers vlug weten of de geoctrooieerde uitvinding definitief tot het openbaar domein behoort of de octrooiaanvraag werd prijsgegeven. Ze kunnen op de hoogte gehouden worden van de indiening van een verzoek in rechtsherstel door inzage te nemen van het octrooiregister waarin dit verzoek wordt ingeschreven.

Indien het herstel wordt verleend zal dit echter slechts uitwerking hebben voor zover de houder van de octrooi-aanvraag of van het octrooi binnen de maand te rekenen vanaf de datum van het herstelbesluit een taks kwijt waarvan het bedrag gelijk is aan tweemaal de jaartaks en tweemaal de toeslag. Eens de betaling van de herstel-taks gedaan wordt het herstel in het octrooiregister geschreven.

Het herstel waarop de betaling van de taks volgde binnen de opgelegde termijn verleent de eigenaar van de octrooiaanvraag of van het octrooi opnieuw al zijn rechten vanaf de datum van het herstelbesluit. De derde paragraaf — die van de Duitse wetgeving afgeleid is — bepaalt echter dat de persoon die, tussen de vervaldatum en deze waarop het herstel uitwerking heeft, de geoctrooieerde uitvinding te goeder trouw in België aangewend heeft of hier-toe de nodige maatregelen getroffen heeft, deze uitvinding mag blijven gebruiken tot nut van zijn eigen onderneming. Dit recht mag slechts overgedragen worden met de onderneming waaraan het verbonden is.

De octrooihouder kan aan zijn uitsluitend recht verzaken door de jaartaks niet te betalen, wat dan ook het verval van het octrooi met zich brengt. In bepaalde gevallen echter kan de octrooihouder er belang bij hebben het verstrijken

qu'en un tel cas, le droit tombera en déchéance rétroactivement, c'est-à-dire à partir de la date à laquelle la taxe était due » (Bodenhausen, *op. cit.*, p. 82).

L'article 44, usant de la faculté prévue par l'article 5bis, alinéa 2), de la Convention de Paris, permet au titulaire de la demande de brevet ou du brevet qui a été déchu de ses droits en application de l'article 43, § 2, de demander à être restauré dans ses droits pour autant qu'il puisse faire valoir une excuse légitime pour justifier le défaut de paiement de la taxe annuelle. Le demandeur en restauration ne pourra se contenter de présenter des allégations vagues, mais devra au contraire démontrer de manière précise les faits à l'origine de son inaction, non imputables à sa volonté ou à sa faute.

Alors que le paiement des taxes annuelles peut être effectué non seulement par le demandeur de brevet ou le breveté, mais aussi par tout tiers intéressé à la conservation des droits (un licencié, par exemple), il n'en va pas de même en matière de restauration. La demande de brevet ayant cessé de produire ses effets ou le brevet étant tombé en déchéance par suite du non-paiement de la taxe annuelle, la restauration ne peut être considérée comme une simple mesure de conservation des droits: il s'agit en réalité d'une faveur accordée par la loi au titulaire de ces droits de faire renaître sa demande de brevet ou son brevet. La demande de restauration doit dès lors être réservée au seul titulaire desdits droits. En d'autres termes, il n'est accordé qu'au demandeur ou au titulaire du brevet la faculté de requérir dans des conditions limitées, la restauration de ses droits: il faut en effet, que les cas soient limités, car la restauration est une mesure exceptionnelle et qui doit rester de stricte interprétation.

La requête en restauration doit être adressée au Ministre dans les deux mois à compter de l'expiration du délai de grâce de six mois. Ce court délai, identique à celui prévu par la législation actuelle, se justifie par la sécurité des tiers: ceux-ci doivent en effet pouvoir savoir rapidement si l'invention brevetée est tombée définitivement dans le domaine public ou si la demande de brevet est abandonnée. Ils pourront s'informer de l'introduction de la requête en restauration en consultant le Registre où celle-ci sera inscrite.

Si la restauration est accordée, elle ne sortira toutefois ses effets que pour autant que le titulaire de la demande de brevet ou du brevet acquitte, dans un délai d'un mois à compter de la date de l'arrêté de restauration, une taxe dont le montant est égal à deux fois celui formé par l'addition de la taxe annuelle due et de la surtaxe. Le paiement de la taxe de restauration effectué, inscription de la restauration est faite au Registre des brevets.

La restauration qui a été suivie du paiement de la taxe dans le délai imparti a pour effet de rétablir le titulaire de la demande de brevet ou du brevet dans tous ses droits à partir de la date de l'arrêté qui l'accorde. Le paragraphe 3 — qui s'inspire de la loi allemande — dispose toutefois que la personne qui, entre la date de la déchéance et celle où la restauration sort ses effets, a de bonne foi utilisé en Belgique l'invention brevetée ou pris à cette fin les mesures nécessaires peut continuer à utiliser cette invention pour les seuls besoins de sa propre entreprise. Ce droit ne peut être transmis qu'avec l'entreprise à laquelle il est attaché.

Le titulaire d'un brevet peut renoncer à son droit exclusif en ne payant pas la taxe annuelle, ce qui entraînera la déchéance du brevet. Dans certaines circonstances cependant, le breveté peut avoir intérêt à ne pas devoir attendre

van de wettelijke termijnen niet te moeten afwachten. Krachtens artikel 45 is het de octrooihouder op uitdrukkelijke wijze mogelijk, te allen tijde, aan zijn rechtstittel te verzaken door middel van een geschreven en ondertekende verklaring die tot de Minister wordt gericht. Deze verklaring wordt opgetekend in het octrooiregister.

De verzaking kan volledig zijn (verzaking aan alle conclusies) of slechts voor een gedeelte (verzaking aan één of meerdere conclusies).

In het eerste geval brengt zij het verval van het octrooi mee op de datum van inschrijving der verklaring in het octrooiregister. Indien echter de jaartaks op die datum nog niet gekweten is — dit zal namelijk het geval zijn zo de verzaking gebeurt tijdens de respijtermijn van zes maanden —, heeft het verval van het octrooi uitwerking op het einde van de periode die gedekt is door de laatst gekweten jaartaks.

In het tweede geval brengt de verzaking het verval mee van de rechten welke verbonden zijn met één of meerdere conclusies die men heeft verzaakt; dit verval heeft uitwerking vanaf de inschrijvingsdatum van de verklaring tot verzaking in het octrooiregister.

De verzaking die overeenkomstig de wetsbepalingen werd gedaan is vanzelfsprekend onherroepelijk.

De paragrafen 4 tot 6 met betrekking tot de medeëigendom, het vruchtgebruik, de inpandgeving, de contractuele of de gedwongen licentie, het beslag of een octrooi dat het voorwerp uitmaakt van een eigendomsopreiking, houden bepalingen in tot vrijwaring der rechten van de andere bij het octrooi betrokken partijen.

Paragraaf 7 verklaart de bepalingen inzake verzaken aan het octrooi naar analogie toepasselijk op de verzaking op de octrooiaanvraag.

Men zal op zijn hoede zijn voor de verwarring tussen de verzaking voorzien bij artikel 45 en de wijziging (die de vorm kan aannemen van een verzaking) die in één of meerdere conclusies door de octrooiaanvrager worden doorgevoerd na ontvangst van het verslag van nieuwheidsonderzoek (artikel 21).

Afdeling 5 is gewijd aan het octrooi en de octrooiaanvraag als deel van het vermogen.

Artikel 46 bepaalt de normen welke inzake medeëigendom van toepassing zijn.

Paragraaf 1 huldigt het algemeen gangbaar beginsel dat de medeëigendom van een octrooiaanvraag of van een octrooi geregeld is volgens de tussen de partijen overeengekomen bepalingen. Hieruit volgt dat het wettelijk stelsel bedoeld in paragraaf 2 slechts zal toegepast worden bij gebreke van andersluidende bepalingen en dat de mede-eigenaars hiervan te allen tijde kunnen afwijken mits een reglement van medeëigendom uit te werken. Uiteraard is alles wat niet bij wijze van overeenkomst of door deze wet wordt geregeld, geregeld door het gemeenrechtelijk stelsel, namelijk door artikel 577bis van het Burgerlijk Wetboek. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn voor het vervullen van daden van bewaring of beheer door elk van de medeëigenaars, evenals voor de bijdrage in de gemeenschappelijke kosten, in het bijzonder in de uitgaven nodig voor het behoud en het onderhoud of die betrekking hebben op de beheerskosten of belastingen.

Paragraaf 2 bepaalt het wettelijk stelsel.

Wat nu de toepassing der uitvinding betreft kan elke medeëigenaar hier persoonlijk en te zijnen gunste alleen mee starten. Wanneer men zou vereisen dat alle medeëigenaars zich hiermee akkoord zouden verklaren wordt in heel veel gevallen de toepassing van de uitvinding gewoonweg onmogelijk gemaakt.

l'écoulement des délais légaux. L'article 45 permet expressément au titulaire d'un brevet de renoncer à tout moment à son titre par une déclaration écrite et signée adressée au Ministre. Cette déclaration est inscrite au Registre des brevets.

La renonciation peut être totale (renonciation à toutes les revendications) ou partielle (renonciation à une ou plusieurs revendications).

Dans le premier cas, elle entraîne la déchéance du brevet à la date de l'inscription de la déclaration au Registre des brevets. Toutefois, si, à cette date, la taxe annuelle n'a pas encore été acquittée — ce sera le cas notamment si la renonciation intervient pendant le délai de grâce de six mois —, la déchéance du brevet prend effet au terme de la période couverte par la dernière taxe annuelle acquittée.

Dans le second cas, la renonciation entraîne la déchéance, à la date d'inscription de la déclaration au Registre des brevets, des droits attachés à la ou aux revendications auxquelles il est renoncé.

La renonciation faite en conformité des dispositions de la loi est bien entendu irrévocable.

Les paragraphes 4 à 6, relatifs aux cas de copropriété d'usufruit, de gage, de licence contractuelle ou obligatoire, de saisie ou d'un brevet faisant l'objet d'une revendication de propriété, contiennent des dispositions de sauvegarde des droits des autres parties intéressées au brevet.

Le paragraphe 7 rend les dispositions en matière de renonciation au brevet applicable par analogie à la renonciation à la demande de brevet.

On se gardera de confondre la renonciation prévue par l'article 45 et la modification (qui peut prendre la forme d'une renonciation) d'une ou de plusieurs revendications opérée par le demandeur de brevet après la réception du rapport de recherche (article 21).

La section 5 est consacrée au brevet et à la demande de brevet considérée comme objets de propriété.

L'article 46 fixe les règles à appliquer en matière de copropriété.

Le paragraphe 1er pose le principe général suivant lequel la copropriété d'une demande de brevet ou d'un brevet est régie d'après les dispositions de la convention passée entre les parties. Il en résulte que le régime légal prévu au paragraphe 2 ne s'applique qu'en l'absence de stipulations contraires et que les copropriétaires peuvent y déroger à tout moment par un règlement de copropriété. Il va de soi que tout ce qui n'est pas réglé conventionnellement ou par la présente loi, comme par exemple l'accomplissement par chaque copropriétaire d'actes de conservation ou de gestion, ainsi que la contribution aux charges communes notamment aux dépenses nécessaires à la conservation et à l'entretien ou relatives aux frais de gestion ou d'impôts, sera, le cas échéant, soumis au régime du droit commun et l'occurrence à l'article 577bis du Code civil.

Le paragraphe 2 détermine le régime légal.

En ce qui concerne l'exploitation de l'invention, chaque copropriétaire peut y procéder personnellement et à son seul profit. Exiger l'accord de tous les copropriétaires rendrait en effet impossible, dans de très nombreux cas, toute exploitation de l'invention.

Daarentegen is de toestemming van alle medeëigenaars wel vereist voor het verlenen aan een derde van een licentie tot toepassing, van een recht van vruchtgebruik of van pandgeving. De mededinging of inmenging van een derde, ontstaan door de verlening van één der hogervermelde rechten door één van de octrooihouders, kan immers moeilijkheden of spanningen teweegbrengen tussen de medeëigenaars; de vereiste van overeenstemming tussen al de octrooihouders is van aard om dergelijke toestanden te vermijden. Indien echter één of andere medeëigenaar zonder geldige reden de verlening van één der hogervermelde rechten door zijn weigering in de weg zou staan kan de zaak voor de rechtbank gebracht worden teneinde machtiging te verlenen voor de vergunning.

Het eensluidend akkoord der medeëigenaars wordt eveneens voor de vordering inzake inbreuk vereist. Een rechtsvordering, ingesteld door één der octrooihouders terwijl de anderen hiervan onwetend zijn, kan het octrooi in het gedrang brengen. De namaker zal immers in veel gevallen de nietigverklaring van het octrooi proberen te bekomen om te ontsnappen aan zijn veroordeling. De medewerking van de overige medeëigenaars zal het verweer nopens het octrooi dikwijls ten nutte komen; men zou elkeens belang schaden zo men zich aan die medewerking onttrekt. Indien de octrooihouders geen overeenstemming kunnen bereiken betreffende de geschiktheid een vordering wegens inbreuk in te stellen komt het de rechtbank toe zich hieromtrent uit te spreken.

De aandelen der medeëigenaars worden door het wetsontwerp vermoed gelijk te zijn, dit tot bewijs van het tegendeel.

Elke medeëigenaar heeft het recht om zijn aandeel aan een derde over te laten, onder voorbehoud van het recht van voorkoop der overige medeëigenaars. Dit recht, dat niet mag verward worden met het voorkeurrecht, kan uitgeoefend worden gedurende een termijn van drie maanden vanaf de betekening van het voornemen tot afstand door de medeëigenaar-verkoper. Indien één of meerdere medeëigenaars beslissen het aandeel te verwerven worden de voorwaarden van afstand door de partijen of, bij gebreke van een akkoord door de rechtbank bepaald. De partijen beschikken over een maand vanaf de betekening van de gerechtelijke beslissing om te verzaken, hetzij aan de verkoop, hetzij aan de koop, van een aandeel.

Indien één der medeëigenaars niet in de onverdeeldheid zou willen blijven, zou er, volgens het gemene recht, moeten overgegaan worden tot de verdeling en de veiling van het octrooi. Om dit euvel te verhelpen bepaalt § 3 dat de voorschriften van het Burgerlijk Wetboek betreffende de verdeling niet toepasselijk zijn op de medeëigendom inzake octrooiën. Het uittreden uit de onverdeeldheid moet gebeuren overeenkomstig de bepalingen van § 2.

Paragraaf 4 regelt het geval waarbij één der medeëigenaars beslist afstand te doen van zijn aandeel ten voordele van de andere medeëigenaars.

De bemerkingen van de Raad van State werden gevolgd in de tekst, behalve voor wat de regeling met betrekking tot het recht van voorkoop betreft. Om een blokkering te vermijden wordt niet vereist dat alle partijen aan de voorzitter van de rechtbank vragen een expert aan te wijzen. Een enkel niet-akkoord gaan zou het vooruitgaan van de procedure kunnen verhinderen.

Artikel 47 regelt de overdracht van een octrooiaanvraag of van een octrooi.

Paragraaf 1 schrijft voor dat elke afstand of elke verandering, hetzij geheel, hetzij voor een deel, aan de Dienst moet meegedeeld worden. Deze verplichting, die in meerdere buitenlandse wetgevingen terug te vinden is, werd reeds opgelegd bij koninklijk besluit van 24 mei 1854 (art. 19), maar, gezien deze verplichting niet werd beteugeld met

L'accord de tous les copropriétaires est, au contraire, nécessaire pour la concession à un tiers d'une licence d'exploitation, d'un droit d'usufruit ou d'un droit de gage. La concurrence ou l'immixtion d'un tiers, suscitée par l'octroi d'un de ces droits par un seul des brevetés, peut en effet faire naître des difficultés ou tensions entre les copropriétaires; l'exigence de l'accord de tous les titulaires du brevet est de nature à éviter de telles situations. Si l'un ou l'autre copropriétaire devait cependant, sans motif valable, empêcher par son refus la concession d'un des droits cités ci-dessus, l'affaire pourra être portée devant le tribunal aux fins d'autorisation de la concession.

L'accord unanime des copropriétaires est également requis pour agir en contrefaçon. Une action en justice intentée par l'un des brevetés, à l'insu des autres, peut mettre en péril le brevet. Pour échapper à la condamnation, le contrefacteur tentera en effet très souvent d'obtenir l'annulation du brevet. Le concours des autres copropriétaires pour la défense du brevet sera, dans de nombreux cas, très utile; s'en priver serait porter atteinte à l'intérêt de tous. En cas de désaccord entre les titulaires du brevet sur l'opportunité d'agir en contrefaçon, il appartiendra au tribunal de se prononcer.

Le projet de loi présume égales — jusqu'à preuve du contraire — les quotes-parts des copropriétaires.

Tout copropriétaire a le droit de céder à autrui sa quote-part, sous réserve du droit de préemption des autres copropriétaires. Ce droit, qu'il ne faut pas confondre avec le droit de préférence, peut être exercé pendant un délai de trois mois à compter de la notification du projet de cession par le copropriétaire vendeur. Si l'un ou plusieurs des copropriétaires décident d'acquiescer la quote-part, les conditions de la cession sont fixées par les parties ou, à défaut d'accord, par le tribunal. Les parties disposent d'un délai d'un mois à compter de la notification de la décision judiciaire pour renoncer à la vente ou à l'achat de la quote-part.

Au cas où l'un des copropriétaires voudrait sortir de l'indivision, il faudrait, selon le droit commun, procéder au partage et à la licitation du brevet. Pour éviter un tel inconvénient, le paragraphe 3 prévoit que les dispositions du Code civil relatives au partage ne sont pas applicables à la copropriété en matière de brevets. La sortie de l'indivision doit se faire suivant les dispositions du paragraphe 2.

Le paragraphe 4 règle le cas où l'un des copropriétaires décide d'abandonner sa quote-part au profit des autres copropriétaires.

Les remarques du Conseil d'Etat ont été suivies dans les textes sauf en ce qui concerne le règlement relatif au droit de préemption. Dans le souci d'éviter le blocage de la situation, il n'a pas été exigé que toutes les parties demandent au président du tribunal de désigner un expert. Il pourrait se faire qu'un seul désaccord empêche le déroulement de la procédure.

L'article 47 a pour objet le transfert d'une demande de brevet ou d'un brevet.

Le paragraphe 1er prescrit que toute cession ou mutation, qu'elle soit totale ou partielle, doit être notifiée à l'Office. Cette obligation, que l'on retrouve dans plusieurs lois étrangères, était déjà imposée par l'arrêté royal du 24 mai 1854 (article 19), mais, n'étant sanctionnée par aucune peine ou déchéance, n'a été respectée que par un nombre limité de

enige straf of met enig verval, werd ze dan ook slechts door een beperkt aantal octrooihouders nageleefd. De noodzaak deze verplichting in te voeren kan niet betwist worden; de ervaring heeft immers geleerd dat een aantal weinig scrupuleuze octrooihouders niet aarzelden meermaals hetzelfde octrooi te verkopen. De derden-belanghebbenden bij een octrooiaanvraag of bij een octrooi dienen zich derhalve ervan te vergewissen, door inzage van het octrooiregister, dat degene met wie ze wensen te handelen wel de ware houder is van het octrooi of van de octrooiaanvraag.

Paragraaf 2 bepaalt dat elke afstand onder levenden schriftelijk moet vastgelegd worden: het gaat hier om een geldigheidsvoorwaarde voor de afstand; het afwezig zijn van het geschrift brengt de nietigheid van de afstand mee. De vereiste van een geschrift (cf. art. 40, § 1, van het Verdrag van Luxemburg) strekt ertoe de mogelijkheid tot betwisting tussen partijen te verminderen en werd anderzijds noodzakelijk door de mededeling die aan de Dienst moet gedaan worden.

Luidens § 3 moet deze mededeling enerzijds vergezeld zijn, hetzij van een voor eensluidend verklaard afschrift van de afstandsakte of van het officieel stuk waaruit de rechts-overgang blijkt, hetzij van een voor eensluidend verklaard uittreksel van die akte of van dat dokument waaruit de overgang genoegzaam blijkt; anderzijds moet bij bovengenoemde mededeling het bewijs van betaling der voorgeschreven taks gevoegd worden. Indien de overgang voortvloeit uit een gerechtelijke beslissing moet een voor eensluidend verklaard afschrift van die beslissing die in kracht van gewijsde is getreden bij de mededeling gevoegd worden.

De Dienst is niet bevoegd om de geldigheid van de overgang te onderzoeken; indien echter het stuk dat bij de mededeling gevoegd wordt een uittreksel is kan de Dienst nagaan of dit uittreksel voldoende elementen bevat opdat de overgang zou kunnen vastgesteld worden. Wat betreft de taks blijft het bedrag beperkt tot de kosten gemaakt voor het controleren van de overgelegde stukken en voor de inschrijving in het octrooiregister, dit teneinde de mededeling niet te belemmeren.

De inschrijving van de mededelingen in het octrooiregister gebeurt in de volgorde van de binnengekomen mededelingen (§ 4). Indien dus een octrooihouder twee opeenvolgende rechtsovergangen van zijn eigendomsrecht heeft toegestaan zal het recht ten gunste vallen van de overdrager die, als eerste, zijn afstandsakte medegedeeld heeft aan de Dienst, ook al is de medegedeelde afstandsakte de tweede in datum.

In navolging van artikel 40, § 2, van het Verdrag van Luxemburg huldigt § 5 het beginsel waarbij de rechten verworven door derden vóór de afstand onaantast blijven door die overgang. Er wordt echter gewezen op het voorbehoud dat moet gemaakt worden van artikel 9, § 3. Dit houdt bv. in dat een licentie die door een derde vóór de afstand van het octrooi verworven werd geldig blijft ook na de afstand. Indien nu echter de licentie werd toegekend door een persoon die hiertoe niet gerechtigd was in de zin van artikel 8 en indien vervolgens, door het instellen van een vordering tot opeising, een volledige verandering in de eigendom van het octrooi is gekomen, zal de licentie eindigen door de inschrijving in het octrooiregister van de mededeling der wijziging in de octrooieigendom.

Luidens § 6 heeft de afstand of overgang slechts uitwerking ten aanzien van de Dienst en is slechts tegenstelbaar aan derden na de inschrijving van de mededeling in het octrooiregister en slechts binnen de grenzen die uit de akte of het document, bedoeld in § 3, voortvloeien. Nochtans is de overdracht vóór de inschrijving van de mededeling tegenstelbaar aan derden die rechten hebben verkregen na de datum der overdracht voor zover zij op de hoogte waren van die overdracht op het ogenblik dat zij hogervermelde rechten verkregen. Immers, in dat geval zijn de voorwaarden welke noodzakelijk zijn voor de bescherming de goede

titulaires de brevets. Sa nécessité n'est pas contestable, l'expérience ayant démontré que certains brevetés peu scrupuleux n'hésitent pas à vendre plusieurs fois le même brevet. Les tiers intéressés par une demande de brevet ou un brevet doivent dès lors pouvoir s'assurer, par la consultation du Registre des brevets, que celui avec qui ils désirent traiter est bien le véritable titulaire.

Le paragraphe 2 dispose que toute cession entre vifs doit être constatée par écrit: il s'agit là d'une condition de validité de la cession, le défaut d'écrit étant sanctionné par la nullité de l'acte. L'exigence d'un écrit (cf. art. 40, § 1er, de la Convention de Luxembourg) est de nature à réduire les possibilités de contestation entre parties et, d'autre part, est rendue nécessaire par la notification de la cession à l'Office.

Cette notification doit, ainsi que le prévoit le paragraphe 3, être accompagnée, d'une part, soit d'une copie certifiée conforme de l'acte de cession ou du document officiel constatant la mutation des droits, soit d'un extrait certifié conforme de cet acte ou de ce document suffisant pour constater le transfert et, d'autre part, de la preuve du paiement de la taxe prescrite. Si le transfert résulte d'une décision judiciaire, une copie certifiée conforme de la décision coulée en force de chose jugée devra être jointe à la notification.

L'Office n'a pas compétence pour examiner la validité du transfert; il pourra toutefois, si la pièce jointe à la notification est un extrait, vérifier si cet extrait contient les éléments suffisants pour constater le transfert. Quant à la taxe, son montant devra être limité à la couverture des frais occasionnés par les opérations de vérification des documents produits et d'inscription au registre des brevets, ceci afin de ne pas constituer un frein à la notification.

L'inscription des notifications au registre des brevets se fera dans l'ordre chronologique de la réception des notifications (§ 4). Ainsi, si un breveté a consenti successivement deux cessions de son droit de propriété, le droit bénéficiera au cessionnaire qui, le premier, aura notifié son acte à l'Office, même si la cession notifiée est la seconde en date.

A l'instar de l'article 40, § 2, de la Convention de Luxembourg, le paragraphe 5 énonce le principe selon lequel les droits acquis par un tiers avant le transfert ne sont pas affectés par celui-ci. Il est toutefois précisé que ce principe ne vaut que sous réserve des dispositions de l'article 9, § 3. Cela signifie, par exemple, qu'une licence acquise par un tiers avant la cession du brevet garde sa validité même après le transfert. Si la licence a cependant été accordée par une personne non habilitée au sens de l'article 8 et si, par la suite, du fait de l'introduction d'une action en revendication, un changement intégral de propriété du brevet intervient, la licence s'éteindra par l'inscription de la notification du changement de propriété au Registre des brevets.

Suivant le paragraphe 6, la cession ou la mutation n'a d'effets à l'égard de l'Office et n'est opposable aux tiers qu'après l'inscription de sa notification au Registre des brevets et dans les limites qui résultent de l'acte ou du document visés au § 3. Toutefois, un transfert, avant l'inscription de sa notification, est opposable aux tiers qui ont acquis des droits après la date du transfert s'ils avaient connaissance de celui-ci lors de l'acquisition de ces droits. Dans ce cas en effet, les conditions nécessaires pour la protection de la bonne foi au sens de la première phrase du paragraphe 6 ne sont pas réunies. Ces dispositions reprennent celles figurant

trouw zoals bedoeld in de eerste zin van § 6 niet verenigd. Deze bepalingen nemen artikel 40, § 3, van het Verdrag van Luxemburg over.

Artikel 48 betreft de contractuele licenties.

Paragraaf 1 steunt op artikel 43, § 1 van het Verdrag van Luxemburg dat op zijn beurt gesteund is op artikel 73 van het Verdrag van München. Het doel van deze bepaling is te onderstrepen dat zelfs een immaterieel bestanddeel, zoals bv. een gebruikswijze, het voorwerp van een licentie kan uitmaken en dat deze anderzijds kan toegestaan worden voor bepaalde delen van het rijk. Er wordt bovendien uitdrukkelijk op gewezen dat de licenties, op het gebied van het octrooirecht, uitsluitend of niet-uitsluitend kunnen zijn. Een octrooiaanvraag kan het voorwerp uitmaken van een licentie zoals artikel 45, § 1, van het Verdrag van Luxemburg dit voorziet. Zoals inzake afstand onder levenden van een octrooiaanvraag of van een octrooi schrijft artikel 48 op straffe van nietigheid voor dat de licenties schriftelijk moeten opgemaakt worden. Deze verplichting een geschrift op te maken, die o.a. in de Franse wetgeving terug te vinden is en die alleen maar een heersende toestand bekrachtigt, is te verantwoorden door de belangrijkheid zelf van de contracten inzake licentieverlening en streeft ernaar de mogelijkheden tot betwisting tussen de partijen te beperken.

Paragraaf 2 neemt artikel 43, § 2, van het Verdrag van Luxemburg omzeggens letterlijk over; dit artikel neemt op zijn beurt het van kracht zijnde recht over van de lidstaten die bij dit Verdrag partij zijn.

Luidens die paragraaf pleegt de licentiehouder, die de beperkingen welke hem opgelegd worden door artikel 48, § 1, te buiten gaat, inbreuk op het octrooi. Dit geldt zowel ten aanzien van kwantitatieve beperkingen in de produktie van het voortbrengsel dat door het octrooi gedekt is als ten aanzien van het niet in acht nemen van een territoriale beperking van de licentie.

Deze paragraaf regelt de vraagtekens welke zich door de licentie stellen slechts uit de optiek van het octrooirecht en geeft geen aanwijzing of en in welke mate een contractuele licentie geldig of ongeldig is wegens andere motieven, bv. ten aanzien van overwegingen betreffende het vrije verkeer van goederen of betreffende de vrije mededinging. Gelet echter op de grondbeginselen van het octrooirecht moeten bovenvermelde punten niet in het algemeen doch afzonderlijk geregeld worden.

Paragraaf 3 verklaart artikel 47, § 5, van overeenkomstige toepassing op de verlening van een licentie. Onder voorbehoud van artikel 9 worden de vroegere verworven rechten der derden niet aangetast door het verlenen van een licentie (cf. artikel 43, § 3, van het Verdrag van Luxemburg dat verwijst naar artikel 40, § 2, van dit Verdrag).

Paragraaf 4 bepaalt dat de verlening van een licentie aan de Dienst moet meegedeeld worden. De rechtvaardiging voor deze bepaling is dezelfde als voor de overgang van een octrooiaanvraag of van een octrooi: informatie en rechtszekerheid ten aanzien van derden.

De mededeling geschiedt door het indienen bij de Dienst van een door de partijen ondergetekende verklaring van licentieverlening. Een koninklijk besluit zal de inhoud en de modaliteiten van deze verklaring bepalen en het taksbedrag vaststellen dat vóór de inschrijving van de verklaring in het octrooiregister moet gekweten worden. Elke wijziging die later aan de licentieovereenkomst zou aangebracht worden (verlenging van de duur of wijziging van de (territoriale of andere) draagwijdte van de licentie, enz.) moet eveneens medegedeeld worden aan de Dienst, voor zover deze wijziging de inhoud van de oorspronkelijke verklaring aantast.

Paragraaf 5 betreffende de gevolgen van de inschrijving van de verklaring der licentieverlening in het octrooiregister komt overeen met artikel 43, § 3, van het Verdrag

à l'article 40, § 3, de la Convention de Luxembourg.

L'article 48 est relatif aux licences contractuelles.

Le paragraphe 1er s'inspire de l'article 43, § 1er de la Convention de Luxembourg, qui reprend lui-même l'article 73 de la Convention de Munich. Cette disposition a pour but de préciser que même une partie immatérielle, telle que par exemple un certain mode d'utilisation, peut faire l'objet d'une licence et que, d'autre part, celle-ci peut être concédée pour certaines parties du territoire du royaume. En outre, il est souligné expressément que, du point de vue du droit des brevets, les licences peuvent être exclusives ou non exclusives. Une demande de brevet peut faire l'objet d'une licence, ainsi que le prévoit d'ailleurs l'article 45, § 1er, de la Convention de Luxembourg. Comme en matière de cession entre vifs d'une demande de brevet ou d'un brevet, l'article 48 prescrit, à peine de nullité, que les licences doivent être faites par écrit. Cette exigence d'un écrit, que l'on retrouve par exemple dans la loi française et qui ne fait que consacrer la pratique courante, se justifie par l'importance même des contrats de concession de licence et vise à réduire les possibilités de contestation entre parties.

Le paragraphe 2 reprend presque mot pour mot l'article 43, § 2, de la Convention de Luxembourg, lequel ne fait que reprendre à son tour le droit en vigueur dans les Etats parties à cette Convention.

Selon ce paragraphe, un licencié qui ne respecte pas les limites de sa licence, imposées en vertu de l'article 48, § 1er, commet une contrefaçon du brevet. Cela vaut, par exemple, tant pour des restrictions quantitatives à la fabrication du produit protégé par le brevet que pour le non-respect d'une limitation territoriale de la licence.

Ce paragraphe ne régleme les questions posées par la licence que sous l'angle du droit des brevets et n'indique pas si et dans quelle mesure un contrat de licence est valide ou non pour d'autres raisons, par exemple pour des considérations ayant trait à la libre circulation des marchandises ou à la libre concurrence. Toutefois, étant donné les dispositions fondamentales du droit des brevets, ces questions ne devront pas être réglées d'une manière générale, mais en fonction de chaque cas d'espèce.

Le paragraphe 3 rend l'article 47, § 5, applicable par analogie à la concession d'une licence. Sous réserve de l'article 9, les droits antérieurs des tiers ne sont donc pas affectés par la concession d'une licence (cf. article 43, § 3, de la Convention de Luxembourg, qui renvoie à l'article 40, § 2, de cette convention).

Le paragraphe 4 dispose que la concession d'une licence doit être notifiée à l'Office. La justification de cette disposition est la même que celle relative au transfert d'une demande de brevet ou d'un brevet : l'information et la sécurité des tiers.

La notification s'effectue par la remise à l'Office d'une déclaration, signée par les parties, la concession de la licence. Un arrêté royal déterminera le contenu ainsi que les modalités de cette déclaration et fixera le montant de la taxe qui doit être acquittée préalablement à l'inscription de la déclaration au Registre des brevets. Toute modification qui viendrait à être apportée ultérieurement au contrat de licence (prolongation de la durée ou modification de la portée, territoriale ou autre, de la licence, etc.) devra être également notifiée à l'Office, pour autant que la modification affecte le contenu de la déclaration primitive.

Le paragraphe 5, relatif aux effets de l'inscription au Registre des brevets de la déclaration de licence, est conforme à la disposition de l'article 43, § 3, de la Convention

van Luxemburg dat artikel 40, § 3, van dit Verdrag toepasselijk verklaart op de contractuele licentie.

Paragraaf 6 betreft de overdracht van de licentie. De regelen welke van toepassing zijn op de overdracht van de licentie zijn analoog met diegene die de overdracht van een octrooiaanvraag of van een octrooi betreffen (cf. artikel 43, § 3, van het Verdrag van Luxemburg).

Wat gezegd werd in artikel 48 geldt uiteraard ook voor de verlening van onder-licenties.

Artikel 49 bepaalt dat het vestigen van een vruchtgebruik op, alsook de inpassing van een octrooiaanvraag of van een octrooi aan de Dienst moet medegedeeld worden en verklaart artikel 47, §§ 3 tot 6, analoog toepasselijk. Informatie en rechtszekerheid ten aanzien van derden rechtvaardigen die bepalingen.

De octrooiaanvraag of het octrooi kunnen het voorwerp uitmaken van een beslag vanwege de schuldeisers van de octrooiaanvrager of de octrooihouder. Artikel 50 bepaalt dat het beslag — niet te verwarren met het beschrijvend beslag waarvan sprake in artikel 1481 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek — geschiedt volgens de procedure-regelen inzake roerend beslag.

Het beslag op het octrooi ten voordelen van een schuldeiser der octrooihouder werd niet voorzien bij de wet van 1854; men twijfelt echter geenszins aan haar wettelijkheid. Het weze genoteerd dat het beslag slechts betrekking kan hebben op het recht een octrooi aan te vragen of op het verleend octrooi, maar niet op de stukken nodig voor de aanvraag of op de minuut van het octrooi die door de Minister worden bewaard en die hij niet uit zijn handen mag geven. De schuldeiser zal dus zijn toevlucht niet nemen tot de procedure inzake het beslag onder derden maar wel tot de procedure inzake het uitvoerend beslag dat hem de zekerheid zal geven over het middel te beschikken ter uitvoering van de gedwongen verkoop van het in beslag genomen recht.

Een gelijkvormig verklaard afschrift van het beslagexploot moet door de beslagleggende schuldeiser betekend worden aan de Dienst. De derden zullen op de hoogte gebracht worden door de inschrijving van het beslag in het octrooiregister waarvan melding gemaakt wordt in de verzameling der octrooien (artikel 25, § 1).

Het beslag brengt de niet-tegenstelbaarheid mee aan de beslagleggende schuldeiser van elke latere wijziging in de rechten welke met de octrooiaanvraag of met het octrooi verbonden zijn.

Laten we eraan herinneren dat men krachtens artikel 45, §§ 6 en 7, noch geheel noch gedeeltelijk aan een in beslaggenomen octrooi of octrooiaanvraag kan verzaken.

De overdracht van eigendom als gevolg van de verkoop van het beslagene moet natuurlijk aan de Dienst meegedeeld worden.

Artikel 51 houdt in dat de door derden verkregen rechten op een octrooiaanvraag hun gevolgen ten opzichte van het voor deze aanvraag afgeleverd octrooi behouden. Deze bepaling, die steunt op artikel 45, § 2, van het Verdrag van Luxemburg, behoeft geen verdere commentaar.

Afdeling 6 bespreekt de nietigheid van het octrooi.

Paragraaf 1 van artikel 52 somt de redenen op welke aanleiding kunnen geven tot de beslissing tot nietigheid van het octrooi. Deze opsomming vindt men grotendeels terug in artikel 138 van het Verdrag van München en bij artikel 57 van het Verdrag van Luxemburg.

Derden moeten de geldigheid van een octrooi kunnen betwisten zo de uitvinding niet voldoet aan de materiële octrooieerbaarheidsvoorwaarden die gesteld zijn in de artikelen 2 tot 7. Die derden kunnen namelijk laten gelden dat het voorwerp van het octrooi niet een uitvinding is in de

de Luxemburg, qui rend applicable à la concession d'une licence contractuelle l'article 40, § 3, de cette Convention.

Le paragraphe 6 concerne la transmission de la licence. Les règles applicables à la cession de la licence sont analogues à celles qui régissent le transfert d'une demande de brevet ou d'un brevet (cf. article 43, § 3, de la Convention de Luxembourg).

Ce qui est dit à l'article 48 vaut bien entendu en matière de concession de sous-licences.

L'article 49 prévoit que l'établissement d'un usufruit sur une demande de brevet ou sur un brevet ainsi que la mise en gage d'une telle demande ou d'un tel droit doivent être notifiés à l'Office et rend applicable par analogie l'article 47, §§ 3 à 6. L'information et la sécurité des tiers justifient ces dispositions.

La demande de brevet ou le brevet peuvent faire l'objet d'une saisie de la part des créanciers du demandeur du brevet ou du breveté. L'article 50 dispose que la saisie — que l'on se gardera de confondre avec la saisie-description dont il est question aux articles 1481 et suivants du Code judiciaire — s'effectue selon la procédure prévue en matière de saisie mobilière.

La saisie du brevet au profit d'un créancier du breveté n'avait pas été prévue par la loi de 1854: sa légitimité ne fait cependant aucun doute. Il convient de remarquer que la saisie ne peut porter que sur le droit à la demande de brevet ou au brevet délivré, mais non sur les pièces de la demande ou sur la minute du brevet qui sont conservées par le ministre et dont il ne peut se déposséder. Le créancier recourra donc à la procédure non de saisie-arrêt, mais de saisie-exécution qui lui assurera le moyen de faire procéder à la vente forcée du droit saisi.

Une copie certifiée conforme de l'exploit de saisie doit être notifiée à l'Office par le créancier saisissant. Les tiers seront informés par l'inscription de la saisie au Registre des brevets et par la mention de l'inscription au Recueil des brevets (article 25, § 1er).

La saisie rend inopposable au créancier saisissant toute modification ultérieure des droits attachés à la demande de brevet ou au brevet.

Il y a lieu de rappeler qu'en vertu de l'article 45, §§ 6 et 7, il ne peut être renoncé, en totalité ou en partie, à un brevet saisi ou à une demande de brevet saisie.

Le transfert de propriété survenu à la suite de la vente sur saisie devra bien entendu être notifié à l'Office.

L'article 51 porte que les droits acquis par des tiers sur une demande de brevet conservent leurs effets à l'égard du brevet délivré sur cette demande. Cette disposition, inspirée de l'article 45, § 2, de la Convention de Luxembourg, n'appelle pas de commentaire particulier.

La section 6 traite de la nullité du brevet.

Le paragraphe 1er de l'article 52 énumère les causes qui peuvent conduire à une décision de nullité du brevet. Cette énumération reprend la plupart des causes de nullité prévues à l'article 138 de la Convention de Munich et à l'article 57 de la Convention de Luxembourg.

Les tiers doivent pouvoir contester la validité d'un brevet si l'invention ne satisfait pas aux conditions matérielles de brevetabilité énoncées aux articles 2 à 7. Ils pourront donc faire valoir notamment que l'objet du brevet n'est pas une invention au sens de ces articles, ou est une invention qui

zin van die artikelen, of een uitvinding is die niet mocht geoctrooieerd worden. Ze kunnen bovendien opperen dat de uitvinding niet nieuw is, geen uitvindingswerkzaamheid inhoudt of niet vatbaar is voor toepassing op nijverheidsgebied.

Het octrooi kan eveneens nietig verklaard worden bij niet-naleving van artikel 17 dat voorschrijft dat de beschrijving de uitvinding zo volledig en duidelijk mogelijk moet voorstellen zodat een deskundige ze ten uitvoer kan brengen.

De derde reden tot nietigheid van het octrooi heeft betrekking op het geval waarbij, tijdens de octrooiverleningsprocedure, redactiewijzigingen van de conclusies of het neerleggen van een gesplitste octrooiaanvraag voor gevolg hebben dat het voorwerp van het octrooi de inhoud van de oorspronkelijke octrooiaanvraag te buiten gaat dit in strijd met de bepalingen van artikelen 18 en 21.

Het octrooi kan tenslotte nietigverklaard worden zo de octrooihouder er niet toe gerechtigd was dit te verkrijgen zoals artikel 8 het vereist. Men weet dat luidens artikel 9 de vordering tot opeising slechts kan ingesteld worden door de benadeelde persoon binnen een termijn van twee jaar na de verlening van het octrooi tenzij de octrooihouder op het ogenblik van de verlening of van de verkrijging van het octrooi wist dat hij hiertoe niet gerechtigd was. Eens deze termijn voorbij biedt artikel 9 de kans niet meer tot voorziening in rechte zo de kwade trouw van de octrooihouder op hogervermeld tijdstip niet kan bewezen worden. De uitvinder zal dus wel verplicht het uitsluitend recht van de octrooihouder moeten in acht nemen; bijgevolg kan hij zijn eigen uitvinding niet toepassen, tenzij de octrooihouder zich hiertoe zou bereid verklaren.

De vierde reden voorzien bij artikel 52, § 1, laat de uitvinder niet toe zich het octrooi toe te eigenen (de wettelijke termijn is verstreken), maar wel de uitvinding in het openbaar te brengen door om nietigheid van het octrooi te verzoeken. Hij kan aldus tenminste enig voordeel halen uit zijn uitvinding.

De lijst der opgesomde nietigheidsredenen in § 1 is beperkend; dit verschaft de octrooihouder een ruime rechtszekerheid.

Paragraaf 2, betreffende de gedeeltelijke nietigheid van het octrooi, neemt artikel 57, § 2, van het Verdrag van Luxemburg, dat gebaseerd is op artikel 138, § 2, van het Verdrag van München, letterlijk over.

Artikel 53, § 1, bepaalt dat de gehele of gedeeltelijke nietigheid van een octrooi terugwerkende kracht heeft tot op de dag van de indiening der octrooiaanvraag. Deze norm is dezelfde als artikel 35, § 1, van het Verdrag van Luxemburg.

Door de algehele toepassing van het beginsel neergelegd in paragraaf 1 loopt men echter het gevaar, in de praktijk, het belang der rechtszekerheid in het gedrang te brengen. Paragraaf 2 — die overeenstemt met artikel 35, § 2, van het voormelde verdrag — legt dan ook twee belangrijke beperkingen op aan het beginsel in paragraaf 1. Overeenkomstig de bepaling onder punt 1), heeft de terugwerkende kracht van de nietigheid geen invloed op de beslissingen inzake inbreuk die vóór de nietigverklaring gezag van gewijsde hebben verkregen en ten uitvoer werden gelegd. Anderzijds volgt uit punt 2) dat de overeenkomsten die vóór de nietigverklaring werden gesloten niet beïnvloed worden door bovengenoemde terugwerkende kracht voor zover deze overeenkomsten vóór die nietigverklaring zijn uitgevoerd.

Dit uitzonderingssysteem wordt echter op zijn beurt beperkt doordat het, krachtens de besproken paragraaf, mogelijk is de bepalingen in te roepen die een vordering tot herstel van de schade veroorzaakt door de fout of de kwade trouw van de octrooihouder of een vordering wegens verrijking zonder oorzaak toelaten.

ne pouvait pas être brevetée. Ils pourront, en outre, faire valoir que l'invention n'est pas nouvelle, n'implique pas une activité inventive ou n'est pas susceptible d'application industrielle.

Le brevet pourra également être annulé s'il ne satisfait pas à l'article 17 qui prescrit que la description doit exposer l'invention de façon suffisamment claire et complète pour qu'un homme du métier puisse l'exécuter.

La troisième cause de nullité du brevet a trait au cas où, pendant la procédure de délivrance du brevet, des modifications de rédaction des revendications ou le dépôt d'une demande divisionnaire ont pour effet que l'objet du brevet s'étend au-delà du contenu de la demande dans sa forme initiale, en contravention des dispositions des articles 18 et 21.

Le brevet pourra enfin être annulé si le titulaire du brevet n'avait pas le droit de l'obtenir aux termes de l'article 8. On sait que, selon l'article 9 l'action en revendication ne peut être intentée par la personne lésée que dans un délai expirant deux ans après la délivrance du brevet, sauf si le titulaire du brevet savait, au moment de la délivrance ou de l'acquisition du brevet, qu'il n'avait pas droit au brevet. Passé ce délai, l'article 9 n'offre plus de possibilité de recours si la mauvaise foi du titulaire du brevet, aux moments indiqués ci-dessus, ne peut être établie. L'inventeur se trouvera dès lors dans l'obligation de respecter le droit exclusif du breveté et par conséquent, il ne pourra, sauf accord de ce dernier, exploiter sa propre invention.

Le quatrième motif prévu à l'article 52, § 1er, permet à l'inventeur, non de s'approprier le brevet (le délai légal est écoulé), mais de rendre son invention publique en demandant la nullité du brevet. Il pourra ainsi au moins tirer quelque profit de son invention.

La liste des causes de nullité énumérées au paragraphe 1er est limitative, ce qui donne au titulaire du brevet une grande sécurité juridique.

Le paragraphe 2, relatif à la nullité partielle du brevet, reprend textuellement l'article 57, § 2, de la Convention de Luxembourg, lui-même inspiré de l'article 138, § 2, de la Convention de Munich.

L'article 53, § 1er, dispose que l'annulation totale ou partielle d'un brevet a un effet rétroactif au jour du dépôt de la demande de brevet. Cette règle est identique à celle de l'article 35, § 1er, de la Convention de Luxembourg.

L'application intégrale du principe du paragraphe 1er risquerait toutefois d'entraîner, dans la pratique, des conséquences qui lèseraient l'intérêt de la sécurité juridique. Le paragraphe 2 — qui correspond à l'article 35, § 2, de la Convention précitée — prévoit de ce fait deux restrictions importantes au principe énoncé au paragraphe 1er. Conformément à la disposition figurant au point 1), les décisions en contrefaçon ayant acquis l'autorité de la chose jugée et exécutées antérieurement à la décision de nullité ne sont pas affectées par l'effet rétroactif de la nullité du brevet. D'autre part, conformément à la disposition figurant au point 2), les contrats conclus antérieurement à la décision de nullité ne sont pas affectés par ledit effet rétroactif dans la mesure où ils ont été exécutés antérieurement à cette décision.

Toutefois, ce régime d'exception se voit à son tour limité du fait qu'en vertu du paragraphe à l'examen, il est possible d'invoquer les dispositions permettant de déposer un recours en réparation du préjudice causé par la faute ou la mauvaise foi du titulaire du brevet ou un recours pour enrichissement sans cause.

Punt 2), aangaande de overeenkomsten, voorziet anderszits uitdrukkelijk dat uit billijkheidsoverwegingen de terugbetaling kan geëist worden van betaalde bedragen op grond van de overeenkomst in zoverre de omstandigheden dit verrechtvaardigen. Het zullen derhalve bijzondere omstandigheden zijn die in concreto zullen uitmaken of een terugbetaling der sommen kan gevorderd worden. Dit zou het geval kunnen zijn wanneer een licentienemer vooraf aan de octrooihouder vergoedingen heeft gestort voor een lange termijn en, korte tijd nadien, het octrooi wordt nietig verklaard.

Wanneer een gerechtelijke beslissing de nietigheid van een octrooi uitspreekt dan wordt deze nietigheid definitief tussen de in de zaak betrokken partijen geregeld; deze beslissing heeft echter slechts kracht van gewijsde tussen die partijen (Gerechtelijk Wetboek, artikel 23). Een octrooi, dat nietig verklaard werd ten aanzien van een persoon, kan dus later geldig verklaard worden ten aanzien van een andere persoon. Teneinde dergelijke tegenstrijdige beslissingen te vermijden bepaalt artikel 26 van de wet van 1854 dat de nietigheid van het octrooi bij koninklijk besluit moet afgekondigd worden wanneer de nietigheid door een vonnis of een arrest werd uitgesproken, dat in kracht van gewijsde is getreden. Deze afkondiging heeft de tegenstelbaarheid aan derden voor gevolg (cf. Burgerlijke Rechtbank van Mechelen, 29 maart 1926, *Ingénieur-Conseil*, 1926, blz. 110 en volgende). « Het koninklijk besluit heeft terugwerkende kracht, in deze zin dat het gerechtelijke uitspraken definitief bekrachtigt, en wanneer deze uitspraken een octrooi nietig verklaren, wordt het octrooi met terugwerkende kracht vernietigd want een nietig octrooi kan nooit enige uitwerking gehad hebben ». (Th. Braun en P. Struye, *Précis des brevets d'invention et de la contrefaçon industrielle*, 1935, blz. 140, n° 392). In de praktijk is de nietigverklaring van een octrooi bij koninklijk besluit echter een zeldzaamheid. De partij die zich tot het bestuur richt heeft het immers dikwijls moeilijk om te bewijzen dat de gerechtelijke beslissing in kracht van gewijsde is getreden, in het bijzonder wanneer het octrooi bij vonnis vernietigd is. Het weze anderzijds genoteerd dat de vrees dat rechtscolleges die weinig ervaring hebben inzake octrooien tegenstrijdige beslissingen zouden treffen, geleidelijk zal verdwijnen, dank zij de door het ontwerp voorgestelde specialisatie van de rechtscolleges ten gevolge van de beperking van de op octrooigebied bevoegde rechtbanken (zie artikel 76). Het in artikel 26 van de wet van 1854 gesteld principe is om deze redenen ter zijde geschoven.

Artikel 54, § 1, bepaalt inderdaad dat, wanneer een octrooi geheel of gedeeltelijk nietig verklaard wordt door een vonnis of een arrest — of door een scheidsrechtelijke uitspraak —, de beslissing tot nietigverklaring een absolute werking heeft, met voorbehoud van derdenverzet wanneer het gaat om een vonnis of een arrest. De nietigverklaring heeft dus niet alleen uitwerking voor de partijen, maar ook voor de personen die in het geding noch partij noch vertegenwoordigd waren.

De in kracht van gewijsde gegane beslissingen tot nietigverklaring moeten aan de Dienst bekend gemaakt worden overeenkomstig artikel 77, om ze in het octrooiregister in te schrijven. Deze inschrijving heeft alleen tot doel het publiek te informeren.

Gelet op de zwaarwichtigheid van de beslissing tot nietigverklaring, de rechtbank kan immers een nietig verklaard octrooi niet terug geldig verklaren, bepaalt paragraaf 2 dat inzake nietigverklaring van octrooien de voorziening in cassatie schorsende kracht heeft.

Afdeling 7 regelt de vrijwaring van de uit het octrooi voortvloeiende rechten.

Le point 2), relatif aux contrats, prévoit expressément, d'autre part, que la restitution de sommes versées en vertu du contrat, dans la mesure où les circonstances le justifient, peut être réclamée pour des raisons d'équité. Ce sont par conséquent, les circonstances particulières de chaque cas d'espèce qui détermineront si la restitution des sommes peut être réclamée. Ce pourrait, par exemple, être le cas lorsqu'un licencié a versé d'avance au titulaire du brevet des redevances pour une longue période et que, peu après le versement, le brevet est annulé.

Lorsqu'une décision judiciaire prononce la nullité d'un brevet, cette nullité tranche définitivement la question entre les parties en cause; cette décision n'a toutefois force de chose jugée qu'entre ces seules parties (Code judiciaire, article 23). Un brevet, déclaré nul à l'égard d'une personne, peut dès lors ultérieurement être déclaré valable à l'égard d'une autre personne. En vue d'éviter de telles décisions contradictoires, l'article 26 de la loi de 1854 dispose que, lorsque la nullité a été prononcée par jugement ou arrêt ayant acquis force de chose jugée, l'annulation du brevet doit être proclamée par un arrêté royal. Cette proclamation a pour effet de rendre la décision judiciaire opposable aux tiers (cf. Tribunal civil de Malines, 29 mars 1926, *Ingénieur-Conseil*, 1926, p. 110 et ss.). « L'arrêté royal agit avec effet rétroactif en ce sens qu'il consacre définitivement les décisions judiciaires qui, elles-mêmes, lorsqu'elles déclarent un brevet nul, l'annulent avec effet rétroactif, un brevet nul ne pouvant jamais avoir eu d'effet valable. » (Th. Braun et P. Struye, *Précis des brevets d'invention et de la contrefaçon industrielle*, 1935, p. 140, n° 392). Dans la pratique cependant, la proclamation de l'annulation d'un brevet par arrêté royal est relativement rare. La partie qui s'adresse à l'administration rencontre en effet souvent des difficultés à prouver à celle-ci que la décision judiciaire annulant le brevet est passée en force de chose jugée; il en est particulièrement ainsi lorsque le brevet a été annulé par un jugement. Il convient d'autre part de remarquer que la crainte de décisions contradictoires émanant de juridictions peu habituées à traiter de questions de brevets disparaîtra à l'avenir par la spécialisation des juridictions proposée par le projet et réalisées par la limitation des tribunaux compétents en matière de brevets (voir article 76). Pour ces motifs, le principe figurant à l'article 26 de la loi de 1854 a été écarté.

L'article 54, § 1er, dispose en effet que lorsqu'un brevet est annulé par un jugement ou un arrêt — ou par une sentence arbitrale — la décision d'annulation a un effet absolu, sous réserve de la tierce opposition quand il s'agit d'un jugement ou d'un arrêt. La décision d'annulation aura donc effet non seulement entre les parties, mais également à l'égard des personnes qui n'ont été ni parties ni représentées à l'instance.

Les décisions d'annulation passées en force de chose jugée devront être notifiées à l'Office conformément à l'article 77 aux fins d'inscription au Registre des brevets. Cette inscription au Registre n'a d'autre but que l'information du public.

Vu la gravité de la décision d'annulation, car le tribunal ne peut restaurer un brevet annulé, le paragraphe 2 dispose qu'en matière de nullité des brevets le pourvoi en cassation est suspensif.

La section 7 contient les règles relatives à la protection des droits conférés par le brevet.

Artikel 55, § 1, stelt dat wordt beschouwd als inbreuk, waarvoor de dader verantwoordelijk geacht wordt, elke inbreuk op de in artikel 27 omschreven rechten van de octrooihouder. Teneinde alle twijfel weg te nemen onderstreept deze paragraaf dat de goede trouw de inbreuk niet uitsluit. De inbreukmaker moet zelfs niet bewust zijn dat hij een fout beging. De onwetendheid omtrent de schade die men toebrengt aan het uitsluitend recht van de octrooihouder doet de aansprakelijkheid van de overtreder van de wet niet verdwijnen.

Alinea 2 van paragraaf 1 neemt artikel 75 van het Verdrag van Luxemburg letterlijk over.

Deze alinea voorziet in een omkering van de bewijslast wanneer het voorwerp van het octrooi een werkwijze uitmaakt waardoor een nieuw voortbrengsel kan bekomen worden. Het grondbeginsel in artikel 26, alinea 2, dat de bescherming, die door een octrooi betreffende een werkwijze wordt verleend, uitbreidt tot voortbrengselen welke rechtstreeks verkregen worden door middel van deze werkwijze, wordt hier aangevuld in het processuele vlak voor het geval dat het om een nieuw voortbrengsel gaat. Men heeft ervan afgezien de draagwijdte te beperken van de bepaling inzake nieuw voortgebrachte stoffen door scheikundige werkwijzen, daar het moeilijk bleek die grenzen vast te leggen met betrekking tot de stoffen welke verkregen worden door fysieke werkwijzen. Wat betreft de conformiteit van de produkten zegt men enkel dat het moet gaan om een « identiek » produkt. Het werd niet nuttig geacht een beroep te doen op formules welke aanwijzen dat het mededingende voortbrengsel van identieke of merkbaar identieke aard moet zijn. Derhalve laat men het de rechtbank over te beslissen of het aangewezen is de omkering der bewijslast te bevelen, zo in een concreet geval vastgesteld werd dat er een zodanige eenvormigheid tussen de mededingende voortbrengselen bestaat dat inbreuk van de beschermde werkwijze, gezien de opgedane ervaring, zeer waarschijnlijk geacht wordt.

De laatste zin van alinea 2 beoogt de bescherming ten aanzien van de vermoedelijke inbreukmaker van het octrooi. Er moet immers vermeden worden dat de eiser de omkering der bewijslast zou misbruiken teneinde de fabrieks- of zakengeheimen van de vermoedelijke inbreukmaker te onthullen.

Paragraaf 2 verleent het recht een vordering wegens inbreuk in te stellen niet alleen aan de octrooihouder maar eveneens aan de vruchtgebruiker van het octrooi. « Het vruchtgebruik van een octrooi is niet louter een persoonlijk recht zoals dat van de licentiehouder. Door zijn zakelijk karakter is het tegenstelbaar aan derden. Het gevolg hiervan is dat de vruchtgebruiker een vordering wegens inbreuk zal kunnen instellen, zijn recht zal kunnen afstaan en exploitatievergunningen verlenen » (Novelles, Droits intellectuels, T. I., De la contrefaçon et de l'exercice des droits attachés aux brevets, n° 622). Het recht om op te treden in zake inbreuk wordt ook onder bepaalde voorwaarden toegekend aan de begunstigde van een gedwongen licentie bij toepassing van artikel 31, § 1, 1° of 3°, alsook aan de begunstigde van een exclusieve contractuele licentie.

Tot hiertoe werd aangenomen dat enkel de octrooihouder en de vruchtgebruiker van het octrooi een vordering wegens inbreuk konden instellen; dit recht werd de licentiehouder onttrokken omdat de licentie slechts een persoonlijk exploitatierecht verleende. Men bracht eveneens naar voren dat het instellen van een vordering wegens inbreuk door de licentiehouder een groot risico inhoudt daar deze vordering de geldigheid van het octrooi in het gedrang kan brengen.

Sommigen wezen echter op het nadeel de licentiehouder het recht te ontnemen een vordering wegens inbreuk in te stellen, terwijl de inbreuk hem juiste schade toebrengt.

Het ontwerp stelt dan ook een compromis voor om dit probleem op te lossen.

Aux termes de l'article 55, § 1er, constitue une contrefaçon engageant la responsabilité civile de son auteur, toute atteinte portée aux droits du breveté visés à l'article 27. Afin d'ôter tout doute, ce paragraphe souligne le fait que la bonne foi n'est pas éliminatoire de la contrefaçon. Le contrefacteur ne doit même pas être convaincu d'avoir commis une faute. Le fait d'ignorer que l'on porte atteinte au droit exclusif du breveté ne fait pas disparaître la responsabilité de celui qui commet les actes interdits par la loi.

L'alinéa 2 du paragraphe 1er reprend textuellement les dispositions de l'article 75 de la Convention de Luxembourg.

Cet alinéa prévoit un renversement de la charge de la preuve lorsque l'objet du brevet est un procédé permettant d'obtenir un produit nouveau. La disposition de fond figurant à l'article 26, alinéa 2, qui étend la protection conférée par un brevet dont l'objet est un procédé aux produits obtenus directement par ce procédé, est ici complétée du point de vue procédural pour le cas où il s'agit d'un produit nouveau. On a renoncé à limiter la portée de la disposition aux matières nouvelles fabriquées par des procédés chimiques, car il paraissait difficile de fixer la délimitation par rapport aux matières obtenues par des procédés physiques. En ce qui concerne la conformité des produits, il est simplement dit qu'il doit s'agir d'un produit « identique ». Il n'a pas été jugé utile d'avoir recours à des formules indiquant que le produit concurrent doit être de nature identique ou sensiblement identique. C'est par conséquent aux tribunaux qu'est laissé le soin de décider, lorsqu'ayant constaté, dans un cas particulier, qu'il existe une telle conformité entre les produits concurrents qu'une contrefaçon du procédé protégé est, au vu de l'expérience, rendue fort probable, qu'il s'indique d'ordonner le renversement de la charge de la preuve.

La dernière phrase de l'alinéa 2 vise à protéger le contrefacteur présumé du brevet. Il convient en effet d'éviter que le demandeur n'abuse du renversement de la charge de la preuve pour chercher à découvrir les secrets de fabrication ou d'affaires du présumé contrefacteur.

Le paragraphe 2 accorde le droit d'agir en contrefaçon non seulement au breveté, mais également à l'usufruitier du brevet. En effet, « l'usufruit d'un brevet n'est pas un simple droit personnel comme celui du licencié. Son caractère réel le rend opposable aux tiers. De là suit que l'usufruitier aura l'action en contrefaçon et qu'il pourra céder son droit et octroyer des licences d'exploitation » (Novelles, Droits intellectuels, T. I., De la contrefaçon et de l'exercice des droits attachés aux brevets, n° 622). Ce droit est aussi reconnu, sous certaines conditions, au bénéficiaire d'une licence obligatoire octroyée en application de l'article 31, § 1er, 1° ou 3°, ainsi qu'au bénéficiaire d'une licence contractuelle exclusive.

Jusqu'à présent, il était admis que seuls le titulaire et l'usufruitier du brevet avaient le droit d'agir en contrefaçon; ce droit étant refusé au licencié pour le motif que la licence ne lui donne qu'un droit personnel d'exploitation. On faisait également valoir qu'il y a danger grave à laisser le licencié agir en contrefaçon, car cette action peut mettre en jeu la validité même du brevet.

Certains ont cependant souligné l'inconvénient qu'il y a à priver le licencié du droit d'agir en contrefaçon, alors que c'est à lui que la contrefaçon préjudicie.

Le projet a choisi une solution de compromis à ce problème.

Wanneer het gaat om de bovengenoemde gedwongen licenties of om een contractuele exclusieve licentie kan de licentiehoudster een vordering wegens inbreuk instellen op voorwaarde dat hij vooraf de octrooihouder of, in voorkomend geval, de vruchtgebruiker van het octrooi aangeklaagd heeft de inbreukmaker te vervolgen en dat die aanmaning zonder gevolg is gebleven. Indien het gaat om een contractuele exclusieve licentie kunnen de partijen echter overeenkomen dat het recht een vordering in te stellen de licentiehoudster niet zal toekomen.

Het vierde lid verleent aan elke licentiehoudster uitdrukkelijk het recht tussen beide te komen in een vordering wegens inbreuk ingediend door de houder of de vruchtgebruiker van het octrooi ten einde vergoed te worden voor de door hemzelf geleden schade.

Paragraaf 3 houdt in dat de vordering wegens inbreuk slechts kan ingesteld worden vanaf de dag dat het octrooi ter inzage gelegd is voor het publiek en alleen voor handelingen van inbreuk welke verricht zijn vanaf deze datum. Het is immers slechts vanaf dat tijdstip dat het uitsluitend recht van de octrooihouder uitwerking krijgt (artikel 24).

Paragraaf 4 omschrijft de maatregelen die de rechtbank kan treffen ten aanzien van de inbreukmaker, op verzoek van de benadeelde partij. Deze maatregelen betreffen hoofdzakelijk het bevel tot staking van de inbreuk en eventueel de verplichting aan de eiser een vergoeding te betalen voor de schade veroorzaakt door de inbreuk.

De rechtbank kan eveneens de eiser machtigen, op kosten van de inbreukmaker, het vonnis te laten publiceren. Deze maatregel, welke niet uitdrukkelijk voorzien werd bij de wet van 1854, is één van de meest doeltreffende herstellwijzen inzake inbreuk. De bekendmaking — die uiteenlopende vormen kan aannemen (inlassing in een dagblad, aanplakking, verzending van een rondschrift naar de klanten, ...) — kan toegestaan worden, of de inbreukmaker nu te goeder- of te kwader trouw is. Zij kan echter niet ambtshalve opgelegd worden.

Paragraaf 4 bepaalt ten slotte dat de erin opgesomde maatregelen de eventuele toepassing van artikel 56 niet in de weg staan.

Artikel 56 komt overeen met artikel 5, alinea 1, van de wet van 24 mei 1854 betreffende de verbeurdverklaring.

De verbeurdverklaring, die een echte civielrechtelijke straf is, kan — ten gunste van de eiser — slechts uitgesproken worden tegen de inbreukmaker die te kwader trouw was. Artikel 5 van de wet van 1854 gebruikte de woorden « willens en wetens »; die woorden werden nader omschreven door een arrest van 21 mei 1875 van het Hof van Cassatie (Pas. 1875, I, 259) : de inbreukmaker handelt « willens en wetens » wanneer hij met volle kennis van het bestaan, de kracht, het toepassingsveld en de draagwijdte van het octrooi, dit laatste nagemaakt heeft. Het is dus niet noodzakelijk voldoende op de hoogte te zijn van het louter bestaan van het octrooi, in strijd met wat men zou kunnen denken door de uitdrukking « willens en wetens » naar de letter te interpreteren : daarom verkoos het ontwerp dan ook die uitdrukking te vervangen door de woorden « te kwader trouw », die in de door het Hof van cassatie gegeven betekenis moeten geïnterpreteerd worden.

De verbeurdverklaring moet verplicht uitgesproken worden zodra de kwade trouw van de inbreukmaker door de rechtbank vastgesteld werd. Ze veronderstelt geen voorafgaand beschrijvend beslag (Gerechtelijk Wetboek, artikel 1481 en volgende).

De verbeurdverklaring slaat op de voortbrengsels die vervaardigd werden in overtreding van het octrooi en op de werktuigen en middelen die bijzonder bestemd waren voor de vervaardiging van die voortbrengsels; indien voortbrengsels reeds door de inbreukmaker vervaardigd zijn (ten

Lorsqu'il s'agit des licences obligatoires citées ci-avant ou d'une licence contractuelle exclusive, le licencié pourra intenter l'action à la condition qu'il ait préalablement mis le breveté ou, le cas échéant, l'usufruitier du brevet en demeure de poursuivre le contrefacteur et que cette mise en demeure soit restée sans effet. S'il s'agit d'une licence contractuelle exclusive, la convention entre les parties pourra toutefois stipuler que le droit à l'action n'appartiendra pas au licencié.

L'alinéa 4 reconnaît expressément à tout licencié le droit d'intervenir dans l'instance en contrefaçon engagée par le titulaire ou l'usufruitier du brevet afin d'obtenir la réparation du préjudice qui lui est propre.

Le paragraphe 3 porte que l'action en contrefaçon ne peut être intentée qu'à partir de la date à laquelle le brevet est mis à la disposition du public et uniquement pour des actes de contrefaçon commis à partir de cette date. C'est en effet à compter de cette date que prend effet le droit exclusif du breveté (article 24).

Le paragraphe 4 détermine les mesures que le tribunal peut prendre à l'égard du contrefacteur, sur la demande de la partie lésée. Ces mesures sont essentiellement l'ordre de cesser les actes de contrefaçon et, le cas échéant, l'obligation de payer au demandeur une indemnité en réparation du préjudice causé par la contrefaçon.

Le tribunal pourra également autoriser le demandeur à faire procéder, aux frais du contrefacteur, à la publication du jugement. Cette mesure, que ne prévoyait pas expressément la loi de 1854, constitue un des modes de réparation les plus efficaces en matière de contrefaçon. La publication — qui pourra prendre diverses formes (insertion dans les journaux, affichage, envoi de circulaires à la clientèle, ...) — peut être autorisée que le contrefacteur soit de bonne ou de mauvaise foi. Elle ne peut toutefois être ordonnée d'office.

Le paragraphe 4 dispose enfin que les mesures qu'il énumère n'écartent pas l'application éventuelle de l'article 56.

L'article 56 correspond à l'article 5, alinéa 1er, de la loi du 24 mai 1854 relatif à la confiscation.

La confiscation, qui constitue une véritable peine civile, ne peut être prononcée — au profit du demandeur — que contre le contrefacteur qui a agi de mauvaise foi. L'article 5 de la loi de 1854 employait le mot « sciemment » que la Cour de cassation, dans un arrêt du 21 mai 1875 (Pas. 1875, I, p. 259) a défini comme suit : le contrefacteur agit « sciemment » lorsqu'il a contrefait en pleine connaissance de l'existence, de la force, de l'étendue et de la portée du brevet. La simple connaissance de l'existence du brevet n'est donc pas nécessairement suffisante, contrairement à ce que l'on pourrait croire en prenant au pied de la lettre le terme « sciemment » : c'est la raison pour laquelle le projet a préféré lui substituer les mots « de mauvaise foi » qui doivent être compris dans le sens défini ci-avant par la Cour de cassation.

La confiscation est obligatoire dès que la mauvaise foi du contrefacteur a été constatée par le tribunal. Elle ne suppose pas une saisie-description (Code judiciaire, article 1481 et ss.) préalable.

La confiscation porte sur les objets confectionnés en contravention du brevet et sur les instruments ou moyens spécialement destinés à leur confection; si des objets ont déjà été cédés (à titre onéreux ou gratuit) par le contrefacteur, le tribunal doit allouer au demandeur une somme

bezwarende of kosteloze titel) moet de rechtbank aan de eiser een bedrag toekennen dat gelijk is aan hun prijs of aan hun waarde. De prijs is die welke gangbaar is op de markt op het ogenblik dat de rechtbank verzocht wordt zich uit te spreken (Hof Gent, 2 juni 1926, Ingénieur-Conseil, 1926, blz. 200), daar de prijs op een belachelijk laag niveau door de inbreukmaker kan vastgesteld zijn.

Artikel 57 stelt de verjaringstermijn inzake inbreuk van een geöctrooieerde uitvinding vast op vijf jaar te rekenen vanaf de daad die de oorzaak ervan is.

Opmerkelijk is dat de handelingen van inbreuk (vervaardiging, aanbidding, in het verkeer brengen, enz.) aparte gevallen van oneigenlijke misdrijven uitmaken (zelfs indien gepleegd door dezelfde persoon) die elk afzonderlijk verjaren. Het vertrekpunt van de verjaring is het ogenblik waarop de handeling ontstaan is, dwz. het ogenblik waarop de daad die ertoe aanleiding geeft begaan werd. Zo begint de verjaring, in geval van inbreuk door vervaardiging van een produkt, te lopen vanaf de dag van vervaardiging van het produkt; indien de vervaardiging verschillende dagen genomen heeft, begint de verjaring te lopen vanaf de dag waarop het produkt afgewerkt is, pas dan werd het oneigenlijke misdrijf immers volbracht. Het valt ook te noteren dat indien de inbreuk bestaat uit het gebruik van een geöctrooieerde werkwijze, elke gebruiksdaad een oneigenlijk misdrijf uitmaakt: het gaat immers om een volledige handeling op zichzelf en het oneigenlijke misdrijf wordt gepleegd telkens de inbreukmaker de werkwijze gebruikt.

De tekst die de Raad van State voorstelde werd niet gevolgd omdat er noch een publiekrechtelijke noch strafrechtelijke vordering inzake inbreuk bestaat, doch slechts een burgerrechtelijke vordering.

Hoofdstuk III bevat de bepalingen betreffende de vertegenwoordiging vóór de Dienst.

Dit hoofdstuk vult een leemte aan op het gebied van de vertegenwoordiging van derden vóór de Dienst. Buiten artikel 17 van de wet van 11 oktober 1919, die poneert dat « elke beroepsgemachtigde die zich zou hebben schuldig gemaakt aan zware fouten in het uitoefenen van zijn beroep door de Minister van Economische Zaken zal kunnen uitgesloten worden van het recht in deze hoedanigheid octrooiaanvragen in te dienen », bestaat er op dit ogenblik immers geen enkele tekst die toepasselijk is op de personen die voor rekening van derden bij de Dienst optreden. Daar de draagwijdte van artikel 17 erg beperkt is blijkt het noodzakelijk maatregelen te treffen die zowel aan de uitvinders als aan de Dienst de waarborg geven dat de gemachtigde waarmee zij te doen hebben voldoende op de hoogte zijn van de verschillende bepalingen over de uitvindingsoctrooiën. Het nemen van deze maatregelen is des te meer noodzakelijk geworden omdat thans bijna 90 % van de octrooiaanvragen ingediend worden door een gemachtigde. Het achterwege blijven van dergelijke maatregelen zou anderzijds de goede faam en de belangen van de Belgische gemachtigden op internationaal vlak schaden. België is inderdaad één van de weinige Europese landen waar nog geen wettelijk stelsel bestaat wat betreft de vertegenwoordiging inzake octrooiën vóór de nationale Dienst.

Met het oog op de bekrachtiging door België (in 1977) van het Verdrag van München tot invoering van een Europees stelsel van octrooiverlening, had de Regering, in februari 1976, een ontwerp van wet houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden in het Parlement ingediend. Eén van de voornaamste doelstellingen ervan was, vóór de inwerkingtreding van het Verdrag, te beschikken over een wettekst waardoor het voor de administratie mogelijk zou zijn geweest aan de gemachtigden de attesten af te leveren waardoor zij hun inschrijving kunnen bekomen

égale à leur prix ou à leur valeur. Le prix est celui pratiqué sur le marché au moment où le tribunal est appelé à statuer (Appel Gand, 2 juin 1926, Ingénieur-Conseil, 1926, p. 200), le prix de vente pouvant avoir été fixé par le contrefacteur de manière dérisoire.

L'article 57 dispose que l'action en contrefaçon d'une invention brevetée est prescrite par cinq ans à compter du fait qui en est la cause.

Il est à remarquer que les faits de contrefaçon (fabrication, offre, mise dans le commerce, etc.) constituent des quasi-délits distincts (même s'ils sont commis par la même personne) qui se prescrivent indépendamment les uns des autres. Le point de départ de la prescription est le moment où l'action est née, c'est-à-dire le moment où a été commis l'acte qui y donne lieu. Ainsi, en cas de contrefaçon par fabrication d'un produit, la prescription court à compter du jour de la fabrication; si celle-ci a duré plusieurs jours, la prescription court du jour où le produit a été achevé, car c'est alors seulement que le quasi-délit a été consommé. On notera également que si la contrefaçon est constituée par l'utilisation d'un procédé breveté, chaque acte d'utilisation est un quasi-délit: cet acte est en effet complet par lui-même et le quasi-délit est consommé chaque fois que le contrefacteur utilise le procédé.

Le texte proposé par le Conseil d'Etat n'a pas été suivi parce qu'il n'existe ni action publique, ni action pénale en matière de contrefaçon mais uniquement l'action civile.

Le chapitre III contient les dispositions relatives à la représentation devant l'Office.

Ce chapitre comble une lacune existant dans le domaine de la représentation des tiers devant l'Office. Actuellement en effet, hormis l'article 17 de la loi du 11 octobre 1919 qui porte que « tout mandataire professionnel qui se serait rendu coupable de fautes graves dans l'exercice de sa profession pourra être exclu, par le Ministre des Affaires économiques, du droit de déposer, en cette qualité, des demandes de brevets », il n'existe aucun texte applicable aux personnes agissant pour compte d'autrui auprès de l'Office. L'article 17 n'ayant qu'une portée fort limitée, il s'avère indispensable d'instaurer des mesures qui permettront tant aux inventeurs qu'à l'Office d'avoir la garantie que les mandataires avec lesquels ils seront amenés à traiter possèdent une connaissance suffisante des multiples dispositions régissant les brevets d'invention. L'établissement de ces mesures est rendu d'autant plus nécessaire que présentement près de 90 % des demandes de brevet sont déposées par l'intermédiaire d'un mandataire. L'absence de telles mesures porterait d'autre part préjudice à la renommée ainsi qu'aux intérêts des mandataires belges sur le plan international. La Belgique est en effet l'un des derniers pays européens à ne posséder aucun système légal concernant la représentation en matière de brevets d'invention devant l'Office national.

En vue de la ratification par la Belgique (survenue en 1977) de la Convention de Munich sur la délivrance de brevets européens, le Gouvernement avait déposé au Parlement, en février 1976, un projet de loi créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention dont l'un des principaux objectifs était de pouvoir disposer, avant l'entrée en vigueur de la Convention, d'un texte légal sur la base duquel l'administration aurait été à même de délivrer aux mandataires les attestations nécessaires à leur inscription sur la liste des mandataires agréés

op de lijst van de door het Europees Octrooibureau erkende gemachtigden (cf. artikel 163, § 2, van het Verdrag). Door de laattijdige goedkeuring van dit ontwerp door het Parlement (op 31 mei 1978, vooravond van de daadwerkelijke inwerkingtreding van het Europees Octrooibureau) kon dit doel helaas niet bereikt worden. De administratie werd er bijgevolg toe genoopt attesten af te leveren volgens een louter administratieve procedure. Dit heeft de Regering ertoe geleid de bepalingen van de wet houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden in dit ontwerp in te lassen, mits er de door het Parlement gewenste wijzigingen aan te brengen, en er enkele nieuwe bepalingen in op te nemen.

Laten we er speciaal de aandacht op vestigen dat hoofdstuk III niet de reglementering van het beroep van octrooigemachtigde tot doel heeft. Het beschermt immers geen enkele beroepstitel; het voorziet ook niet in een plichtenleer of een tuchtraad, essentiële elementen voor de reglementering van zelfstandige intellectuele beroepen. Ten slotte bevat het geen regels betreffende de verhouding octrooigemachtigde-cliënt. Het beroep zou immers in het raam van de wet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen moeten gereglementeerd worden. Het weze nochtans aangestipt dat de Koning tot zulke reglementering slechts mag besluiten indien hierom uitdrukkelijk verzoekt wordt door een beroepsfederatie en de Hoge Raad voor de Middenstand gunstig advies uitbrengt; tot op heden, zijn de octrooigemachtigden er echter niet in geslaagd een beroepsfederatie op te richten.

In hoofdstuk III zijn volgende hoofdregels vervat. Elke persoon mag zelf inzake uitvindingsoctrooien vóór de Dienst optreden, uitgezonderd zij die woonplaats noch werkelijke vestiging in België hebben : deze personen moeten zich vóór de Dienst door een erkend gemachtigde of een advocaat als bedoeld in artikel 63, § 3, laten vertegenwoordigen. Indien een persoon die zelf vóór de Dienst kan optreden verkiesst zich te laten vertegenwoordigen, dan is hij verplicht beroep te doen op een erkend gemachtigde. De natuurlijke of rechtspersonen die woonplaats of werkelijke vestiging in België hebben kunnen zich door bemiddeling van één hunner werknemers die daartoe gemachtigd is laten vertegenwoordigen. De personen die woonplaats noch werkelijke vestiging in België hebben kunnen geen beroep doen op deze mogelijkheid.

Voor artikel 58 heeft men zich laten leiden door artikel 133 van het Verdrag van München betreffende de verlening van Europese octrooien.

Paragraaf 1 poneert dat, onder voorbehoud van de bepalingen van § 2, niemand ertoe gehouden is zich, inzake uitvindingsoctrooien, vóór de Dienst door een erkend gemachtigde of door een advocaat als bedoeld in artikel 63, § 3, te laten vertegenwoordigen. Elke persoon kan desgewenst zelf, voor eigen rekening, optreden; het is belangrijk dit beginsel van bij de aanvang te beklemtonen om de nadruk te leggen op het niet bestaan van de verplichting zich te laten vertegenwoordigen, zoals dit trouwens ook niet voor het Europees Octrooibureau moet. Ieder persoon kan zich laten vertegenwoordigen, maar dan op de wijze vastgesteld in artikel 59, § 1. Dat is de wijze waarop de eerste paragraaf van artikel 58 en de eerste paragraaf van artikel 59 met elkaar in verbinding staan. Voor een rechtspersoon betekent dit dat hij vóór de Dienst kan optreden door bemiddeling van een persoon die als orgaan van deze rechtspersoon en binnen de perken van zijn statutaire bevoegdheid optreedt; het gaat hier niet om een vertegenwoordiging in de zin van artikel 58.

par l'Office européen des brevets (cf. article 163, § 2, de la Convention). L'approbation tardive de ce projet par le Parlement (le 31 mai 1978, veille de l'entrée en fonctionnement effectif de l'Office européen des brevets) n'a malheureusement pas permis d'atteindre cet objectif et l'administration a dès lors été contrainte de délivrer des attestations sur la base d'une procédure purement administrative. Ce fait a conduit le Gouvernement à englober les dispositions de la loi créant le registre des mandataires agréés dans le présent projet tout en y apportant les modifications souhaitées par le Parlement et en y insérant quelques dispositions nouvelles.

Il convient d'attirer tout spécialement l'attention sur le fait que le chapitre III ne vise pas à réglementer la profession de mandataire en matière de brevets d'invention. Il ne protège en effet aucun titre professionnel; il n'instaure pas non plus de déontologie ou de conseil disciplinaire, lesquels constituent les éléments essentiels de toute réglementation des professions libérales. Enfin, il ne comporte pas de règles relatives aux relations entre le mandataire et ses clients. Une réglementation de la profession devrait en effet être prise dans le cadre de la loi du 1er mars 1976 réglementant la protection du titre professionnel et l'exercice des professions intellectuelles prestataires de services. Il y a lieu de remarquer cependant qu'une telle réglementation ne peut être décidée par le Roi qu'à la demande expresse d'une fédération professionnelle et de l'avis favorable du Conseil supérieur des Classes moyennes; or, jusqu'à présent, les mandataires en matière de brevets d'invention ne sont pas parvenus à se grouper en fédération professionnelle.

Le chapitre III énonce les règles principales suivantes. Toute personne peut agir elle-même en matière de brevets d'invention devant l'Office. Il y a toutefois une exception pour les personnes qui n'ont ni domicile ni établissement effectif en Belgique; ces personnes doivent, en matière de brevets d'invention, se faire représenter devant l'Office par un mandataire agréé ou un avocat visé à l'article 63, § 3. Si une personne qui peut agir elle-même devant l'Office préfère se faire représenter, elle doit, à cette fin, recourir à l'entremise d'un mandataire agréé. Les personnes aussi bien physiques que morales qui ont leur domicile ou un établissement effectif en Belgique peuvent agir par l'entremise d'un de leurs employés qui doit disposer d'un pouvoir à cet effet. Les personnes qui n'ont ni domicile ni établissement effectif en Belgique ne peuvent pas bénéficier de cette faculté.

L'article 58 s'inspire de l'article 133 de la Convention de Munich sur le brevet européen.

Le paragraphe 1er énonce le principe que, sous réserve des dispositions du § 2, nul n'est tenu, en matière de brevets d'invention, de se faire représenter devant l'Office par un mandataire agréé ou par un avocat visé à l'article 63, § 3. Toute personne peut agir elle-même, pour son propre compte, si elle le désire; il est important que ce principe soit affirmé, dès le début, pour insister sur l'absence d'obligation à se faire représenter tout comme devant l'Office européen. Toute personne peut se faire représenter, mais alors la règle de l'article 59, § 1er s'appliquera : tel est le lien entre les deux premiers paragraphes des articles 58 et 59. Pour une personne morale, cela signifie qu'elle peut agir devant l'Office par l'entremise d'une personne intervenant en tant qu'organe de cette personne morale et dans les limites de ses pouvoirs statutaires; il ne s'agit pas d'une représentation au sens de l'article 58.

Paragraaf 2 maakt een uitzondering op de hoofdregel van § 1 voor de personen die woonplaats noch werkelijke vestiging hebben in België. Deze personen kunnen zelf, voor zover ze als aanvrager optreden, een octrooiaanvraag indienen (deze afwijking op de regel van § 2 is alleen toegestaan om de aanvrager in de mogelijkheid te stellen vaste datum te laten nemen voor zijn octrooiaanvraag). Voor alle andere handelingen die na de indiening zelf geschieden moeten ze zich echter laten vertegenwoordigen door een erkend gemachtigde of een advocaat bedoeld in artikel 63, § 3, en door zijn bemiddeling optreden. Deze bepaling vindt haar verantwoording in het feit dat een beroepsgemachtigde die in het buitenland werkzaam is, en waarop een persoon die woonplaats noch werkelijke vestiging in België heeft wel eens een beroep zou kunnen doen, meestal onvolledig op de hoogte is van de vele en ingewikkelde bepalingen die door het Belgische octrooierecht opgelegd worden, en waarvan de miskennis voor de opdrachtgever schadelijke gevolgen zelfs het verlies van het recht op het octrooi kan meebrengen.

Aan te stippen valt dat het woord « woonplaats » in artikel 58 — alsmede in artikelen 63, 67 en 69 — moet verstaan worden als « werkelijke woonplaats », en een gekozen woonplaats niet in aanmerking kan worden genomen.

Paragraaf 3 bevat bijzondere regels voor de natuurlijke en rechtspersonen die hun woonplaats of werkelijke vestiging in België hebben. Deze zijn niet verplicht een beroep te doen op een erkend gemachtigde wanneer ze niet wensen zelf vóór de Dienst op te treden; in dat geval kunnen ze zich door één hunner werknemers laten vertegenwoordigen. De bepalingen van artikel 60, § 1, zijn echter voorbehouden.

Paragraaf 4 herneemt artikel 133.4 van het Verdrag van München. Deze regeling werd niet in de wet opgenomen omdat het raadzamer is de wijziging van de regeling van de gemeenschappelijke vertegenwoordiging niet te moeilijk te maken.

Artikel 59, § 1, legt het beginsel vast volgens hetwelk, wanneer een natuurlijke of rechtspersoon zich inzake uitvindingsoctrooiën vóór de Dienst laat vertegenwoordigen, deze vertegenwoordiging alleen maar door een erkend gemachtigde of door een advocaat bedoeld in artikel 63, § 3, kan waargenomen worden. De woorden « inzake uitvindingsoctrooiën » slaan niet alleen op alle handelingen (met inbegrip van de betaling der taksen) die verband houden met de verkrijging en de instandhouding van een octrooi, doch ook op elke kennisgeving aan de Dienst betreffende de octrooiaanvraag of het verleende octrooi alsmede op de octrooihouder of op de persoon die recht heeft of meent te hebben op de aanvraag of op het octrooi (kennisgevingen inzake afstand, licentie, verandering van naam, handelsnaam of -benaming, van adres, enz.).

De vóór de Dienst gestelde handelingen beperken zich niet alleen tot nationale octrooiaanvragen of octrooiën. De wet van 8 juli 1977 (*Belgisch Staatsblad* van 30 september 1977), die o.a. het Verdrag tot samenwerking inzake octrooiën (P. C. T.), het Europees Octrooi-verdrag van München en het Gemeenschapsoctrooi-verdrag van Luxemburg heeft goedgekeurd, heeft immers de taak van de Belgische Dienst van de industriële eigendom inzake toepassing van deze verdragen omlijnd en een aantal regels naar voor gebracht die de personen welk een beroep doen op deze verdragen om hun uitvindingen o.a. in België te beschermen moeten in acht nemen.

De tweede paragraaf van artikel 59 van het ontwerp maakt de bepalingen van hoofdstuk III, betreffende de vertegenwoordiging vóór de Dienst, toepasselijk op de indiening van octrooiaanvragen ingediend bij de Belgische Dienst overeenkomstig deze verdragen alsook op alle andere hande-

Le paragraphe 2 prévoit une exception à la règle générale du § 1er pour les personnes qui ne possèdent ni domicile ni établissement effectif en Belgique. Ces personnes peuvent déposer elles-mêmes — pour autant qu'elles agissent en qualité de demandeur — une demande de brevet (cette dérogation à la règle du § 2 n'étant autorisée qu'à la seule fin de permettre au demandeur de prendre date pour sa demande de brevet), mais pour tous les autres actes postérieurs au dépôt proprement dit, elles doivent se faire représenter par un mandataire agréé ou un avocat visé à l'article 63, § 3, et agir par son entremise. Cette disposition trouve sa justification dans le fait qu'un mandataire professionnel exerçant ses activités à l'étranger, et auquel pourrait être tentée d'avoir recours une personne ne possédant ni domicile ni établissement effectif en Belgique, ne connaît généralement que d'une manière imparfaite les règles, nombreuses et complexes, imposées par le droit belge sur les brevets d'invention, règles dont la méconnaissance entraîne pour le mandant des conséquences dommageables pouvant aller jusqu'à la perte du droit au brevet.

Il convient de noter que le mot « domicile » qui figure à l'article 58 — ainsi qu'aux articles 63, 67 et 69 — doit être entendu dans le sens de « domicile réel », un domicile élu ne pouvant être pris en considération.

Le paragraphe 3 prévoit une règle particulière pour les personnes — tant physiques que morales — qui ont leur domicile ou un établissement effectif en Belgique. Elles ne sont pas tenues de faire appel à un mandataire agréé lorsqu'elles ne désirent pas agir elles-mêmes devant l'Office; en ce cas, elles peuvent agir par l'entremise d'un de leurs employés. Les dispositions de l'article 60, § 1er, sont toutefois réservées.

Le paragraphe 4 est la reproduction de l'article 133.4 de la Convention de Munich. La raison pour laquelle on n'a pas fixé ce règlement particulier dans la loi est qu'il convient de faciliter les modifications de l'organisation de la représentation commune.

L'article 59, § 1er, pose le principe selon lequel lorsqu'une personne — physique ou morale — se fait représenter en matière de brevets d'invention devant l'Office, cette représentation ne peut être assurée que par un mandataire agréé ou par un avocat visé à l'article 63, § 3. Les mots « en matière de brevets d'invention » visent non seulement tous les actes (y compris le paiement des taxes) relatifs à l'obtention et au maintien en vigueur d'un brevet, mais également toute notification adressée à l'Office concernant la demande de brevet ou le brevet délivré ainsi que son titulaire ou la personne qui a ou prétend avoir un droit sur la demande ou le brevet (notifications en matière de cession, de licence, de changement de nom, de raison ou de dénomination sociale, d'adresse, etc.).

Les actes accomplis devant l'Office ne se rapportent pas uniquement à des demandes ou à des brevets nationaux. La loi du 8 juillet 1977 (*Moniteur belge* du 30 septembre 1977), qui a approuvé notamment le Traité de coopération en matière de brevets (P. C. T.), la Convention de Munich sur le brevet européen et la Convention de Luxembourg sur le brevet communautaire, a en effet précisé le rôle du service belge de la propriété industrielle dans le cadre de l'application de ces traités et énoncé certaines règles qui s'imposent aux personnes qui ont recours à ces conventions pour protéger leurs inventions en Belgique notamment.

Le paragraphe 2 de l'article 59 du projet déclare applicables aux dépôts de demandes de brevet effectués conformément à ces traités ainsi qu'à tous les autres actes (tels que le paiement des taxes, la fourniture à l'Office de la traduction dont question à l'article 5 de la loi de 1977, etc.)

lingen (zoals de betaling van de taksen, het overleggen aan de Dienst van de vertaling bedoeld in artikel 5 van de wet van 1977, enz.) die verband houden met deze aanvragen of met de octrooien die op deze aanvragen zijn verleend. Deze paragraaf doet echter geen afbreuk aan de bepalingen van de wet van 8 juli 1977. Zo slaat het woord « Dienst », slechts op de Dienst voor de Industriële Eigendom bij het Ministerie van Economische Zaken.

Om een betere lezing der artikel 58 en 59 toe te laten, stelt de Raad van State voor de tekst te beginnen met § 2 van artikel 59, gevolgd door § 3 en § 2 van artikel 58. De Regering wil echter de tekststructuur conform houden met deze van het Verdrag van München, om niet af te wijken van de problematiek van artikelen 133 en 134 van dit Verdrag.

Artikel 60, § 1, bepaalt dat een erkend gemachtigde of een advocaat bedoeld in artikel 63, § 3, vóór de Dienst niet mag optreden door bemiddeling van een zijner werknemers, tenzij deze werknemer zelf een erkend gemachtigde is. Doordat de erkenning van persoonlijke aard is en dus niet overdraagbaar is moeten alle bij de Dienst in te dienen documenten bijgevolg, wanneer zulke formaliteit vereist is, door de erkende gemachtigde zelf of de ermee gelijkgestelde advocaat, getekend of, in sommige gevallen, geparafeerd worden. De thans bij een aantal gemachtigden geldende praktijk om deze taken aan werknemers of medewerkers toe te vertrouwen zal dus niet meer toegelaten worden, zelfs indien zij in het bezit zijn van een door hun werkgever verleende volmacht. De Regering heeft nochtans geoordeeld ten gunste van de werknemers van de in het register ingeschreven gemachtigden of van de hiermee gelijkgestelde advocaten een afwijking te moeten toestaan voor wat betreft de ondertekening van het proces-verbaal van indiening van een octrooiaanvraag wanneer de indiening in eigen persoon gedaan wordt. Inderdaad, zonder deze uitzondering, en gelet op het groot aantal octrooiaanvragen dat door bemiddeling van een gemachtigde wordt ingediend, zou deze laatste genoodzaakt zijn bijna dagelijks naar het bureau van indiening te gaan om deze formaliteit te vervullen. Dergelijke vereiste is zeker overdreven.

Paragraaf 2 stelt dat, in de zin van hoofdstuk III, de betaling van de rechten door tussenkomst van een publieke of private financiële instelling — wanneer een dergelijke manier van betaling is toegestaan — aanzien wordt als rechtstreeks uitgevoerd door de persoon die aan deze instelling de opdracht tot betalen heeft gegeven. Deze regeling is verre van overbodig, vermits het wenselijk is dat de kwijting der jaartaksen gebeurt door erkende gemachtigden die aansprakelijk zijn en goed op de hoogte van de wettelijke en administratieve vereisten terzake. Volgens de rechtspraak is het financiële orgaan door wiens tussenkomst een betaling gebeurt de gemachtigde van degene die ertoe de opdracht geeft (zie arbeidsrechtbank van Verviers, 27 januari 1975, Pas. 76.3, blz. 6). Indien de bepaling van § 2 niet bestond zou het onmogelijk zijn de betalingen uit te voeren door bemiddeling van financiële diensten, vermits deze niet de hoedanigheid hebben van erkende gemachtigden.

Artikel 61 stelt dat elke handeling vóór de Dienst die strijd is met artikelen 58, 59 en 60 van rechtswege nietig is en geen enkel wettelijk gevolg kan hebben. Kunnen dus bij de Dienst niet geldig gedaan worden de indieningen van octrooiaanvragen, betalingen en andere handelingen of betekeningen bedoeld in deze artikelen wanneer zij gedaan worden door een andere persoon dan deze die daarvoor uitdrukkelijk is gemachtigd. Het werd evenwel billijk geacht van de bepaling van artikel 75, lid 3, af te wijken : de door de personen in strijd met artikelen 58 tot 60 betaalde taksen worden hen terugbetaald, verminderd met één tiende evenwel om de kosten die hieruit voor de Dienst voortvloeien te dekken.

se rapportant à ces demandes ou aux brevets délivrés sur ces demandes effectués auprès du service belge, les dispositions du chapitre III du projet relatif à la représentation devant l'Office. Ce paragraphe ne porte toutefois pas atteinte aux dispositions de la loi du 8 juillet 1977. Ainsi, à l'égard de ces dépôts et de ces actes, le mot « Office » ne désigne que l'Office de la propriété industrielle auprès des Affaires économiques.

Pour une meilleure lecture des articles 58 et 59, le Conseil d'Etat propose de commencer le texte par le paragraphe 2 de l'article 59, suivi des paragraphes 3 et 2 de l'article 58. Le Gouvernement désire maintenir la structure du texte en conformité avec celle de la Convention de Munich, pour ne pas déroger à la problématique des articles 133 et 134 de cette Convention.

L'article 60, § 1er, dispose qu'un mandataire agréé ou un avocat visé à l'article 63, § 3, ne peut pas agir devant l'Office par l'entremise d'un de ses employés, à moins que cet employé ne soit lui-même un mandataire agréé. L'agrément ayant un caractère personnel et n'étant dès lors pas transmissible, tous les documents à introduire auprès de l'Office devront par conséquent, lorsqu'une telle formalité est exigée, être signés ou, dans certains cas, paraphés par le mandataire agréé lui-même ou par l'avocat assimilé à celui-ci. La pratique actuellement suivie par certains mandataires de confier ces tâches à des employés ou collaborateurs ne pourra donc plus être admise, même si ces derniers sont en possession d'une procuration émanant de leur employeur. Le Gouvernement a cependant estimé devoir admettre en faveur des employés des mandataires inscrits au registre ou des avocats y assimilés, une dérogation en ce qui concerne la signature du procès-verbal de dépôt d'une demande de brevet, lorsque le dépôt est fait en personne. En effet, sans cette exception, et compte tenu du grand nombre de demandes de brevet déposées par l'intermédiaire d'un mandataire, ce dernier serait astreint quasi journellement à se rendre au bureau des dépôts pour procéder à cette formalité. Une telle exigence est assurément excessive.

Le paragraphe 2 précise qu'au sens du chapitre III, le paiement de taxes par l'intermédiaire d'un organisme financier public ou privé — lorsqu'un tel mode de paiement est admis — est considéré comme effectué directement par la personne qui a donné l'ordre de paiement à cet organisme. Cette disposition est loin d'être superflue, vu qu'il est désiré que le paiement des annuités soit effectué par des mandataires agréés responsables et bien au courant des exigences légales et administratives en la matière. Or, d'après la jurisprudence, l'organisme financier par l'intermédiaire duquel un paiement est effectué est le mandataire de celui qui en donne l'ordre (voir tribunal du travail de Verviers, 27 janvier 1975, Pas. 76.3, p. 6). Si la disposition du paragraphe 2 n'existait pas, il serait impossible d'effectuer les paiements par l'intermédiaire des organismes financiers, puisque ceux-ci n'ont pas la qualité de mandataire agréé.

L'article 61 porte que tout acte accompli auprès de l'Office en contravention des articles 58, 59 et 60 est nul de plein droit et ne peut avoir aucun effet juridique. Ne pourront donc être valablement effectués auprès de l'Office les dépôts de demandes de brevets, les paiements et autres actes ou notifications visés par ces articles accomplis par une personne autre que celle expressément autorisée à ces fins. Il a toutefois été jugé équitable de déroger à la disposition de l'article 75, alinéa 3 : les taxes payées par les personnes agissant en contravention des articles 58 à 60 leur seront remboursées, sous déduction d'un dixième pour couvrir les frais occasionnés à l'Office.

Artikel 62 stelt een register in waarin de erkende gemachtigden ingeschreven worden ten einde de vertegenwoordiging van natuurlijke of rechtspersonen vóór de Dienst, inzake de materies bedoeld in artikel 59, te verzekeren. Het bepaalt tevens dat de vermeldingen die in het register moeten worden opgenomen alsmede de voorwaarden waarin het wordt gehouden door de Koning vastgelegd worden.

De inschrijving in het register is alleen toegestaan voor natuurlijke personen die voldoen aan alle voorwaarden van artikel 63, § 1. Om ingeschreven te worden moet de gemachtigde onder andere met succes een proef afleggen niet alleen over het octrooirecht maar ook over de grondbeginselen van de andere rechten inzake industriële eigendom. Deze voorwaarde vindt haar oorsprong in de nauwe banden die er bestaan tussen de verschillende takken van de industriële eigendom, waarvan een gemachtigde op de hoogte moet zijn wil hij zijn taak behoorlijk vervullen. De Koning bepaalt de voorwaarden (o.a. de leerstof) waarin deze proef afgelegd wordt (artikel 65). Deze proef kan vóór, tijdens of na het beëindigen van de activiteit bedoeld in § 1, 6°, afgelegd worden, maar in ieder geval ten laatste twee jaar na het beëindigen van deze activiteit.

De vraag werd gesteld of het niet overdreven is aan de kandidaat voor de erkenning als gemachtigde een bijkomend examen op te leggen over de kennis van de reglementering van de intellectuele rechten terwijl hij reeds houder moet zijn van een diploma en een zekere praktijk moet hebben inzake uitvindingsoctrooien. Hierop dient negatief geantwoord te worden. Inderdaad zulk examen is noodzakelijk daar het recht van industriële eigendom zeer dikwijls slechts als keuzevak in de programma's der universiteiten of instellingen van hoger onderwijs van het lange type werd opgenomen; het bezit van een diploma is dus geen waarborg dat de kandidaat vóór erkenning als gemachtigde onderrichtet heeft gevolgd over deze materie die ten andere zeer ingewikkeld is. Anderzijds kan het argument dat het opdoen van ervaring het examen overbodig zou maken evenmin aanvaard worden. De aard en de omvang van de werkzaamheid bedoeld in 6° van § 1 zullen immers aanzienlijk verschillen naargelang de kandidaat deze leerperiode zal doorgemaakt hebben bij deze of gene « meester ». Bovendien dient er op gewezen dat zoals vroeger gezegd werd het examen kan afgelegd worden vóór de beëindiging van deze periode. Tenslotte weze opgemerkt dat bijna alle buitenlandse wetgevingen betreffende de erkenning van gemachtigden als voorwaarde voor de uitoefening van het beroep het slagen in een examen opleggen.

Het weze aangestipt dat de diploma's van het hoger onderwijs van het lange type in aanmerking genomen worden, hetgeen de houders van een diploma van industrieel ingenieur o.a. de mogelijkheid zal bieden om hun inschrijving in het register te verzekeren.

Artikel 63, § 2, in toepassing van het principe van voorrang van het verdrag op de nationale wet, bepaalt dat een afwijking toegestaan wordt op de vereisten inzake nationaliteit en woonplaats bedoeld in § 1 wanneer dergelijke afwijking aan België opgelegd wordt door een internationaal verdrag. Een dergelijke afwijking kan eveneens door de Koning toegestaan worden wanneer ze door het bestaan van wederkerigheid aan te bevelen is. Luidens artikel 63, § 3, worden van inschrijving vrijgesteld de advocaten die op het tableau van de Orde zijn ingeschreven in navolging van hetgeen het Verdrag betreffende de verlening van Europese octrooien voorziet. Voor zover ze hun beroep in België mogen uitoefenen krachtens de Belgische wet of een internationaal verdrag, genieten buitenlandse advocaten eveneens deze vrijstelling. Door deze uitzonderingen op de algemene regel (afwijkingen « per categorie » en niet afzonderlijke)

L'article 62 porte création d'un registre où seront inscrits les mandataires agréés pour assurer, dans les matières visées à l'article 59, la représentation de personnes physiques ou morales devant l'Office. Il prévoit en outre que les mentions qui devront figurer au registre ainsi que les modalités de la tenue de celui-ci seront déterminées par le Roi.

L'inscription au registre n'est permise qu'aux seules personnes physiques qui auront satisfait à toutes les conditions de l'article 63, § 1er. Pour être inscrit, le mandataire devra notamment avoir subi avec succès une épreuve portant non seulement sur la matière des brevets d'invention, mais également sur les principes fondamentaux des autres droits de propriété industrielle. Cette exigence se justifie par les rapports étroits existant entre les différentes branches de la propriété intellectuelle, rapports qu'un mandataire ne pourrait ignorer sans risquer de remplir de manière incomplète sa mission. Le Roi fixera les modalités (le programme entre autres) de cette épreuve (article 65). Cette épreuve pourra être subie avant, pendant ou après l'accomplissement de l'activité visée au § 1er, 6°, mais en tout cas au plus tard deux ans après la cessation de cette activité.

La question a été posée de savoir s'il n'est pas exagéré d'imposer au candidat mandataire agréé une épreuve sur la connaissance des dispositions régissant les droits intellectuels, alors qu'il doit déjà être titulaire d'un diplôme et posséder une certaine pratique en matière de brevets d'invention. La réponse à cette question doit être négative. En effet, une telle épreuve est rendue nécessaire par le fait que le droit de la propriété industrielle ne figure très souvent que comme cours à option dans les programmes des universités ou écoles d'enseignement supérieur de type long : la possession d'un diplôme ne garantit donc pas que le candidat mandataire agréé a suivi un enseignement sur cette matière, par ailleurs très complexe. D'autre part, l'argument selon lequel l'acquisition de la pratique rendrait l'examen superflu ne peut davantage être retenu. La valeur et l'étendue de l'activité visée au 6° du § 1er varieront en effet sensiblement selon que le candidat aura accompli cette période d'initiation chez tel ou tel « patron ». Il convient en outre de noter que, ainsi qu'il a été dit ci-avant, l'épreuve pourra être subie avant l'accomplissement de cette période. Il est à remarquer enfin que presque toutes les législations étrangères sur les mandataires agréés posent comme condition à l'exercice de la profession la réussite d'un examen.

Il y a lieu de souligner le fait que les diplômes d'enseignement supérieur de type long sont admis, ce qui permettra notamment aux titulaires d'un diplôme d'ingénieur industriel de pouvoir demander leur inscription au registre.

L'article 63, § 2, faisant application du principe de la primauté du traité sur la loi interne, dispose qu'il est accordé une dérogation aux conditions de nationalité et de domicile visées au § 1er lorsque pareille dérogation est imposée à la Belgique par un traité international. Une telle dérogation pourra également être accordée par le Roi lorsqu'elle se recommande par l'existence d'une réciprocité. Conformément à l'article 63, § 3, sont dispensés de l'inscription, à l'instar de ce que dispose la Convention instituant un système européen de délivrance de brevets, les avocats inscrits au tableau de l'Ordre. Pour autant qu'ils soient admis à exercer leur profession en Belgique en vertu de la loi belge ou d'une convention internationale, les avocats de nationalité étrangère bénéficieront également de la même dispense. Ces exceptions à la règle générale (dérogation « par catégorie » et non individuelles) permettront de tenir compte

wordt in 't bijzonder rekening gehouden met de bepalingen van het Verdrag van Rome die elke discriminatie tussen Belgen en onderhorigen van andere Lidstaten van de Europese Economische Gemeenschap verbieden.

Paragraaf 3 behandelt de tussenkomst van een advocaat, in dezelfde hoedanigheid als een erkend gemachtigde, in de procedures voor de Dienst. De aldus optredende advocaat kan niet gelijkgesteld worden met een erkend gemachtigde vermits hij enerzijds niet moet ingeschreven zijn in het register van gemachtigden (wat meebrengt dat mogelijke tekortkomingen niet kunnen gesanctioneerd worden door schraping uit het register der gemachtigden) en het anderzijds niet in de bedoeling van de Regering ligt wat dan ook te wijzigen aan de professionele inrichting der advocaten, wel integendeel, door aldus te reglementeren richt de Regering zich naar de regeling van de niet-gelijkstelling zoals bepaald in artikel 134.7 van het Verdrag van München.

Artikel 64 stelt bij het Ministerie van Economische Zaken een Commissie voor de erkenning van gemachtigden in. Deze Commissie zal tot taak hebben de in artikel 63, § 1, 7°, bedoelde proef af te nemen van de personen die wensen ingeschreven te worden en advies uit te brengen aan de Minister in een aantal gevallen (nagaan of de kandidaat voldoet aan inschrijvingsvoorwaarden, advies uitbrengen over doorhalingen en nieuwe inschrijvingsaanvragen).

Artikel 65 bepaalt dat de Commissie twee afdelingen bevat, de ene behandelt de zaken in de Nederlandse taal, de andere de zaken in de Franse taal. De samenstelling van de Commissie alsmede de wijze van werking zullen door de Koning bepaald worden. De in het register ingeschreven personen zullen in de Commissie billijk vertegenwoordigd zijn.

Er wordt uitdrukkelijk bepaald dat een lid van de Franse afdeling in het Duitssprekend taalgebied woonachtig moet zijn en het Duits voldoende machtig zijn.

De procedure van inschrijving in het register wordt vastgesteld in artikel 66. Aangestipt moet worden dat elke beslissing van de Minister moet gemotiveerd zijn wanneer zij afwijkt van het advies uitgebracht door de Erkenningcommissie of wanneer een inschrijving geweigerd wordt.

De vrijwaring van de « verworven rechten » wordt behandeld in artikel 67. Op dit ogenblik kunnen de octrooigemachtigden in twee groepen verdeeld worden: de octrooiraadgevers die hun beroep zelfstandig uitoefenen en de personen die in dienst staan van een onderneming en er belast zijn met het indienen, het in stand houden en het beheer van de titels van industriële eigendom die toebehooren aan de onderneming die hen tewerkstelt of aan maatschappijen die nauwe economische of financiële banden met haar hebben.

Volgens paragraaf 1 kunnen de octrooiraadgevers en de verantwoordelijken voor de octrooidiensten van de ondernemingen op hun verzoek, ingediend ten laatste drie maanden na de inwerkingtreding van artikel 67, in het register ingeschreven worden indien zij het bewijs leveren dat zij alle voorwaarden opgesomd in die paragraaf vervullen. Aan te stippen valt dat die paragraaf het ook de medewerkers van bovengenoemde personen mogelijk maakt hun inschrijving te vragen, op uitdrukkelijke voorwaarde echter dat zij op onbetwistbare manier hun bevoegdheid in octrooizaken bewijzen (de uitdrukking « bevoegde medewerker » die in het wetsontwerp voorkomt moet dan ook beperkend geïnterpreteerd worden). Er zijn heden ten dage immers een aantal personen die, zonder belast te zijn met de leiding van een bureau of een octrooidienst waarbij zij

notamment des dispositions du Traité de Rome qui prohibent toute discrimination entre Belges et ressortissants des autres Etats membres de la Communauté européenne.

Le paragraphe 3 traite de l'intervention d'un avocat, au même titre qu'un mandataire agréé, dans les procédures auprès de l'Office. L'avocat en agissant de la sorte, ne peut être assimilé à un mandataire agréé vu que d'une part, il est dispensé de l'inscription au registre des mandataires (ce qui prouve que la radiation du registre des mandataires ne peut sanctionner d'éventuels manquements) et que, d'autre part, il n'entre pas dans l'intention du Gouvernement de changer quoi que ce soit à l'organisation professionnelle des avocats; bien plus, en rédigeant de la sorte, le Gouvernement se conforme au système de la non-assimilation tel que réglementé par l'article 134.7 de la Convention de Munich.

L'article 64 porte création auprès du Ministère des Affaires économiques d'une commission d'agrément des mandataires. Cette commission aura pour tâches de faire subir aux demandeurs en inscription l'épreuve visée à l'article 63, § 1er, 7°, et de donner un avis au Ministre dans un certain nombre de cas (examiner si le candidat remplit les conditions d'inscription, émettre une opinion sur les radiations et les demandes de nouvelle inscription).

L'article 65 dispose que la Commission comprend deux sections, l'une statuant en langue française, l'autre, en langue néerlandaise. La composition de la Commission ainsi que les modalités de son fonctionnement seront fixées par le Roi. Les personnes inscrites au registre y seront représentées dans une proposition équitable.

Il est expressément prévu qu'un membre de la section française devra être domicilié dans la région de la langue allemande et posséder une connaissance suffisante de l'allemand.

La procédure d'inscription au registre est fixée à l'article 66. Il convient de souligner que la décision du Ministre devra être motivée lorsqu'elle dérogera à l'avis de la Commission d'agrément ou aura pour objet de refuser une inscription.

La sauvegarde des « droits acquis » fait l'objet de l'article 67. Actuellement, les mandataires en matière de brevets d'invention peuvent se répartir en deux groupes: les conseils en brevets exerçant leur profession à titre indépendant et les personnes qui, étant au service d'une entreprise, y sont chargées plus spécialement du dépôt, du maintien en vigueur et de la gestion des titres de propriété industrielle appartenant à l'entreprise qui les emploie ou aux sociétés ayant des liens économiques ou financiers étroits avec elle.

Selon le paragraphe 1er, ces conseils en brevets et les responsables des services de brevets des entreprises pourront, sur leur demande introduire au plus tard trois mois après l'entrée en vigueur de l'article 67, être inscrits au registre s'ils apportent la preuve qu'ils remplissent toutes les conditions énumérées à ce paragraphe. Il est à remarquer que ce paragraphe autorise également les collaborateurs des personnes précitées à demander leur inscription, à la condition expresse toutefois qu'ils établissent d'une manière indubitable leur qualification en matière de brevets d'invention (l'expression « collaborateur qualifié » qui figure dans le projet de loi devant dès lors être comprise *stricto sensu*). Il existe en effet actuellement un certain nombre de personnes qui, bien que n'étant pas chargées de la direction du bureau ou du service de brevets auprès duquel elles prestent

hun diensten leveren, toch de nodige kennis bezitten om het beroep van gemachtigde naar behoren te vervullen. Het past dan ook deze bevoegde medewerkers de kans te bieden van de afwijkende bepalingen van artikel 67, § 1, gebruik te maken.

Het tweede lid van paragraaf 1 biedt de mogelijkheid, onder bepaalde voorwaarden die erin vermeld worden, de in het buitenland uitgeoefende werkzaamheid waarvan sprake in het eerste lid voor een termijn van ten hoogste twee jaar te doen gelden alsof zij in België werd uitgeoefend.

Een groot aantal octrooiraadgevers en verantwoordelijken voor de octrooidiensten van de ondernemingen alsmede hun bevoegde medewerkers hebben om hun inschrijving op de lijst van de bij het Europees Octrooibureau erkende gemachtigden verzocht en deze ook verkregen. Deze inschrijving, steunend op de bepalingen van artikel 163 van het Verdrag van München betreffende de Europese octrooien, vereist de voorafgaande tussenkomst van de centrale diensten voor de industriële eigendom van de Staten die bij dit Verdrag partij zijn. De Belgische administratie werd er aldus toe gebracht de aanvragen tot inschrijving te onderzoeken om na te gaan of ze aan de voorschriften van artikel 163 beantwoorden; de aanvragen die aan deze voorschriften voldeden werden naar het Europees Octrooibureau overgezonden, vergezeld, conform de vereiste van paragraaf 2 van artikel 163, van een door de Belgische Dienst voor nijverheidseigendom afgeleverd attest.

Daar de vereisten van artikel 163 overeenstemmen met deze van paragraaf 1 van artikel 67 van het wetsontwerp, zou het overdreven zijn de personen die, in het kader van de bepalingen van artikel 163, voor de Belgische administratie reeds het bewijs geleverd hebben dat ze aan de bepaalde voorschriften beantwoorden, nogmaals te verplichten ditzelfde bewijs te leveren. Paragraaf 2 bepaalt derhalve dat de personen die bewijzen dat zij, op het ogenblik van de inwerkingtreding van artikel 67, op de lijst van de erkende gemachtigden bij het Europees Octrooibureau ingeschreven zijn, op hun verzoek en na advies van de in paragraaf 3 bedoelde Commissie, in het Belgisch register van erkende gemachtigden kunnen ingeschreven worden, indien ze de twee volgende voorwaarden vervullen: a) op de Europese lijst ingeschreven geweest zijn tengevolge van een bij artikel 163, § 2, van het Verdrag van München bedoeld verzoekschrift en b) voor zover dit verzoekschrift vergezeld is geweest van een door de Belgische administratie afgeleverd attest.

Voor het onderzoek van de aanvragen tot inschrijving ingediend overeenkomstig de eerste twee paragrafen van artikel 67 (« verworven rechten »), en voor de duur van dit onderzoek, stelt paragraaf 3 een bijzondere Commissie in (met een afdeling die de zaken in het Nederlands behandelt en een andere die de zaken in het Frans behandelt). De samenstelling en de wijze van werking van deze Commissie worden door de Koning bepaald.

Paragraaf 4 stelt o.a. dat de aanvragen tot inschrijving die overeenkomstig paragraaf 1 of paragraaf 2 ingediend worden, alsmede de bescheiden die erop betrekking hebben, uiterlijk drie maanden na de datum van inwerkingtreding van artikel 67 naar de Minister moeten gestuurd worden.

De mogelijkheid voor elk in het register ingeschreven persoon om, op verzoek aan de Minister, te bekomen dat zijn naam uit het register weggelaten wordt, is voorzien in artikel 68.

Artikel 69 behandelt de gevallen waarin de naam van een in het register ingeschreven persoon moet doorgehaald worden. In verband met punt 6) van dit artikel dient te

leurs services, n'en possèdent pas moins les connaissances requises pour exercer valablement la profession de mandataires. Il convient dès lors de permettre également à ces collaborateurs qualifiés de bénéficier des dispositions dérogatoires de l'article 67, § 1er.

Le deuxième alinéa du paragraphe 1er permet, à certaines conditions qu'il énumère, de faire valoir, à concurrence de deux années au maximum, l'activité, dont question à l'alinéa 1er, exercée à l'étranger comme si celle-ci avait été exercée en Belgique.

Un grand nombre de conseils en brevets et de responsables des services de brevets des entreprises, ainsi que leurs collaborateurs qualifiés, ont demandé et obtenu leur inscription sur la liste des mandataires agréés près l'Office européen des brevets. Cette inscription, basée sur les dispositions de l'article 163 de la Convention de Munich sur le brevet européen, exige l'intervention préalable des services centraux de la propriété industrielle des Etats parties à cette Convention. L'administration belge a ainsi été amenée à examiner les demandes d'inscription afin de contrôler leur conformité avec les exigences de l'article 163; les demandes répondant à ces exigences ont été transmises à l'Office européen accompagnées, ainsi que les prescrit le paragraphe 2 de l'article 163, d'une attestation fournie par le service belge de la propriété industrielle.

Etant donné que les exigences de l'article 163 sont équivalentes à celles prévues au paragraphe 1er de l'article 67 du projet de loi, il serait excessif d'imposer aux personnes qui ont déjà, dans le cadre des dispositions de l'article 163, apporté à l'administration belge la preuve qu'elles satisfont aux conditions requises, l'obligation de présenter à nouveau cette même preuve. Le paragraphe 2 dispose par conséquent que les personnes qui prouveront être inscrites sur la liste des mandataires agréés près l'Office européen des brevets à la date d'entrée en vigueur de l'article 67 pourront, à leur demande et après l'avis de la Commission prévue au paragraphe 3, être inscrites au registre belge des mandataires agréés si elles répondent aux deux conditions suivantes: a) avoir été inscrites sur la liste européenne à la suite d'une requête visée à l'article 163, § 2, de la Convention de Munich et b) que cette requête ait été accompagnée d'une attestation fournie par l'administration belge.

En vue de l'examen des demandes d'inscription introduites en application des deux premiers paragraphes de l'article 67 (« droits acquis »), et pour la durée de cet examen, le paragraphe 3 porte création d'une commission spéciale (comprenant une section statuant en langue française et une autre statuant en langue néerlandaise) dont le Roi déterminera la composition et le mode de fonctionnement.

Le paragraphe 4 prévoit notamment que les demandes d'inscription introduites en application tant du paragraphe 1er que du paragraphe 2, ainsi que les documents qui s'y rapportent, devront être envoyés au Ministre au plus tard trois mois après la date d'entrée en vigueur de l'article 67.

La possibilité pour toute personne inscrite au registre d'obtenir, sur demande adressée au Ministre, que son nom soit radié de ce registre est prévue à l'article 68.

L'article 69 énumère les cas dans lesquels le nom d'une personne inscrite au registre doit être radié. A propos du point 6) de cet article, il convient de noter que si une per-

worden aangestipt dat indien een persoon, die in het register ingeschreven is, een veroordeling heeft opgelopen uitgesproken door een buitenlands gerecht tot een gevangenisstraf van ten minste drie maanden, zelfs indien ze voorwaardelijk is, voor een van de inbreuken opgesomd in het koninklijk besluit n° 22 van 24 oktober 1934 waarvan sprake in artikel 63, § 1, 4°, van het wetsontwerp, de doorhaling slechts gebeuen zal nadat deze veroordeling uitwerking zal gekregen hebben overeenkomstig artikel 2 van dat koninklijk besluit. Wat betreft punt 7) valt op te merken dat er alleen sprake is van zware tekortkomingen in de uitoefening van de werkzaamheden van vertegenwoordiging inzake uitvindingsoctrooien vóór de Dienst. Daar, zoals reeds gezegd, hoofdstuk III niet tot doel heeft het beroep van gemachtigde op het gebied van octrooien te regelen, is de bestraffing van lichte overtredingen niet in dit ontwerp opgenomen en wordt dit aan een eventuele latere reglementering van het beroep, in het kader van de wet van 1 maart 1976, overgelaten.

Gelet op de ernst van de in punten 5) t/m 7) aangehaalde feiten bepaalt het laatste lid van artikel 69 dat de duur van de doorhaling bij toepassing van die punten minstens één jaar moet bedragen.

Vooraleer de Minister over een doorhaling beslist moet hij de Erkenningscommissie om advies vragen (art. 71).

Artikel 70, waaraan paragraaf 3 van regel 102 en (het nieuwe) paragraaf 4 van regel 106 van het uitvoeringsreglement van het Verdrag van München betreffende het Europees octrooi ten grondslag liggen, biedt aan een in toepassing van artikelen 68 of 69 geschrapte persoon de kans om, onder bepaalde voorwaarden, aan de Minister te vragen opnieuw in het register te worden opgenomen. De woorden « wanneer de reden van de doorhaling niet meer bestaan » slaan o.a. op de in artikel 68 en in punten 1) tot 3) van artikel 69 aangehaalde gevallen; men wil ook voorkomen dat een gemachtigde, die op het punt staat op grond van artikel 69 geschrapt te worden, zelf om zijn doorhaling verzoekt om, weinige tijd daarna, een verzoek tot nieuwe inschrijving te richten.

Vooraleer de Minister tot doorhaling of een nieuwe inschrijving in het register besluit dient hij, overeenkomstig artikel 71, het advies van de Erkenningscommissie in te winnen. Deze Commissie brengt de belanghebbende op de hoogte, minstens twintig dagen op voorhand, van de datum van de zitting waarin zijn geval zal onderzocht worden en nodigt hem uit hierop aanwezig te zijn, eventueel bijgestaan door een advocaat of erkend gemachtigde, of zich ter zitting te doen tegenwoordigen door een dezer personen. De beslissingen tot doorhaling en weigering van nieuwe inschrijvingen, alsmede deze waarbij de Minister afwijkt van het advies van de Commissie dienen met redenen omkleed te zijn.

Met inachtneming dat inzake uitvindingsoctrooien de handelingen dikwijls, op straf van verval, dienen verricht te worden binnen een bepaalde termijn, geeft artikel 72 de mogelijkheid aan elk erkend gemachtigde of aan een advocaat bedoeld in paragraaf 3 van artikel 63, handelingen bij de Dienst te verrichten die normaliter door een overleden confrater zouden moeten verricht zijn, en zonder hiervoor een bewijs te leveren van een volmacht van de aanvrager of van de octrooihouder. Deze zelfde mogelijkheid bestaat wanneer de erkende gemachtigde of de advocaat zich ingevolge het voordoan van een omstandigheid, als b.v. een zware plotse ziekte, een ontzegging, enz., in de absolute onmogelijkheid verkeert om zijn taak als gemachtigde bij de Dienst uit te oefenen. Deze mogelijkheid wordt voor een periode van zes maanden na het overlijden of het voordoan van de hierboven omschreven omstandigheid verleend. Een

sonne inscrite au registre a subi une condamnation prononcée par une juridiction étrangère à une peine privative de liberté de trois mois, même conditionnelle, pour l'une des infractions spécifiées à l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 dont il est question à l'article 63, § 1er, 4°, du projet de loi, sa radiation du registre ne sera effectuée qu'après que cette condamnation aura produit ses effets conformément à l'article 2 de l'arrêté royal précité. En ce qui concerne le point 7), il y a lieu de remarquer qu'il n'y est question que des fautes graves commises dans l'exercice des activités de représentation en matière de brevets d'invention devant l'Office. Le chapitre III ne visant pas — comme il a été dit ci-avant — à réglementer la profession de mandataire dans le domaine des brevets, la sanction des fautes légères n'est pas prévue par le présent projet et est laissée à une éventuelle réglementation future de la profession prise dans le cadre de la loi du 1er mars 1976.

Vu la gravité des faits aux points 5) à 7), le dernier alinéa de l'article 69 porte que la durée de la radiation prise en application desdits points ne peut être inférieure à une année.

Avant toute décision de radiation, le Ministre doit consulter la Commission d'agrément (art. 71).

L'article 70, qui s'inspire du paragraphe 3 de la règle 102 et du paragraphe 4(nouveau) de la règle 106 du règlement d'exécution de la Convention de Munich sur le brevet européen, permet, sous certaines conditions, à une personne radiée du registre en application des articles 68 ou 69 de demander au Ministre de pouvoir figurer de nouveau au registre. Les mots « lorsque les motifs qui ont conduit à sa radiation n'existent plus » ont trait notamment aux cas prévus à l'article 68 et aux points 1) à 3) de l'article 69; ils visent également à éviter qu'un mandataire, sur le point d'être radié sur la base de l'article 69, ne demande lui-même sa radiation suivie, peu de temps après, d'une requête de nouvelle inscription.

Avant de prendre une décision de radiation ou de nouvelle inscription au registre, le Ministre doit, aux termes de l'article 71, demander l'avis de la Commission d'agrément. Celle-ci avertit l'intéressé, au moins vingt jours d'avance, de la date de la séance au cours de laquelle son cas sera examiné et l'invite à se présenter, éventuellement assisté d'un avocat ou d'un mandataire agréé, ou à se faire représenter par l'une de ces personnes, à cette séance. Les décisions de radiation et de refus de nouvelle inscription ainsi que celles par lesquelles le Ministre déroge à l'avis de la Commission doivent être motivées.

Etant donné qu'en matière de brevets d'invention les actes doivent souvent, sous forme de forclusion, être accomplis dans un délai déterminé, l'article 72 ouvre la faculté, pour tout mandataire agréé ou avocat visé au paragraphe 3 de l'article 63, d'accomplir auprès de l'Office et sans avoir besoin de justifier d'un mandat du demandeur ou du titulaire du brevet les actes qui normalement auraient dû être exécutés par un confrère décédé. Cette faculté est également ouverte lorsque le mandataire agréé ou l'avocat se trouvent, par suite de la survenance d'une circonstance telle qu'une maladie grave et subite, une interdiction, etc., dans l'impossibilité absolue d'exécuter sa mission de mandataire auprès de l'Office. Cette possibilité est accordée pendant un délai de six mois à compter du décès ou de la survenance de la circonstance décrite ci-dessus. Le fait de déroger à la règle générale selon laquelle tout man-

afwijking op de algemene regel dat elk gemachtigde een volmacht dient voor te leggen bij de Dienst waaruit blijkt dat hij de bevoegdheid heeft zijn opdrachtgever te vertegenwoordigen, wettigt de vaststelling van de termijn van zes maanden die ten andere meer dan voldoende is opdat de aanvrager of de houder van het octrooi op de hoogte kan gebracht worden van het overlijden of de onmogelijkheid om op te treden van zijn gemachtigde en om hem in de mogelijkheid te stellen de nodige maatregelen te nemen die voortspruiten uit deze omstandigheden.

Het spreekt vanzelf dat de bepaling van artikel 72 niet tot gevolg heeft de aanvrager of de octrooihouder gedurende deze periode het recht te ontnemen een ander erkend gemachtigde of een advocaat hieraan gelijkgesteld aan te duiden.

Artikel 73 bepaalt de plaats waar het register berust en waar elke belanghebbende er inzage kan van nemen en legt de maatregelen vast die de bekendmaking van de lijst van erkende gemachtigden moet verzekeren.

Hoofdstuk IV bundelt een aantal bepalingen samen welke betrekking hebben o.a. op de taksen, op de bevoegdheid, op de opheffingsmaatregelen en op het stelsel, waaraan de octrooien aangevraagd vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet, onderworpen zullen zijn.

Artikel 74, § 1, laat het aan de Koning over het bedrag, de wijze en eventueel en voor zover de wet zich er niet over uitsprekt, de termijn te bepalen voor de betaling der taksen die door of krachtens deze wet zijn ingesteld (cf. § 2). Het woord « taksen » omvat eveneens de vergoedingen (prijs van afschriften van documenten in het bezit van de Dienst, verstrekken van inlichtingen, enz.). De prijs van het abonnement op de verzameling der uitvindingsoctrooien wordt door de Koning op grond van artikel 25, § 2, bepaald.

Paragraaf 2 machtigt de Koning om de inning van een supplementaire taks voor te schrijven telkens wanneer inzake uitvindingsoctrooien bijzondere prestaties door de Dienst werden geleverd. De wetgever bepaalt dat het bedrag van elke der bijzondere taksen nochtans de 5 000 F niet mag overschrijden.

Paragraaf 3, die van de Franse wetgeving overgenomen is, bevat een bepaling waardoor het voor in België woonachtige natuurlijke personen, wier inkomsten ontoereikend zijn om de belasting te rechtvaardigen als personenbelasting, mogelijk wordt het bedrag van bepaalde door de Dienst geïnde taksen te verminderen. De vermindering wordt door de Dienst evenwel niet toegekend wanneer de uitvinding kennelijk niet octrooieerbaar is.

Artikel 75 houdt in dat de betaling der taksen en vergoedingen voorzien bij deze wet of waarvan de ontvangst toegestaan is door deze wet geldig is verricht als deze volstaan werd met inachtneming van het bedrag dat op dag van betaling van kracht was.

Er wordt uitzondering gemaakt voor de jaartaks waarvan de betaling slechts geldig geacht wordt indien deze verricht werd inachtgenomen het bedrag van kracht op de vervalddag vastgesteld bij artikel 43, § 1, alinea 2. Deze bepaling komt overeen met regel 37, § 1, van het reglement ter uitvoering van het Verdrag van München.

De tweede zin van alinea 2 regelt het geval waarbij, zo zich ondertussen een wijziging in het bedrag der jaartaksen heeft voorgedaan, een betaling, die voor het van kracht zijn van het nieuwe bedrag verricht werd, onvoldoende is. De gekozen oplossing laat zich leiden door de oplossing waartoe men besloten heeft in het reglement ter uitvoering van hogergenoemd Verdrag (regel 37, § 2).

Alinea 3 herneemt het beginsel dat neergelegd is in artikel 25 van de wet van 24 oktober 1919 tot wijziging en aanvulling van artikel 3 van de wet van 24 mei 1854, en

dataire doit produire devant l'Office une procuration attestant qu'il a le pouvoir de représenter son mandat justifie la fixation de ce délai de six mois, par ailleurs amplement suffisant pour permettre au demandeur ou au titulaire du brevet d'être averti du décès ou de l'impossibilité d'agir de son mandataire et de prendre les mesures nécessaires découlant de ces situations.

Il va de soi que la disposition de l'article 72 n'a pas pour effet d'enlever, durant cette période, au demandeur ou au titulaire du brevet le droit de désigner un autre mandataire agréé ou avocat assimilé à un tel mandataire.

L'article 73 détermine le lieu où le registre est déposé et où tout intéressé peut le consulter et fixe les mesures de publicité à assurer à la liste des mandataires agréés.

Le chapitre IV rassemble un certain nombre de dispositions diverses relatives notamment aux taxes, à la compétence, aux mesures abrogatoires et au régime auquel seront soumis les brevets demandés avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi.

L'article 74, § 1er, confie au Roi la fixation du montant, du mode et, le cas échéant et pour autant que la loi ne se soit pas prononcée à ce sujet, du délai de paiement des taxes établies par la loi ou en vertu de celle-ci (cf. § 2). Le mot « taxes » comprend également les redevances (prix des copies de documents détenus par l'Office, de fourniture de renseignements, etc.). Le prix de l'abonnement au recueil des brevets d'invention est fixé par le Roi sur la base de l'article 25, § 2.

Le paragraphe 2 autorise le Roi à prescrire la perception d'une taxe supplémentaire toutes les fois qu'en matière de brevets des prestations spéciales sont fournies par l'Office. Le législateur fixe cependant une limite (5 000 F) au montant de chacune de ces taxes spéciales.

Le paragraphe 3, repris de la loi française, contient une disposition permettant, à l'égard des personnes physiques domiciliées en Belgique dont les revenus insuffisants pour justifier leur imposition au titre de l'impôt des personnes physiques, de réduire le montant de certaines taxes spécifiques perçues par l'Office. La réduction ne sera toutefois pas accordée par l'Office lorsqu'il sera manifeste que l'invention n'est pas brevetable.

L'article 75 porte que le paiement des taxes et redevances prévues par la loi proposée ou dont la perception est autorisée par elle est valablement fait s'il est effectué au taux en vigueur au jour du paiement.

Exception est faite pour la taxe annuelle dont le paiement n'est valablement effectué que s'il est fait au taux en vigueur au jour de l'échéance fixée à l'article 43, § 1er, alinea 2. Cette disposition est conforme à celle figurant à la règle 37, § 1er, du règlement d'exécution de la Convention de Munich.

La deuxième phrase de l'alinea 2 vise le cas où, une modification du taux des taxes annuelles étant survenue, un paiement effectué avant l'entrée en vigueur du nouveau taux s'avère insuffisant. La solution retenue s'inspire également de celle arrêtée par le règlement d'exécution de la Convention précitée (règle 37, § 2).

L'alinea 3 reprend, en l'étendant à toutes les taxes, le principe de l'article 25 de la loi du 24 octobre 1919 modifiant et complétant l'article 3 de la loi du 24 mai 1854, sauf

breidt het tot alle takken uit, behoudens strijdige bepaling in de wet (cf. art. 61) of in de uitvoeringsbesluiten.

Artikel 76 behandelt de rechterlijke en scheidsrechterlijke bevoegdheid inzake octrooien.

Paragraaf 1 betreft de volstreekte bevoegdheid. Thans is de bevoegde rechtbank ofwel de rechtbank van eerste aanleg indien het bedrag van de vordering 25 000 F overschrijdt (Gerechtigd Wetboek, art. 569, 7°) ofwel de vrederechter in de andere gevallen (art. 590). Het ontwerp stelt voor in het vervolg enkel de rechtbanken van eerste aanleg bevoegd te verklaren, daar deze rechtbanken meer vertrouwd zijn met de octrooi-problematiek dan de vrederechters; anderzijds biedt dit voorstel de mogelijkheid de moeilijkheden op te ruimen welke in de praktijk kunnen ontstaan wanneer men de waarde van een vordering welke geen geldsom inhoudt niet kan beoordelen (vordering inzake nietigheid, bv.). Paragraaf 1 doet uiteraard geen afbreuk aan de bevoegdheid van de Raad van State. Deze was in haar advies bekommerd over mogelijke verwarring inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de gewone en administratieve rechtscollèges. Gelieve de pertinente juridische analyse door te nemen die hierover werd gemaakt door de Raad van State.

De namaak van een uitvinding gaat vrij vaak gepaard met daden van oneerlijke mededinging. Hoewel deze daden zich onderscheiden van de eigenlijke namaak zijn ze heel vaak, zoniet altijd, zo innig met de namaak verbonden dat men er belang bij heeft ze samen te behandelen en te beslechten (cf. Gerechtigd Wetboek, art. 30). Het tweede lid van de eerste paragraaf van artikel 76 bepaalt derhalve, naar Frans voorbeeld o.a., dat iedere vordering inzake octrooi-inbreuken en een daarmee samenhangende daad van oneerlijke mededinging uitsluitend vóór de rechtbank van eerste aanleg gebracht wordt.

De volgende paragrafen zijn gewijd aan de territoriale bevoegdheid.

De octrooi-problematiek is zeer ingewikkeld; door de technische verwickelingen en de internationale weerslag ervan brengt ze talrijke moeilijkheden mee en vereist ze, zowel van de advocaten als van de rechters, een ruime specialisatie. Een zekere centralisatie van de rechtbanken wordt dan ook zeer nuttig geacht, wat anderzijds de uniformisering in de rechtspraak slechts ten goede kan komen. Deze noodzaak om zich te kunnen wenden tot ervaren rechters doet zich ook in de andere landen gevoelen. Aldus keurden de regeringen der lidstaten van de Europese Economische Gemeenschap tijdens de Conferentie van Luxemburg voor het gemeenschapsoctrooi een resolutie goed waarbij overeengekomen werd « ten spoedigste de maatregelen te treffen, die noodzakelijk zijn om voor hun grondgebied zoveel mogelijk te komen tot een zodanige centralisatie van de rechtspraak in eerste aanleg terzake van inbreuk op gemeenschapsoctrooien, dat behandeling door rechters met ervaring op dit gebied gewaarborgd is ».

Paragraaf 2 van artikel 76 bepaalt derhalve dat uitsluitend bevoegd is tot kennisneming van de vordering inzake inbreuk van een octrooi of inzake vaststelling van de in artikel 29 voorziene vergoeding, de rechtbank ter zetel van het hof van beroep binnen wier rechtsgebied de inbreuk of de toepassing (zo het gaat over een vordering tot vergoeding) plaats had of nog, naar keuze van de eiser, de rechtbank ter zetel van het hof van beroep binnen wier rechtsgebied de verweerder(s) zijn (hun) woonplaats of verblijfplaats heeft (hebben). Omdat men de keuze van de rechtbank, wat bijvoorbeeld het geval zou zijn bij verscheidene daden of verweerders die bij de zaak betrokken zijn, niet aan de inbreukmaker kon overlaten werd beslist dat het aan de octrooihouder toekomt de rechtbank te kiezen.

Paragraaf 3 past de bepaling van § 2 toe op de dagvaarding ten gronde inzake uitvindingsoctrooien.

disposition contraire de la loi (cf. art. 61) ou de ses arrêtés d'exécution.

L'article 76 traite de la compétence des tribunaux et de l'arbitrage en matière de brevets.

Le § 1er est relatif à la compétence d'attribution. Actuellement, le tribunal compétent est soit le tribunal de première instance si le montant de la demande est supérieur à 25 000 F (Code judiciaire, art. 569, 7°), soit le juge de paix dans les autres cas (art. 590). Le projet propose de rendre dorénavant les tribunaux de première instance seuls compétents, ceux-ci étant plus familiarisés avec les problèmes de brevets que ne le sont les juges de paix; d'autre part, cette proposition permet d'éviter les difficultés qui peuvent surgir dans la pratique lorsqu'on ne peut apprécier la valeur d'une action (en nullité, par exemple) qui ne porte pas sur une somme d'argent. La disposition du § 1er ne porte bien entendu pas préjudice à la compétence du Conseil d'Etat. Celui-ci s'est inquiété du risque de confusion sur le plan de la répartition des compétences entre les juridictions ordinaires et les juridictions administratives. On voudra bien se référer à l'analyse pertinente et judicieuse faite par le Conseil d'Etat.

La contrefaçon d'une invention brevetée est assez fréquemment accompagnée d'actes de concurrence déloyale. Ces actes, quoique distincts de la contrefaçon proprement dite, sont très souvent — pour ne pas dire toujours — liés avec la contrefaçon par un rapport si étroit qu'il y a intérêt à les instruire et juger en même temps (cf. Code judiciaire, art. 30). L'alinéa 2 du § 1er de l'article 76 dispose en conséquence — à l'instar de la solution retenue par le droit français, par exemple — que toute demande mettant en jeu une contrefaçon de brevet et une question de concurrence déloyale connexe est portée exclusivement devant le tribunal de première instance.

Les paragraphes suivants sont consacrés à la compétence territoriale.

La matière des brevets est d'un grande complexité; par ses implications techniques et ses répercussions internationales, elle présente de nombreuses difficultés et exige tant des avocats que des juges une grande spécialisation. Une certaine centralisation des juridictions s'avère dès lors des plus utiles, ce qui, d'autre part, ne pourra que favoriser l'unité de la jurisprudence. Cette nécessité d'avoir recours à des juges expérimentés se fait également ressentir dans les autres pays. C'est ainsi que, lors de la Conférence de Luxembourg sur le brevet communautaire, les gouvernements des Etats membres de la Communauté économique européenne ont adopté une résolution aux termes de laquelle ils ont décidé « de prendre, dès que possible, les mesures nécessaires pour parvenir sur leur territoire, dans toute la mesure du possible, à une centralisation des juridictions de première instance appelées à connaître d'actions en contrefaçon de brevets communautaires, de manière à garantir que des juges expérimentés dans ce domaine seront saisis de ces actions ».

Le § 2 de l'article 76 dispose en conséquence qu'est seul compétent pour connaître de la demande en matière de contrefaçon d'un brevet ou de fixation de l'indemnité visée à l'article 29 le tribunal établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle la contrefaçon ou l'exploitation (s'il s'agit d'une demande en indemnité) a eu lieu ou, au choix du demandeur, le tribunal établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle le défendeur ou un des défendeurs a son domicile ou sa résidence. Il a été décidé qu'il appartenait au titulaire de brevet de choisir le tribunal — parce que ce choix ne pouvait être laissé au contrefacteur, par exemple en cas de pluralité d'actes ou de défendeurs en cause.

Le § 3 applique la disposition du § 2 à la citation au fond en matière de brevets d'invention.

Paragraaf 4 verklaart enkel bevoegd tot kennisneming van de vorderingen welke in deze paragraaf worden opgesomd de rechtbank ter zetel van het hof van beroep binnen wier rechtsgebied de woonplaats of de verblijfplaats van de verweerder of van een der verweerders gelegen is.

Paragraaf 5 regelt het geval waarbij de verweerder woon- noch verblijfplaats heeft in België. In dat geval kan de vordering ingesteld worden vóór de rechtbank ter zetel van het hof van beroep binnen wier rechtsgebied de eiser zijn woon- of verblijfplaats heeft (cf. *Gerechtelijk Wetboek*, art. 638 in fine). Onder woonplaats moet zowel de werkelijke als de gekozen woonplaats verstaan worden (*Gerechtelijk Wetboek*, art. 635, 2°).

Paragraaf 6, alinea 1, verklaart van rechtswege nietig elke met de bepalingen van de vorige paragrafen strijdige overeenkomst. Deze bepaling heeft voornamelijk tot doel de centralisatie der rechtbanken en derhalve de specialisatie der rechters, die aan de basis ligt van de §§ 1 tot 5, te vrijwaren. Deze tekst neemt artikel 630, alinea 1, van het *Gerechtelijk Wetboek* over; hij onderscheidt zich echter van dit artikel doordat de nietigheid betrekking heeft op de overeenkomsten tot stand gekomen zowel vóór als na het ontstaan van het geschil, dit wegens de hierboven aangehaalde reden.

Paragraaf 6, alinea 2, laat uitdrukkelijk de weg open voor arbitrage in een bepaald aantal gevallen.

De wet van 1854 bevat geen bepalingen omtrent de mogelijkheid octrooigeschillen scheidsrechterlijk op te lossen. Deze kwestie heeft aanleiding gegeven tot meningsverschillen waarvan (tegenwoordig) de oorzaak te zoeken is bij artikel 1676 van het *Gerechtelijk Wetboek* dat zegt dat elk geschil dat reeds is ontstaan of nog kan ontstaan uit een bepaalde rechtsbetrekking, waarover een dading mag worden aangegaan, bij overeenkomst aan arbitrage kan worden onderworpen. Het *Burgerlijk Wetboek* verduidelijkt dat men bekwaam moet zijn om over de voorwerpen welke in de dading zijn begrepen te beschikken, wil men een dading aangaan (art. 2045).

Het beroep op scheidsgerichten inzake octrooien biedt nochtans een zeker praktisch belang. « Door de dikwijls vertrouwelijke aard van de geschillen inzake industriële eigendom lijkt de scheidsrechterlijke procedure bijzonder aangewezen in deze materie. Dient de voorkeur inderdaad niet te gaan naar de geheime behandeling binnen een scheidsrechterlijk college boven de openbaarheid van een gewoon rechtcollege? Zakenlui zijn deze mening blijkbaar toegedaan en in een recente studie (*« Arbitrage et brevets d'invention »*, in *Droit et pratiques du commerce international*, 1975, blz. 91) stelt Yves Derains vast dat in 1973, ca. 14 % van de zaken die bij het Scheidsgerecht van de internationale kamer van koophandel aanhangig gemaakt werden betrekking hadden op octrooilicentie-overeenkomsten » (Louis Dermine, opmerkingen onder *Burg. Rechtb.* Brussel, 15 oktober 1975, *Journal des Tribunaux*, n° 4964, van 18 september 1976, blz. 498).

Algemeen wordt aangenomen dat de betwistingen met betrekking tot de eigendom op een octrooiaanvraag of op een octrooi, de namaak van een octrooi en de licenties het voorwerp kunnen uitmaken van een scheidsrechterlijke procedure. Het ontwerp erkent uitdrukkelijk de mogelijkheid van arbitrage van dergelijke geschillen alsook van de betwistingen die de vaststelling van de vergoeding, bedoeld in artikel 29, tot voorwerp hebben. Wat de licenties betreft wordt echter nader bepaald dat de betwistingen inzake gedwongen licenties niet aan een scheidsgerecht kunnen onderworpen worden; de bepalingen welke in het ontwerp over die licenties handelen voorzien immers bijzondere procedures en verlenen een uitsluitende bevoegdheid aan bepaalde overheden terzake. Het spreekt anderzijds vanzelf dat een beroep op het scheidsgerecht niet toegestaan is voor het behandelen van het verval van octrooien.

Le § 4 déclare seul compétent pour connaître des demandes énumérées audit paragraphe le tribunal établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle est situé le domicile ou la résidence du défendeur ou d'un des défendeurs.

Le § 5 règle le cas où le défendeur n'a ni domicile ni résidence en Belgique. En cette hypothèse, l'action peut être intentée devant le tribunal établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle le demandeur a son domicile ou sa résidence (cf. *Code judiciaire*, art. 638 in fine). Par domicile, il faut entendre aussi bien le domicile réel que le domicile élu (*Code judiciaire*, art. 635, 2°).

Le § 6, alinéa 1er, déclare nulle de plein droit toute convention contraire aux dispositions des paragraphes précédents. Il a pour but principal de sauvegarder le principe de la centralisation des juridictions et, partant, de la spécialisation des juges, qui est à la base des §§ 1er à 5. Ce texte reprend la disposition de l'article 630, alinéa 1er, du *Code judiciaire*; il s'en distingue cependant par le fait que la nullité qui y est prévue frappe aussi bien les conventions antérieures que postérieures à la naissance du litige, ceci pour la raison invoquée ci-dessus.

Le § 6, alinéa 2, permet expressément le recours à l'arbitrage dans un certain nombre de cas.

La loi de 1854 est muette sur le problème de l'arbitrabilité des litiges en matière de brevets. Aussi, cette question a-t-elle fait naître des controverses qui trouvent (actuellement) leur source dans l'article 1676 du *Code judiciaire* qui dispose que tout différend déjà né ou qui pourrait naître d'un rapport de droit déterminé et sur lequel il est permis de transiger, peut faire l'objet d'une convention d'arbitrage. Et le *Code civil* (art. 2045) précise que pour transiger, il faut avoir la capacité de disposer des objets compris dans la transaction.

Le recours aux tribunaux arbitraux, en matière de brevets, offre cependant un intérêt pratique certain. « En raison du caractère souvent confidentiel des litiges en matière de propriété industrielle, l'arbitrage apparaît comme un mode de règlement des conflits particulièrement indiqué dans ce genre d'affaires. N'est-il pas en effet préférable d'en débattre dans le secret d'une instance arbitrale que dans la publicité d'une instance judiciaire? Les hommes d'affaires tiennent apparemment ce raisonnement et dans une étude récente (*« Arbitrage et brevets d'invention »*, in *Droit et pratiques du commerce international*, 1975, p. 91), Yves Derains notait qu'en 1973, près de 14 % des affaires soumises à la Cour d'arbitrage de la chambre de commerce internationale concernaient des concessions de licence de brevets. » (Louis Dermine, observations sous *Civ. Bruxelles*, 15 octobre 1975, *Journal des Tribunaux*, n° 4964, du 18 septembre 1976, p. 498).

On admet généralement que peuvent faire l'objet d'une procédure arbitrale les contestations relatives à la propriété d'une demande de brevet ou d'un brevet, à la contrefaçon d'un brevet et aux licences. Le projet reconnaît expressément l'arbitrabilité de tels litiges ainsi que ceux portant sur la fixation de l'indemnité visée à l'article 29. En ce qui concerne les licences, il est toutefois précisé que ne peuvent être soumises à un tribunal arbitral les contestations relatives aux licences obligatoires; les dispositions du projet concernant ces licences prévoient en effet des procédures spéciales et donnent en ce domaine une compétence exclusive à certaines autorités. Il va de soi d'autre part que le recours à l'arbitrage n'est pas autorisé en matière de déchéance des brevets.

Kieser is het probleem van de scheidsrechterlijkheid der geschillen betreffende de geldigheid of de nietigheid der octrooien. Men heeft de stelling verdedigd dat die nietigheid de vrijheid van de handel en de nijverheid aanbelangt; daar deze laatste van openbare orde is besloot men hieruit dat de nietigheid van een octrooi eveneens van openbare orde is en derhalve aan het openbaar ministerie moet meegedeeld worden (cf. Gent, 26 juli 1847, Belgique judiciaire, 1849, blz. 409; Rechtb. Brussel, 20 april 1892, Pas. 1892, III, blz. 121; Rechtb. Luik, 9 mei 1924, Ingénieur-Conseil, 1924, blz. 139 — Zie ook Rechtb. Brussel, 15 oktober 1975, Journal des tribunaux, 18 septembre 1976, blz. 495). Het Hof van cassatie besliste echter in haar arrest van 13 april 1893 (Pas. 1893, I, blz. 167) dat hoewel de nietigheid van octrooien van algemeen belang is, ze echter de openbare orde niet raakt (cf. ook scheidsrechtsbeslissing van 15 juli 1975, Ingénieur-Conseil, 1976, blz. 317). Laten we tevens aanstippen dat het Hof van Cassatie, voor een andere materie van het intellectueel recht, beslist heeft dat de bepalingen van de wet van 22 maart 1886 betreffende het auteursrecht de openbare orde niet raken (arrest van 2 juni 1932, Pas. 1932, I, blz. 182).

In zijn « *Traité des brevets d'invention et de la contrefaçon industrielle* » merkte Louis André reeds op: « Het zou onbegrijpelijk zijn dat de wetgever, indien hij van mening was dat de nietigheid van een octrooi steeds de openbare orde aanbelangde, aan het openbaar ministerie niet het recht zou erkend hebben de nietigheid te eisen — zoals in Frankrijk. We denken dus dat het octrooi slechts een private titel is, zoals elke andere door de openbare macht aan een privépersoon verleende concessie; de nietigheid van deze concessie kan weliswaar door haar gevolgen de meerderheid van de burgers aanbelangen, doch heeft slechts het belang van een privépersoon tot eigenlijk en direkt voorwerp ». (n° 1055, blz. 662). Het wetsontwerp — waarvan, het weze genoteerd, geen enkele bepaling aan het openbaar ministerie de bevoegdheid verleent om in alle gevallen de nietigheid van een octrooi te vorderen — is het hiermede eens daar het de betrokken partijen mogelijk maakt de betwistingen betreffende de geldigheid der octrooien voor de scheidsrechten te brengen. Daar de vraag van de nietigheid van de octrooien niet van openbare orde is, is het inderdaad toegestaan desaan gaande een dading te treffen en op arbitrage een beroep te doen. Men dient nochtans voor ogen te houden dat het openbaar ministerie de nietigheid van een octrooi kan vorderen wanneer het voorwerp van dit octrooi strijdig zou zijn met de openbare orde of met de goede zeden (cf. *Gerechtelijk Wetboek*, art. 138).

Artikel 77 bepaalt dat de griffiers der hoven of rechtbanken — alsook de scheidsrechten — die een beslissing hebben gewezen die gegrond is op deze wet binnen de maand van de uitspraak een kosteloos afschrift van die beslissing aan de Dienst doen toekomen. Het is immers onontbeerlijk dat de Dienst stelselmatig op de hoogte wordt gehouden van de beslissingen inzake octrooien en dat hij er zich niet toe beperkt zou zien, zoals nu het geval is, slechts over een fragmentarische rechtspraak uit juridische tijdschriften te beschikken. Deze informatie zal niet enkel nuttig zijn voor de Dienst teneinde deze in staat te stellen, na kennisneming van de gevallen welke aan de rechterlijke instanties werden voorgelegd, de wijzigingen voor te stellen die blijkbaar aan de wetgeving moeten worden aangebracht, maar ook ten aanzien van de uitvinders en van de andere belanghebbenden bij het octrooirecht die regelmatig de Dienst raadplegen.

Verwijzend naar de bemerking van de Raad van State, moet ter herinnering gebracht worden dat het niet in de bedoeling ligt van de Regering de uitspraken met betrekking tot de octrooien te publiceren doch de administratie in de mogelijkheid te stellen zich op de hoogte te houden van de gerechtelijke uitspraken. Deze regeling werd overgenomen van de wet op de handelspraktijken.

Plus délicate est la question de l'arbitrabilité des litiges relatifs à la validité ou à la nullité des brevets. On a soutenu que cette nullité intéresse la liberté du commerce et de l'industrie; celle-ci étant d'ordre public, on en a conclu que la nullité d'un brevet l'est également et qu'elle doit dès lors être communiquée au ministère public (Cf. Gand, 26 juillet 1847, Belgique judiciaire, 1849, p. 409; Civ. Bruxelles, 20 avril 1892, Pas. 1892, III, p. 121; Civ. Liège, 9 mai 1924, Ingénieur-Conseil, 1924, p. 139 — Voir aussi Civ. Bruxelles, 15 octobre 1975, Journal des tribunaux, 18 septembre 1976, p. 495). La Cour de cassation, dans un arrêt du 13 avril 1893 (Pas. 1893, I, p. 167) a toutefois décidé que, bien que la nullité des brevets soit d'intérêt général, elle n'est pas d'ordre public (cf. également sentence arbitrale du 15 juillet 1975, Ingénieur-Conseil, 1976, p. 317). Relevons qu'en une autre matière de droit intellectuel, la Cour de cassation a décidé que les dispositions de la loi du 22 mars 1886 sur le droit d'auteur ne sont pas d'ordre public (arrêt du 2 juin 1932, Pas. 1932, I, p. 182).

Dans son « *Traité des brevets d'invention et de la contrefaçon industrielle* », Louis André faisait déjà observer qu'« on ne comprendrait pas que le législateur n'eût pas accordé au ministère public le droit de demander la nullité, comme en France, s'il avait cru que l'ordre public était toujours intéressé à la nullité d'un brevet. Nous pensons donc que le brevet n'est qu'un titre privé, comme tout autre concession accordée à un particulier par l'autorité publique; la nullité de cette concession, bien que par ses conséquences, elle puisse intéresser la généralité des citoyens, n'a cependant pour objet propre et direct que l'intérêt d'un particulier » (n° 1055, p. 662). Le projet de loi — dont il convient de noter qu'aucune disposition ne donne au ministère public qualité pour poursuivre dans tous les cas la nullité d'un brevet — se rallie à cette opinion en permettant aux parties de porter les contestations relatives à la validité des brevets devant les tribunaux arbitraux. La question de la validité des brevets n'étant pas d'ordre public, il est en effet permis de transiger à ce sujet et de recourir à l'arbitrage. Il reste toutefois entendu que si un brevet avait un objet contraire à l'ordre public ou aux bonnes mœurs, le ministère public pourrait agir en nullité (cf. *Code judiciaire*, art. 138).

L'article 77 dispose que les greffiers des cours ou tribunaux — ainsi que les tribunaux arbitraux — ayant rendu une décision basée sur la présente loi communiquent gratuitement à l'Office, dans le mois du prononcé, une copie de cette décision. Il est indispensable, en effet, que l'Office soit systématiquement informé des décisions intervenues en matière de brevets et n'en soit plus réduit, comme c'est le cas actuellement, à devoir se satisfaire d'une jurisprudence fragmentaire, extraite de périodiques. Cette information sera utile non seulement à l'Office, afin de lui permettre de proposer, au vu des cas soumis aux autorités judiciaires, les modifications qu'il apparaît nécessaire d'apporter à la législation, mais aussi aux inventeurs et aux autres personnes intéressées par le droit des brevets d'invention et qui consultent régulièrement l'Office.

Il est à rappeler, suite à la remarque du Conseil d'Etat, que l'intention du Gouvernement n'est pas de publier les décisions relatives aux brevets mais de permettre à l'administration de se tenir au courant des décisions judiciaires. Cette disposition est reprise de la loi sur les pratiques du commerce.

Artikel 78 houdt een aantal wetswijzigingen in.

Paragraaf 1 herroept artikel 6 (gewijzigd) van de wet van 30 december 1925 houdende wijziging van de wetten betreffende de industriële eigendom, doch enkel wat zijn toepassing op de uitvindingsoctrooien betreft.

Paragrafen 2 en 3 wijzigen twee bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de uitvindingsoctrooien. Die wijzigingen zijn het gevolg van het aangenomen artikel 76.

Paragraaf 4 vult artikel 1488 van het Gerechtelijk Wetboek aan.

Paragraaf 5 wijzigt de terminologie van de wet van 8 juli 1977.

Artikel 79 heft vooreerst de wet van 24 mei 1854 op de uitvindingsoctrooien en de teksten tot wijziging en tot aanvulling van die wet op. Deze opheffing heeft haar weerslag op de maatregelen die ter uitvoering van deze wet genomen zijn.

Dit artikel houdt ook de opheffing in van artikel 17 van de wet van 11 oktober 1919 houdende regeling van sommige vraagstukken inzake nijverheidseigendom.

De wet van 15 juli 1957 strekkende tot het vergemakkelijken van de indiening der octrooiaanvragen, der fabrieksen handelsmerken, alsmede der nijverheidstekeningen en -modellen ter gelegenheid van de officiële of officieel erkende internationale tentoonstellingen in België gehouden, werd uitdrukkelijk opgeheven bij de wet van 30 juni 1969 (art. 3, 4°), houdende goedkeuring van het Benelux-Verdrag inzake de warenmerken en van zijn bijlage (eenvormige wet) in zoverre die wet van toepassing is op fabrieks- of handelsmerken, en impliciet bij de wet van 1 december 1970 houdende goedkeuring van het Benelux-Verdrag inzake tekeningen of modellen en van zijn bijlage (eenvormige wet), voor zover die wet toegepast wordt op de nijverheidstekeningen en -modellen. Die wet, die slechts zeer zelden van toepassing is, bleef in de praktijk dode letter. De instandhouding van de wet van 1957 is dus niet gerechtvaardigd. Haar opheffing brengt opheffing mee van het koninklijk besluit van 12 september 1957 ter uitvoering van die wet.

Ten vierde heft het ook de wet van 9 augustus 1978 op houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden.

Artikel 80 bepaalt de overgangsmaatregelen.

De nieuwe wet is van toepassing op de nieuwe octrooien vanaf de dag van haar inwerkingtreding; onder nieuwe octrooien verstaat men de octrooien welke aangevraagd worden te rekenen vanaf die datum van inwerkingtreding.

De oude octrooien, m.a.w. de beschermingstitels die aangevraagd werden vóór de datum van inwerkingtreding van de nieuwe wet, blijven onderworpen aan de bepalingen die op die octrooien vóór die datum van inwerkingtreding werden toegepast. De uitoefening van de rechten die uit die oude octrooien voortvloeien zal echter geregeld worden door de nieuwe wet, vanaf het ogenblik van haar inwerkingtreding: een nieuwe wet wordt inderdaad op de thans lopende juridische toestanden toegepast m.a.w. op juridische toestanden welke hun oorsprong vinden in vroegere feiten. De nieuwe wet mag nochtans geen afbreuk doen aan de rechten welke definitief verkregen werden vóór haar inwerkingtreding; die rechten blijven dus behouden.

Het bedrag der jaartaksen dat voor de instandhouding van de vroegere octrooien moet gekweten worden zal echter, te rekenen van de inwerkingtreding van de nieuwe wet, het bedrag zijn dat van toepassing is op de nieuwe octrooien.

L'article 78 apporte un certain nombre de modifications législatives.

Le paragraphe 1er abroge, mais uniquement en tant qu'il s'applique aux brevets, l'article 6 (modifié) de la loi du 30 décembre 1925 portant modification des lois relatives à la propriété industrielle.

Les paragraphes 2 et 3 modifient deux dispositions du Code judiciaire relatives notamment aux brevets d'invention. Ces modifications sont la conséquence de l'adoption des dispositions de l'article 76.

Le paragraphe 4 complète l'article 1488 du Code judiciaire.

Le paragraphe 5 apporte une modification terminologique à la loi du 8 juillet 1977.

L'article 79 abroge en premier lieu la loi du 24 mai 1854 sur les brevets d'invention et les textes qui l'ont complétée et modifiée. Cette abrogation entraîne celle des mesures prises pour l'exécution de cette loi.

En 2, il abroge aussi l'article 17 de la loi du 11 octobre 1919 réglant certaines questions en matière de propriété industrielle.

En 3, la loi du 15 juillet 1957 tendant à faciliter le dépôt des demandes de brevets, des marques de fabrique ou de commerce ainsi que des dessins et modèles industriels, à l'occasion des expositions internationales officiellement reconnues organisées en Belgique, a été abrogée explicitement par la loi du 30 juin 1969 (art. 3, 4e) portant approbation de la Convention Benelux en matière de marques de produits, et de son annexe (loi uniforme), en tant qu'elle s'applique aux marques de fabrique ou de commerce, et implicitement par la loi du 1er décembre 1970 portant approbation de la Convention Benelux en matière de dessins ou modèles, et de son annexe (loi uniforme), en tant qu'elle s'applique aux dessins et modèles industriels. Cette loi, dont l'application ne peut être invoquée que très rarement, est restée, en pratique, lettre morte. Son maintien en vigueur ne se justifie dès lors pas. Son abrogation entraîne celle de l'arrêté royal du 12 septembre 1957 relatif à son exécution.

En 4, il abroge également la loi du 9 août 1978 créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

L'article 80 fixe les mesures transitoires.

La loi nouvelle s'applique, dès le jour de son entrée en vigueur, aux brevets nouveaux, c'est-à-dire aux brevets demandés à compter de cette date.

Les brevets anciens, autrement dit les titres de protection demandés avant la date d'entrée en vigueur de la loi nouvelle, restent soumis aux dispositions qui leur étaient applicables avant cette date d'entrée en vigueur. L'exercice des droits résultants de ces brevets anciens sera cependant régi par les dispositions de la loi nouvelle, à compter de son entrée en vigueur: une nouvelle loi s'applique en effet aux situations juridiques en cours, c'est-à-dire nées de faits antérieurs. La loi nouvelle ne pourra cependant pas porter atteinte aux droits définitivement acquis avant son entrée en vigueur; ces droits seront donc maintenus.

Le taux des taxes annuelles à acquitter pour le maintien en vigueur des brevets anciens sera toutefois, à compter de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, celui applicable aux brevets nouveaux.

Paragraaf 3, lid 1, maakt de artikelen 43, 44 en 75 toepasselijk op de oude octrooien, vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet.

Met betrekking tot de toepassing van artikel 43, § 2, op de oude octrooien let men erop dat het geval van niet-betaling van de eerste jaartaks niet moet voorzien worden, gezien de huidige wetgeving de betaling van die taks oplegt bij de indiening van de octrooiaanvraag.

Wat betreft artikel 75 moet er onderstreept worden dat alinea 1 van dat artikel slechts de taksen en vergoedingen beoogt die « voorzien zijn bij deze wet of tot wier ontvangst huidige wet machtiging verleent ». De huidige taksen en vergoedingen welke niet overgenomen werden door de nieuwe wetgeving — zoals de taks voor uitstel, op verzoek van de indiener, van de verlening van een octrooi en van het voor het publiek toegankelijk maken van dat octrooi (koninklijk besluit van 24 december 1965, artikel 5) — zijn van toepassing krachtens artikel 80, paragraaf 1, op de octrooien aangevraagd vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet volgens het tarief dat vóór die inwerkingtreding van toepassing was.

De toepassing van de bepalingen van artikel 80 zal met name de hiernavolgende gevolgen meebrengen :

- inzake octrooieerbaarheid blijven de oude octrooien onderworpen aan de geldigheids- en nietigheidsvoorwaarden die voorzien zijn bij de huidige wet van 1854;

- wat betreft de verleningsprocedure zullen de octrooien die vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet werden aangevraagd volgens de oude procedure worden toegekend. Er wordt dus geen verslag van nieuwheidsonderzoek opge maakt voor die octrooien;

- de draagwijdte van de oude octrooien wordt door de huidige wet bepaald;

- wat betreft de rechten en beperkingen van die rechten worden de oude octrooien onderworpen aan de nieuwe wet voor zover de voorwaarden waarin deze nieuwe wet voorziet vervuld zijn na haar inwerkingtreding. Aan de verworven rechten zal echter niet mogen geraakt worden;

- inzake medeëigendom, afstand, beslag, vruchtgebruik, in pandgeving en licenties zijn de nieuwe normen op de oude octrooien van toepassing; de overeenkomsten of de juridische toestanden welke dateren van vóór de inwerkingtreding der nieuwe wet blijven nochtans behouden;

- de oude invoer- en verbeteringsoctrooien blijven beheerst door de artikelen 14 tot 16 van de wet 1854;

- de bepalingen inzake de verzaking worden op de oude octrooien toegepast;

- de handelingen van inbreuk die vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet werden gepleegd vallen onder toepassing van deze wet; de vroegere feiten waarover na de inwerkingtreding van de nieuwe wet werd geoordeeld blijven onder de toepassing van de wet die van kracht was op het ogenblik waarop zich de feiten voordeden.

Artikel 81 houdt in dat, uitgezonderd voor artikelen 62 en 67, de datum van inwerkingtreding der artikelen van de nieuwe wet door de Koning vastgesteld wordt. Het bepaalt echter nader dat de wet uiterlijk vierentwintig maanden na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad* in werking moet treden. Er moet immers noodzakelijkerwijze een termijn gesteld worden opdat er maatregelen ter uitvoering van deze wet kunnen genomen worden, om met het Europees Octrooibureau een werkovereenkomst te kunnen sluiten voor het opmaken der verslagen van nieuwheids-onderzoek over de uitvindingen en om de instellingen die bevoegd zijn om de indieningen van de culturen der micro-organismen in ontvangst te nemen, te kunnen aanduiden (artikel 17).

Le paragraphe 3, alinéa 1er rend applicables aux brevets anciens, à partir de la mise en vigueur de la loi nouvelle, les dispositions des articles 43, 44 et 75.

Il est à noter, à propos de l'application de l'article 43, § 2, aux brevets anciens, que le cas de non-paiement de la première taxe annuelle n'est évidemment pas à envisager, la législation actuelle imposant le paiement de cette taxe lors du dépôt de la demande de brevet.

En ce qui concerne l'article 75, il y a lieu de souligner le fait que l'alinéa 1er de cet article ne vise que les taxes et redevances « prévues par la présente loi ou dont la perception est autorisée par elle ». Les taxes et redevances actuelles non reprises par la législation nouvelle — telle la taxe pour l'ajournement, à la demande du déposant, de la délivrance d'un brevet et de la mise de celui-ci à la disposition du public (arrêté royal du 24 décembre 1965, article 5) — seront applicables, en vertu de l'article 80, paragraphe 1er, aux brevets demandés avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi au taux applicable avant cette date.

L'application des dispositions de l'article 80 aura notamment les effets suivants :

- en matière de brevetabilité, les brevets anciens resteront soumis aux conditions de validité et de nullité prévues par la loi actuelle de 1854;

- en ce qui concerne la procédure de délivrance, les brevets demandés avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi seront délivrés selon la procédure ancienne. Un rapport de recherche ne sera donc pas établi pour ces brevets;

- la portée des brevets anciens sera déterminée par la loi actuelle;

- pour ce qui est des droits et des restrictions à ces droits, les brevets anciens seront soumis à la loi nouvelle pour autant que les conditions prévues par la loi nouvelle soient réalisées après l'entrée en vigueur de cette loi. Aucune atteinte ne pourra toutefois être portée aux droits acquis;

- en matière de copropriété, de cession, de saisie, d'usufruit, de mise en gage, de licence, les dispositions nouvelles seront applicables aux brevets anciens; les conventions ou les situations juridiques antérieures à l'entrée en vigueur de la loi nouvelle seront toutefois maintenues;

- les brevets anciens d'importation et de perfectionnement continueront à être régis par les articles 14 à 16 de la loi de 1854;

- les dispositions relatives à la renonciation s'appliqueront aux brevets anciens;

- les faits de contrefaçon commis à partir de l'entrée en vigueur de la loi nouvelle seront soumis aux dispositions de cette loi; les faits antérieurs, mais jugés après la mise en vigueur de la loi nouvelle, resteront soumis à la loi applicable au moment où ils se sont produits.

L'article 81 porte qu'à l'exception de celle des articles 62 et 67, la date d'entrée en vigueur des articles de la loi nouvelle est fixée par le Roi. Il précise toutefois que cette entrée en vigueur devra se produire au plus tard vingt-quatre mois après la publication de la loi au *Moniteur belge*. Un délai est en effet nécessaire afin de permettre la prise des mesures d'exécution de la loi, la conclusion du contrat de travail avec l'Office européen des brevets pour l'établissement des rapports de recherche sur les inventions et la désignation des organisations habilitées à recevoir les dépôts des cultures de micro-organismes (article 17).

Het afzonderlijk van kracht worden van artikel 62 en 67 wordt gerechtvaardigd om redenen die reeds werden goedgekeurd in het Parlement door de wet houdende inrichting van een register van erkende octrooigemachtigden inzake uitvindingsoctrooien van 9 augustus 1978: het is nodig dat de Koning zeer snel de wijze waarop het register van gemachtigden zal gehouden worden bepaalt en de Commissie bedoeld in artikel 67 samenstelt.

De Minister van Economische Zaken,

W. CLAES

De Minister van Justitie,

Ph. MOUREAUX

De Minister van Begroting,

G. MATHOT

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 26^e september 1979 door de Vice-Eerste Minister, Minister van Economische Zaken, verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « betreffende de uitvindingsoctrooien », heeft de 7^e maart 1980 het volgend advies gegeven :

I. — Algemene opmerkingen

I. De uitvindingen behoren tot de voortbrengselen van de geest die een bijzondere wettelijke bescherming genieten. Door het verwerven van een octrooi verkrijgt de uitvinder voor een tijd het uitsluitend recht op de technische creatie waarvan hij de auteur is.

De bescherming die de wetgever verleent, is gebonden aan het geografisch gebied waarvoor hij bevoegd is. Zij houdt op aan 's lands grenzen. Vandaar een behoefte aan verdragsrechtelijke regelen met het oog op de verzachting van het vereiste dat de uitvinder een octrooibescherming moet aanvragen in elk land waar hij een uitsluitend recht op de technische creatie wenst uit te oefenen. Bedoelde internationalisering van de octrooibescherming maakt het onderwerp uit van, enerzijds, universele regelingen (Parijs Unie-verdrag over industriële eigendom van 20 maart 1883 en het Washington-verdrag tot samenwerking inzake octrooien van 19 juni 1970), anderzijds, internationaal-regionale regelingen (München-Europees octrooiverdrag van 5 oktober 1973, Luxemburg-Gemeenschapsoctrooiverdrag van 15 december 1975 en het Akkoord van 6 juni 1947 tussen België, Nederland, Luxemburg en Frankrijk tot oprichting van een Instituut international des brevets).

II. Zoals in de memorie van toelichting omstandig is uiteengezet, strekt het thans voor advies voorgelegd ontwerp van wet ertoe de nationale wetgeving, die haar bestaansreden behoudt, in haar beginselen aan te passen aan de verdragsrechtelijke regelingen — met name die van de verdragen van Washington, München en Luxemburg, goedgekeurd bij de wet van 8 juli 1977 — en aan de nieuwe eisen van valorisatie der uitvindingen. In de memorie van toelichting wordt een opsomming gegeven van de voornaamste wijzigingen. Deze zijn zo talrijk dat terecht de voorkeur eraan is gegeven de wet van 24 mei 1854 in haar geheel te herschrijven.

III. Een aantal bepalingen van het ontwerp zijn ontleend aan verdragsrechtelijke teksten. Het ligt voor de hand dat op die manier de onderlinge overeenstemming tussen de nationale en de internationale regelingen en een eenvormige uitleg van de diverse bepalingen ten stelligste worden bevorderd. Edoch, terwijl bedoelde bepalingen in het Frans letterlijk of bijna letterlijk worden overgenomen, is dat niet zo wat de Nederlandse teksten betreft, alsof de stellers van het ontwerp geen weet hebben van het bestaan van een hetzij authentieke, hetzij officiële versie van de overgenomen verdragsrechtelijke voorzieningen. Die handelwijze stoort niet enkel een vloek onderzoek van de teksten, zij doet tevens afbreuk aan de opzet van het ontwerp. De redacteurs van het ontwerp worden dan ook dringend uitgenodigd dat euvel te herstellen. Deze opmerking geldt voor artikel 3, §§ 1 en 2,

La mise en vigueur distincte des articles 62 et 67 se justifie pour les motifs qui ont déjà été approuvés au Parlement par la loi créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention du 9 août 1978 : il faut que le Roi puisse fixer très rapidement la façon dont le registre des mandataires sera tenu et constituer la Commission visée à l'article 67.

Le Ministre des Affaires économiques,

W. CLAES

Le Ministre de la Justice,

Ph. MOUREAUX

Le Ministre du Budget,

G. MATHOT

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre, Ministre des Affaires économiques, le 26 septembre 1979, d'une demande d'avis sur un projet de loi « sur les brevets d'invention », a donné le 7 mars 1980 l'avis suivant :

I. — Observations générales

I. Les inventions sont des produits de l'esprit qui bénéficient d'une protection légale particulière. Par l'acquisition d'un brevet, l'inventeur obtient, pour un certain temps, le droit exclusif sur la création technique dont il est l'auteur.

La protection octroyée par le législateur est liée au territoire géographique qui relève de sa compétence. Elle s'arrête aux frontières du pays. D'où la nécessité d'établir des règles du droit des traités en vue d'atténuer l'obligation de l'inventeur de faire couvrir son invention par un brevet dans chaque pays où il souhaite exercer un droit exclusif sur sa création technique. Cette internationalisation de la protection des brevets fait l'objet, d'une part, de règlements universels (la Convention de Paris du 20 mars 1883 relative à la propriété industrielle et le Traité de coopération en matière de brevets, signé le 19 juin 1970 à Washington) et, d'autre part, de règlements internationaux régionaux (la Convention sur la délivrance de brevets européens, signée à Munich le 5 octobre 1973, la Convention de Luxembourg du 15 décembre 1975 sur le brevet communautaire et l'Accord portant création d'un Institut international des brevets, signé le 6 juin 1947 entre la Belgique, les Pays-Bas, le Luxembourg et la France).

II. Ainsi qu'il est dit de manière circonstanciée dans l'exposé des motifs, le projet de loi présentement soumis pour avis tend à adapter, dans ses principes, la législation nationale, qui conserve sa raison d'être, aux dispositions dérivées du droit des traités — en particulier au traité de Washington et aux conventions de Munich et de Luxembourg, approuvés par la loi du 8 juillet 1977 — et aux exigences nouvelles de valorisation des inventions. L'exposé des motifs énumère les principales modifications. Celles-ci sont tellement nombreuses qu'il a été opté, à juste titre, pour une nouvelle rédaction intégrale de la loi du 24 mai 1854.

III. Un certain nombre des dispositions du projet ont été empruntées aux textes des traités. Il est évident que ce procédé favorise de la manière la plus sûre la concordance entre les règlements nationaux et internationaux ainsi qu'une explication uniforme des différentes dispositions. Toutefois, alors que lesdites dispositions sont reprises littéralement ou presque littéralement en français, il n'en est rien pour les textes néerlandais, comme si les rédacteurs du projet ignoraient l'existence d'une version soit authentique, soit officielle des dispositions reprises des traités. Ce procédé empêche non seulement un examen aisé des textes, il compromet également l'économie du projet. Les rédacteurs sont dès lors invités instamment à réparer ce manquement. Cette observation s'applique à l'article 3, §§ 1er et 2, à l'article 4, à l'article 5, §§ 1er à 4, à l'article 6, à l'article 7, §§ 1er et 2, aux

artikel 4, artikel 5, §§ 1 tot 4, artikel 6, artikel 7, §§ 1 en 2, artikelen 8, 10, 13, 14, 16, 17, 24, 25 en 26, artikel 28, § 2, artikelen 46, 47 en 50, artikel 51, § 3, artikel 52 en artikel 54, § 1, tweede lid.

Onverminderd de terechtte aanpassingen ten gronde en onverminderd bijzondere opmerkingen die omtrent bedoelde artikelen verder in dit advies eventueel worden gemaakt, geldt de opmerking ook voor artikel 2, artikel 5, § 5, artikelen 9 en 15, artikel 18, § 2, artikel 19, § 1, tweede lid, artikel 20, § 2, eerste lid, artikel 22, artikel 27, eerste lid, artikel 29, 1°, derde lid, artikel 41, § 1, artikel 43, tweede lid, artikel 51, § 2, artikel 58 en artikel 70.

IV. Zoals reeds gezegd, strekt de octrooiwetgeving ertoe de uitvinder van een technische creatie te beschermen door hem een uitsluitend recht op exploitatie te verlenen. Nu is het een feit dat menige uitvinding geschiedt in dienstverband, dit is door een uitvinder die werknemer is. Het ontwerp bevat geen speciale bepalingen dienomtrent.

Onder meer in de Duitse Bondsrepubliek, Nederland, Oostenrijk, Groot-Brittannië en Zwitserland zijn imperatieve regelen vastgesteld tot regeling van de bescherming van de uitvinder-werknemer. Zeer recent is de Franse wet van 13 juli 1978 waarin de respectieve rechten van de werkgever en van de werknemer-uitvinder vrij nauwkeurig worden omschreven.

Naar luid van artikel 60 van het Europees octrooi-overdrag wordt het recht van de uitvinder-werknemer bepaald « overeenkomstig het recht van de Staat op het grondgebied waarvan de werknemer overwegend werkzaam is; indien niet kan worden vastgesteld op het grondgebied van welke Staat de werknemer overwegend werkzaam is, is het recht van toepassing van de Staat op het grondgebied waarvan het bedrijf van zijn werkgever zich bevindt ».

Bij afwezigheid van bijzondere bepalingen dienomtrent zal dus, wat België betreft, de regel behouden blijven van de contractuele vrijheid welke ter zake door de rechtspraak is aanvaard. Door diezelfde rechtspraak wordt, wanneer geen contractuele regeling voorhanden is, een onderscheid gemaakt al naar de uitvinding in opdracht is geschied, met de industriële activiteit van de werkgever betrekking heeft of volkomen los is van de dienstbetrekking welke de werknemer bekleedt.

V. In het ontwerp wordt herhaaldelijk verwezen naar de wet van 10 januari 1955 betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan en naar de wet van 4 augustus 1955 betreffende de veiligheid van de Staat op het gebied van de kernenergie, telkens om erop te wijzen dat de bepalingen van het ontwerp geen afbreuk doen aan de toepassing van genoemde wetten van 10 januari en 4 augustus 1955. Die herhaalde verwijzingen zijn storend en overbodig. Het is evident dat de wetten van 10 januari en 4 augustus 1955 als coërcitieve bepalingen van algemene gelding zijn. Dat hoeft niet telkens te worden herhaald. De desbetreffende verwijzingen kunnen derhalve worden weggelaten uit het ontwerp.

Staat de Regering er niettemin op uitdrukkelijk eraan te herinneren dat meergenoemde wetten onverminderd van toepassing blijven, dan kan zij volstaan met artikel 1 van het ontwerp in die zin aan te vullen en daarin tevens op te nemen de regel van de voorrang van het verdrag op de wet, vervat in artikel 77 van het ontwerp.

VI. De wet van 8 juli 1977, waarbij de verdragen van onder meer Washington, München en Luxemburg zijn goedgekeurd, bevat naast de goedkeuringsbepaling een aantal voorzieningen waarbij met name de regelen betreffende het Europees octrooi voor België uitvoerbaar worden gemaakt. Hoewel het thans voorgelegd ontwerp de nationale wetgeving betreft, is er een zekere interference tussen de bepalingen van het ontwerp en die van de wet van 8 juli 1977. Het bepaalde in artikel 19, § 8, van het ontwerp naar luid waarvan de Koning de voorwaarden en toepassingsmodaliteiten van artikel 8, laatste lid, van de wet van 8 juli 1977 vaststelt, kan reeds als een bevestiging daarvan worden aangehaald.

Tenzij de Regering verkiest bedoelde bepalingen van de wet van 8 juli 1977 in dit ontwerp op te nemen, lijkt het geboden om dit ontwerp aan te vullen met een bepaling waarbij de Koning gemachtigd wordt de bepalingen van dit ontwerp te coördineren met die van de wet van 8 juli 1977, met onderlinge aanpassing van de terminologie, met inbegrip van een machtiging om ook niet in de coördinatie opgenomen bepalingen van andere wetten terminologisch in overeenstemming te brengen met de nieuwe wet op de uitvindingsoctrooiën. Met een coördinatie zou de wetgeving op de uitvindingsoctrooiën in één corpus zijn gevat, met alle voordelen vanden voor de rechtsbeoefenaar.

VII. Naar luid van artikel 35, § 1, van het ontwerp wordt in de Centrale Raad voor het bedrijfsleven een Commissie voor de gedwongen licenties ingericht. Die inrichting past in het raam van de voorzieningen die op dat punt in de nationale wetgeving worden ingevoerd, waarbij aan de Minister van Economische Zaken de mogelijkheid wordt verleend om in wel omschreven gevallen ambtshalve of op aanvraag een licentie voor exploitatie van de uitvinding te verlenen aan een persoon die niet de octrooihouder is. De Minister zal niet kunnen beslissen dan na raadpleging van de Commissie voor de gedwongen licenties.

artikelen 8, 10, 13, 14, 16, 17, 24, 25 en 26, à l'article 28, § 2, aux articles 46, 47 et 50, à l'article 51, § 3, à l'article 52 et à l'article 54, § 1er, deuxième alinéa.

Sans préjudice des adaptations utiles quant au fond et de certaines observations particulières qui porteront éventuellement sur les articles en cause dans la suite du présent avis, cette observation s'applique également à l'article 2, à l'article 5, § 5, aux articles 9 et 15, à l'article 18, § 2, à l'article 19, § 1er, deuxième alinéa, à l'article 20, § 2, premier alinéa, à l'article 22, à l'article 27, premier alinéa, à l'article 29, 1°, troisième alinéa, à l'article 41, § 1er, à l'article 43, deuxième alinéa, à l'article 51, § 2, aux articles 58 et 70.

IV. Comme il a déjà été dit, la législation sur les brevets tend à protéger l'inventeur d'une création technique en lui accordant un droit d'exploitation exclusif. Or, il se fait que pas mal d'inventions naissent dans le cadre d'un contrat de travail, l'inventeur étant un salarié. Le projet ne contient pas de dispositions spéciales à ce sujet.

En République fédérale d'Allemagne, aux Pays-Bas, en Autriche, en Grande-Bretagne et en Suisse, entre autres, des règles impératives ont été arrêtées visant à protéger l'inventeur salarié. Il y a aussi la loi française toute récente du 13 juillet 1978 qui définit d'une manière assez précise les droits respectifs de l'employeur et de l'inventeur salarié.

Aux termes de l'article 60 de la Convention sur le brevet européen, le droit de l'inventeur employé est défini « selon le droit de l'Etat sur le territoire duquel l'employé exerce son activité principale; si l'Etat sur le territoire duquel s'exerce l'activité principale ne peut être déterminé, le droit applicable est celui de l'Etat sur le territoire duquel se trouve l'établissement de l'employeur auquel l'employé est attaché ».

A défaut de dispositions spéciales à ce sujet, la règle de la liberté contractuelle, qui est admise en la matière par la jurisprudence, sera donc maintenue en ce qui concerne la Belgique. Dans les cas où il n'y a pas de règlement contractuel, la jurisprudence fait une distinction selon que l'invention a été commandée, qu'elle se rapporte à l'activité industrielle de l'employeur ou qu'elle ne présente aucun rapport avec l'emploi qu'occupe le travailleur.

V. A plusieurs reprises, le projet fait référence à la loi du 10 janvier 1955 relative à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et des secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat et à la loi du 4 août 1955 concernant la sûreté de l'Etat dans le domaine de l'énergie nucléaire, et ce, chaque fois, pour signaler que les dispositions du projet ne portent pas atteinte à l'application des lois susmentionnées des 10 janvier et 4 août 1955. Ces récurrences sont fastidieuses et superflues. Il est évident qu'en tant que dispositions contraignantes, les lois des 10 janvier et 4 août 1955 sont d'application générale. Il n'y a pas lieu de le répéter chaque fois. Les références y relatives peuvent donc être supprimées dans le projet.

Si le Gouvernement tient toutefois à rappeler de manière expresse que lesdites lois restent entièrement applicables, il suffit de compléter l'article 1er dans ce sens et d'y faire figurer la règle de l'éminence du traité par rapport à la loi, contenue à l'article 77 du projet.

VI. La loi du 8 juillet 1977, qui approuve entre autres le traité de Washington et les conventions de Munich et de Luxembourg, contient, outre la disposition portant approbation, un certain nombre de dispositions rendant notamment applicables à la Belgique les règles relatives au brevet européen. Encore que le présent projet concerne la législation nationale, il y a une certaine interférence entre ses dispositions et celles de la loi du 8 juillet 1977. La disposition de l'article 19, § 8, du projet, selon laquelle le Roi fixe les conditions et modalités d'application de l'article 8, dernier alinéa, de la loi du 8 juillet 1977, en constitue déjà une confirmation.

A moins que le Gouvernement ne préfère insérer dans le présent projet les dispositions susvisées de la loi du 8 juillet 1977, il semble indiqué de compléter ce projet par une disposition autorisant le Roi à en coordonner les dispositions avec celles de la loi du 8 juillet 1977, tout en uniformisant la terminologie, ainsi qu'à harmoniser, du point de vue terminologique, avec la nouvelle loi sur les brevets d'invention, les dispositions d'autres lois non reprises dans la coordination. Une coordination permettrait de réunir en un corpus la législation sur les brevets d'invention, avec tous les avantages que cela comporte pour les praticiens du droit.

VII. Aux termes de l'article 35, § 1er, du projet, il est institué au sein du Conseil central de l'économie une Commission des licences obligatoires. Cette institution s'inscrit dans le cadre des dispositions introduites en la matière dans la législation nationale, qui permettent au Ministre des Affaires économiques d'accorder d'office ou sur demande, dans des cas bien définis, une licence en vue de l'exploitation de l'invention à une personne autre que le titulaire du brevet. Le Ministre ne pourra décider qu'après avoir consulté la Commission des licences obligatoires.

Blijkens artikel 35 van het ontwerp is de Commissie samengesteld uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, de landbouw, de handel, de werknemers en de verbruikscöoperaties. Zij wordt voorgezeten door de voorzitter van de Centrale Raad of bij diens belet, door de secretaris van de Centrale Raad.

In de regel is de bevoegdheid van de Commissie van adviserende aard. Bij artikel 31, § 3, van het ontwerp wordt haar evenwel een recht van beslissing toegekend om, in geval van betwisting tussen de aanvrager van een gedwongen licentie en de houder van een vroeger octrooi, uitspraak te doen over het rechtens vereist aanzienlijk technisch belang dat de houder van het latere octrooi moet aantonen om aanspraak te kunnen maken op een gedwongen licentie lastens de houder van een vroeger octrooi.

De vraag mag worden gesteld of, enerzijds, voldoende redenen voorhanden zijn om in dat blijkbaar enige geval de adviesbevoegdheid van de Commissie om te buigen in een beslissingsbevoegdheid, en of, anderzijds, bedoelde beslissingsbevoegdheid strookt met de uitzonderlijke macht die ter zake van gedwongen licenties aan de Minister van Economische Zaken wordt toegekend.

VIII. De Nederlandse terminologie is op menig punt onzeker, onjuist of verwarrend. De in meergenoemde verdragen gebruikte terminologie in acht genomen, schrijve men in het ontwerp telkens voor :

- abus évident : kennelijk misbruik (en niet : duidelijk misbruik);
- alinéa : lid (en niet : alineá);
- applicable par analogie : van overeenkomstige toepassing (en niet : naar analogie van toepassing);
- ayant cause : rechtverkrijgende (en niet : rechtverkrijger);
- concept inventif : uitvindingsgedachte (en niet : uitvindingsontwerp);
- contrefaçon : inbreuk (en niet : namaak);
- contrefacteur : inbreukmaker (en niet : inbreukpleger);
- délivrer/délivrance : verlenen/verlening (en niet : afleveren/aflevering);
- demande divisionnaire : afgesplijste aanvraag (en niet : gesplitste aanvraag);
- étendue de la protection : beschermingsomvang (en niet : omvang van de bescherming);
- exploitation : exploitatie (en niet : uitbating);
- homme de métier : deskundige (en niet : man van het vak);
- mise en œuvre : toepassing (en niet : inwerkingstelling);
- partie lésée : benadeelde partij (en niet : schadelijgende partij);
- perception : inning (en niet : ontvangst);
- publié par extrait : bij uittreksel bekendgemaakt (en niet : bij wege van uittreksel bekendgemaakt);
- qui n'est plus susceptible de recours : die in kracht van gewijsde is gegaan (en niet : die niet meer vatbaar is voor verhaal);
- qui n'est susceptible d'aucun recours ordinaire : die niet vatbaar is voor verzet of hoger beroep (en niet : niet vatbaar voor enig gewoon beroep);
- renoncer au brevet : van het octrooi afstand doen (en niet : aan het octrooi verzaken);
- renonciation totale : gehele afstand (en niet : totale verzaking);
- revendication : opeising (en niet : revendicatie);
- substances ou compositions : stoffen of mengsels (en niet : stoffen of samenstellingen);
- titulaire (en niet : propriétaire) du brevet : octrooihouder (en niet : eigenaar van het octrooi).

IX. Het is een regel van behoorlijk bestuur dat een ontwerp van wet waarbij de bevoegdheid van de rechtbanken wordt gewijzigd door de Minister van Justitie wordt medevoorgedragen en medeondertekend.

Omdat door de uitvoering van de ontworpen wet nieuwe uitgaven kunnen ontstaan, dient het ontwerp tevens voor akkoord aan de Minister van Begroting te worden voorgelegd.

II. — Onderzoek van de tekst

Artikel 1

Artikel 1 bevat een aantal definities die nodig zijn voor een goede lezing van het ontwerp.

Aansluitend op de algemene opmerking V is het niet nodig de wetten van 10 januari 1955 en van 4 augustus 1955 in de begripsbepalingen op te nemen. De bepaling van « Europees Octrooi verdrag » en « Europees Octrooi bureau » dient wel in de opsomming een plaats te vinden.

Wat de Dienst voor de industriële eigendom betreft, kan worden opgemerkt dat zijn huidige benaming is « Dienst voor handels- en nijverheidseigendom ». Met dit ontwerp wordt die benaming bijgevolg gewijzigd.

Volgens artikel 57 van het ontwerp dient voor de toepassing van de artikelen 58 tot 62, 64, 69 en 72 van het ontwerp onder het woord « Dienst » ook te worden begrepen de openbare diensten van het Rijk

Selon l'article 35 du projet, la Commission sera composée de représentants de l'industrie, de l'agriculture, du commerce, des travailleurs et des coopératives de consommation. Elle sera présidée par le président du Conseil central de l'économie ou, en cas d'empêchement de ce dernier, par le secrétaire du Conseil central.

En règle générale, les compétences de la Commission sont de nature consultative. Or, l'article 31, § 3, du projet lui attribue un droit de décision qui lui permet, en cas de contestation entre le demandeur d'une licence obligatoire et le titulaire d'un brevet antérieur, de statuer sur l'intérêt technique notable requis de droit que doit établir le titulaire du brevet ultérieur pour pouvoir prétendre à une licence obligatoire à charge du titulaire d'un brevet antérieur.

La question peut se poser de savoir si, d'une part, il y a suffisamment de raisons de transformer, dans ce cas manifestement unique, la compétence d'avis de la Commission en compétence de décision et, d'autre part, si cette compétence de décision est compatible avec le pouvoir exceptionnel accordé au Ministre des Affaires économiques en matière de licences obligatoires.

VIII. La terminologie néerlandaise est incertaine, incorrecte ou déroutante sur plusieurs points. Compte tenu de la terminologie utilisée dans les traités ou conventions susmentionnés, il y a lieu d'écrire systématiquement dans le projet :

- abus évident : kennelijk misbruik (et non : duidelijk misbruik);
- alinéa : lid (et non : alineá);
- applicable par analogie : van overeenkomstige toepassing (et non : naar analogie van toepassing);
- ayant cause : rechtverkrijgende (et non : rechtverkrijger);
- concept inventif : uitvindingsgedachte (et non : uitvindingsontwerp);
- contrefaçon : inbreuk (et non : namaak);
- contrefacteur : inbreukmaker (et non : inbreukpleger);
- délivrer/délivrance : verlenen/verlening (et non : afleveren/aflevering);
- demande divisionnaire : afgesplijste aanvraag (et non : gesplitste aanvraag);
- étendue de la protection : beschermingsomvang (et non : omvang van de bescherming);
- exploitation : exploitatie (et non : uitbating);
- homme de métier : deskundige (et non : man van het vak);
- mise en œuvre : toepassing (et non : inwerkingstelling);
- partie lésée : benadeelde partij (et non : schadelijgende partij);
- perception : inning (et non : ontvangst);
- publié par extrait : bij uittreksel bekendgemaakt (et non : bij wege van uittreksel bekendgemaakt);
- qui n'est plus susceptible de recours : die in kracht van gewijsde is gegaan (et non : die niet meer vatbaar is voor verhaal);
- qui n'est susceptible d'aucun recours ordinaire : die niet vatbaar is voor verzet of hoger beroep (et non : niet vatbaar voor enig gewoon beroep);
- renoncer au brevet : van het octrooi afstand doen (et non : aan het octrooi verzaken);
- renonciation totale : gehele afstand (et non : totale verzaking);
- revendication : opeising (et non : revendicatie);
- substances ou compositions : stoffen of mengsels (et non : stoffen of samenstellingen);
- titulaire (et non : propriétaire) du brevet : octrooihouder (et non : eigenaar van het octrooi).

IX. C'est une règle de bonne administration d'associer le Ministre de la Justice à la présentation et la signature d'un projet de loi modifiant les compétences des tribunaux.

La loi en projet étant de nature à provoquer des dépenses nouvelles, le projet doit être également soumis pour accord au Ministre du Budget.

II. — Examen du texte

Article 1er

L'article 1er contient un certain nombre de définitions qui sont nécessaires à la bonne compréhension du projet.

Dans le contexte de l'observation générale V, il convient de remarquer qu'il n'est pas nécessaire de mentionner les lois du 10 janvier 1955 et du 4 août 1955 parmi les définitions. La définition de la « Convention sur le brevet européen » et celle de l'« Office européen des brevets » doivent, en revanche, figurer dans l'énumération.

En ce qui concerne l'Office de la propriété industrielle, on notera que sa dénomination actuelle est « Service de la propriété industrielle et commerciale ». Le présent projet modifie donc cette dénomination.

Aux termes de l'article 57 du projet, il y a lieu d'entendre par le mot « Office », pour l'application des articles 58 à 62, 64, 69 et 72 du projet, également les services publics du Royaume visés à l'article 12

welke bedoeld zijn in artikel 12 van het ontwerp, dit zijn de diensten welke door de Koning zijn aangewezen om, naast de Dienst voor de industriële eigendom, de octrooiaanvragen in ontvangst te nemen. De definitie van « Dienst » dient dan ook te worden aangevuld.

Aansluitend op de algemene opmerking omtrent de toepassing van de wetten van 10 januari 1955 en 4 augustus 1955 en rekening houdende met de bijzondere opmerkingen, ware hoofdstuk I beter gesteld als volgt :

« Hoofdstuk I. — Voorafgaande bepalingen

Art. 1. — § 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

— Verdrag van Parijs : het Verdrag tot bescherming van de industriële eigendom, ondertekend te Parijs op 20 maart 1883, goedgekeurd bij de wet van 5 juli 1884, met inbegrip van elke akte van herziening die door België is bekrachtigd;

— Europees Octrooiverdrag : het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien, opgemaakt te München op 5 oktober 1973, goedgekeurd bij de wet van 8 juli 1977;

— Europees Octrooibureau : het Europees Octrooibureau ingesteld door het Europees Octrooiverdrag;

— Minister : de Minister die bevoegd is voor de industriële eigendom;

— Dienst : de Dienst voor de industriële eigendom bij het Ministerie van Economische Zaken, en voor de toepassing van de artikelen... bovendien de openbare diensten die door de Koning met toepassing van artikel... zijn aangewezen;

— Register : het Register der uitvindingsoctrooien;

— Verzameling : de Verzameling der uitvindingsoctrooien.

§ 2. Deze wet doet geen afbreuk aan de in België uitvoerbare bepalingen van een verdrag of krachtens een verdrag vastgesteld, noch aan de wet van 10 januari 1955 betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan, noch aan de wet van 4 augustus 1955 betreffende de veiligheid van de Staat op het gebied van de kernenergie ».

Artikel 2

Artikel 2 ware beter gesteld als volgt :

« Onder de voorwaarden en binnen de grenzen van deze wet wordt onder de naam « uitvindingsoctrooi », hierna octrooi genoemd, een uitsluitend en tijdelijk recht van exploitatie verleend voor iedere uitvinding die nieuw is, op uitvindingswerkzaamheid berust en vatbaar is voor toepassing op het gebied van de nijverheid. »

Artikel 5

In § 5, b, schrappe men de woorden « en laatst herzien op 30 november 1972 » en voeg men de woorden « dat hij » in tussen de woorden « en » en « binnen de door ».

Artikel 9

Het bepaalde onder § 1 van artikel 9 verwoordt op een omslachtige manier de regelen gesteld in artikel 27, 1 en 2, van het Verdrag van Luxemburg. Bovendien wordt hier de in artikel 27 gestelde mogelijkheid van een gezamenlijke octrooiaanvraag, zoals deze nochtans door artikel 45 van het ontwerp wordt geregeld, niet overgenomen.

Volgens § 2 vinden de inschrijvingen van de ingesnelde rechtsoverdringen en vonnissen plaats op verzoek van de griffier, van de aanvrager of van een ander belanghebbende. Omdat dergelijke inschrijvingen gebeuren ter vrijwaring van de belangen van de aanvrager of van een ander belanghebbende, zou het aangewezen zijn dat deze laatste om de inschrijving verzoekt door bemiddeling van de griffier.

Het bepaalde in de §§ 3 en 4, waarvan § 3 de weergave is van artikel 28.1 van voormeld Verdrag van Luxemburg, zou beter in een afzonderlijk artikel worden ondergebracht.

In § 3 is de verwijzing te lezen naar § 2 in plaats van naar § 1.

Artikel 11

De volgorde van de artikelen 11 en volgende zou doen vermoeden dat het in artikel 12 bedoelde proces-verbaal van ontvangst, in elk geval bij de ontvangst van de aanvraag, zonder nazicht van de bijgevoegde stukken wordt opgemaakt. Nochtans wordt, volgens artikel 14, de octrooiaanvraag die niet voldoet aan de in § 1 gestelde voorwaarden, niet aanvaard. Volgens de inlichtingen verstrekt door de gemachtigde ambtenaar wordt proces-verbaal opgesteld na vaststelling van de ontvankelijkheidsvoorwaarden. Deze bedoeling zou in een gewijzigde volgorde dezer artikelen beter tot uiting komen.

du projet, c'est-à-dire les services désignés par le Roi en vue de recevoir les demandes de brevet, au même titre que l'Office de la propriété industrielle. Il y a donc lieu de compléter la définition de l'« Office ».

Suite à la remarque générale concernant l'application des lois du 10 janvier 1955 et du 4 août 1955 et compte tenu des remarques particulières, il serait préférable de rédiger le chapitre 1er comme suit :

« Chapitre 1er. — Dispositions préliminaires.

Art. 1er. — § 1er. Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :

— Convention de Paris : la Convention pour la protection de la propriété industrielle, signée à Paris le 20 mars 1883 et approuvée par la loi du 5 juillet 1884, y compris chacun de ses Actes révisés ratifiés par la Belgique;

— Convention sur le brevet européen : la Convention sur la délivrance de brevets européens, faite à Munich le 5 octobre 1973 et approuvée par la loi du 8 juillet 1977;

— Office européen des brevets : l'Office européen des brevets institué par la Convention sur le brevet européen;

— Ministre : le Ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions;

— Office : l'Office de la propriété industrielle auprès du Ministère des Affaires économiques et, pour l'application des articles..., en outre les services publics désignés par le Roi en application de l'article ...;

— Registre : le Registre des brevets d'invention;

— Recueil : le Recueil des brevets d'invention.

§ 2. La présente loi ne porte pas atteinte aux dispositions d'un traité ou d'une convention ou arrêtées en vertu d'un traité ou d'une convention applicables en Belgique, ni à la loi du 10 janvier 1955 relative à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et des secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat, ni à la loi du 4 août 1955 concernant la sûreté de l'Etat dans le domaine de l'énergie nucléaire ».

Article 2

Il serait préférable de rédiger l'article 2 comme suit :

« Sous les conditions et dans les limites fixées par la présente loi, il est accordé sous le nom de « brevet d'invention », appelé ci-après brevet, un droit exclusif et temporaire d'exploitation pour toute invention qui est nouvelle, implique une activité inventive et est susceptible d'application industrielle. »

Article 5

Au § 5, b, on supprimera les mots « et révisée en dernier lieu le 30 novembre 1972 » et on ajoutera les mots « qu'il » entre les mots « et » et « produit ».

Article 9

Les dispositions du § 1er de l'article 9 traduisent d'une manière compliquée les règles prévues à l'article 27, 1 et 2, de la Convention de Luxembourg. Qui plus est, elles ne reprennent pas la faculté que prévoit l'article 27 d'introduire une demande collective de brevet, alors que celle-ci est organisée par l'article 45 du projet.

Selon le § 2, les inscriptions des demandes en justices introduites et des jugements ont lieu à la requête du greffier, du demandeur ou de tout intéressé. Etant donné que de telles inscriptions sont faites en vue de sauvegarder les intérêts du demandeur ou d'un autre intéressé, il serait indiqué que celui-ci sollicite l'inscription à l'intervention du greffier.

Il serait préférable de réserver un article distinct aux dispositions des §§ 3 et 4, ce § 3 étant d'ailleurs la reproduction de l'article 28.1 de la Convention de Luxembourg susmentionnée.

Au § 3, la référence au § 2 doit être remplacée par une référence au § 1er.

Article 11

La succession des articles 11 et suivants donnerait à supposer que le procès-verbal de réception visé à l'article 12 est dressé sans vérification des pièces annexées, en tout cas lors de la réception de la demande. Or, aux termes de l'article 14, la demande de brevet qui ne satisfait pas aux conditions prévues au § 1er n'est pas acceptée. Selon les informations fournies par le fonctionnaire délégué, le procès-verbal est dressé après constatation des conditions de recevabilité. Cette intention ressortirait plus clairement si l'on modifiait la succession de ces articles.

Artikel 12

Voor het opstellen van het proces-verbaal lijkt het aangewezen, ten einde met juistheid de datum en uur van de indiening van de aanvraag te kunnen bepalen, in een aangetekende brief te voorzien.

Volgens de memorie van toelichting moet het proces-verbaal zeer nauwkeurig het ogenblik vaststellen waarop de stukken ontvangen worden (jaar, dag, uur, minuut). Daarom is het aangewezen in het tweede lid te bepalen dat niet alleen jaar, dag en uur worden vermeld, maar ook de minuut waarop de stukken ontvangen worden.

Artikel 15

Dit artikel (eerste, derde, vierde en vijfde lid) stelt de vereisten vast van elk van de bestanddelen die de aanvraag dient te bevatten, namelijk van de beschrijving, van de conclusies, van de tekeningen en van de korte inhoud. Voor de leesbaarheid van dit artikel zou dit artikel best in vier paragrafen worden ingedeeld.

De bepalingen van dit artikel zijn overgenomen uit de artikelen 83, 84 en 85 van het Verdrag van München. Het tweede lid sluit echter aan bij regel 28 van het uitvoeringsreglement van het Verdrag.

Voorgesteld wordt dit artikel te stellen als volgt :

« Art. 15. — § 1. De uitvinding moet in de octrooiaanvraag zodanig duidelijk en volledig worden beschreven dat zij door een deskundige kan worden toegepast.

Wanneer de uitvinding betrekking heeft op een micro-organisme dat niet openbaar toegankelijk is, dient een cultuur van het micro-organisme gedeponeerd te worden in een daartoe door de Koning aangewezen instelling. De voorwaarden voor de toegang van het publiek tot deze culturen worden door de Koning vastgesteld.

§ 2. De conclusies beschrijven het onderwerp waarvoor bescherming wordt gevraagd. Zij dienen duidelijk en beknopt te zijn en steun te vinden in de beschrijving.

§ 3. Tekeningen worden toegevoegd indien zij nodig zijn om de uitvinding te begrijpen.

§ 4. De korte inhoud, zo nodig vergezeld van een tekening, is alleen bedoeld als technische informatie; hij kan niet in aanmerking komen voor enig ander doel. Hij wordt onderworpen aan de controle van de Dienst ».

Artikel 17

Zoals de memorie van toelichting aanstipt, houdt het ontwerp een belangrijke nieuwheid in doordat het recht van voorrang, dat zijn grondslag vond in het Parijs Unie-verdrag, nu ook los van dat verdrag kan worden ingeroepen met betrekking tot een vroegere Belgische aanvraag.

Artikel 18

In de Franse tekst van § 1 schrijft men « et moyennant le paiement d'une taxe ... », terwijl in de Nederlandse tekst van § 2: « ... als nietig en van generlei waarde beschouwd ... ».

Artikel 19

1. Naar luid van artikel 19, § 1, van het ontwerp wordt de octrooiaanvraag gevolgd door het opstellen van een verslag van nieuwheids-onderzoek omtrent de uitvinding.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat bedoeld nieuwheids-onderzoek, enerzijds, een « informatieve functie » heeft, anderzijds, geen absolute voorwaarde is om een octrooi te verkrijgen, zij het dat bij afwezigheid van nieuwheids-onderzoek de geldigheidsduur van het octrooi beperkt wordt tot zes jaar. Steeds volgens de memorie van toelichting mag de octrooiaanvrager om financiële of andere overwegingen van het doen opstellen van een verslag van nieuwheids-onderzoek afzien. Volgens de tekst van het ontwerp doet de aanvrager van zodanige houding blijken door het niet betalen van de opzoekings-taks binnen de termijn die de Koning zal bepalen.

Over die termijn ondervraagd, heeft de gemachtigde ambtenaar meegedeeld dat de termijn voor betaling van de opzoekings-taks zeer kort zal zijn, waarschijnlijk drie maanden, alleszins te kort om als een periode van bezinning te kunnen worden beschouwd. De termijn zou overigens niet als een termijn van bezinning gedacht zijn.

In die gedachtengang lijkt het meer logisch en samenhangend de octrooiaanvrager reeds bij de indiening van de aanvraag de kans te bieden onmiddellijk van het nieuwheids-onderzoek af te zien.

Wanneer de betalingstermijn zeer kort is lijkt evenmin reden ertoe te bestaan om, zoals in het ontwerp wordt voorgesteld, een omstandige procedure van verwittiging van de aanvrager over het aflopen van de termijn en de gevolgen van de niet-betaling van de opzoekings-

Article 12

Pour la rédaction du procès-verbal, il semble indiqué de prévoir une lettre recommandée, afin de pouvoir établir avec exactitude la date et l'heure du dépôt de la demande.

Selon l'exposé des motifs, le procès-verbal doit déterminer très exactement le moment de la réception des pièces (année, jour, heure, minute). Il est donc indiqué de disposer au deuxième alinéa qu'il faut énoncer non seulement l'année, le jour et l'heure, mais également la minute de la réception des pièces.

Article 15

Le présent article (premier, troisième, quatrième et cinquième alinéas) détermine les conditions auxquelles doivent satisfaire les différents éléments que doit contenir la demande, c'est-à-dire la description, les revendications, les dessins et l'abrégé. Pour la lisibilité du présent article, il serait préférable de le diviser en quatre paragraphes.

Les dispositions du présent article sont empruntées aux articles 83, 84 et 85 de la Convention de Munich. Le deuxième alinéa se rattache toutefois à la règle 28 du règlement d'exécution de la Convention.

Il est proposé de formuler cet article comme suit :

« Art. 15. — § 1er. La demande de brevet doit contenir une description de l'invention suffisamment claire et complète pour qu'un homme de métier puisse la mettre en œuvre.

Lorsque l'invention concerne un micro-organisme auquel le public n'a pas accès, une culture du micro-organisme doit être déposée auprès d'un organisme désigné à cet effet par le Roi. Les conditions d'accèsibilité du public à cette culture sont fixées par le Roi.

§ 2. Les revendications définissent l'objet de la protection demandée. Elles doivent être claires et concises et se fonder sur la description.

§ 3. Des dessins sont joints s'ils sont nécessaires à l'intelligence de l'invention.

§ 4. L'abrégé accompagné, si nécessaire, d'un dessin, sert exclusivement à des fins d'information technique; il ne peut être pris en considération pour aucune autre fin. Il est soumis au contrôle de l'Office. »

Article 17

Comme le signale l'exposé des motifs, le projet innove considérablement en ce sens que le droit de priorité, qui trouvait son fondement dans la Convention de Paris, peut désormais aussi être invoqué en dehors du cadre de ladite convention à l'égard d'une demande belge antérieure.

Article 18

Dans le texte français au § 1er on écrit « et moyennant le paiement d'une taxe » et dans le § 2 du texte néerlandais : « ... als nietig en van generlei waarde beschouwd ... ».

Article 19

1. Aux termes de l'article 19, § 1er, du projet, la demande de brevet donne lieu à l'établissement d'un rapport de recherche sur l'invention.

Il résulte de l'exposé des motifs que le rapport de recherche a, d'une part, un « rôle d'information » et que, d'autre part, il ne constitue pas une condition absolue à remplir en vue d'obtenir un brevet, étant entendu qu'à défaut de rapport de recherche, la durée de validité du brevet est limitée à six ans. L'exposé des motifs signale encore que le demandeur de brevet peut, en raison de considérations financières ou autres, renoncer à l'établissement du rapport de recherche. Selon le libellé du projet, le demandeur manifeste pareille renonciation en n'acquittant pas la taxe de recherche dans le délai que fixera le Roi.

Interrogé sur ce délai, le fonctionnaire délégué a déclaré que le délai de paiement de la taxe de recherche sera de très courte durée, probablement de trois mois, de toute façon trop courte pour être considéré comme période de réflexion. Ce délai n'aurait d'ailleurs pas été conçu comme tel.

Dans cet ordre d'idées, il semble plus logique et plus cohérent de donner l'occasion au demandeur de brevet de renoncer d'emblée au rapport de recherche dès le dépôt de la demande.

Si le délai de paiement est très court, il semble qu'il n'y a pas de raison non plus d'organiser, comme le propose le projet, une procédure compliquée destinée à avertir le demandeur de l'expiration du délai et des conséquences du non-paiement de la taxe de recherche.

taks, in te richten. Volgens het ontwerp is een nalatigheid van de Dienst voor de industriële eigendom overigens zonder gevolgen en kan zij zelfs niet tegen de Dienst worden ingeroepen.

Volgens het ontwerp wordt van de verwittiging tevens kennis gegeven aan de in het Register der uitvindingsoctrooien ingeschreven vruchtgebruiker, pandhouder, beslaglegger of licentiehouder alsmede aan de persoon die een vordering in opeising van de octrooiaanvraag voor de rechtbank heeft ingesteld. Alleen deze laatste wordt toegelaten om, in de plaats van de ingebrekeblijvende octrooiaanvrager, de opzoekingsstaks te betalen. De reden waarom de andere belanghebbenden die mogelijkheid niet hebben, wordt niet aangegeven. Volgens het ontwerp moet de betaling geschieden binnen dezelfde korte termijn welke voor de octrooiaanvrager regel is. Ook dat is niet samenhangend want, met een korte termijn, rest de opeiser na de beoogde verwittiging haast geen tijd voor een tijdige betaling. Het zou passen voor bedoelde opeiser, en eventueel voor de andere belanghebbenden, in een speciale termijn van betaling te voorzien, te bepalen door de Koning.

2. In dit artikel, en ook in andere artikelen van het ontwerp, wordt uitzonderlijk veel plaats gelaten aan het regelen van de betaling in dit geval van de opzoekingsstaks. Die regeling is evenwel niet volkomen. Aan de Koning wordt overgelaten het ontbrekende nader te regelen. Het verdient aanbeveling de wetgevende voorzieningen te beperken tot de wezenlijke beginselen en het overige te laten regelen in een uitvoeringsbesluit. Beide zouden aldus aan samenhang en leesbaarheid winnen. Een algemene machtigingsbepaling in die zin wordt verder in dit advies onder artikel 74 van het ontwerp in overweging gegeven.

3. Volgens § 2 wordt het verslag van nieuwheidsonderzoek opge maakt « door een door de Koning aangewezen intergouvernementele instelling ». Volgens de gemachtigde ambtenaar is hiermede het Europees Octrooibureau bedoeld. Het is geraden de aanwijzing van dat bureau in de wet zelf op te nemen. Wel kan men de machtigingsbepaling behouden voor het geval later nog andere instellingen in aanmerking mochten komen voor het opstellen van een verslag van nieuwheidsonderzoek. Evenwel is er geen reden om te eisen dat elke instelling van « intergouvernementele » aard zou zijn.

4. Volgens § 4 wordt de Dienst belast met het verzenden van verwittigingen en afschriften. Wanneer de Dienst in gebreke blijft kan « daarop noch in rechte, noch ten opzichte van de Dienst beroep worden gedaan ». Die bepaling, welke ontleend is aan artikel 10 zesde lid, van de eenvormige Benelux-merkenwet, maakt niet duidelijk of de Dienst ook in geval van fout al dan niet van alle aansprakelijkheid ontheven wordt.

5. Blijkens het bepaalde in § 9 komt het verslag van nieuwheidsonderzoek, dat door het Europees Octrooibureau is opgesteld naar aanleiding van een in het buitenland aangevraagd octrooi, in de plaats van het bij dit ontwerp vereist verslag — volgens de regelen die de Koning nader zal bepalen —, op voorwaarde dat het om een identieke uitvinding gaat en dat eerstgenoemd verslag binnen de termijn voor betaling van de opzoekingsstaks aan de Dienst wordt bezorgd. Aldus kan een voor buitenlandse doeleinden bestemd verslag van nieuwheidsonderzoek worden aangewend voor het verkrijgen van een nationaal octrooi van twintig jaar. Een zelfde mogelijkheid wordt, naar luid van § 8, in het vooruitzicht gesteld voor wie oorspronkelijk een Europese octrooiaanvraag had ingediend (artikel 135 van het Europees Octrooiverdrag en artikel 8 van de wet van 8 juli 1977).

Naar luid van artikel 15 van het Washington-verdrag tot samenwerking inzake octrooien, goedgekeurd bij de wet van 8 juli 1977, kan de nationale wetgeving erin voorzien dat ook voor nationale octrooiaanvragen om een « nieuwheidsonderzoek van internationaal type » wordt verzocht. Aan de hand van zulk een « nieuwheidsonderzoek van internationaal type » kan de aanvrager zich beraden over de indiening van een aanvraag in andere landen, al dan niet langs de weg van het verdrag. De Nederlandse Rijksoctrooiwet voorziet in haar artikel 22, I, 3, in een zodanige mogelijkheid. Dit ontwerp niet. Men mag zich de vraag stellen of de Belgische wetgever also niet in gebreke blijft ten aanzien van wie in België een nationaal octrooi aanvraagt.

Deze opmerking vervalt uiteraard mocht het in het ontwerp beoogde nieuwheidsonderzoek steeds van het internationale type zijn.

6. Uit het bepaalde in § 9 lijkt nog te volgen dat geen opzoekingsstaks verschuldigd is wanneer aan de Dienst een verslag van nieuwheidsonderzoek wordt voorgelegd dat naar aanleiding van een in het buitenland inediende octrooiaanvraag omtrent een zelfde uitvinding door het Europees Octrooibureau is opgesteld.

7. Rekening houdende met de bedoeling van de Regering omtrent de korte duur van de termijn voor betaling van de opzoekingsstaks wordt, onder voorbehoud van wat onder 5. is opgemerkt, de volgende tekst in overweging gegeven :

Aux termes du projet, une négligence de l'Office de la propriété industrielle reste d'ailleurs sans effet et ne peut même pas être opposée audit Office.

Selon le projet, l'avertissement est également communiqué à l'usufruitier, au créancier gagiste, au saisissant ou au licencié inscrit au Registre des brevets d'invention ainsi qu'à la personne qui a introduit une action en justice en revendication de la demande de brevet. Seul ce dernier est autorisé à acquitter la taxe de recherche à la place du demandeur de brevet qui omet de le faire. La raison pour laquelle les autres intéressés n'ont pas cette possibilité n'est pas indiquée. Aux termes du projet, le paiement doit se faire dans le même bref délai qui est de règle pour le demandeur de brevet. Cela n'est pas cohérent non plus car, le délai étant court, le revendiquant n'a presque pas le temps d'effectuer le paiement à temps après ledit avertissement. Il conviendrait de prévoir en faveur dudit revendiquant et éventuellement des autres intéressés un délai spécial pour l'acquiescement, à fixer par le Roi.

2. Cet article, de même que d'autres articles du projet, est exceptionnellement prolix au sujet du règlement du paiement de la taxe de recherche dans ce cas. Ce règlement n'est toutefois pas parfait. Le soin de combler les lacunes est confié au Roi. Il est à recommander de limiter les dispositions législatives aux principes essentiels et de faire régler le reste par un arrêté d'exécution. La loi et l'arrêté y gagneraient ainsi en cohérence et en lisibilité. Une habilitation générale en ce sens sera suggérée plus loin dans l'avis à l'article 74 du projet.

3. Aux termes du § 2, le rapport de recherche est établi « par un organisme intergouvernemental désigné par le Roi ». Selon le fonctionnaire délégué, c'est l'Office européen des brevets qui est ainsi visé. Il est conseillé de faire figurer dans la loi même la désignation de cet Office. Rien n'empêche toutefois de maintenir l'habilitation pour le cas où d'autres organismes entreraient ultérieurement en ligne de compte pour l'établissement d'un rapport de recherche. Point n'est besoin d'exiger pour autant que chacun de ces organismes soit à caractère « intergouvernemental ».

4. Aux termes du § 4, l'Office est chargé de l'expédition des avertissements et des copies. Lorsque l'Office omet de le faire, ce défaut « ne peut être invoqué ni en justice ni à l'égard de l'Office ». Cette disposition, empruntée à l'article 10, alinéa 6, de la loi uniforme Benelux en matière de marques, ne précise pas si, en cas de faute, l'Office est également déchargé ou non de toute responsabilité.

5. Il résulte du § 9 que le rapport de recherche qui est établi par l'Office européen des brevets à l'occasion d'un brevet demandé à l'étranger, remplace le rapport exigé par le présent projet — selon les règles à préciser par le Roi —, à condition qu'il s'agisse d'une invention identique et que le premier rapport soit fourni à l'Office dans le délai prévu pour le paiement de la taxe de recherche. Ainsi, un rapport de recherche destiné à des fins étrangères peut être utilisé pour obtenir un brevet national de vingt ans. La même possibilité est envisagée, aux termes du § 8, pour celui qui avait déposé initialement une demande de brevet européen (article 135 de la Convention sur le brevet européen et article 8 de la loi du 8 juillet 1977).

Selon l'article 15 du Traité de Washington de coopération en matière de brevets, approuvé par la loi du 8 juillet 1977, la législation nationale peut prévoir qu'une « recherche de type international » soit de même sollicitée pour des demandes nationales de brevets. Sur la base de cette « recherche de type international », le demandeur peut envisager le dépôt d'une demande dans d'autres pays, par la voie du Traité ou d'une autre manière. La loi néerlandaise sur les brevets d'Etat prévoit une faculté de ce type en son article 22, I, 3. Le présent projet n'en prévoit pas. On peut se demander si ce n'est pas une omission du législateur belge à l'égard de ceux qui demandent un brevet national en Belgique.

Cette remarque deviendrait évidemment sans objet au cas où la recherche visée dans le projet serait toujours du type international.

6. Il semble résulter également du § 9 que la taxe de recherche n'est pas due lorsqu'il est soumis à l'Office un rapport de recherche établi par l'Office européen des brevets à l'occasion d'une demande de brevet déposée à l'étranger.

7. Compte tenu de l'intention du Gouvernement de prévoir un délai de courte durée pour le paiement de la taxe de recherche, le texte suivant est suggéré, sous réserve des remarques sub 5 :

« Art. 19. — § 1. Tenzij de aanvrager ervan afziet, wordt de octrooiaanvraag gevolgd door het opstellen van een verslag van nieuwheidsonderzoek aangaande de uitvinding.

§ 2. Het verslag van nieuwheidsonderzoek wordt niet opgesteld dan na betaling van en opzoekingsstaks.

§ 3. In voorkomend geval stelt de Dienst de in het Register ingeschreven vruchtgebruiker, pandhouder, beslaglegger en licentiehouders ervan in kennis dat de octrooiaanvrager van het nieuwheidsonderzoek heeft afgezien of heeft nagelaten de opzoekingsstaks te betalen.

Een zelfde kennisgeving geschiedt aan de persoon wiens vordering tot opheffing van het octrooi in het Register is ingeschreven. Deze kan de opzoekingsstaks betalen in de plaats van de octrooiaanvrager.

De kennisgeving bedoeld in dit artikel geschiedt aan het laatstbekende adres van de belanghebbende. Wanneer de Dienst in gebreke is gebleven, kan dat noch in rechte, noch ten opzichte van de Dienst worden aangevoerd.

§ 4. Het verslag van nieuwheidsonderzoek wordt opgesteld door het Europees Octrooibureau of door de instelling welke de Koning aanwijst.

Het verslag wordt opgemaakt aan de hand van de conclusies, de beschrijving en, in voorkomend geval, de tekeningen. Het vermeldt de gegevens van de stand van de techniek welke nuttig zijn voor het beoordelen van de nieuwheid van de uitvinding en van de uitvinderswerkzaamheid.

§ 5. De Dienst deelt het verslag van nieuwheidsonderzoek mede aan de aanvrager, die voor de conclusies en de korte inhoud een nieuwe tekst kan neerleggen. De nieuwe tekst van de conclusies mag niet verder reiken dan de octrooiaanvraag.

Met instemming van de Dienst kan de aanvrager de beschrijving in overeenstemming brengen met de nieuwe conclusies.

§ 6. De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder en de termijnen waarin het verslag van nieuwheidsonderzoek opgemaakt dient te worden en de wijzigingen in de conclusies, in de beschrijving en in de korte inhoud kunnen geschieden.

§ 7. Indien de uitvinding waarvoor een octrooi aangevraagd wordt onder toepassing valt van de wet van 10 januari 1955 of van de wet van 4 augustus 1955, kan geen nieuwheidsonderzoek geschieden zolang het uitvindingsgeheim niet opgeheven is.

§ 8. De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder en door het Europees Octrooibureau opgesteld verslag van nieuwheidsonderzoek in het geval bedoeld in artikel 135, § 1, a, van het Europees octrooi-verdrag voor de verlening van een nationaal octrooi kan worden aangewend.

§ 9. De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder een verslag van nieuwheidsonderzoek dat naar aanleiding van een in het buitenland ingediende octrooiaanvraag omtrent een identieke uitvinding door het Europees Octrooibureau is opgesteld, voor de verlening van een nationaal octrooi kan worden aangewend.

In het tekstvoorstel onder artikel 40 van het ontwerp is rekening gehouden met de nieuwe tekst die voor artikel 19 in overweging is gegeven.

Artikel 20

Zoals § 2 is gesteld moet worden aangenomen dat het bepaalde in de laatste volzin slechts betrekking heeft op de octrooiaanvragen die onderworpen zijn aan de bepalingen van de wetten van 10 januari 1955 en 4 augustus 1955. Blijkbaar is die laatste bepaling van toepassing op alle octrooiaanvragen zonder onderscheid.

Het ontwerp laat na te bepalen wat de juiste inhoud zal zijn van de octrooien waarop de wetten van 10 januari 1955 en 4 augustus 1955 van toepassing zijn.

Onder voorbehoud van deze opmerking wordt volgende tekst voorgesteld :

« Art. 20. — § 1. Het octrooi wordt verleend bij een ministerieel besluit dat de vervulling van de vormvereisten vaststelt.

§ 2. Het ministerieel besluit wordt vastgesteld na een termijn van achttien maanden na de datum van indiening van de aanvraag of na de oudste datum van voorrang indien een recht van voorrang overeenkomstig het bepaalde in artikel ... is ingeroepen. Niettemin mag de aanvrager de afgifte van het octrooi eisen zodra de voor het verlenen van het octrooi gestelde voorwaarden zijn vervuld.

« Art. 19. — § 1er. A moins que le demandeur n'y renonce, la demande de brevet donne lieu à l'établissement d'un rapport de recherche sur l'invention.

§ 2. Le rapport de recherche n'est établi qu'après paiement d'une taxe de recherche.

§ 3. Le cas échéant, l'Office notifie à l'usufruitier, au créancier gagiste, au saisissant et au licencié inscrits au Registre que le demandeur de brevet a renoncé à la recherche ou a omis d'acquitter la taxe de recherche.

Il fait la même notification à la personne dont l'action en revendication du brevet a été inscrite au Registre. Cette personne peut acquitter la taxe de recherche à la place du demandeur de brevet.

La notification visée au présent article se fait à la dernière adresse connue de l'intéressé. En cas de carence de la part de l'Office, ce défaut ne peut être invoqué ni en justice ni à l'égard de l'Office.

§ 4. Le rapport de recherche est établi par l'Office européen des brevets ou par l'organisme désigné par le Roi.

Le rapport est établi sur la base des revendications, de la description et, le cas échéant, des dessins. Il cite les éléments de l'état de la technique qui sont utiles pour apprécier la nouveauté de l'invention et l'activité inventive.

§ 5. L'Office notifie le rapport de recherche au demandeur qui peut déposer une version nouvelle des revendications et de l'abrégé. La version nouvelle des revendications ne peut étendre la portée de la demande de brevet.

Avec l'accord de l'Office, le demandeur peut faire concorder la description avec les nouvelles revendications.

§ 6. Le Roi fixe les conditions et délais pour l'établissement du rapport de recherche et pour la modification des revendications, de la description et de l'abrégé.

§ 7. Si l'invention, objet de la demande de brevet, tombe sous l'application des dispositions de la loi du 10 janvier 1955 ou de celles de la loi du 4 août 1955, la recherche ne peut avoir lieu avant la levée du secret frappant l'invention.

§ 8. Le Roi fixe les conditions dans lesquelles un rapport de recherche établi par l'Office européen des brevets peut être utilisé pour la délivrance d'un brevet national dans le cas visé à l'article 135, § 1er, a, de la Convention sur le brevet européen.

§ 9. Le Roi fixe les conditions dans lesquelles un rapport de recherche établi par l'Office européen des brevets à la suite d'une demande de brevet déposée à l'étranger et portant sur une invention identique, peut être utilisé pour la délivrance d'un brevet national.

La proposition de texte pour l'article 40 du projet tient compte du nouveau libellé suggéré pour l'article 19.

Article 20

La formulation du § 2 fait supposer que la disposition de la dernière phrase ne se rapporte qu'aux demandes de brevet qui sont soumises aux dispositions des lois du 10 janvier 1955 et du 4 août 1955. C'est à toutes les demandes de brevet que cette dernière disposition paraît être applicable.

Le projet omet de déterminer le contenu exact des brevets auxquels s'appliquent les lois du 10 janvier 1955 et du 4 août 1955.

Sous réserve de cette observation, le texte suivant est proposé :

« Art. 20. — § 1er. Le brevet est délivré par un arrêté ministériel, qui constate l'accomplissement des conditions de forme.

§ 2. L'arrêté ministériel est pris après l'expiration d'un délai de dix-huit mois à compter de la date de dépôt de la demande ou de la date la plus ancienne de priorité, si un droit de priorité a été revendiqué conformément aux dispositions de l'article... Néanmoins, le demandeur peut requérir la délivrance du brevet dès qu'il est satisfait aux conditions prescrites pour l'octroi du brevet.

In geval van toepassing van de wet van 10 januari 1955 of van de wet van 4 augustus 1955 zijn de bepalingen van vorige leden van toepassing zodra de aanvrager laat weten aan de Dienst dat hij afziet van het nieuwheidsonderzoek. Het verzoek wordt ingediend binnen de door de Koning vastgestelde termijn.

Deze bepalingen zijn evenwel niet van toepassing indien binnen de gestelde termijn een vordering tot opeising van de eigendom van een octrooiaanvraag in het Register is ingeschreven.

§ 3. Het verlenen van een octrooi geschiedt zonder voorafgaand onderzoek van de octrooierbaarheid, zonder waarborg van zijn waarde of van de juistheid van de beschrijving der uitvinding en op eigen risico van de aanvrager.

§ 4. De verlening van het octrooi wordt in het Register vermeld. »

Artikel 21

Voor de leesbaarheid van dit artikel 21 wordt volgende tekst in overweging gegeven :

« Art. 21. — Zodra het octrooi verleend is, wordt het dossier van het octrooi ten zetel van de Dienst ter inzage gelegd van het publiek. Vanaf dat tijdstip kan hiervan, in de door de Koning vastgestelde voorwaarden en vormen, afschrift worden bekomen.

Het dossier omvat het ministerieel besluit van octrooiverlening, de beschrijving van de uitvinding... en de stukken welke betrekking hebben op het in het Verdrag van Parijs bedoelde recht van voorrang. »

Artikel 22

De tekst van artikel 22 ware beter gesteld als volgt :

« Art. 22. — De octrooibescherming heeft uitwerking vanaf de dag waarop het octrooi ter inzage van het publiek is gelegd. »

Artikel 23

Het is aan te raden alle bepalingen betreffende de Verzameling in een enkele paragraaf op te nemen. Voorgesteld wordt dit artikel te stellen als volgt.:

« Art. 23. — § 1. Het Register kan worden ingezien ten zetel van de Dienst. Het wordt bijgehouden op de door de Minister te bepalen wijze.

§ 2. In de Verzameling worden de kenmerkende bestanddelen van de verleende octrooien gepubliceerd en wordt melding gemaakt van de inschrijvingen in het Register.

De Koning bepaalt de abonnementsvoorwaarden op de Verzameling.

§ 3. De Dienst kan de verleende octrooien integraal mededelen. »

Artikel 27

Volgens het derde lid kan de rechtbank de naar haar oordeel noodzakelijke maatregelen opleggen ter vrijwaring van de belangen van de octrooiaanvrager en van de derde. Welke noodzakelijke maatregelen hier bedoeld worden, is niet nader verklaard in de memorie van toelichting. De tekst is zo ruim gesteld dat gelijk welke maatregel kan bevolen worden.

Volgens de verklaring van de gemachtigde ambtenaar zouden bedoelde noodzakelijke maatregelen slechts bestaan in het stellen van een waarborg vanwege de aanvrager zodat de eventueel ten onrechte verleende vergoeding, — ingeval de octrooiaanvraag zou worden verworpen of beperkt zoals in het volgende lid is voorzien — hierdoor kan gedekt worden.

Gelet op de uitzonderlijke bevoegdheid van de rechtbank in de keuze van de voor te schrijven maatregelen, waarbij de rechtbank uit eigen beweging maatregelen kan voorschrijven zonder dat zij daartoe wordt aangezocht, zou het aangewezen zijn de bedoelde maatregelen nader te preciseren zoniet in de tekst dan toch in de memorie van toelichting.

Onder voorbehoud van deze laatste opmerking wordt voorgesteld dit artikel te lezen als volgt :

« Art. 27. — Een gezien de omstandigheden redelijke vergoeding kan door de octrooiaanvrager worden geëist van iedere derde die tussen de datum waarop, hetzij de octrooiaanvraag op verzoek van de aanvrager toegankelijk is gemaakt, hetzij een afschrift ervan aan de betrokken derde werd bezorgd, en de datum van de octrooiverlening, de uitvinding heeft toegepast op een wijze die na deze periode verboden zou zijn.

En cas d'application de la loi du 10 janvier 1955 ou de la loi du 4 août 1955, les dispositions des alinéas précédents sont applicables dès que le demandeur fait savoir à l'Office qu'il renonce à la recherche. La requête est introduite dans le délai fixé par le Roi.

Ces dispositions ne sont toutefois pas applicables si, dans le délai fixé, une action en revendication de la propriété de la demande de brevet fait l'objet d'une inscription au Registre.

§ 3. La délivrance d'un brevet se fait sans examen préalable de la brevetabilité de l'invention, sans garantie du mérite de l'invention ou de l'exactitude de la description de celle-ci et aux risques et périls du demandeur.

§ 4. La délivrance du brevet est mentionnée au Registre. »

Article 21

Pour la lisibilité du présent article 21, le libellé suivant est suggéré :

« Art. 21. — Dès la délivrance du brevet, le dossier du brevet est mis à la disposition du public à l'Office. A partir de cette date, copie peut en être obtenue aux conditions et dans les formes fixées par le Roi.

Le dossier comprend l'arrêté ministériel portant délivrance du brevet, la description de l'invention ... et les documents relatifs au droit de priorité visé par la Convention de Paris. »

Article 22

L'article 22 gagnerait à être formulé comme suit :

« Art. 22. — La protection du brevet prend effet à partir du jour où le brevet est mis à la disposition du public. »

Article 23

Il est à conseiller de réunir en un seul paragraphe toutes les dispositions relatives au Recueil. Il est proposé de formuler cet article comme suit :

« Art. 23. — § 1er. Le Registre peut être consulté au siège de l'Office. Il est tenu de la manière déterminée par le Ministre.

§ 2. Les brevets délivrés sont publiés en substance dans le Recueil et mention y est faite des inscriptions du Registre.

Le Roi fixe les conditions d'abonnement au Recueil.

§ 3. L'Office peut communiquer intégralement les brevets délivrés. »

Article 27

Selon l'alinéa 3, le tribunal peut imposer les mesures qu'il juge nécessaires à la sauvegarde des intérêts du demandeur de brevet et du tiers. L'exposé des motifs ne précise pas de quelles mesures nécessaires il s'agit en l'espèce. Le texte est formulé d'une manière tellement vague qu'il permet d'ordonner n'importe quelle mesure.

Selon la déclaration du fonctionnaire délégué, les mesures nécessaires susvisées comprendraient seulement la constitution d'une garantie dans le chef du demandeur, de sorte que l'indemnité accordée éventuellement à tort, — en cas de rejet ou de limitation de la demande de brevet, ainsi qu'il est prévu à l'alinéa suivant, — puisse être ainsi couverte.

Vu la compétence exceptionnelle du tribunal quant au choix des mesures à prescrire, — le tribunal pouvant prescrire des mesures de sa propre initiative, sans y être invité, — il serait indiqué de préciser les mesures visées sinon dans le texte, du moins dans l'exposé des motifs.

Sous réserve de cette dernière remarque, il est proposé de formuler cet article comme suit :

« Art. 27. — Une indemnité raisonnable fixée suivant les circonstances peut être exigée par le demandeur de brevet de tout tiers qui a fait de l'invention, entre la date à laquelle la demande de brevet a été rendue accessible au public sur requête du demandeur, soit remise en copie au tiers intéressé, et la date de la délivrance du brevet, une exploitation qui, après cette période, serait interdite.

Het is het eerste lid bedoeld afschrift wordt vooraf door de directeur van de Dienst of zijn afgevaardigde eensluidend verklaard.

Bij gebreke van overeenstemming... (zie de desbetreffende opmerking).

De draagwijdte van de aan de octrooiaanvraag verleende bescherming wordt bepaald door de ten zetel van de Dienst laatst neergelegde conclusies. In voorkomend geval kan de betaalde vergoeding geheel of gedeeltelijk teruggevorderd worden.

De vruchtgebruiker...

Wanneer de octrooiaanvraag...

De vordering tot vergoeding en de vordering tot terugbetaling verjaren na vijf jaar, te rekenen vanaf de staking van de exploitatie der uitvinding, respectievelijk de datum van verlening van het octrooi. »

Artikel 28

Deze bepaling is ontleend wat betreft §§ 1 en 3 aan artikel 31 en wat betreft § 2 aan artikel 30bis van de Franse wet van 2 januari 1968, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1978.

Het bepaalde in § 1 ware beter gesteld als volgt :

« § 1. Wie te goeder trouw vóór de indiening van de octrooiaanvraag of vóór de datum van haar voorrang, de uitvinding, voorwerp van het octrooi, in België in gebruik of in bezit had, mag de exploitatie persoonlijk voortzetten. »

Voor een juiste lezing van § 2 stelle men een komma na het woord « verricht ».

Artikel 29

Omdat het afgeven van gedwongen licenties veel meer een uitzonderlijke toestand schept, zou het logisch zijn de rechtstoestand van de contractuele licenties (artikel 47 en volgende van het ontwerp) vóór die van de gedwongen licenties vast te stellen.

Volgens artikel 29, § 1, 1°, kan een gedwongen licentie verleend worden wanneer na een bepaalde termijn het octrooi niet door een wezenlijke en doorlopende fabricage in België geëxploiteerd werd.

Door te bepalen dat het octrooi door een fabricage in België geëxploiteerd moet worden, neemt het ontwerp de verplichting over die reeds in artikel 23 van de octrooiwet van 24 mei 1854, gewijzigd bij de wet van 3 augustus 1924, aan de octrooihouder was opgelegd. Hierdoor wordt de import van goederen die door het octrooi gedekt zijn, niet beschouwd als een exploitatie van het octrooi. Door die bepaling wil de Regering de oprichting van bedrijven op het Belgisch grondgebied bevorderen. Een dergelijke regeling kan aanvaard worden indien zulks in overeenstemming kan worden gebracht met het bepaalde van artikel 5, A, 4, van het Verdrag van 20 maart 1883 tot bescherming van de industriële eigendom, dat enkel gewag maakt van « niet of niet voldoende toepassing » van het octrooi.

Hieruit volgt dat de fabricage in België niet kan opgelegd worden voor geoctrooide goederen die gefabriceerd zijn in een Lid-Staat van het voormelde Verdrag. Weliswaar aanvaardt het ontwerp dat geen gedwongen licentie kan verleend worden « wanneer het voortbrengsel dat door het Belgisch octrooi gedekt is, gefabriceerd is in een Staat die met België deel uitmaakt van eenzelfde economische unie of gemeenschap » (1). Deze afwijking op de gestelde algemene regel is echter onvoldoende opdat de bepaling van artikel 29, § 1, 1°, in overeenstemming zou zijn met het Verdrag van 20 maart 1883.

Zoals artikel 29, § 1, 1°, is gesteld, moet bij het verstrijken van de gestelde termijn het octrooi door een « wezenlijke en doorlopende fabricage » geëxploiteerd zijn. Volgens het Verdrag van 20 maart 1883 wordt enkel gewag gemaakt van een « niet of niet voldoende toepassing », zodat die voorwaarde minder streng is gesteld. Vraag is of die voorwaarde niet voldoende is om de vrijwillige exploitatie van het octrooi te verzekeren. Men kan ook stellen, in navolging van de Franse wet, dat de gedwongen licentie kan verleend worden wanneer de uitvinding, na gestelde termijn, niet op een ernstige en werkelijke wijze werd aangevat of sedert meer dan drie jaar niet meer werd toegepast.

Onder voorbehoud van deze opmerkingen, wordt voorgesteld dit artikel te lezen als volgt :

« Art. 29. — § 1. Voor de exploitatie van een geoctrooide uitvinding kan door de Minister een licentie, gedwongen licentie genoemd, worden verleend aan de aanvrager in geval :

1° de octrooihouder zonder geldige reden gedurende meer dan vier jaar na de indiening van de octrooiaanvraag of drie jaar na het verlenen van het octrooi, waarbij de termijn die het laatste afloopt wordt toegepast, nalaat het octrooi daadwerkelijk en geregeld in België te exploiteren of te laten exploiteren. »

(1) Zie artikel 47, Verdrag van 15 december 1975 betreffende het Europees octrooi voor de gemeenschappelijke markt.

La copie visée au premier alinéa doit préalablement être certifiée conforme par le directeur de l'Office ou son délégué.

A défaut d'accord... (voir la remarque à ce sujet).

L'étendue de la protection conférée à la demande de brevet est déterminée par les plus récentes revendications déposées à l'Office. Le cas échéant, la restitution de l'indemnité payée peut être demandée en tout ou en partie.

L'usufruitier...

Lorsque la demande de brevet...

L'action en indemnité et l'action en restitution sont prescrites par cinq ans à compter respectivement de la cessation de l'exploitation de l'invention et de la date de délivrance du brevet. »

Article 28

Cette disposition est reprise, en ce qui concerne les §§ 1er et 3, à l'article 31 et, en ce qui concerne le § 2, à l'article 30bis de la loi française du 2 janvier 1968, modifiée par la loi du 13 juillet 1978.

Le § 1er gagnerait à être formulé comme suit :

« § 1er. Quiconque utilisait ou possédait en Belgique de bonne foi l'invention, objet du brevet, avant le dépôt de la demande de brevet ou avant la date de sa priorité, peut en continuer l'exploitation à titre personnel. »

Pour une lecture correcte du § 2 du texte néerlandais, on placera une virgule après le mot « verricht ».

Article 29

L'octroi de licences obligatoires créant une situation assez exceptionnelle, il serait logique de déterminer la situation juridique des licences contractuelles (articles 47 et suivants du projet) avant celle des licences obligatoires.

Selon l'article 29, § 1er, 1°, une licence obligatoire peut être concédée lorsque le brevet n'a pas été exploité en Belgique, après un certain délai, par une fabrication sérieuse et continue.

En disposant que le brevet doit être exploité en Belgique par une fabrication, le projet reprend l'obligation qui était déjà imposée au titulaire du brevet par l'article 23 de la loi du 24 mai 1854 sur les brevets, modifiée par la loi du 3 août 1924; c'est dire que l'importation de biens couverts par le brevet n'est pas considérée comme une exploitation du brevet. Par cette disposition, le Gouvernement veut encourager la création d'entreprises sur le territoire belge. Le système peut être admis s'il est compatible avec les dispositions de l'article 5, A, 4, de la Convention du 20 mars 1883 pour la protection de la propriété industrielle, qui ne fait état que « de défaut ou d'insuffisance d'exploitation ».

Il en résulte que la fabrication en Belgique ne peut être imposée pour des biens brevetés qui ont été fabriqués dans un Etat partie à ladite Convention. Le projet admet, il est vrai, qu'il ne peut être concédé de licence obligatoire « lorsque le produit couvert par le brevet belge, fabriqué dans un Etat faisant partie avec la Belgique d'une union ou communauté économique » (1). Cette dérogation à la règle générale ne suffit toutefois pas à concilier la disposition de l'article 29, § 1er, 1°, avec la Convention du 20 mars 1883.

Aux termes de l'article 29, § 1er, 1°, le brevet doit avoir été exploité par une « fabrication sérieuse et continue » à l'expiration du délai fixé. La Convention du 20 mars 1883 fait seulement mention « de défaut ou d'insuffisance d'exploitation », cette condition étant donc moins stricte. La question se pose de savoir si cette condition ne suffit pas à assurer l'exploitation volontaire du brevet. On peut aussi, à l'exemple de la loi française, prévoir que la licence obligatoire peut être concédée lorsque l'invention n'est pas exploitée d'une manière sérieuse et effective au terme du délai fixé ou n'a plus été exploitée depuis plus de trois ans.

Sous réserve de ces remarques, il est proposé de lire cet article comme suit :

« Art. 29. — § 1er. Le Ministre peut concéder au demandeur une licence, appelée licence obligatoire, pour l'exploitation d'une invention brevetée lorsque :

1° le titulaire du brevet néglige, sans raison valable, d'exploiter ou de faire exploiter le brevet en Belgique d'une manière effective et régulière, pendant plus de quatre années à compter de la date du dépôt de la demande de brevet ou plus de trois années à compter de la délivrance du brevet, le délai qui expire le plus tard étant appliqué.

(1) V. article 47 de la Convention du 15 décembre 1975 relative au brevet européen pour le marché commun.

Een gedwongen licentie wegens niet of onvoldoende exploitatie kan niet worden verleend indien het voortbrengsel dat door het Belgisch octrooi gedekt is, vervaardigd is in een Staat... (voorts zoals in het ontwerp);

2° een octrooihouder zijn uitvinding die een aanzienlijk technisch belang heeft, niet kan exploiteren dan met schending van de rechten verbonden aan een ingevolge een vroegere aanvraag verleend octrooi;

3° de exploitatie van geoctrooideerde uitvinding, die een bijzonder algemeen belang heeft, nodig is om in 's lands behoeften te voorzien.

§ 2. In de onder 1° van vorige paragraaf bedoeld geval moet de licentiaaanvrager bewijzen :

- a) dat de octrooihouder onder toepassing valt van deze bepaling;
- b) dat hij zich tevergeefs tot de octrooihouder gewend heeft om een licentie in der minne te bekomen;
- c) dat hij beschikt over de middelen voor een daadwerkelijke en geregelde exploitatie van de uitvinding.

§ 3. In de onder 2° van vorige paragraaf bedoeld geval moet de licentiaaanvrager bewijzen :

- a) dat de octrooihouder onder toepassing valt van deze bepaling;
- b) dat hij zich tevergeefs tot de octrooihouder gewend heeft om een licentie in der minne te bekomen;

§ 4. In de onder 3° van vorige paragraaf bedoeld geval moet de licentiaaanvrager, tenzij toepassing wordt gemaakt van artikel 34, bewijzen dat hij over de middelen beschikt om de exploitatie te verzekeren die door het bijzonder algemeen belang vereist wordt.

§ 5. Iedere vordering wegens inbreuk op een octrooi tegen de aanvrager van een gedwongen licentie schorst de procedure van verlening van de licentie tot op het ogenblik dat het vonnis kracht van gewijsde heeft verworven. Hij die veroordeeld werd wegens inbreuk op een octrooi verbeurt zijn aanspraak op een gedwongen licentie. »

Artikel 30

1. Volgens de artikelen 30, § 1, en 47, § 1, van het wetsontwerp kunnen gedwongen en contractuele licenties « uitsluitend of niet uitsluitend » zijn.

In de memorie van toelichting wordt niet ingegaan op de rechtsaard en inzonderheid de rechtsgevolgen van de uitsluitende licentie. Er wordt verwezen naar artikel 73 van het Verdrag van München (waar evenwel niet uitdrukkelijk sprake is van een uitsluitende licentie) en naar artikel 43, § 1, van het Verdrag van Luxemburg (« ... Een licentie kan al dan niet uitsluitend zijn »). In de « gemeenschappelijke memorie van toelichting betreffende het Verdrag van Luxemburg (Doc. Senaat, 1976-1977, n° 1012/1-Bijlage) wordt evenmin ingegaan op de rechtsaard en inzonderheid de rechtsgevolgen van de uitsluitende licentie.

Bovendien bepaalt artikel 30, § 1 van het wetsontwerp dat de bij toepassing van artikel 29 toegekende gedwongen licenties « niet uitsluitend » zijn, en voorziet artikel 30, § 4.1, in de mogelijkheid dat een gedwongen licentie verleend in toepassing van artikel 29, § 1, onder 3, « uitsluitend » is.

2. De uitsluitende licentie kan een dubbel uitzicht vertonen :

— de licentie kan uitsluitend zijn ten aanzien van derden; dan verbindt de licentiegever zich ertoe geen verdere licenties te verlenen aan derden;

— de licentie kan ook uitsluitend zijn ten aanzien van de licentiegever zelf; dan verbindt deze zich ertoe zelf het octrooi niet meer toe te passen.

3. In bepaalde wetgevingen (onder meer Duitsland en Zwitserland) houdt de uitdrukking « uitsluitende licentie » steeds een dubbele exclusiviteit in, én ten aanzien van de licentiegever (octrooihouder) zelf, én ten aanzien van derden.

Ook de ontwerp-verordening van de Commissie van de Europese Gemeenschappen voor de toepassing van artikel 85, § 3, E.E.G.-verdrag, op bepaalde categorieën van octrooientoelichtingsovereenkomsten verstaat onder « uitsluitende » of « exclusieve » licentie zowel de situatie waarin de licentiegever toezigt zich in het contractgebied zelf te zullen onthouden als het geval waarin hij zich verbindt voor het contractgebied geen verdere licenties te verlenen.

4. Volgens andere wetgevingen « worden geen verzakingen van intellectuele rechten vermoed en zal de licentiegever, bij gebrek van tegenstrijdig beding, het eigen recht tot exploitatie behouden » (L. Remouchamps, Tw. Octrooien, Algemene Praktische Rechtsverzameling, 1969, n° 337). Voor Frankrijk zie: P. Roubier, « Le droit de la propriété industrielle », Paris, 1954, t. II, blz. 266-269. De huidige

Une licence obligatoire pour défaut ou insuffisance d'exploitation ne peut être concédée lorsque le produit couvert par le brevet belge est fabriqué dans un Etat... (etc., voir projet);

2° le titulaire d'un brevet ne peut exploiter son invention qui présente un intérêt technique notable sans violer les droits attachés à un brevet issu d'un dépôt antérieur;

3° l'exploitation d'une invention brevetée, qui présente un intérêt général spécial, est nécessaire pour couvrir les besoins du pays.

§ 2. Dans le cas visé au 1° du paragraphe précédent, le demandeur de la licence doit établir :

- a) que le titulaire du brevet tombe sous l'application de cette disposition;
- b) qu'il s'est vraiment adressé au titulaire du brevet pour obtenir une licence à l'amiable;
- c) qu'il dispose des moyens nécessaires pour assurer une exploitation effective et régulière de l'invention.

§ 3. Dans le cas visé au 2° du paragraphe précédent, le demandeur de la licence doit établir :

- a) que le titulaire du brevet tombe sous l'application de cette disposition;
- b) qu'il s'est vraiment adressé au titulaire du brevet pour obtenir une licence à l'amiable.

§ 4. Dans le cas visé au 3° du paragraphe précédent, le demandeur de la licence doit établir, sauf application de l'article 34, qu'il dispose des moyens requis pour assurer l'exploitation qu'exige l'intérêt général spécial à satisfaire.

§ 5. Toute action en contrefaçon d'un brevet contre le demandeur d'une licence obligatoire suspend la procédure de concession de la licence jusqu'au moment où le jugement a acquis force de chose jugée. Toute personne qui a été condamnée du chef de contrefaçon d'un brevet perd son droit à une licence obligatoire. »

Article 30

1. Selon les articles 30, § 1er, et 47, § 1er, du projet de loi, les licences obligatoires et contractuelles peuvent être « exclusives ou non exclusives ».

L'exposé des motifs ne traite pas de la nature juridique ni en particulier des conséquences juridiques de la licence exclusive. Il est fait référence à l'article 73 de la Convention de Munich (où il n'est toutefois pas expressément question d'une licence exclusive) et à l'article 43, § 1er, de la Convention de Luxembourg (« ... Les licences peuvent être exclusives ou non exclusives »). L'exposé des motifs commun relatif à la Convention de Luxembourg (Doc. Sénat, 1976-1977, n° 1012/1-Annexe) ne traite pas davantage de la nature juridique et en particulier des conséquences juridiques de la licence exclusive.

En outre, l'article 30, § 1er, du projet de loi dispose que les licences obligatoires octroyées en application de l'article 29 « ne sont pas exclusives » et l'article 30, § 4-1) prévoit la possibilité qu'une licence obligatoire concédée en application de l'article 29, § 1er, sub 3, soit « exclusive ».

2. La licence exclusive peut présenter un double aspect :

— la licence peut être exclusive à l'égard de tiers; dans ce cas, le concédant s'engage à ne pas octroyer d'autres licences à des tiers;

— la licence peut être exclusive à l'égard du concédant lui-même dans ce cas, il s'engage à ne plus mettre en œuvre lui-même le brevet.

3. Dans certaines législations (entre autres en république fédérale d'Allemagne et en Suisse), l'expression « licence exclusive » implique toujours une double exclusivité, une à l'égard du concédant (titulaire du brevet) et une à l'égard de tiers.

Le projet de règlement de la Commission des Communautés européennes portant application de l'article 85, § 3, du Traité C.E.E. à certaines catégories de conventions de licences en matière de brevet, entend par licence « exclusive » tant la situation où le concédant promet de ne pas intervenir personnellement dans le domaine qui fait l'objet du contrat que le cas où il s'engage à ne pas octroyer d'autres licences portant sur ce domaine.

4. Selon d'autres législations « worden geen verzakingen van intellectuele rechten vermoed en zal de licentiegever, bij gebrek van tegenstrijdig beding, het eigen recht tot exploitatie behouden » (L. Remouchamps, Tw. Octrooien, Algemene Praktische Rechtsverzameling, 1969, n° 337). En ce qui concerne la France : v. P. Roubier, « Le droit de la propriété industrielle », Paris, 1954, t. II, pp. 266-269. La loi belge

Belgische octrooiwet van 24 mei 1854 erkent het recht van de octrooihouder om licenties te verlenen (art. 4-a), maar spreekt zich niet uit over het onderscheid tussen al dan niet uitsluitende licenties en a fortiori over de rechtsaard van de uitsluitende licentie. De regel volgens welke de licentiegever, bij gebrek van tegenstrijdig beding, het eigen recht tot exploitatie behoudt, is dus een constructie van rechtspraak en rechtsleer.

5. Om elk misverstand te vermijden, verdient het aanbeveling dat het wetsontwerp uitdrukkelijk de rechtsgevolgen van de uitsluitende licentie zou vaststellen.

Het tweede lid van § 4 van artikel 30 bepaalt dat de Minister bij het verlenen van een gedwongen licentie verschillende voorschriften kan opleggen. Hierdoor wordt aan de Minister een normatieve bevoegdheid verleend die naar grondwettelijk recht de Koning toebehoort. De verschillende voorschriften die de Minister in het toekenningsbesluit kan doen opnemen, zijn exemplatief opgesomd. Omdat die ministeriële bevoegdheid uitzonderlijk is, moet zij op een beperkende wijze verleend en uitgelegd worden. Indien het echter nodig is de bevoegdheid van de Minister verder uit te breiden, dan moet zulks op een formele wijze omschreven worden en dient in ieder geval het woord « namelijk » te worden geweezd.

Het bepaalde onder 4° van hetzelfde tweede lid is een overbodige bepaling omdat de uitvinding zodanig moet beschreven worden dat een man van het vak ze kan toepassen (zie art. 6 van het ontwerp).

Voorgesteld wordt dit artikel te lezen als volgt :

« Art. 30. — § 1. De gedwongen licentie is niet uitsluitend.

Het verlenen van een gedwongen licentie plaatst de octrooihouder en de licentiehouder in dezelfde rechtsverhouding als die welke uit een contractuele licentie ontstaat.

Het verleningsbesluit kan een afwijkende regeling instellen.

§ 2. De mer toepassing van artikel 29, § 1, 1°, verleende licentie geeft de licentiehouder het recht de geoctrooide uitvinding in België te exploiteren; de exploitatie moet ... daadwerkelijk en geregeld in België plaatshebben.

De Minister bepaalt de termijn waarin de exploitatie een aanvang moet nemen.

De licentie kan in de tijd of tot een deel van de uitvinding worden beperkt.

§ 3. De bij toepassing artikel 29, § 1, 2°, verleende licentie is beperkt tot het gedeelte van de door het heersend octrooi beschermde uitvinding waarvan het gebruik onontbeerlijk is voor het exploiteren van het afhankelijk octrooi. De houder van het heersend octrooi kan, indien de twee uitvindingen op eenzelfde soort nijverheid betrekking hebben, een licentie verkrijgen op het afhankelijk octrooi.

§ 4. In het besluit dat een licentie verleent bij toepassing van artikel 29, § 1, 3, kunnen beperkingen of uitbreidingen worden opgenomen in overeenstemming met de vereisten van het bijzonder algemeen belang.

Het besluit kan met opgave van de redenen :

- 1) onder afwijking van § 1 een uitsluitend licentie verlenen;
- 2) de voorwaarden van exploitatie vaststellen;
- 3) ... (tekst van art. 30, § 4, tweede lid, 3°). »

Artikel 31

Artikel 31, § 2, tweede lid, stelt dat de Minister beslist over het gevolg dat hij aan het verzoek om een gedwongen licentie te bekomen, zal geven.

Volgens de gemachtigde ambtenaar zou de Minister discretionair mogen beslissen of hij aan de aanvraag al dan niet gevolg zal geven. Nochtans zou men uit de bewoordingen van § 3, eerste lid, kunnen afleiden dat de aanvrager recht op een licentie heeft wanneer hij de gestelde voorwaarden vervult.

Ook rijst de vraag wat de juiste inhoud van de beslissing zal zijn wanneer de Minister beslist een gunstig gevolg te geven aan het verzoek. Houdt die beslissing reeds in dat de Minister de gevraagde licentie zal verlenen, als de wederzijdse verplichtingen van de partijen eenmaal zijn vastgesteld ?

Het laatste lid van § 3 stelt een verval van recht in om de geldigheid van het afhankelijk octrooi te betwisten wanneer de gestelde termijn van twee maanden verstreken is. Het afhankelijk octrooi wordt na die termijn vermoed volledig rechtsgeldig te zijn zodat het door de houder van het heersend octrooi niet meer betwist kan worden voor de rechter. Vraag is of de Regering hier wil afwijken van het gemeen procesrecht. Ook is de betwisting over het aanzienlijk technisch belang onder dezelfde voorwaarden uitgesloten. Het verstrijken van die termijn doet een wettelijk vermoeden *juris et de jure* ontstaan betreffende het aanzienlijk technisch belang. Hierdoor wordt ieder rechtsmiddel uitgeslo-

actuelle sur les brevets, du 24 mai 1854, reconnaît au titulaire du brevet le droit d'octroyer des licences (art. 4-a), mais ne se prononce pas sur la distinction entre les licences exclusives et non exclusives ni, a fortiori, sur la nature juridique de la licence exclusive. La règle selon laquelle le concédant conserve, à défaut d'une stipulation contraire, le droit d'exploiter lui-même son invention, est donc une construction de la jurisprudence et de la doctrine.

5. Pour éviter tout malentendu, il se recommande que le projet de loi détermine expressément les conséquences juridiques de la licence exclusive.

Le deuxième alinéa du § 4 de l'article 30 prévoit que le Ministre peut imposer diverses conditions à remplir en cas de concession d'une licence obligatoire. Le Ministre se voit ainsi conférer un pouvoir normatif qui, en droit constitutionnel, appartient au Roi. Les diverses prescriptions que le Ministre peut faire insérer dans l'arrêté de concession, sont énumérées à titre d'exemple. Cette compétence ministérielle étant exceptionnelle, elle doit être conférée et interprétée d'une manière restrictive. Si, par contre, il est nécessaire d'étendre davantage la compétence du Ministre, il convient de le préciser d'une manière formelle, et, en tout cas, de supprimer le mot « notamment ».

La disposition du 4° du même alinéa 2 est superflue, du fait que l'invention doit être décrite de façon telle qu'un homme de métier puisse la mettre en œuvre (voir art. 6 du projet).

Il est proposé de lire cet article comme suit :

« Art. 30. — § 1er. La licence obligatoire n'est pas exclusive.

La concession d'une licence obligatoire crée entre le concédant et le licencié le même rapport de droit que celui qui résulte d'une licence contractuelle.

L'arrêté de concession peut créer un règlement dérogatoire.

§ 2. La licence concédée par application de l'article 29, § 1er, 1°, confère au licencié le droit d'exploiter l'invention brevetée en Belgique; l'exploitation doit se faire ... d'une manière effective et régulière en Belgique.

Le Ministre fixe le délai dans lequel l'exploitation doit être entamée.

La licence peut être limitée dans le temps ou à une partie seulement de l'invention.

§ 3. La licence concédée par application de l'article 29, § 1er, 2°, est limitée à la partie de l'invention couverte par le brevet dominant dont l'utilisation est indispensable pour l'exploitation de l'invention brevetée dépendante. Le titulaire du brevet dominant peut, si les deux inventions se rapportent au même genre d'industrie, obtenir une licence du brevet dépendant.

§ 4. L'arrêté qui concède une licence par application de l'article 29, § 1er, 3, peut prévoir des restrictions ou extensions en fonction de l'intérêt général spécial à satisfaire.

L'arrêté peut, moyennant motivation :

- 1) par dérogation au § 1er, concéder une licence exclusive;
- 2) fixer les conditions d'exploitation;
- 3) ... (texte de l'art. 30, § 4, alinéa 2, 3°). »

Article 31

L'article 31, § 2, alinéa 2, dispose que le Ministre décide de la suite qu'il réservera à la requête introduite en vue d'obtenir une licence obligatoire.

Selon le fonctionnaire délégué, le Ministre aurait le pouvoir discrétionnaire de décider s'il réservera une suite favorable ou défavorable à la requête. Cependant, les termes du § 3, premier alinéa, pourraient faire conclure que le demandeur peut prétendre à une licence lorsqu'il remplit les conditions requises.

La question se pose également de savoir quel sera le contenu exact de la décision lorsque le Ministre décide de donner une suite favorable à la requête. Cette décision implique-t-elle déjà que le Ministre concèdera la licence demandée dès qu'auront été constatées les obligations mutuelles des parties ?

Le dernier alinéa du § 3 prévoit la déchéance du droit de contester la validité du brevet dépendant lorsque le délai fixé de deux mois a expiré. A l'expiration de ce délai, le brevet dépendant est censé être pleinement valide, de sorte qu'il ne peut plus être contesté devant le juge par le titulaire du brevet dominant. Le Gouvernement entend-il sur ce point déroger à la procédure de droit commun ? La contestation de l'intérêt technique notable est également forclosée dans les mêmes conditions. L'expiration de ce délai fait naître une présomption *juris et de jure* quant à l'intérêt technique notable. De la sorte, toute voie de recours est exclue. Ainsi se pose, eu égard à l'article 92 de la Cons-

ten. Zo doet zich, ten aanzien van artikel 92 van de Grondwet, de vraag voor in hoever de houder van het heersend octrooi in dat geval de toegang tot de bevoegde rechter kan worden ontzegd. Overigens is er geen band tussen de finaliteit van de bedoelde termijn en de gevolgen welke in het laatste lid van § 3 daaraan worden verbonden. Die bepaling zou dan ook beter weggelaten worden.

De volgende tekst wordt dan voorgesteld :

« Art. 31. — § 1. In de gevallen bedoeld in artikel 29, § 1, 1° en 2°, verleent de Minister de gedwongen licenties op aanvraag.

De Minister legt de aanvraag voor advies over aan de bij artikel 35 ingestelde Commissie voor gedwongen licenties.

Deze hoort de octrooihouder en de aanvrager, doet hun voorstellen en indien dit niet worden aanvaard brengt een gemotiveerd advies uit over de gegrondheid van de aanvraag.

Het dossier wordt samen met het advies aan de Minister toegezonden.

De Minister beslist over de gegrondheid van de aanvraag. De beslissing is met redenen omkleed en wordt aan de betrokkenen bij een ter post aangetekende brief medegedeeld.

§ 2. De aanvraag om een gedwongen licentie als bedoeld in artikel 29, § 1, 2°, is gegrond wanneer de houder van het heersend octrooi noch de afhankelijkheid, noch de geldigheid, noch het aanzienlijk technisch belang van het octrooi van de aanvrager betwist.

Wanneer de houder van het heersend octrooi de afhankelijkheid ontkent, kan de aanvrager niet worden vervolgd wegens inbreuk.

Wanneer de houder van het heersend octrooi vóór de indiening van de aanvraag of binnen twee maanden nadat hem van de aanvraag kennis is gegeven een eis tot nietigverklaring van het octrooi heeft ingesteld, wordt de administratieve procedure betreffende de gegrondheid van de aanvraag geschorst. De procedure wordt evenzo geschorst wanneer de houder van het heersend octrooi binnen dezelfde termijn de Commissie voor de gedwongen licenties erom verzoekt zich over het aanzienlijk technisch belang van het octrooi van de aanvrager uit te spreken. »

Artikel 32

Voor artikel 32 wordt volgende tekst aanbevolen :

« Art. 32. — § 1. In het bij artikel 29, § 1, 3°, bedoelde geval vraagt de Minister de Commissie voor de gedwongen licenties om advies over de noodzaak een gedwongen licentie te verlenen.

De Commissie onderzoekt de aanvraag met voorrang boven alle andere zaken.

Het advies bevat de door de Commissie nuttig geachte aanbevelingen.

§ 2. De noodzaak om een gedwongen licentie te verlenen wordt vastgesteld bij een ministerieel besluit dat met redenen is omkleed, de voorwaarden van toepassing van de uitvinding vermeldt en de termijn voor het indienen van de licentieaanvragen bepaalt.

Het wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt en in de *Verzameling* vermeld.

§ 3. De licentie wordt verleend aan de licentieaanvrager die de gestelde voorwaarden vervult en het eerst een aanvraag heeft ingediend.

De Minister stelt de betrokkenen in kennis van zijn beslissing bij een ter post aangetekende brief. »

Artikel 33

Volgens § 2 is de beslissing van de rechtbank niet vatbaar voor enig gewoon beroep. Zoals uit de memorie van toelichting blijkt, heeft die regeling tot gevolg dat die beslissing alleen vatbaar is voor buitengewone rechtsmiddelen, zoals cassatie en herziening. Hoger beroep of verzet zijn derhalve uitgesloten. Dit is ook het geval met de in artikel 34, § 4, bedoelde beslissingen van de rechter. Om alle misverstand te voorkomen zou het aangewezen zijn op een positieve wijze de toegelaten rechtsmiddelen aan te wijzen.

Voorgesteld wordt dit artikel te stellen als volgt :

« Art. 33. — § 1. Binnen twee maanden na de mededeling van de beslissing wordt door de octrooihouder en de licentieaanvrager een schriftelijke overeenkomst aangaande de wederzijdse rechten en verplichtingen afgesloten. De Minister wordt hiervan in kennis gesteld.

Bij ontstentenis van een overeenkomst binnen de voormelde termijn, worden de wederzijdse rechten en verplichtingen vastgesteld door de rechtbank zoals in kortgeding, op dagvaarding van de meest gereede partij.

De gerechtelijke beslissing is niet vatbaar voor hoger beroep of verzet. Een afschrift van het vonnis wordt door de griffier onmiddellijk overgezonden aan de Minister.

titution, la question de savoir dans quelle mesure le titulaire du brevet dominant peut se voir refuser, dans ce cas, l'accès à la juridiction compétente. Il n'y a d'ailleurs pas de lien entre la finalité du délai susvisé et les conséquences qui lui sont attribuées au dernier alinéa du § 3. Il serait donc préférable de supprimer cette disposition.

Le texte suivant est dès lors proposé :

« Art. 31. — § 1er. Dans les cas visés à l'article 29, § 1er, 1° et 2°, le Ministre concède les licences obligatoires sur demande.

Le Ministre soumet la demande pour avis à la Commission des licences obligatoires instituée par l'article 35.

Cette Commission entend le titulaire du brevet et le demandeur, leur fait des propositions et, si celles-ci ne sont pas acceptées, émet un avis motivé sur le bien-fondé de la demande.

Le dossier ainsi que l'avis sont envoyés au Ministre.

Le Ministre décide du bien-fondé de la demande. La décision doit être motivée et notifiée aux intéressés par lettre recommandée à la poste.

§ 2. La demande d'une licence obligatoire visée à l'article 29, § 1er, 2°, est fondée lorsque le titulaire du brevet dominant ne conteste ni la dépendance, ni la validité, ni l'intérêt technique notable du brevet du demandeur.

Lorsque le titulaire du brevet dominant nie la dépendance, le demandeur ne peut être poursuivi en contrefaçon.

Lorsque le titulaire du brevet dominant a introduit une action en nullité du brevet avant le dépôt de la demande ou dans les deux mois de la notification qui lui a été faite de la demande, la procédure administrative relative au bien-fondé de la demande est suspendue. La procédure est également suspendue lorsque le titulaire du brevet dominant demande, dans le même délai, à la Commission des licences obligatoires de se prononcer sur l'intérêt technique notable du brevet du demandeur. »

Article 32

Le texte suivant est recommandé pour l'article 32 :

« Art. 32. — § 1er. Dans le cas visé à l'article 29, § 1er, 3°, le Ministre saisit la Commission des licences obligatoires d'une demande d'avis concernant la nécessité de concéder une licence obligatoire.

La Commission examine la demande par priorité sur toutes autres affaires.

L'avis contient les recommandations que la Commission juge utiles.

§ 2. La nécessité de concéder une licence obligatoire est constatée par un arrêté ministériel motivé, qui fixe les conditions d'exploitation de l'invention ainsi que le délai pour l'introduction des demandes de licence.

Cet arrêté est publié au *Moniteur belge* et mentionné au *Recueil*.

§ 3. La licence est concédée au demandeur de licence qui remplit les conditions requises et qui a le premier introduit une demande.

Le Ministre notifie sa décision aux intéressés par lettre recommandée à la poste. »

Article 33

Selon le § 2, la décision du tribunal n'est susceptible d'aucun recours ordinaire. Ainsi qu'il ressort de l'exposé des motifs, ce règlement a pour conséquence que ladite décision est uniquement susceptible des recours extraordinaires, tels que la cassation et la révision. L'appel et l'opposition sont donc exclus. Il en va de même des décisions judiciaires visées à l'article 34, § 4. Pour éviter tout malentendu, il serait indiqué de désigner d'une manière positive les voies de recours autorisées.

Il est proposé de formuler cet article comme suit :

« Art. 33. — § 1er. Dans les deux mois de la notification de la décision, le titulaire du brevet et le demandeur de licence concluent une convention écrite concernant leurs droits et leurs obligations réciproques. Le Ministre en est informé.

A défaut d'une convention dans le délai susvisé, les droits et les obligations réciproques seront fixés par le tribunal, comme en référé, sur citation de la partie la plus diligente.

La décision judiciaire n'est pas susceptible d'appel ou d'opposition. Une copie du jugement est immédiatement transmise au Ministre par le greffier.

§ 2. De Minister verleent de licentie bij een met redenen omkleed besluit.

De gedwongen licentie en de desbetreffende beslissingen worden in het Register ingeschreven.

Het besluit wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt en in de Verzameling vermeld.

Artikel 34

§ 1. Volgens artikel 34, § 1, eerste lid, kunnen uitzonderlijke omstandigheden het in de handel brengen eisen van voorwerpen die door een octrooi zijn beschermd of van produkten die door de toepassing van een geotrooierde uitvinding zijn verkregen. Daartoe kan de Minister een gedwongen licentie verlenen voor een korte termijn en voor een bepaalde hoeveelheid van die voorwerpen of produkten. De vraag is of die toestand niet gemakkelijker kan worden verholpen door het verlenen van een licentie van import.

In § 1, eerste lid, schrijft men « toepassing » in plaats van « inwerkingstelling » en in het tweede lid « exploitatievoorwaarden » in plaats van « uitbatingvoorwaarden ».

§ 2. Indien kan aangenomen worden dat de Commissie ingelicht wordt over de verleende licenties, is het echter niet duidelijk waartoe haar opmerkingen aan de Minister en aan de betrokken partijen moeten dienen. Te verwachten is dat dergelijke op- en aanmerkingen aanleiding zullen kunnen geven tot betwisting onder de betrokken partijen.

§ 4. Volgens § 4 kan de partij die zich benadeeld acht door de ministeriële beslissing beroep instellen bij de rechtbank. Aldus wordt de rechtbank uitgenodigd het proces te maken van een administratieve akte. Hierbij valt op te merken dat de Raad van State de gemene rechter is om toezicht uit te oefenen op de wettigheid van administratieve handelingen. Dient hier te worden aangenomen dat de gewone rechter slechts bevoegd is om zich uit te spreken over de uit te keren vergoeding aan de octrooihouder? Deze bewering vindt steun in de memorie van toelichting: « In dit geval (dit wil zeggen bij betwisting over de wederzijdse verplichtingen) staat het de rechtbank natuurlijk vrij voor de toekomst en voor geheel of voor een deel van de periode die verlopen is sedert het instellen van de vordering, vergoedingen vast te stellen waarvan het bedrag hoger of lager ligt dan datgene dat vastgesteld is door de Minister ». Moet hier ook niet worden afgeleid dat het de rechter niet toekomt voor de periode verlopen vóór het instellen van de vordering enige wijziging aan te brengen in de door de Minister vastgestelde verplichtingen van beide partijen?

Onder voorbehoud van deze opmerking wordt de volgende tekst voorgesteld:

« Art. 34 (artikel 34 van het ontwerp). — § 1. Indien in het onder artikel 29, § 1, 3°, bedoelde geval uitzonderlijke omstandigheden een onmiddellijk in de handel brengen eisen van voorwerpen die door het octrooi zijn beschermd of van produkten die verkregen zijn door de toepassing van de geotrooierde uitvinding, dan kan de Minister voor een korte termijn en voor een bepaalde hoeveelheid van deze voorwerpen of produkten een gedwongen licentie op het octrooi verlenen.

Het verleningsbesluit is met redenen omkleed, stelt de exploitatievoorwaarden vast en bepaalt, bij gebreke aan een akkoord tussen de partijen, de wederzijdse verplichtingen van de octrooihouder en de licentiehouder. Deze laatste worden hiervan onmiddellijk bij ter post aangetekende brief in kennis gesteld.

§§ 2. 3. ... (zie tekst ontwerp, artikel 34, §§ 2 en 3).

§ 4. Ingeval van onenigheid over de wederzijdse verplichtingen die door de Minister zijn vastgesteld, kan de partij die zich benadeeld acht binnen een maand na de kennisgeving van het verleningsbesluit beroep instellen bij de rechtbank. Deze beslecht het geschil zoals in kort geding.

Het vonnis is niet vatbaar voor hoger beroep of verzet.

Een afschrift van het vonnis wordt onmiddellijk door de griffier van de rechtbank aan de Minister medegedeeld.

Artikel 35

Omdat de Koning krachtens artikel 67 van de Grondwet een algemene bevoegdheid heeft om alle maatregelen ter uitvoering van de wet te nemen, is het laatste lid van § 1 overbodig en kan het geschrapt worden.

Op grond van § 2 beschikt de secretaris van de Commissie over een zeer ruime bevoegdheid om zijn taak te volbrengen. Zoals artikel 35 is gesteld en ook volgens de memorie van toelichting bestaat de opdracht van de secretaris hoofdzakelijk in het inwinnen van inlichtingen met het oog op het voorbereiden van de adviezen en beslissingen van de Commissie. Blijkbaar is die bepaling ontleend aan artikel 4 van de wet van 27 mei 1960 tot bescherming tegen misbruik

§ 2. Le Ministre octroie la licence par un arrêté motivé.

La licence obligatoire et les décisions s'y rapportant sont inscrites au Registre.

L'arrêté est publié au *Moniteur belge* et mentionné au Recueil.

Article 34.

§ 1er. Aux termes de l'article 34, § 1er, premier alinéa, des circonstances exceptionnelles peuvent exiger de mettre sur le marché des objets couverts par un brevet ou des produits obtenus par la mise en œuvre de l'invention brevetée. A cet effet, le Ministre peut concéder une licence obligatoire pour une courte période et pour une quantité déterminée de ces objets ou produits. La question se pose de savoir s'il n'est pas plus facile de remédier à cette situation en concédant une licence d'importation.

Au § 1er du texte néerlandais, on écrira au premier alinéa « toepassing » au lieu de « inwerkingstelling » et au deuxième alinéa « exploitatievoorwaarden » au lieu de « uitbatingvoorwaarden ».

§ 2. S'il peut être admis que la Commission soit informée des licences concédées, l'utilité des observations qu'elle communique au Ministre et aux parties intéressées n'apparaît cependant pas clairement. On peut s'attendre à ce que de telles observations donneront lieu à des contestations entre les parties intéressées.

§ 4. Selon le § 4, la partie qui s'estime lésée par la décision ministérielle peut introduire un recours devant le tribunal. Ainsi, le tribunal est invité à faire le procès d'un acte administratif. On remarquera à cet égard que le juge de droit commun qui contrôle la légalité des actes administratifs est le Conseil d'Etat. Faut-il en conclure qu'en l'espèce le juge ordinaire est seulement compétent pour statuer sur la redevance à verser au titulaire du brevet? Cette thèse est confirmée dans l'exposé des motifs: « En ce cas (c'est-à-dire en cas de contestation concernant les obligations réciproques), il sera évidemment loisible au tribunal de fixer, pour l'avenir et pour tout ou partie de la période écoulée depuis l'intentement de l'action, des redevances d'un montant supérieur ou inférieur à celui fixé par le Ministre ». Ne faut-il pas en déduire également qu'il n'appartient pas au juge de modifier quoi que ce soit aux obligations des deux parties, fixées par le Ministre, pour la période écoulée avant l'intentement de l'action?

Sous réserve de cette remarque, le texte suivant est proposé:

« Art. 34 (article 34 du projet). — § 1er. Si, dans le cas visé à l'article 29, § 1er, 3°, des circonstances exceptionnelles exigent de mettre immédiatement sur le marché des objets couverts par le brevet ou des produits obtenus par la mise en œuvre de l'invention brevetée, le Ministre peut concéder une licence obligatoire du brevet pour une courte période et pour une quantité déterminée d'objets ou de produits.

L'arrêté de concession est motivé, fixe les conditions d'exploitation ainsi que, à défaut d'accord entre les parties, les obligations réciproques du titulaire du brevet et du licencié. Ces derniers en sont informés immédiatement par lettre recommandée à la poste.

§§ 2. 3. ... (voir texte du projet, article 34, §§ 2 et 3).

§ 4. En cas de désaccord sur les obligations réciproques fixées par le Ministre, la partie qui s'estime lésée peut introduire un recours devant le tribunal dans le mois de la notification de l'arrêté d'octroi. Le tribunal vide le différend comme en référé.

Le jugement n'est pas susceptible d'appel ou d'opposition.

Une copie du jugement est communiquée immédiatement au Ministre par le greffier du tribunal.

Article 35

Le Roi ayant, en vertu de l'article 67 de la Constitution, le pouvoir général d'arrêter toutes les mesures nécessaires pour l'exécution des lois, le dernier alinéa du § 1er est superflu et peut être supprimé.

Aux termes du § 2, le secrétaire de la Commission dispose d'une très large compétence dans l'accomplissement de sa mission. Selon la formulation de l'article 35 et selon l'exposé des motifs également, celle-ci consiste principalement à recueillir des renseignements en vue de la préparation des avis et des décisions de la Commission. Cette disposition est manifestement empruntée à l'article 4 de la loi du 27 mai 1960 sur la protection contre l'abus de puissance économique.

van economische machtspositie. Men ziet niet goed in waarom aan de secretaris de opsporingsbevoegdheden worden verleend die voormelde wet verleent aan de commissaris-verslaggever voor het opsporen van misbruiken van economische machtspositie. Deze commissaris-verslaggever die gekozen wordt uit de leden van de parketten bij de hoven en rechtbanken staat onder het hiërarchisch gezag van zijn korpschef zodat iedere machtsverschrijding voorkomen wordt. Dit is niet het geval met de secretaris van de Commissie die niet vertrouwd is met de uitoefening van opsporingsbevoegdheden en onder geen hiërarchisch gezag van een gerechtelijke overheid staat. Het is hoe dan ook niet verantwoord aan de secretaris bevoegdheden toe te kennen die enkel door officieren van gerechtelijke politie worden uitgeoefend.

Indien het desondanks voor het volbrengen van de taken van de Commissie strikt noodzakelijk is dat dergelijke bevoegdheden worden uitgeoefend, dan is het aangewezen die bevoegdheden op te dragen aan de commissaris-verslaggever bij de Raad voor economische geschillen, die op grond van artikel 4 van voormelde wet de daartoe vereiste bevoegdheid bezit.

Het bepaalde onder § 3 is op zijn beurt ontleend aan de voormelde wet van 27 mei 1960 terwijl de strafbepalingen in § 4 letterlijk ontleend zijn aan artikel 21 van dezelfde wet. Daarom onthoudt de Raad van State zich van enige opmerking dienaangaande.

Artikel 37

§ 2. Onder voorbehoud van de opmerking bij artikel 29, § 1, 1°, betreffende de « wezenlijke en doorlopende fabricage » wordt de volgende tekst voorgesteld :

« Art. 37. — § 1. Op verzoek van de octrooihouder kan de Minister de gedwongen licentie intrekken indien uit een in kracht van gewijsde gegaan vonnis blijkt dat de licentiehouders zich ten aanzien van de octrooihouder aan een ongeoorloofde handeling schuldig heeft gemaakt dan wel aan zijn verplichtingen tekort is gekomen.

§ 2. Op verzoek van elke belanghebbenden kan de Minister de wegens gebrek aan exploitatie verleende gedwongen licentie intrekken indien, na verloop van de door de Minister voor de exploitatie vastgestelde termijn, de licentiehouders de geotrooieerde uitvinding in België niet door een wezenlijke en doorlopende fabricage heeft geëxploiteerd.

§ 3. De Minister kan de wegens een bijzonder algemeen belang verleende gedwongen licentie ambtshalve intrekken, indien na verloop van de in het verleningsbesluit vastgestelde termijn de geotrooieerde uitvinding niet is toegepast of indien de toepassing ervan niet aan de opgelegde voorwaarden beantwoordt.

§ 4. De beslissingen tot intrekking worden door de Minister voor advies aan de Commissie voor gedwongen licenties voorgelegd.

De intrekking geschiedt bij een met redenen omklede beslissing. In voorkomend geval vermeldt deze de reden waarom van het advies van de Commissie is afgeweken.

Het intrekkingbesluit wordt bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt en in de *Verzameling* vermeld. »

Artikel 38

De tweede volzin van het eerste lid zou best beginnen als volgt : « Dat verval kan in hetzelfde geval worden uitgesproken » in plaats van « Dat verval kan eveneens worden uitgesproken ».

Artikel 39

Voor artikel 39 wordt volgende lezing voorgesteld :

« Art. 39. — De houder van een gedwongen licentie kan de aan de licentie verbonden rechten aan derden niet overdragen of in onderlicentie verlenen dan samen met het deel van de onderneming of handelszaak dat voor de exploitatie van de licentie wordt aangewend.

In het onder artikel 29, § 1, 3°, bedoelde geval is de overdracht of het verlenen van een onderlicentie aan de voorafgaande goedkeuring van de Minister onderworpen.

Artikel 47 is van overeenkomstige toepassing. »

Artikel 40

Artikel 40 van het ontwerp luidt als volgt :

« Art. 40. — § 1. Het octrooi eindigt na afloop van het twintigste jaar te rekenen van de datum van indiening onder voorbehoud van de betaling der jaartaksen bedoeld in artikel 41.

On ne voit pas bien pourquoi le secrétaire reçoit les compétences de recherche que la loi susvisée accorde au commissaire-rapporteur pour la recherche des abus de puissance économique. Ce commissaire-rapporteur, qui est choisi parmi les membres des parquets des cours et tribunaux, relève de l'autorité hiérarchique de leur chef de corps, de sorte que tout excès de pouvoir est exclu. Ce n'est pas le cas du secrétaire de la Commission qui n'est pas familiarisé avec l'exercice de compétences de recherche et ne relève pas du pouvoir hiérarchique d'une autorité judiciaire. En tout état de cause, il ne se justifie d'accorder au secrétaire des pouvoirs qui sont exercés uniquement par des officiers de la police judiciaire.

Si des pouvoirs de ce genre s'avèrent néanmoins indispensables en vue de l'accomplissement des tâches de la Commission, il faudra en confier l'exercice au commissaire-rapporteur auprès du Conseil du contentieux économique, qui en a le pouvoir en vertu de l'article 4 de la loi susvisée.

Les dispositions du § 3, quant à elles, sont empruntées à ladite loi du 27 mai 1960, tandis que les dispositions pénales du § 4 sont la reproduction textuelle de l'article 21 de cette loi. Le Conseil d'Etat s'abstient, dès lors, de toute remarque à leur sujet.

Article 37

§ 2. Sous réserve de la remarque concernant l'article 29, § 1er, 1°, et portant sur la « fabrication sérieuse et continue », le texte suivant est proposé :

« Art. 37. — § 1er. A la demande du titulaire du brevet, le Ministre peut retirer la licence obligatoire s'il résulte d'un jugement coulé en force de chose jugée que le licencié s'est rendu coupable à l'égard du titulaire du brevet d'un acte illicite ou qu'il a manqué à ses obligations.

§ 2. A la demande de tout intéressé, le Ministre peut retirer la licence obligatoire concédée pour défaut d'exploitation si, à l'expiration du délai fixé par le Ministre pour l'exploitation, le licencié n'a pas assuré en Belgique une exploitation de l'invention brevetée par une fabrication sérieuse et continue.

§ 3. Le Ministre peut retirer d'office la licence obligatoire concédée pour satisfaire à un intérêt général spécial si, à l'expiration du délai fixé dans l'arrêté de concession, l'invention brevetée n'a pas été mise en œuvre ou si sa mise en œuvre ne répond pas aux conditions imposées.

§ 4. Les décisions de retrait sont soumises par le Ministre, pour avis, à la Commission des licences obligatoires.

Le retrait fait l'objet d'une décision motivée. Celle-ci mentionne le cas échéant la raison pour laquelle l'avis de la Commission n'a pas été suivi.

L'arrêté de retrait est publié par extrait au *Moniteur belge* et mentionné au *Recueil*. »

Article 38

La deuxième phrase du premier alinéa gagnerait à commencer comme suit : « Elle peut être prononcée dans le même cas » au lieu de « Elle peut également être prononcée ».

Article 39

La version suivante est proposée pour l'article 39 :

« Art. 39. — Le titulaire d'une licence obligatoire ne peut transférer par cession ou sous-licence à des tiers les droits attachés à la licence qu'avec la partie de l'entreprise ou du fonds de commerce affectée à l'exploitation de la licence.

Dans le cas prévu à l'article 29, § 1er, 3°, la cession ou la concession d'une sous-licence sont soumises à l'autorisation préalable du Ministre.

L'article 47 est applicable par analogie. »

Article 40

L'article 40 du projet est libellé comme suit :

« Art. 40. — § 1er. Le brevet s'éteint au terme de la vingtième année à compter du jour du dépôt de la demande, sous réserve du paiement des taxes annuelles visées à l'article 41.

§ 2. Onder voorbehoud van de betaling der jaartaksen houdt het octrooi nochtais op uitwerking te hebben bij het verstrijken van het zesde jaar te rekenen vanaf de indieningsdatum indien de aanvrager de taks voor opzoeking voorzien in artikel 19, § 3, niet kwijt binnen de voorgeschreven termijn, of, in voorkomend geval, indien hij, vóór het verstrijken van de termijn, het verslag van nieuwheidsonderzoek waarvan sprake in artikel 19, § 9, niet aan de Dienst doet geworden.

§ 3. In het geval voorzien in artikel 19, § 7, en voor zover de octrooiaanvrager geen gebruik maakt van de bij artikel 20, § 2, derde alinea, geboden mogelijkheid en indien het geheim dat op het octrooi betrekking heeft meer dan zes jaar na de indieningsdatum van de octrooiaanvraag opgeheven wordt, houdt deze aanvraag op uitwerking te hebben, onder voorbehoud van de betaling van de jaartaks, na afloop van de voor de betaling der opzoekingsstaks voorgeschreven termijn, indien deze taks niet werd gekweten.

Vooreerst mag worden opgemerkt dat het vermengen van de bepalingen betreffende de geldigheidsduur met die betreffende de fiscale verplichtingen van de octrooiaanvrager of de octrooihouder de leesbaarheid van de tekst nodeloos verzwakt. De fiscale verplichtingen worden beter weggelaten uit artikel 40 en samengebracht in artikel 41 van het ontwerp, in de vorm zoals bij dat artikel voorgesteld.

Vervolgens stelt men vast dat voor de duur van de geldigheid van het octrooi een onderscheid wordt gemaakt of moet worden gemaakt al naar de aanvrager al dan niet hetzij bij het indienen van de octrooiaanvraag van het in artikel 19 van het ontwerp bedoelde nieuwheidsonderzoek heeft afgezien, hetzij heeft verzuimd de voorgeschreven opzoekingsstaks te kwijten of het elders opgestelde verslag van nieuwheidsonderzoek te laten geworden. In het ene geval is de geldigheidsduur van het octrooi twintig jaar, in het andere zes. In dat laatste geval wordt volgens § 3 de geldigheidsduur verlengd wanneer de uitvinding overeenkomstig de wetten van 10 januari of 4 augustus 1955 bezwaard is met een geheim dat pas meer dan zes jaar na de indiening van de aanvraag wordt gelicht. Het octrooi blijft gelden tot bij het verstrijken van de termijn waarin de opzoekingsstaks, na de lichte van het geheim, diende te worden gekweten.

Die bedoeling van de Regering zou vollediger ook lesbaarder verwoord zijn als volgt :

« Art. 40. — § 1. Het octrooi heeft een geldigheidsduur van twintig jaar vanaf de aanvraag.

§ 2. Wanneer de aanvrager van een nieuwheidsonderzoek heeft afgezien of heeft verzuimd hetzij de opzoekingsstaks te betalen, hetzij het elders opgestelde verslag van nieuwheidsonderzoek te bezorgen, wordt de geldigheidsduur van het octrooi beperkt tot zes jaar vanaf de aanvraag. Wanneer echter de uitvinding met toepassing van de wet van 10 januari 1955 of van de wet van 4 augustus 1955 bezwaard is met een geheim dat pas meer dan zes jaar na de indiening van de octrooiaanvraag wordt gelicht, loopt de geldigheidsduur in ieder geval door tot bij het verstrijken, na de lichte van het geheim, van de termijn voor betaling van de opzoekingsstaks. »

De vraag mag evenwel worden gesteld of de bedoelingen van de Regering, zoals zij uit artikel 40 van het ontwerp blijken en in het voorgaand tekstvoorstel zijn overgenomen, voldoende rekening houden met de billijkheid, met name wat betreft de gevolgen van een toepassing van de wetten van 10 januari of 4 augustus 1955.

Zoals het ontwerp en het daarbij aansluitend tekstvoorstel zijn geformuleerd, wordt slechts in het geval van een octrooi van korte duur met de gevolgen van een gedwongen geheimhouding rekening gehouden. Ofschoon de toepassing van de wetten van 10 januari en 4 augustus 1955 aanleiding geeft tot een vergoeding voor het berokkende nadeel, lijkt het met de billijkheid nog meer in overeenstemming te zijn dat de gedwongen geheimhouding het verlopen van de geldigheidsduur van het octrooi in alle gevallen schorst.

Het hiernavolgend tekstvoorstel dient in die zin te worden gelezen :

« Art. 40. — § 1. Het octrooi heeft een geldigheidsduur van twintig jaar vanaf de aanvraag.

§ 2. Wanneer de aanvrager van een nieuwheidsonderzoek heeft afgezien of verzuimd hetzij de opzoekingsstaks te betalen, hetzij het elders opgestelde verslag van nieuwheidsonderzoek te bezorgen, wordt de geldigheidsduur van het octrooi beperkt tot zes jaar vanaf de aanvraag.

§ 3. De termijn van twintig of van zes jaar wordt geschorst gedurende de tijd dat de uitvinding met toepassing van de wet van 10 januari 1955 of van de wet van 4 augustus 1955 met een geheim is bezwaard. »

Artikel 41

Volgens § 2 is bij niet-betaling van de jaarlijkse taks binnen de respijtermijn de octrooihouder vervallen van zijn rechten op de vervaldatum van de jaartaks. Een dergelijke regeling heeft tot gevolg dat

§ 2. Sous réserve du paiement des taxes annuelles, le brevet s'éteint toutefois au terme de la sixième année à compter du jour du dépôt de la demande si le demandeur n'acquiesce pas dans le délai prescrit la taxe de recherche prévue à l'article 19, § 3, ou, le cas échéant, s'il ne fait pas parvenir à l'Office, avant le terme de ce délai, le rapport de recherche dont question à l'article 19, § 9.

§ 3. Dans le cas prévu à l'article 19, § 7, et pour autant que le demandeur de brevet ne fasse pas usage de la faculté offerte à l'article 20, § 2, troisième alinéa, et que la levée du secret frappant l'invention intervienne plus de six ans après la date de dépôt de la demande de brevet, cette dernière cesse de produire ses effets, sous réserve du paiement des taxes annuelles, à l'expiration du délai prescrit pour le paiement de la taxe de recherche, si cette taxe n'a pas été acquittée. »

Tout d'abord, il y a lieu de faire remarquer qu'en mêlant des dispositions relatives à la durée de validité avec des dispositions relatives aux obligations fiscales du demandeur de brevet ou du titulaire du brevet, l'article complique inutilement la lisibilité du texte. Mieux vaudrait extraire les dispositions fiscales de l'article 40 pour les joindre à celles de l'article 41 du projet, selon la présentation adoptée pour cet article.

Il est constaté ensuite que pour la durée de validité du brevet, une distinction est ou doit être faite selon que le demandeur a ou non soit renoncé à la recherche visée à l'article 19 du projet lors du dépôt de sa demande de brevet, soit négligé d'acquiescer la taxe de recherche prescrite ou de faire parvenir le rapport de recherche rédigé ailleurs. Dans l'un de ces deux cas, la durée de validité du brevet est de vingt ans, dans l'autre cas, elle est de six ans. Dans ce dernier cas, la durée de validité est prolongée selon le § 3 lorsque, en application des lois du 10 janvier et du 4 août 1955, l'invention est frappée d'un secret qui est levé seulement plus de six ans après le dépôt de la demande. Le brevet reste valide jusqu'à l'expiration du délai au cours duquel la taxe de recherche devait être payée, après la levée du secret.

La formulation suivante rendrait l'intention du Gouvernement plus complète et plus lisible :

« Art. 40. — § 1er. La durée de validité du brevet est de vingt ans à compter de la demande.

§ 2. Lorsque le demandeur a renoncé à une recherche ou qu'il a négligé soit de payer la taxe de recherche, soit de procurer le rapport de recherche rédigé ailleurs, la durée de validité du brevet est limitée à six ans à compter de la demande. Toutefois, lorsqu'en application de la loi du 10 janvier 1955 ou de la loi du 4 août 1955, l'invention est frappée d'un secret qui sera levé seulement plus de six ans après le dépôt de la demande de brevet, la durée de validité est prolongée en tout cas jusqu'à l'expiration du délai fixé pour le paiement de la taxe de recherche, après la levée du secret. »

On se demandera toutefois si les intentions du Gouvernement, telles qu'elles ressortent de l'article 40 du projet et telles qu'elles sont reprises dans la proposition de texte ci-dessus, ménagent suffisamment l'équité, notamment en ce qui concerne les effets d'une application des lois du 10 janvier ou du 4 août 1955.

Tels que le projet et la proposition de texte qui s'en inspire sont formulés, c'est seulement dans le cas d'un brevet de courte durée qu'il est tenu compte des effets d'un secret obligatoire. Bien que l'application des lois du 10 janvier et du 4 août 1955 donne lieu à une indemnité en réparation du préjudice subi, il semble encore plus conforme à l'équité que le secret obligatoire suspende dans tous les cas l'écoulement de la durée de validité du brevet.

C'est dans ce sens qu'il faut lire la proposition de texte ci-dessous :

« Art. 40. — § 1er. La durée de validité du brevet est de vingt ans à compter de la demande.

§ 2. Lorsque le demandeur a renoncé à une recherche ou qu'il a négligé soit de payer la taxe de recherche, soit de procurer le rapport de recherche rédigé ailleurs, la durée de validité du brevet est limitée à six ans à compter de la demande.

§ 3. Le délai de vingt ou de six ans est suspendu pendant la période au cours de laquelle l'invention est frappée d'un secret par application de la loi du 10 janvier 1955 ou de la loi du 4 août 1955. »

Article 41

Selon le § 2, à défaut de paiement de la taxe annuelle dans le délai de grâce, le titulaire du brevet est déchu de ses droits à la date de l'échéance de la taxe annuelle. C'est faire expirer rétroactivement la

de geldigheid van het octrooi retroactief vervalt. Hij die de rechten van de octrooihouder miskend heeft tijdens de respijtermijn zal niet kunnen vervolgd worden wegens inbreuk wanneer de octrooihouder op het einde van de respijtermijn de taksen niet betaald heeft.

Voorgesteld wordt dit artikel te stellen als volgt :

« Art. 41. — § 1. Vanaf het derde jaar na de octrooiaanvraag is een jaartaks verschuldigd.

De termijn voor betaling vervalt de laatste dag van de maand waarin de octrooiaanvraag is ingediend. De jaartaks kan niet geldig worden gekwetten meer dan zes maanden vóór de vervaldatum.

De niet op de vervaldatum betaalde jaartaks kan geldig worden gekwetten :

- a) hetzij binnen een maand na de vervaldag en zonder toeslag;
- b) hetzij, indien hij niet binnen een maand na de vervaldag werd betaald, binnen zes maanden na de vervaldag, doch met betaling van een toeslag.

§ 2. Het niet betalen van de jaartaks binnen de respijtermijn van zes maanden brengt het verval mee van de voor de octrooiaanvrager of de octrooihouder aan de aanvraag of het octrooi verbonden rechten.

Het verval heeft uitwerking vanaf de vervaldatum.

Het verval wordt in het Register ingeschreven. ●

Artikel 42

Zoals § 1 is gesteld kan alleen de octrooihouder of de aanvrager herstel in rechten vragen. Vraag is of derden die belang hebben bij het behoud van het octrooi, zoals bijvoorbeeld de schuldeiser die op het octrooi beslag heeft gelegd, niet in de plaats van de houder of de aanvrager van het octrooi de verschuldigde taksen kunnen betalen.

In het tweede lid van § 2 zijn voor de leesbaarheid van de bepaling de volgende woorden te schrappen : « die normaal hadden moeten betaald worden in de respijtermijn voorzien bij artikel 41, § 1 ».

Het kan niet betwist worden dat met de in fine van ditzelfde lid bedoelde taksen zowel de jaarlijkse taks als de toeslag bedoeld zijn.

Het laatste lid van § 3 laat aan duidelijkheid te wensen over en dient nader te worden toegelicht.

Artikel 43

Artikel 43 dat beter zou volgen op artikel 74 van het ontwerp, dat eveneens handelt over de taksen, kan bondiger worden gesteld als volgt :

« Art. ... — Taksen, vergoedingen en toeslagen worden gekwetten volgens het bedrag op de betaaldag: Jaartaksen worden evenwel gekwetten volgens het bedrag op de vervaldag. In geval van verhoring is geen toeslag verschuldigd en wordt de betaling geacht tijdig te zijn geschied wanneer de opleg binnen zes maanden na de vervaldag van de jaartaks is betaald.

Tenzij anders is bepaald zijn de gestorte taksen, vergoedingen en toeslagen niet terugbetaalbaar. »

Artikel 45

Artikel 45 van het ontwerp regelt de medeëigendom op een octrooiaanvraag of op een octrooi. De ontwerp-regeling is van suppletieve aard. In de regel beslissen de betrokkenen zelf over hun wederzijdse rechten en verplichtingen.

De tekst van het ontwerp luidt in zijn § 1 als volgt : « Bij gebreke van een overeenkomst tussen de medeëigenaars of van speciale wettelijke voorschriften wordt de medeëigendom op een octrooiaanvraag of een octrooi geregeld door de voorschriften van § 2 van dit artikel; de medeëigenaars mogen daar te allen tijde van afwijken door een reglement van medeëigendom ».

Ondervraagd over de verwijzing naar « speciale wettelijke voorschriften » is de gemachtigde ambtenaar zonder antwoord gebleven; hij heeft geen « speciaal wettelijk voorschrift » kunnen aanwijzen dat ter zake van toepassing zou kunnen zijn. Om redenen van rechtszekerheid wordt die verwijzing dan ook best weggelaten.

De regeling van bedoelde medeëigendom is niet volkomen. Zo is niet voorzien in de bijdrage in gemeenschappelijke lasten, met name in de uitgaven die nuttig zijn tot behoud en onderhoud of betrekking hebben op kosten van beheer of op belastingen; evenmin is gesteld dat elke medeëigenaar daden tot behoud van het goed of daden van beheer kan stellen.

Het ligt voor de hand dat regelingen waarin het ontwerp niet voorziet, in voorkomend geval onderworpen zullen zijn aan de bepalingen van het gemeen recht, in dit geval artikel 577bis van het Burgerlijk Wetboek. De memorie van toelichting zou nuttig in die zin kunnen worden aangevuld.

validité du brevet. Quiconque a méconnu les droits du titulaire du brevet au cours du délai de grâce ne pourra être poursuivi en contre-façon lorsqu'à l'expiration du délai de grâce, le titulaire du brevet n'a pas acquitté les taxes.

Il est proposé de rédiger cet article dans les termes suivants :

« Art. 41. — § 1er. Une taxe annuelle est due à partir de la troisième année à compter de la demande de brevet.

Le délai de paiement expire le dernier jour du mois au cours duquel la demande de brevet a été déposée. La taxe annuelle ne peut être valablement acquittée plus de six mois avant son échéance.

La taxe annuelle qui n'a pas été payée à son échéance peut être valablement acquittée :

- a) soit dans le mois suivant l'échéance, sans surtaxe;
- b) soit, si elle n'a pas été payée dans le mois suivant l'échéance, dans les six mois qui suivent l'échéance, moyennant toutefois le paiement d'une surtaxe.

§ 2. L'absence de paiement de la taxe annuelle dans le délai de grâce de six mois entraîne la déchéance des droits attachés à la demande ou au brevet dans le chef du demandeur ou du titulaire du brevet.

La déchéance prend effet à partir de la date de l'échéance.

La déchéance est inscrite au Register. »

Article 42

Tel que le § 1er est formulé, seul le titulaire du brevet ou le demandeur peut demander à être restauré dans ses droits. La question est de savoir si des tiers qui ont intérêt à ce que le brevet soit conservé, tels que, par exemple, le créancier qui a saisi le brevet, ne peuvent pas acquitter les taxes dues à la place du titulaire ou du demandeur du brevet.

Au deuxième alinéa du § 2, les mots « qui auraient dû être normalement payées dans le délai de grâce prévu à l'article 41, § 1er » doivent être supprimés pour améliorer la lisibilité de la disposition.

Il est indubitable que les taxes visées à la fin de ce même alinéa s'entendent aussi bien de la taxe annuelle que de la surtaxe.

Le dernier alinéa du § 3 manque de clarté et devrait être précisé.

Article 43

Il serait préférable que l'article 43 suive l'article 74 du projet, qui traite également des taxes, et la formulation suivante serait plus concise :

« Art. ... — Les taxes, redevances et surtaxes sont acquittées aux taux en vigueur au jour du paiement. Les taxes annuelles, cependant, sont acquittées au taux en vigueur au jour de l'échéance. En cas de majoration, il n'est pas dû de surtaxe et le paiement est censé avoir été effectué dans les délais, lorsque la soulte est payée dans les six mois de l'échéance de la taxe annuelle.

Sauf disposition contraire, les taxes, redevances et surtaxes versées ne sont pas remboursables. »

Article 45

L'article 45 du projet règle la copropriété d'une demande de brevet ou d'un brevet. Le règlement prévu au projet est de nature suppletive. En règle générale, ce sont les intéressés eux-mêmes qui décident de leurs droits et de leurs obligations réciproques.

Le § 1er du projet porte : « A défaut de convention entre les copropriétaires ou de dispositions légales spéciales, la copropriété d'une demande de brevet ou d'un brevet est régie par les dispositions du § 2 du présent article; les copropriétaires peuvent y déroger, à tout moment, par un règlement de copropriété ».

Interrogé sur la référence à des « dispositions légales spéciales », le fonctionnaire délégué n'a pas donné de réponse; il n'a pu indiquer aucune « disposition légale spéciale » qui pourrait être applicable en la matière. Pour des raisons de sécurité juridique, il est donc préférable de supprimer cette référence.

Le règlement de la copropriété en question n'est pas parfait. Ainsi, il n'a pas été prévu de contribution aux charges communes, notamment aux dépenses nécessaires à la conservation et à l'entretien ou relatives aux frais de gestion ou aux impôts; il n'est pas prévu non plus que chaque copropriétaire peut accomplir des actes en vue de la conservation du bien ou des actes de gestion.

Il va de soi que les règlements non prévus par le projet seront, le cas échéant, soumis au régime du droit commun, en l'occurrence à l'article 577bis du Code civil. L'exposé des motifs pourrait être utilement complété en ce sens.

De tekst van bedoelde § 1 ware bondiger en juister gesteld als volgt : « Bij ontstentenis van een overeenkomst wordt de medeëigendom op een octrooiaanvraag of op een octrooi geregeld door de bepalingen van dit artikel ».

De tekst van § 2, vierde lid, van het ontwerp bepaalt :

« Wanneer een medeëigenaar zijn aandeel wenst over te dragen aan iemand anders dan hebben de andere medeëigenaars een optierecht gedurende een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de betekening van het voornemen tot overdracht; ingeval geen akkoord tot stand komt, worden de voorwaarden van de overdracht door de rechtbank vastgesteld. De partijen beschikken over een maand vanaf de betekening der gerechtelijke beslissing om af te zien van de verkoop of van de koop van het aandeel, onverminderd de eventuele schadevergoeding; de uitgaven komen ten laste van de verzakende partij. »

Bij die tekst, welke ontleend is aan artikel 42, 1, e, van de Franse wet van 2 januari 1968, geleend bij de wet van 13 juli 1978, passen de volgende opmerkingen :

1. de term « optierecht » dient te worden vervangen door « recht van voorkoop »;
2. men zal vaststellen dat het ontwerp wel een recht van voorkoop instelt en de termijn bepaalt waarin het kan worden uitgeoefend, doch nalaat te voorzien in nadere regelen betreffende bedoelde uitoefening of in een rangregeling tussen de andere medeëigenaars wanneer zij met meer zijn; evenmin is voorzien in enig sanctie mochten de bepalingen van de wet niet zijn nageleefd;
3. nadat de rechtbank de voorwaarden van overdracht heeft vastgesteld, behoudt elke partij nog het recht om van de koop of de verkoop af te zien, « onverminderd de eventuele schadevergoeding ».

Het ontwerp kent aan de betrokkene aldus het recht toe om, zelfs nadat de rechtbank is tussenbeide gekomen, op de koop of de verkoop niet in te gaan. De uitoefening van dat recht kan dan ook niet volstaan om tot een schadeloosstelling aanleiding te geven.

Volgens de gemachtigde ambtenaar is in dit verband gedacht aan een misbruik van recht. Indien die uitleg strookt met de bedoelingen van de Regering, verdient het aanbeveling de woorden « onverminderd de eventuele schadevergoeding » als verwarring stichtend te schrappen om het, in geval van betwisting, aan de rechtbank over te laten te beslissen volgens de regels van misbruik van recht zoals die naar de beginselen van het gemeen recht van toepassing kunnen zijn;

4. dat van de koop of de verkoop nog kan worden afgezien nadat de rechtbank over de voorwaarden heeft beslist, is een eigenaardige rechtsconstructie. In beginsel beslecht de rechtbank een geschil bij wege van een uitspraak die voor de partijen bindend is. Zoals de regeling van het ontwerp is opgevat, zou de rechterlijke uitspraak evenwel geen eindpunt zijn. Elke betrokkene behoudt immers het recht, ook nadat de rechter zijn vonnis heeft gewezen, te beslissen of aan die uitspraak al dan niet een verder gevolg wordt gegeven. Zulks is niet gewoon en niet in overeenstemming met het wezen van het gezag van het rechterlijk gewijsde. Daarom verdient het aanbeveling bedoelde rechterlijke taak, enerzijds, te beperken tot het aanstellen van een deskundige wiens conclusies de partijen binden, zo zij tenminste met de overdracht doorgaan, anderzijds, toe te vertrouwen aan de voorzitter van de rechtbank, in de lijn van de bevoegdheid welke hem bij de artikelen 584 en 585 van het Gerechtelijk Wetboek is opgedragen.

In die gedachtengang wordt, onder voorbehoud van de opmerkingen omtrent de onvolkomenheid van de regeling betreffende het recht van voorkoop, voor § 2 de volgende redactie in overweging gegeven :

« § 2. Elke medeëigenaar heeft het recht om de uitvinding persoonlijk te exploiteren.

Geen medeëigenaar mag de octrooiaanvraag of het octrooi met een recht bezwaren of een vordering wegens inbreuk instellen dan met instemming van de andere medeëigenaar of, bij ontstentenis daarvan, met machtiging van de rechtbank.

De onverdeelde aandelen worden vermoed gelijk te zijn.

Wanneer een medeëigenaar zijn aandeel wenst over te dragen, heeft de andere medeëigenaar een recht van voorkoop gedurende drie maanden nadat hem van het voornemen tot overdracht kennis is gegeven. De partijen kunnen samen de voorzitter van de rechtbank vragen om volgens de regelen van het kort geding een deskundige te benoemen om de voorwaarden van de overdracht vast te stellen. De conclusies van de deskundige zijn bindend tenzij binnen een maand na mededeling ervan een partij laat weten dat zij van de overdracht afziet, in welk geval de desbetreffende uitgaven te haren laste zijn ».

Artikel 46

Gelet op het bepaalde in artikel 74, zijn in § 3, 2°, de woorden « voorgeschreven door de Koning » overbodig.

Le texte du § 1er susvisé gagnerait en concision et en exactitude à être formulé comme suit : « À défaut de convention, la copropriété d'une demande de brevet ou d'un brevet est régie par les dispositions du présent article ».

Le texte du § 2, alinéa 4, du projet dispose :

« Si un copropriétaire désire céder à autrui sa quote-part, les autres copropriétaires disposent d'un droit de préemption pendant un délai de trois mois à compter de la notification du projet de cession; à défaut d'accord, les conditions de la cession sont fixées par le tribunal. Les parties disposent d'un délai d'un mois à compter de la notification de la décision judiciaire pour renoncer à la vente ou à l'achat de la quote-part, sans préjudice des dommages-intérêts éventuels; les dépens sont à la charge de la partie qui renonce ».

Ce texte, qui est emprunté à l'article 42, 1, e, de la loi française du 2 janvier 1968, modifiée par la loi du 13 juillet 1978, appelle les observations suivantes :

1. dans le texte néerlandais, le terme « optierecht » doit être remplacé par « recht van voorkoop »;
2. on constatera que le projet établit un droit de préemption et fixe le délai dans lequel ce droit peut être exercé, mais qu'il omet de prévoir des règles plus précises concernant cet exercice ou une collocation des autres propriétaires lorsqu'ils sont plusieurs; de plus, il n'est prévu aucune sanction frappant le non-respect des dispositions de la loi;
3. après que le tribunal a fixé les conditions de la cession, chaque partie conserve encore le droit de renoncer à l'achat ou à la vente, « sans préjudice des dommages-intérêts éventuels ».

Le projet accorde ainsi à l'intéressé le droit de ne pas acheter ou de ne pas vendre, même après l'intervention du tribunal. L'exercice de ce droit ne peut donc suffire à donner lieu à une indemnisation.

Selon le fonctionnaire délégué, c'est l'hypothèse d'un abus de droit qui est ici envisagée. Si cette explication reflète les intentions du Gouvernement, il est à recommander de supprimer les termes « sans préjudice des dommages-intérêts éventuels » qui jettent la confusion et de laisser le soin au tribunal, en cas de contestation, de statuer conformément aux règles de l'abus de droit, telles que celles-ci peuvent être applicables selon les principes du droit commun;

4. la possibilité de renoncer à l'achat ou à la vente même après la décision du tribunal relative aux conditions, constitue une construction juridique singulière. En principe, le tribunal tranche un litige par la voie d'une décision qui lie les parties. Tel qu'est conçu le règlement prévu par le projet, la décision judiciaire ne constituerait toutefois pas un point final. En effet, chaque intéressé conserve le droit de décider, même après que le juge a rendu son jugement, s'il sera donné suite ou non à cette sentence. Cela est inhabituel et ne concorde pas avec la nature de l'autorité de la chose jugée. C'est pour cette raison qu'il se recommande, d'une part, de limiter la mission judiciaire susvisée à la désignation d'un expert dont les conclusions lient les parties, si du moins elles procèdent à la cession, et, d'autre part, de confier cette mission au président du tribunal, dans le cadre de la compétence qui lui est conférée par les articles 584 et 585 du Code judiciaire.

Dans cet ordre d'idées et sous réserve des remarques concernant l'imperfection du règlement relatif au droit de préemption, il est suggéré de rédiger le § 2 comme suit :

« § 2. Chaque copropriétaire a le droit d'exploiter personnellement l'invention.

Un copropriétaire ne peut grever d'un droit la demande de brevet ou le brevet, concéder une licence d'exploitation ou intenter une action en contrefaçon qu'avec l'accord de l'autre copropriétaire ou, à défaut d'accord, avec l'autorisation du tribunal.

Les quotes-parts indivises sont présumées égales.

Si un copropriétaire désire céder sa quote-part, l'autre copropriétaire dispose d'un droit de préemption pendant trois mois à compter de la notification du projet de cession. Les parties peuvent demander conjointement au président du tribunal de désigner un expert selon les règles du référé afin de fixer les conditions de la cession. Les conclusions de l'expert lient les parties, à moins que, dans le mois de leur notification, une des parties ne fasse savoir qu'elle renonce à la cession, les dépens afférents étant dans ce cas mis à sa charge ».

Article 46

Compte tenu des dispositions de l'article 74, les termes « prescrites par le Roi » figurant au § 3, 2°, sont superflus.

Artikel 48

Artikel 48 regelt « het vestigen van een vruchtgebruik op een octrooiaanvraag of op een octrooi ».

Omdat het vruchtgebruik meestal zal ontstaan ten gevolge van het overlijden van de octrooihouder, is het woord « vestigen » niet de gepaste uitdrukking. Voorgesteld wordt dit artikel te beginnen als volgt:

« Vruchtgebruik op een octrooiaanvraag ... ».

Artikel 49

Volgens het laatste lid heeft het beslag tot gevolg dat elke latere wijziging aan de met de octrooiaanvraag of met het octrooi verbonden rechten niet tegenstelbaar is aan de beslagleggende schuldeiser.

Omdat bedoelde rechten niet alleen kunnen gewijzigd worden door de octrooihouder maar ook door een vonnis, is de voorgestelde tekst te ruim gesteld. De bepaling kan enkel de wijziging door de octrooihouder beogen. Daarom leze men het laatste lid als volgt:

« Het beslag brengt mede dat latere wijzigingen door de octrooihouder aan de met de octrooiaanvraag of met het octrooi verbonden rechten niet tegenstelbaar zijn aan de beslagleggende schuldeiser. »

Artikel 51

Gelet op het bepaalde van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek en omdat de Regering niet wenst af te wijken van het gemeen procesrecht, zou het bepaalde van § 1 kunnen worden weggelaten.

Voorgesteld wordt artikel 51 te lezen als volgt:

« Art. 51. — § 1. Een octrooi wordt door de rechtbank nietig verklaard:

1. 2. 3. indien ... (tekst van art. 51, § 2, van het ontwerp).

§ 2. Indien de nietigheidsgonden het octrooi slechts gedeeltelijk aantasten, wordt het octrooi dienovereenkomstig beperkt. De beperking kan geschieden in de vorm van een wijziging van de conclusies, van de beschrijving of van de tekeningen. »

Artikel 53

Naar luid van § 1 heeft de beslissing van de rechter of de scheidsrechter een gebiedend effect. Hierdoor wordt bedoeld dat de beslissing gezag van gewijsde heeft tegenover eenieder in tegenstelling tot de gewone beslissing van de rechter die slechts een relatieve waarde heeft en slechts de partijen bindt. Hierdoor wordt afgeweken van artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek.

Door te bepalen dat geen derden-verzet kan worden ingesteld tegen de scheidsrechtelijke uitspraak, wordt de derde belanghebbende, zoals de schuldeiser van de octrooihouder, beroofd van ieder rechtsmiddel. Artikel 1704 van het Gerechtelijk Wetboek voorziet slechts in een vordering tot vernietiging van een scheidsrechtelijke uitspraak in zeer bepaalde gevallen.

Met de bepaling dat de rechter of de scheidsrechter de nietigheid van het octrooi uitspreekt wordt afgeweken van het huidig stelsel waarbij de nietigheid door de Koning wordt vastgesteld. Tegen dit koninklijk besluit bestaat de mogelijkheid voor de derde belanghebbende beroep in te stellen bij de Raad van State. Aldus is de ontworpen regeling minder voordelig voor belanghebbende derden dan het huidig stelsel.

Naar luid van § 1, tweede lid, worden de in kracht van gewijsde gegane beslissingen tot nietigverklaring in het Register ingeschreven.

De noodzaak het vernietigde octrooi openbaar bekend te maken, kan betwisteld worden. De praktijk is in die zin gevestigd dat de partijen niet altijd belang hebben bij deze bekendmaking. Daarom rijst de vraag of het niet beter is het huidige systeem te behouden waarbij de nietigheid van het octrooi enkel op initiatief van de partijen wordt bekendgemaakt en het vonnis slechts een relatieve waarde heeft.

Omdat de griffier alleen de beslissingen die kracht van gewijsde hebben verkregen aan de Dienst zal bekend maken, zullen de beslissingen tot nietigverklaring die het onderwerp zijn van een voorziening in cassatie, niet uitgevoerd worden. Het bepaalde onder § 2 is derhalve overbodig met betrekking tot de bekendmaking. Het kan anderszijds de bedoeling van de regering niet zijn de uitvoerbaarheid van alle rechterlijke uitspraken waarin over de nietigheid van een octrooi in een of andere zin is beslist (bijvoorbeeld een uitspraak waarin de tegenvordering tot nietigverklaring wordt afgewezen en de hoofdvordering wegens inbreuk wordt toegewezen) op te schorten tijdens de cassatieprocedure.

Article 48

L'article 48 règle « l'établissement d'un usufruit sur une demande de brevet ou sur un brevet ».

Etant donné que l'usufruit résultera le plus souvent du décès du titulaire du brevet, le terme « établissement » ne convient pas. Il est proposé de commencer cet article comme suit:

« L'usufruit sur une demande de brevet ... ».

Article 49

Aux termes du dernier alinéa, la saisie a pour conséquence que toute modification ultérieure apportée aux droits attachés à la demande de brevet ou au brevet est inopposable au créancier saisissant.

Les droits visés pouvant être modifiés non seulement par le titulaire du brevet, mais également par un jugement, la formulation du texte du projet est trop large. La disposition ne peut porter que sur les modifications apportées par le titulaire du brevet. On lira donc le dernier alinéa comme suit:

« La saisie rend inopposables au créancier saisissant les modifications ultérieures apportées par le titulaire du brevet aux droits attachés à la demande de brevet ou au brevet ».

Article 51

Compte tenu des dispositions de l'article 17 du Code judiciaire et du souhait du Gouvernement de ne pas déroger au droit commun en matière de procédure, la disposition du § 1er pourrait être supprimée.

Il est proposé de lire l'article 51 comme suit:

« Art. 51. — § 1er. Le brevet est déclaré nul par le tribunal:
1. 2. 3. si ... (texte de l'art. 51, § 2, du projet).

§ 2. Si les motifs de nullité n'affectent le brevet qu'en partie, le brevet est limité en conséquence. La limitation peut être effectuée sous la forme d'une modification des revendications, de la description ou des dessins. »

Article 53

Aux termes du § 1er, la décision du juge ou de l'arbitre a un effet absolu. Cela veut dire que la décision a l'autorité de la chose jugée à l'égard de tous, contrairement à la décision ordinaire du juge qui n'a que valeur relative et ne lie que les parties. Il est ainsi dérogé à l'article 23 du Code judiciaire.

En interdisant toute tierce opposition contre la sentence arbitrale, on prive de tout recours le tiers intéressé, par exemple le créancier du titulaire du brevet. Or, ce n'est que dans des cas bien déterminés que l'article 1704 du Code judiciaire prévoit une action en annulation d'une sentence arbitrale.

En disposant que c'est le juge ou l'arbitre qui prononce la nullité du brevet, on s'écarte du système actuel selon lequel la nullité est constatée par le Roi. Le tiers intéressé a la faculté d'exercer contre cet arrêté royal un recours au Conseil d'Etat. Le règlement prévu au projet est donc moins avantageux pour les tiers intéressés que le système actuel.

Aux termes du § 1er, alinéa 2, les décisions d'annulation passées en force de chose jugée sont inscrites au Register.

La publicité à donner au brevet annulé est d'une nécessité douteuse. La pratique apprend que les parties ne profitent pas toujours de cette publicité. Ne vaudrait-il pas mieux dès lors maintenir le système actuel où la nullité du brevet n'est publiée qu'à l'initiative des parties et où le jugement n'a qu'une valeur relative?

Etant donné que le greffier ne notifiera à l'Office que les décisions passées en force de chose jugée, les décisions d'annulation qui font l'objet d'un pouvoir en cassation ne seront pas exécutées. La disposition du § 2 est donc superflue en ce qui concerne la publication. Par ailleurs, le Gouvernement ne peut avoir l'intention de suspendre au cours de la procédure de cassation la force exécutoire de toutes les sentences judiciaires statuant dans un sens ou dans un autre sur la nullité d'un brevet (par ex. une sentence rejetant l'action reconventionnelle en nullité et adjugeant l'action principale en contrefaçon).

Artikel 54

§ 1. Omdat de artikelen 24 en 26 geen rechten aanduiden die miskend kunnen worden door een derde, is de verwijzing naar die artikelen niet dienstig om de inbreuk te definiëren. Voorgesteld wordt dit eerste lid te lezen als volgt :

« Hij die zonder daartoe toestemming te hebben verkregen een in artikel 25 bedoelde handeling heeft gesteld, maakt zich schuldig aan inbreuk op het octrooi, ongeacht of hij te goeder trouw is of niet. »

Naar luid van § 4 kan de rechtbank het ophouden van de inbreuk « koppelen » aan een dwangsom. Een dergelijke bepaling is overbodig geworden sinds de bekendmaking van de eenvormige wet betreffende de dwangsom in het *Belgisch Staatsblad* van 20 februari 1980. Op grond van artikel 1 van die wet kan de rechter op vordering van één der partijen de wederpartij veroordelen tot betaling van een geldsom voor het geval dat aan de hoofdveroordeling niet wordt voldaan.

Artikel 55

Voorgesteld wordt dit artikel te lezen als volgt :

« In geval van kwade trouw spreekt de rechtbank de verbeurdverklaring uit van de voorwerpen die met inbreuk op het octrooi zijn vervaardigd en van de instrumenten of middelen die voor deze vervaardiging speciaal bestemd waren. In voorkomend geval kent zij een vergoeding toe waarvan het bedrag gelijk is aan de prijs van de verkochte goederen. »

Artikel 56

Artikel 56 dat ontleend is aan artikel 58 van de meervermelde Franse wet, is moeilijk verstaanbaar. Het is niet duidelijk wat bedoeld wordt door « de daad die er oorzaak van is ».

De bedoeling van de Regering wordt voorzeker beter verwoord in de volgende tekst die overeenkomstig artikel 21 van het Wetboek van Strafvordering wordt gesteld als volgt :

« De strafvordering verjaart door verloop van vijf jaar te rekenen van de dag waarop de inbreuk werd gepleegd ».

Artikel 57

Het zou aangewezen zijn, zoals in de algemene opmerking V is gesteld, dit artikel op te nemen in artikel 1 dat reeds verschillende begripsbepalingen geeft van de gebruikte afkortingen.

Artikel 58

De meeste bepalingen van hoofdstuk III stemmen overeen met de tot dusver echter nog niet gepubliceerde wet van 9 augustus 1978 houdende instelling van een Register van erkende octrooigemachtigden.

Zowel in artikel 58 als in de volgende artikelen van dit hoofdstuk is er steeds sprake van « erkende gemachtigde of een advocaat als bedoeld in artikel 63, § 3 ». Beiden hebben dezelfde hoedanigheid om derden voor de Dienst te vertegenwoordigen. De lezing van dit hoofdstuk kan verlicht worden door in artikel 63, § 3, te bepalen dat de advocaat die aan de gestelde voorwaarden voldoet, gelijkgesteld wordt met een erkende gemachtigde. Hierdoor wordt het overbodig na de woorden « erkende gemachtigde » de woorden « of een advocaat als bedoeld in artikel 63, § 3 » steeds te herhalen.

Het bepaalde onder § 1, dat artikel 133.1 van het Verdrag van München overneemt, is eigenlijk een overbodige beginselverklaring. Het moge volstaan in § 2 de toestand te regelen van de personen die geen woonplaats in België hebben en in § 3 die van de personen die hun woonplaats in België hebben.

In § 2 moet men zonder twijfel lezen : « werkelijke vestiging » in plaats van « wettelijke vestiging ».

Het bepaalde onder §§ 2 en 3 is ontleend aan artikel 133.2 en 3 van het Verdrag van München. De lokalisatie van de rechtspersonen wordt in het Verdrag bepaald door hun zetel, hetgeen in het ontwerp wordt weergegeven door : « werkelijke vestiging ».

In § 4 is het niet duidelijk waarom de regeling van de gemeenschappelijke vertegenwoordiging van gezamenlijk optredende partijen wordt overgelaten aan de Koning. Een dergelijke regeling werd uitgewerkt in regel 100 van het Uitvoeringsreglement bij het voormeld Verdrag.

Artikel 59

Met de bepaling in § 1 dat de vertegenwoordiging voor de Dienst slechts gewaarborgd is door erkende gemachtigden of door advocaten, wordt uit het oog verloren dat artikel 58, § 1, geen verplichting van vertegenwoordiging voorschrijft.

Article 54

§ 1er. Les articles 24 et 26 n'énonçant pas de droits qui peuvent être méconnus par un tiers, il n'est pas utile de faire référence à ces articles pour définir la contrefaçon. Il est proposé de lire ce premier alinéa comme suit :

« Quiconque accomplit un acte visé à l'article 25 sans en avoir obtenu l'autorisation, se rend coupable de contrefaçon du brevet, qu'il soit ou non de bonne foi. »

Aux termes du § 4, le tribunal peut assortir d'une astreinte l'ordre de cessation de la contrefaçon. Pareille disposition est devenue superflue depuis la publication de la loi uniforme relative à l'astreinte dans le *Moniteur belge* du 20 février 1980. En vertu de l'article 1er de cette loi, le juge peut, à la demande d'une partie, condamner l'autre partie, pour le cas où il ne serait pas satisfait à la condamnation principale, au paiement d'une somme d'argent.

Article 55

Il est proposé de formuler cet article comme suit :

« En cas de mauvaise foi, le tribunal prononce la confiscation des objets confectionnés en contravention du brevet et celle des instruments ou moyens spécialement destinés à leur confection. Le cas échéant, il alloue une somme égale au prix des objets déjà cédés. »

Article 56

L'article 56, qui est emprunté à l'article 58 de la loi française susmentionnée, est difficile à comprendre. Que faut-il entendre par « fait qui en est la cause » ?

Le texte suivant, qui s'inspire de l'article 21 du Code d'instruction criminelle, traduit sans doute mieux l'intention du Gouvernement :

« L'action publique sera prescrite après cinq ans à compter du jour où l'infraction a été commise ».

Article 57

Comme il est dit dans l'observation générale V, il s'indiquerait d'incorporer cet article dans l'article 1er, qui donne déjà plusieurs définitions des abréviations utilisées.

Article 58

La plupart des dispositions du chapitre III concordent avec la loi du 9 août 1978 créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention, qui n'a toutefois pas encore été publiée.

Tant à l'article 58 qu'aux articles suivants de ce chapitre, il est toujours question d'un « mandataire agréé ou un avocat visé à l'article 63, § 3 ». Tous deux sont également qualifiés pour représenter des tiers devant l'Office. La lecture de ce chapitre se trouverait allégée si l'article 63, § 3, disposait que l'avocat qui satisfait aux conditions requises est assimilé à un mandataire agréé. Il serait alors superflu de répéter chaque fois après les mots « mandataire agréé » les termes « ou un avocat visé à l'article 63, § 3 ».

La disposition du § 1er, qui reprend l'article 133.1 de la Convention de Munich, est en fait une déclaration de principe qui est superflue. Il suffirait de régler au § 2 la situation des personnes qui n'ont pas de domicile en Belgique et au § 3 celle des personnes qui ont leur domicile en Belgique.

Au § 2 du texte néerlandais, il y a certainement lieu de lire « werkelijke vestiging » à la place de « wettelijke vestiging ».

Les dispositions des §§ 2 et 3 sont empruntées à l'article 133.2 et 3 de la Convention de Munich. La localisation des personnes morales est déterminée dans la Convention selon leur siège, ce qui est rendu dans le projet par : « établissement effectif ».

Au § 4, la raison pour laquelle l'organisation de la représentation de parties agissant en commun est laissée au Roi, n'est pas claire. Une organisation de ce genre fait l'objet de la règle 100 du règlement d'exécution de la Convention susvisée.

Article 59

En disposant au § 1er que la représentation devant l'Office ne peut être assurée que par des mandataires agréés ou par des avocats, on perd de vue la disposition de l'article 58, § 1er, selon laquelle il n'est imposé aucune obligation de représentation.

Voor een betere lezing van de artikelen 58 en 59 wordt voorgesteld de tekst te beginnen met artikel 59, § 2, gevolgd door artikel 58, § 3, en 58, § 2.

Artikel 60

Het bepaalde onder § 2 kan als volkomen overbodig worden geschrapt.

Artikel 63

Om de gelijkstelling van de advocaat met de erkende gemachtigde beter te doen uitkomen, wordt voorgesteld het bepaalde onder § 3 op te nemen in een afzonderlijk artikel dat kan gesteld worden als volgt :

« De advocaat die ingeschreven is op het tableau van de Orde of gemachtigd is in België het beroep uit te oefenen krachtens een wet of een internationale overeenkomst, wordt, wanneer hij vóór de Dienst optreedt, gelijkgesteld met een erkende gemachtigde. »

Artikel 64

Voor artikel 64 wordt volgende lezing aanbevolen :

« Art. 64. — Bij het Ministerie van Economische Zaken wordt een Commissie ingesteld tot erkenning van de gemachtigden die toegelaten worden tot de vertegenwoordiging van natuurlijke personen en rechtspersonen vóór de Dienst in de materies vermeld in artikel 59.

De Commissie heeft tot opdracht... (voorts zoals in het ontwerp). »

Artikel 67

In § 2 wordt voor het eerst gewag gemaakt van het Europees Octrooibureau zonder te bepalen dat met dit orgaan bedoeld wordt het bureau dat door artikel 4 van het Verdrag van München werd ingesteld. Voorgesteld wordt artikel 1 aan te vullen met een toelichting van de uitdrukking « Europees Octrooibureau ».

Artikel 69

Voorgesteld wordt dit artikel te stellen als volgt :

« Art. 69. — In het register van erkende gemachtigden wordt doorgehaald de naam van de persoon :

- 1) die overleden... (verder zoals in artikel 69 van het ontwerp);
- 2) die, ingeschreven...;
- 3) ... ».

Artikel 70

Het verdient aanbeveling de tekst van artikel 70 nauwer te doen aansluiten bij regel 102.3. van het Uitvoeringsreglement van het Verdrag van München. Daarom wordt de volgende tekst voorgesteld :

« Art. 70. — De erkende gemachtigde, wiens inschrijving is doorgehaald, wordt op zijn verzoek opnieuw ingeschreven in het register van de erkende gemachtigden, wanneer de redenen voor de doorhaling niet meer bestaan, wanneer de in artikel 69, 4, bedoelde tuchtmaatregel geen gevolgen meer sorteert of wanneer de termijn van de met toepassing van artikel 69, 5 en 7, genomen maatregel tot doorhaling verstreken is. »

Artikel 72

Voorgesteld wordt artikel 72 te stellen als volgt :

« Art. 72. — Wanneer een erkend gemachtigde overlijdt of in de onmogelijkheid verkeert zijn vertegenwoordigingsactiviteit uit te oefenen, kunnen de hem bij de Dienst toevertrouwde opdrachten gedurende zes maanden verder worden uitgevoerd door een ander erkend gemachtigde zonder dat deze zijn mandaat dient te bewijzen. »

Artikel 74

Zoals reeds werd opgemerkt, zou het aangewezen zijn alle bepalingen betreffende de betaling van taksen en vergoedingen te groeperen. Zo werd voorgesteld artikel 43 op artikel 74 te doen volgen.

Artikel 74 kan worden gesteld als volgt :

« Art. 74. — § 1. De Koning bepaalt het bedrag, de termijn en de wijze van betaling van de taksen, bijkomende taksen en vergoedingen waarin bij of krachtens deze wet is voorzien.

Pour une meilleure lecture des articles 58 et 59, il est proposé de commencer le texte par le § 2 de l'article 59, suivi des §§ 3 et 2 de l'article 58.

Article 60

La disposition du § 2 est totalement superflue, de sorte qu'elle peut être supprimée.

Article 63

Afin de mieux faire ressortir l'assimilation de l'avocat au mandataire agréé, il est proposé de consacrer à la disposition du § 3 un article distinct, qui peut être formulé comme suit :

« Tout avocat inscrit au tableau de l'Ordre ou autorisé à exercer cette profession en Belgique en vertu d'une loi ou d'une convention internationale est, lorsqu'il intervient devant l'Office, assimilé à un mandataire agréé. »

Article 64

La formulation suivante est recommandée pour l'article 64 :

« Art. 64. — Il est institué auprès du Ministère des Affaires économiques une Commission d'agrément des mandataires admis à représenter devant l'Office les personnes physiques et morales dans les matières mentionnées à l'article 59.

Cette Commission a pour tâches : ... (cf. projet). »

Article 67

Au § 2, il est question pour la première fois de l'Office européen des brevets sans qu'il soit précisé que cet organe est l'office institué par l'article 4 de la Convention de Munich. Il est proposé de compléter l'article 1er par une explication de l'expression « Office européen des brevets ».

Article 69

Il est proposé de formuler cet article comme suit :

« Art. 69. — Est radié du registre des mandataires agréés le nom de la personne :

- 1) qui est décédée... (cf. article 69 du projet);
- 2) qui, ayant été inscrite...;
- 3) ... ».

Article 70

Le texte de l'article 70 devrait serrer davantage la règle 102.3 du Règlement d'exécution de la Convention de Munich. La rédaction suivante est proposée :

« Art. 70. — Tout mandataire agréé, dont l'inscription a été radiée, fait l'objet, sur sa requête, d'une nouvelle inscription au registre des mandataires agréés, lorsque les motifs qui ont conduit à sa radiation n'existent plus, lorsque la mesure disciplinaire visée à l'article 69, 4, ne sort plus d'effets ou lorsque le délai de la mesure de radiation prise en application de l'article 69, 5 et 7, est venu à expiration. »

Article 72

Il est proposé de formuler l'article 72 comme suit :

« Art. 72. — En cas de décès d'un mandataire agréé ou d'impossibilité pour celui-ci d'exercer son activité de représentation, les missions qui lui étaient confiées auprès de l'Office peuvent être exécutées pendant six mois par un autre mandataire agréé sans que celui-ci doive justifier d'un mandat. »

Article 74

Il serait indiqué, ainsi qu'il a déjà été souligné plus haut, de grouper toutes les dispositions relatives au paiement de taxes et de redevances. C'est ainsi qu'il a été proposé de placer l'article 43 à la suite de l'article 74.

L'article 74 pourrait être rédigé comme suit :

« Art. 74. — § 1er. Le Roi fixe le montant, le délai et le mode de paiement des taxes, taxes supplémentaires et redevances prévues par la présente loi ou en vertu de celle-ci.

§ 2. Wanneer met toepassing van deze wet de Dienst in zaken van octrooien tot bijzondere prestaties gehouden is, kan de Koning voorzien in een aanvullende vergoeding waarvan hij het bedrag, de termijn en de wijze van betaling bepaalt. Het bedrag van de bijkomende vergoeding mag in geen geval vijftienduizend frank te boven gaan.

§ 3. Voor personen met woonplaats in België wier inkomen overeenkomstig artikel 79 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen geen aanleiding geeft tot belasting, kan de Koning voorzien in een vermindering van de taksen, bijkomende taksen en vergoedingen die hij aanwijst.

Er kan geen vermindering worden toegestaan voor de uitvinding die kennelijk niet octrooieerbaar is.

§ 4. De Koning bepaalt de gevallen waarin onverschuldigd betaalde rasken, bijkomende taksen en vergoedingen geheel of gedeeltelijk terugbetaalbaar zijn. »

Artikel 75

§ 1. Volgens artikel 75, § 1, zullen de bepalingen van artikel 19 « progressief » en « per sector » toegepast worden omdat volgens de memorie van toelichting het Europees Octrooibureau niet in staat is van bij de opening van zijn kantoren een nieuwheidsverslag voor alle octrooiaanvragen op te stellen. De huidige toestand is, en wel sedert 1 november 1978, dat het Octrooibureau in staat is alle aanvragen te beantwoorden. Het is derhalve niet meer nodig te voorzien in een « progressieve » uitvoering van artikel 19.

Wordt deze eerste paragraaf toch behouden, dan vervange men de woorden « progressief » en « onder verwijzing naar » door « geleidelijk » en « volgens ».

§ 2. Vóór het instellen van een vordering wegens inbreuk moet de octrooihouder vooraf het opstellen van een verslag van nieuwheidsonderzoek hebben aangevraagd. De rechtbank schorst haar beslissing totdat het verslag is ingediend. Zo dit verslag niet voor het sluiten van de debatten is voorgelegd moet de rechtbank de vordering verwerpen.

Een dergelijke regeling is voorzeker niet bevorderlijk voor een spoedige afhandeling van de zaak. De werking van de rechterlijke macht wordt afhankelijk gesteld van die van de Dienst. Meer nog, het uitblijven van het verslag valt volledig uit ten nadele van de aanlegger die geen verwijt treft. Aldus wordt de aanlegger beroofd van een recht van verdediging.

§ 3. Uit de tekst van § 3 kan worden afgeleid dat een octrooi voor een maximumduur van zes jaar kan worden aangevraagd. Volgens artikel 40, § 2, is de geldigheidsduur van een octrooi van zes jaar het gevolg van een passieve houding van de aanvrager, hetzij door de niet-betaling van de taks voor opzoeking, hetzij door het uitblijven van het verslag dat niet tijdig bij de Dienst wordt neergelegd.

Hierdoor voorziet het ontwerp in een dubbele regeling voor het verwerven van octrooien van korte duur.

De vraag rijst of de regeling van artikel 75, § 3, niet best zou worden opgenomen in artikel 40, § 2. Mits een aanpassing van dit artikel 40, § 2, wordt artikel 75, § 3, overbodig.

Onder dit voorbehoud wordt voor artikel 75 volgende tekst voorgesteld :

« Art. 75. — § 1. De bepalingen van artikel 19 worden geleidelijk en volgens de regelen die de Koning vaststelt in de verschillende sectoren van de techniek toegepast, volgens de internationale classificatie van octrooien bedoeld in de Overeenkomst van Straatsburg van 24 maart 1971 betreffende de internationale classificatie van octrooien, goedgekeurd bij de wet van 22 januari 1975.

§ 2. Betreffende een octrooi dat verleend is ingevolge een aanvraag die na de inwerkingtreding van deze wet is ingediend en waarvoor ingevolge het bepaalde in § 1 nog geen nieuwheidsonderzoek voorgeschreven is, kan door de octrooihouder geen vordering wegens inbreuk worden ingesteld dan nadat hij de Dienst om een nieuwheidsonderzoek heeft gevraagd en de opzoekingskosten heeft betaald of, volgens de regelen die de Koning bepaalt, aan de Dienst een verslag van nieuwheidsonderzoek als bedoeld in artikel 19, § 9, heeft laten geworden.

De bepalingen van artikel 19, § 1, tweede lid, en §§ 2, 5 en 6 zijn van toepassing op het verslag van nieuwheidsonderzoek, met dien verstande dat voor de conclusies en de korte inhoud geen nieuwe tekst is toegelaten.

De rechtbank kan geen uitspraak doen zolang het verslag van nieuwheidsonderzoek niet is neergelegd.

§ 3. Het bepaalde in § 2 is niet van toepassing op het octrooi met een geldigheidsduur als bedoeld in artikel 40, § 2. »

§ 2. Lorsqu'en application de la présente loi, l'Office est tenu de fournir des prestations spéciales en matière de brevets, le Roi peut prévoir une redevance complémentaire, dont il fixe le montant, le délai et le mode de paiement. Le montant de la redevance supplémentaire ne peut en aucun cas excéder cinq mille francs.

§ 3. En faveur des personnes domiciliées en Belgique et dont les revenus ne donnent pas lieu à imposition en vertu de l'article 79 du Code des impôts sur les revenus, le Roi peut prévoir une réduction des taxes, taxes supplémentaires et redevances qu'il désigne.

Il ne peut être accordé de réduction pour une invention qui n'est manifestement pas brevetable.

§ 4. Le Roi fixe les cas dans lesquels les taxes, taxes supplémentaires et redevances payées indûment sont remboursables en tout ou en partie. »

Article 75

§ 1er. Selon l'article 75, § 1er, les dispositions de l'article 19 seront appliquées « progressivement » et « par secteur », parce que, selon l'exposé des motifs, l'Office européen des brevets n'est pas en mesure de procéder, dès son ouverture, à l'établissement d'un rapport de recherche pour toutes les demandes de brevet. Dans la situation actuelle, et ce depuis le 1er novembre 1978, l'Office européen des brevets est en mesure de satisfaire à toutes les demandes. Il n'est donc plus nécessaire de prévoir une exécution « progressive » de l'article 19.

Toutefois, si ce premier paragraphe était maintenu, les mots « progressivement » et « par référence à » devraient être remplacés par les mots « au fur et à mesure » et « selon ».

§ 2. Avant d'agir en contrefaçon, le titulaire du brevet doit avoir demandé au préalable l'établissement d'un rapport de recherche. Le tribunal suspend sa décision jusqu'au moment du dépôt du rapport. Si ce rapport n'est pas déposé avant la clôture des débats, le tribunal doit rejeter l'action.

Un règlement de ce genre n'est sûrement pas de nature à accélérer la conclusion de l'affaire. Le fonctionnement du pouvoir judiciaire est subordonné à celui de l'Office. Qui plus est, le défaut de rapport préjudicie pleinement au demandeur qui n'a rien à se reprocher. Le demandeur se trouve ainsi privé d'un droit de défense.

§ 3. Selon le texte du § 3, un brevet pourrait être demandé pour une durée maximale de six ans. Or, selon l'article 40, § 2, la réduction à six ans de la durée de validité d'un brevet est la conséquence d'une attitude passive du demandeur, soit qu'il ait négligé de payer la taxe de recherche, soit que le rapport n'ait pas été déposé dans les délais auprès de l'Office.

Ce faisant, le projet prévoit un régime double en vue de l'obtention de brevets de courte durée.

La question se pose de savoir s'il ne serait pas préférable d'insérer dans l'article 40, § 2, le règlement de l'article 75, § 3. Moyennant une adaptation de cet article 40, § 2, l'article 75, § 3, devient superflu.

Sous cette réserve, il est proposé de formuler l'article 75 comme suit :

« Art. 75. — § 1er. Les dispositions de l'article 19 seront applicables au fur et à mesure et selon les règles déterminées par le Roi aux divers secteurs de la technique, selon la classification internationale des brevets visée par l'Arrangement de Strasbourg du 24 mars 1971 contenant la classification internationale des brevets, approuvé par la loi du 22 janvier 1975.

§ 2. Lorsqu'il s'agit d'un brevet délivré à la suite d'une demande déposée après la date d'entrée en vigueur de la présente loi et qui ne devait pas encore faire l'objet d'une recherche conformément aux dispositions du § 1er, le titulaire de ce brevet ne peut agir en contrefaçon qu'après avoir introduit à l'Office une demande de recherche et payé la taxe de recherche ou, selon les règles fixées par le Roi, fait parvenir à l'Office un rapport de recherche visé à l'article 19, § 9.

Les dispositions de l'article 19, § 1er, alinéa 2, et §§ 2, 5 et 6 sont applicables au rapport de recherche, étant entendu qu'une nouvelle rédaction des revendications et de l'abrégé n'est pas autorisée.

Le tribunal ne peut statuer tant que le rapport de recherche n'est pas déposé.

§ 3. Les dispositions du § 2 ne sont pas applicables au brevet dont la durée de validité est celle visée à l'article 40, § 2. »

Artikel 76

Het eerste lid, § 1, van artikel 76, doet de regel dat « de rechtbanken van eerste aanleg kennis nemen van de vorderingen inzake octrooien wat ook het bedrag van deze mag zijn », voorafgaan door het voorbehoud dat in de woorden « onverminderd de bevoegdheid van de Raad van State » tot uitdrukking is gebracht. Op bladzijde 66 schrijft de memorie van toelichting bij het wetsontwerp hierover onder meer: « Het ontwerp stelt voor in het gevolg enkel de rechtbanken van eerste aanleg bevoegd te verklaren daar deze meer vertrouwd zijn met de octrooi-problematiek dan de vrederechters; anderzijds biedt dit voorstel de mogelijkheid de moeilijkheden op te ruimen welke in de praktijk kunnen ontstaan wanneer men de waarde van een vordering welke geen geldsom inhoudt niet kan beoordelen ». Als voorbeeld wordt uitdrukkelijk verwezen naar « een vordering inzake nietigheid ». Ten slotte wordt vastgesteld dat « paragraaf 1 uiteraard geen afbreuk doet aan de bevoegdheid van de Raad van State ».

Zowel de voorgestelde tekst als de hierop gegeven toelichting, stellen problemen welke op het vlak van de bevoegdheidsverdeling tussen de gewone en de administratieve rechter verwarring zouden kunnen scheppen.

Uit de artikelen 92 en 93 van de Grondwet blijkt dat — in zover het om geschillen gaat die betrekking hebben op de erkenning of de niet-erkenning van subjectieve rechten — de hoven en rechtbanken de rechters zijn van het gemeen recht, met het gevolg dat van de regel van hun principiële bevoegdheid enkel mag worden afgeweken ingevolge een beslissing van de wetgever. Het begrip van de jurisdictionele bevoegdheid is evenwel niet gebonden aan het bestaan van een subjectief recht waarvan de erkenning wordt gevorderd. Zo heeft de wetgever aan de Raad van State het « objectief contentieux » kunnen opdragen van de geschillen welke bij hem voor vernietiging zijn aangebracht.

De algemene strekking van het betoog dat met betrekking tot artikel 76 in de memorie van toelichting is uiteengezet, wijst principieel in de richting van de eenheid van het contentieux dat aan de gewone rechter zou worden opgedragen. De woorden « onverminderd de bevoegdheid van de Raad van State » wijzen evenwel op de bevoegdheid die aan de Raad van State is toegekend. Aldus handelt de memorie van toelichting op bladzijde 27-28 over een beroep voor de Raad van State van de octrooihouder en de licentiaaanvrager tegen de ministeriële beslissingen betreffende de gedwongen licenties in het bijzonder algemeen belang.

Gaat het om een geschil waarin subjectieve rechten ter sprake komen dan zal de gewone rechter, met toepassing van de artikelen 92 en 93 van de Grondwet bevoegd zijn. Gaat het echter om conflicten waarin partijen zich niet op schending van een subjectief recht kunnen beroepen, dan worden dergelijke geschillen in de huidige stand van de wetgeving beslecht door de Raad van State ingevolge artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Aldus verklaarde de Raad van State, afdeling administratie, zich bevoegd om kennis te nemen van een verzoek tot nietigverklaring van een beslissing waarbij de Minister van Economische Zaken weigerde de vervallenverklaring van een octrooi uit te spreken (arrest De Reuse, n° 6260 van 9 mei 1958).

Indien het in de bedoeling ligt van de Regering af te wijken van de bestaande verdeling van het contentieux, dan zou hieromtrent nadere uitleg moeten worden verschaft en zouden in voorkomend geval andere teksten moeten worden opgesteld.

Door alle vorderingen inzake octrooien, wat ook hun bedrag moge zijn, toe te kennen aan de rechtbank van eerste aanleg gevestigd ten zetel van het hof van beroep, wordt afgeweken van de bevoegdheidsregeling vervat in het Gerechtelijk Wetboek.

Door deze regeling komt de Regering tegemoet aan de bij het Verdrag van Luxemburg uitgebrachte resolutie van de Regeringen van de Lid-Staten van de E. E. G. om « zoveel mogelijk te komen tot een zodanige centralisatie van de rechtspraak in eerste aanleg terzake van inbreuk op de gemeenschapsoctrooien dat de behandeling door rechters met ervaring op dit gebied gewaarborgd is » (*Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*, 26 januari 1976, n° L. 17/40).

De bevoegdheidsregeling *ratione loci*, zoals die in de §§ 2 en 4 is neergelegd zal niet altijd volle uitwerking kunnen hebben omdat de Regering, zoals artikel 77 is gesteld, niet wil afwijken van de bepalingen van internationale overeenkomsten. Er zal derhalve rekening moeten worden gehouden met de artikelen 2 en 5.3 van het Verdrag

Article 76

Au premier alinéa du § 1er de l'article 76, la règle selon laquelle « les tribunaux de première instance connaissent des demandes relatives aux brevets quel que soit le montant de la demande » est précédée de la réserve exprimée par les mots « sans préjudice de la compétence du Conseil d'Etat ». L'exposé des motifs contient, à la page 71, entre autres l'argumentation suivante concernant ce même passage: « Le projet propose de rendre dorénavant les tribunaux de première instance seuls compétents, ceux-ci étant plus familiarisés avec les problèmes de brevets que ne le sont les juges de paix; d'autre part, cette proposition permet d'éviter les difficultés qui peuvent surgir dans la pratique lorsqu'on ne peut apprécier la valeur d'une action qui ne porte pas sur une somme d'argent ». A titre d'exemple, il est fait mention expresse d'une action « en nullité ». Il est constaté enfin que « la disposition du paragraphe 1er ne porte bien entendu pas préjudice à la compétence du Conseil d'Etat ».

Tant le texte proposé que le commentaire qui en est donné posent des problèmes qui pourraient créer une confusion sur le plan de la répartition des compétences entre les juridictions ordinaires et administratives.

Il résulte des articles 92 et 93 de la Constitution que — dans la mesure où il s'agit de litiges portant sur la reconnaissance ou la non-reconnaissance de droits subjectifs — ce sont les cours et les tribunaux qui sont les juridictions de droit commun, la conséquence étant qu'il ne peut être dérogé à la règle de leur compétence de principe qu'en vertu d'une décision du législateur. La notion de compétence juridictionnelle n'est toutefois pas liée à l'existence d'un droit subjectif qui fait l'objet d'une action en reconnaissance. C'est ainsi que le législateur a pu confier au Conseil d'Etat le « contentieux objectif » des litiges dont il est saisi pour annulation.

La tendance générale de l'argumentation de l'exposé des motifs relative à l'article 76 s'inscrit en principe dans la voie de l'unité du contentieux qui serait confié au juge ordinaire. Les termes « sans préjudice de la compétence du Conseil d'Etat » soulignent toutefois la compétence attribuée au Conseil d'Etat. C'est ainsi que l'exposé des motifs traite, à la page 29, d'un recours au Conseil d'Etat exercé par le titulaire du brevet et le demandeur de licence contre les décisions ministérielles relatives aux licences obligatoires dans l'intérêt général spécial.

S'il s'agit d'un litige portant sur des droits subjectifs, c'est la juridiction ordinaire qui sera compétente, en application des articles 92 et 93 de la Constitution. S'il s'agit en revanche de conflits où les parties ne peuvent pas invoquer la violation d'un droit subjectif, ils sont réglés, dans l'état actuel de la législation, par le Conseil d'Etat en vertu de l'article 14 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat. C'est ainsi que le Conseil d'Etat, section d'administration, s'est déclaré compétent pour connaître d'une requête en annulation d'une décision par laquelle le Ministre des Affaires économiques refusait de prononcer l'extinction d'un brevet (arrêt De Reuse, n° 6260, du 9 mai 1958).

S'il entrerait dans les intentions du Gouvernement de déroger à la répartition actuelle du contentieux, il y aurait lieu de fournir de plus amples explications à ce sujet et, le cas échéant, de rédiger d'autres textes.

En attribuant toutes les demandes relatives aux brevets, quel que soit leur montant, au tribunal de première instance établi au siège de la cour d'appel, il est dérogé au règlement de compétence contenu dans le Code judiciaire.

En établissant ce règlement, le Gouvernement rencontre la résolution des gouvernements des Etats membres de la C. E. E., annexée à la Convention de Luxembourg, et visant à « parvenir ..., dans toute la mesure du possible, à une centralisation des juridictions de première instance appelées à connaître d'actions en contrefaçon de brevets communautaires, de manière à garantir que des juges expérimentés dans ce domaine seront saisis de ces actions » (*Journal officiel des Communautés européennes*, 26 janvier 1976, n° L. 17/40).

Le règlement de la compétence territoriale, tel qu'il est établi aux §§ 2 et 4, ne pourra pas toujours produire son plein effet, parce que le Gouvernement, aux termes de l'article 77, ne veut pas déroger aux dispositions des conventions internationales. Il faudra donc tenir compte des articles 2 et 5.3 de la Convention du 27 septembre 1968

van 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, goedgekeurd bij de wet van 13 januari 1971.

Het Gerechtelijk Wetboek wijdt in deel V, titel II een gans hoofdstuk aan het « beslag inzake namaak ». Van deze wettelijke regeling en meer bepaald van artikel 1488 wijkt artikel 76, § 3, af. Uit een oogpunt van wetgevingstechniek is het aangewezen die afwijkende bepaling op te nemen in het Gerechtelijk Wetboek hetzij in de vorm van een tweede paragraaf van artikel 1488, hetzij in de vorm van een artikel 1488bis.

Omdat het bepaalde onder § 4, 6, artikel 10 van de wet van 10 januari 1955 aanvult, zou die nieuwe bepaling best opgenomen worden in dat artikel 10 van die wet.

Gelet op artikel 1676 van het Gerechtelijk Wetboek is het tweede lid van § 6, dat daarvan een loutere toepassing vormt, overbodig.

Artikel 78

Indien deze bepaling doelt op gevallen van overmacht is zij overbodig en kan zij zelfs verwarring stichten. Beter ware dit artikel weg te laten.

Artikel 79

Zoals reeds werd opgemerkt zijn de partijen in een geschil niet altijd gebaat met de bekendmaking van de rechterlijke beslissingen. Omdat het hier gaat om louter private belangen is het aangewezen het initiatief tot inschrijving in het Register over te laten aan de betrokken partijen. Alleen het algemeen belang kan die inschrijving noodzakelijk maken.

Artikel 80

Artikel 80 bevat opheffings- en wijzigingsbepalingen. De ene dienen van de andere gescheiden en in afzonderlijke artikelen opgenomen te worden.

In de wijzigingsbepalingen wordt, in de vorm van een expliciete wijziging van artikel 1488 van het Gerechtelijk Wetboek, de bepaling opgenomen die in artikel 76, § 3, van het ontwerp is vervat.

Opheffingsbepalingen moeten precies en duidelijk zijn. De bepaling die voorkomt in artikel 80, § 1, 6, van het ontwerp naar luid waarvan « al de met deze wet strijdige bepalingen » worden opgeheven, is dan ook in de hiernavolgende tekstvoorstellen weggelaten.

Zorgvuldigheidshalve zij vermeld dat de in artikel 80, § 1, 5, opgeheven wet van 9 augustus 1978 houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden niet in het *Belgisch Staatsblad* werd bekendgemaakt.

De volgende teksten worden voorgesteld :

« Art. 80. — § 1. In artikel 6 van de wet van 30 december 1925 tot wijziging van de wetten betreffende de uitvindingsbrevetten, de fabrieks- en handelsmerken, de nijverheidstekeningen en -modellen en de nijverheidseigendom in 't algemeen, gewijzigd bij de wet van 23 juli 1932, het koninklijk besluit n° 85 van 17 november 1939 en de wet van 26 juni 1978, wordt het woord « octrooien » geschrapt.

§ 2. In artikel 569, eerste lid, 7°, van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden « en uitvindingsoctrooien » geschrapt.

§ 3. In artikel 627, 5°, van hetzelfde Wetboek, wordt het woord « uitvindingsoctrooien » geschrapt.

§ 4. Artikel 1488 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« Inzake uitvindingsoctrooien wordt de dagvaarding betreffende de zaak zelf gedaan voor de rechtbank die zitting houdt ten zetel van het hof van beroep binnen welk rechtsgebied de inbreuk of de exploitatie is geschied of, naar keuze van de eiser, de rechtbank die zitting houdt ten zetel van het hof van beroep binnen welk rechtsgebied de verweerder of één hunner zijn woon- of verblijfplaats heeft ».

§ 5. In artikel 2, § 1, van de wet van 8 juli 1977 die betrekking heeft op de goedkeuring van een aantal internationale akten, worden de woorden « de Dienst van de handels- en nijverheidseigendom » vervangen door de woorden « de Dienst voor de industriële eigendom ».

« Art. ... — Opgeheven worden :

1° de wet van 24 mei 1854 op de uitvindingsoctrooien gewijzigd bij de wetten van 27 maart 1857, 24 oktober 1919, 3 augustus 1924 en 30 december 1925, het koninklijk besluit van 30 juni 1933, het konink-

concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, approuvée par la loi du 13 janvier 1971.

Le Code judiciaire consacre un chapitre entier de la cinquième partie, titre II, à la « saisie en matière de contrefaçon ». L'article 76, § 3, du projet s'écarter de ce règlement légal et plus particulièrement de l'article 1488. Du point de vue de la légistique, il s'indique d'insérer cette disposition dérogatoire dans le Code judiciaire, soit sous forme d'un deuxième paragraphe de l'article 1488, soit sous forme d'un article 1488bis.

Les dispositions du § 4, 6, complétant l'article 10 de la loi du 10 janvier 1955, il conviendrait d'insérer cette nouvelle disposition dans l'article 10 de cette loi.

Le deuxième alinéa du § 6 est superflu : il ne constitue qu'une simple application de l'article 1676 du Code judiciaire.

Article 78

Si cette disposition vise le cas de force majeure, elle est superflue et elle peut même jeter la confusion. Il serait préférable de supprimer cet article.

Article 79

Comme il a déjà été signalé, les parties n'ont pas toujours avantage à ce que les décisions judiciaires soient publiées. Etant donné qu'il s'agit en l'occurrence d'intérêts purement privés, il est indiqué de laisser aux parties intéressées l'initiative de l'inscription au Register. Seul l'intérêt général peut rendre cette inscription nécessaire.

Article 80

L'article 80 contient des dispositions abrogatoires et modificatives. Les unes doivent être séparées des autres et faire l'objet d'articles distincts.

Les dispositions modificatives contiennent, sous forme d'une modification explicite de l'article 1488 du Code judiciaire, la disposition qui fait l'objet de l'article 76, § 3, du projet.

Les dispositions abrogatoires doivent être précises et claires. La disposition qui figure à l'article 80, § 1er, 6, du projet et selon laquelle « toutes dispositions contraires à la présente loi » sont abrogées, n'est dès lors pas reprise dans les textes proposés ci-dessous.

Par souci d'être complet, on observera que la loi abrogée du 9 août 1978 créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention, dont il est question à l'article 80, § 1er, 5, n'a pas été publiée au *Moniteur belge*.

Les textes suivants sont proposés :

« Art. 80. — § 1er. A l'article 6 de la loi du 30 décembre 1925 portant modification des lois relatives aux brevets d'invention, aux marques de fabrique et de commerce, aux dessins et modèles industriels et à la propriété industrielle en général, modifié par la loi du 23 juillet 1932, l'arrêté royal n° 85 du 17 novembre 1939 et la loi du 26 juin 1978, les mots « de brevets » sont supprimés.

§ 2. A l'article 569, alinéa 1er, 7°, du Code judiciaire, les mots « et aux brevets d'invention » sont supprimés.

§ 3. A l'article 627, 5°, de ce même Code, les mots « brevets d'invention » sont supprimés.

§ 4. L'article 1488 de ce même Code est complété par la disposition suivante :

« En matière de brevets d'invention, la citation au fond est donnée devant le tribunal qui tient séance au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle la contrefaçon ou l'exploitation a eu lieu ou, au choix du demandeur, le tribunal qui tient séance au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle le défendeur ou l'un d'eux a son domicile ou sa résidence ».

§ 5. A l'article 2, § 1er, de la loi du 8 juillet 1977 portant approbation de divers actes internationaux, les mots « le Service de la propriété industrielle et commerciale » sont remplacés par les mots « l'Office de la propriété industrielle ».

« Art ... — Sont abrogés :

1° la loi du 24 mai 1854 sur les brevets d'invention, modifiée par les lois des 27 mars 1857, 24 octobre 1919, 3 août 1924 et 30 décembre 1925, l'arrêté royal du 30 juin 1933, l'arrêté royal n° 85 du 17

lijk besluit n° 85 van 17 november 1939 en de wetten van 1 juni 1964, 10 oktober 1967 en 26 juni 1978;

2° artikel 17 van de wet van 11 oktober 1919 houdende regeling van sommige vraagstukken inzake nijverheidseigendom;

3° de wet van 15 juli 1957 strekkende tot het vergemakkelijken van de indiening der octrooiaanvragen, der fabrieks- en handelsmerken, alsmede der nijverheidstekeningen- en modellen ter gelegenheid van de officiële of officieel erkende internationale tentoonstellingen in België gehouden, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1969;

4° de wet van 9 augustus 1978 houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden. »

Artikel 81

Het is onnodig te stellen dat « deze wet van toepassing (is) op de octrooien ingediend te rekenen van de dag van haar inwerkingtreding ». Wel is het nodig te voorzien in een overgangsregeling voor octrooien die vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet zijn aangevraagd en kunnen bijzondere bepalingen worden opgenomen wat betreft de rechtsgevolgen en de instandhouding van octrooien die vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet zijn verleend.

Voortgaande op de bedoelingen van de Regering zoals zij in artikel 81 van het ontwerp tot uitdrukking zijn gebracht en ermee rekening houdende dat elders in het ontwerp de nadere regeling omtrent de jaartaksen aan de Koning wordt overgelaten, wordt volgend voorstel in overweging gegeven :

« Art. — § 1. De octrooiaanvragen die voor de inwerkingtreding van deze wet zijn ingediend, worden afgehandeld volgens de bepalingen die ten tijde van de indiening van toepassing waren.

§ 2. Deze wet is van onmiddellijke toepassing op de octrooien die voor haar inwerkingtreding zijn verleend, met behoud evenwel van de rechten die bij de inwerkingtreding van deze wet zijn verworven.

§ 3. De bepalingen van de artikelen 41, 42 en 43 zijn van toepassing op de octrooien die voor de inwerkingtreding van deze wet zijn aangevraagd of verleend.

De Koning bepaalt het bedrag, de termijn en de wijze van inning van de jaartaksen die voor de instandhouding van de in het eerste lid bedoelde octrooiaanvragen en octrooien verschuldigd zijn. »

Artikel 82

Volgens artikel 82 van het ontwerp zouden de artikelen 62 en 67 onmiddellijk in werking treden, terwijl de overige artikelen in werking zullen treden op de dag die de Koning bepaalt. Een afzonderlijke inwerkingtreding van de artikelen 62 en 67 is irrelevant. Zij kan slechts geschieden in samenhang met de inwerkingtreding van de bepalingen welke met die van de artikelen 62 en 67 verbonden zijn.

De inwerkingtredingsbepaling zou dan ook beter gesteld zijn als volgt :

« Art. — De bepalingen van deze wet treden in werking op de data die de Koning bepaalt en ten laatste vierentwintig maanden na de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*. »

De kamer was samengesteld uit :

De heren : A. Mast, eerste voorzitter,

H. Coremans en A. Vander Stichele, staatsraden,

G. Van Hecke en G. Schrans, bijzitters van de afdeling wetgeving.

Mevrouw : M. Benard, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer A. Vander Stichele.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. J. De Koster, auditeur.

De Griffier,

M. BENARD

De Voorzitter,

A. MAST

novembre 1939 et des lois du 1er juin 1964, du 10 octobre 1967 et du 26 juin 1978;

2° l'article 17 de la loi du 11 octobre 1919 réglant certaines questions en matière de propriété industrielle;

3° la loi du 15 juillet 1957 tendant à faciliter le dépôt des demandes des brevets, des marques de fabrique ou de commerce ainsi que des dessins et modèles industriels, à l'occasion des expositions internationales officielles ou officiellement reconnues organisées en Belgique, modifiée par la loi du 30 juin 1969;

4° la loi du 9 août 1978 créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention. »

Article 81

S'il est inutile de disposer que « la présente loi s'applique aux brevets demandés à compter du jour de son entrée en vigueur », il sera en revanche indispensable de prévoir un régime transitoire pour les brevets qui ont fait l'objet d'une demande avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi. Quant aux conséquences juridiques et au maintien de brevets délivrés avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, ils pourront faire l'objet de dispositions particulières.

Partant des intentions du Gouvernement, telles qu'elles sont exprimées à l'article 81 du projet, et compte tenu du fait que, ailleurs dans le projet, le règlement détaillé relatif aux taxes annuelles est confié au Roi, la proposition suivante est suggérée :

« Art. — § 1er. Les demandes de brevet déposées avant l'entrée en vigueur de la présente loi, seront traitées selon les dispositions qui étaient applicables au moment du dépôt.

§ 2. La présente loi s'applique immédiatement aux brevets délivrés avant son entrée en vigueur, avec maintien toutefois des droits acquis au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi.

§ 3. Les dispositions des articles 41, 42 et 43 sont applicables aux brevets demandés ou délivrés avant l'entrée en vigueur de la présente loi.

Le Roi fixe le taux, le délai et le mode de perception des taxes annuelles dues pour le maintien des demandes de brevet et des brevets visés au premier alinéa. »

Article 82

Aux termes de l'article 82 du projet, les articles 62 et 67 entrent immédiatement en vigueur, tandis que les autres articles entreraient en vigueur à la date fixée par le Roi. Une mise en vigueur distincte des articles 62 et 67 n'est pas pertinente. Elle ne peut se faire qu'en corrélation avec l'entrée en vigueur des dispositions connexes à celles des articles 62 et 67.

Il serait dès lors préférable de formuler le fixant vigueur en ces termes :

« Art. — Les dispositions de la présente loi entrent en vigueur aux dates fixées par le Roi et au plus tard vingt-quatre mois à compter de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*. »

La chambre était composée de :

Messieurs : A. Mast, premier président,

H. Coremans et A. Vander Stichele, conseillers d'Etat,

G. Van Hecke et G. Schrans, assesseurs de la section de législation,

Madame : M. Benard, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. A. Vander Stichele.

Le rapport a été présenté par Mme J. De Koster, auditeur.

Le Greffier,

M. BENARD

Le Président,

A. MAST

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken, van de Minister van Begroting en van de Minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Economische Zaken is gelast in Onze naam bij de wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemeenheden

Artikel 1

§ 1. Voor de toepassing van deze wet wordt begrepen onder :

— Verdrag van Parijs : het Verdrag tot bescherming van de industriële eigendom ondertekend te Parijs op 20 maart 1883 en goedgekeurd bij de wet van 5 juli 1884, inbegrepen iedere herzieningsakte die door België werd bekrachtigd;

— Samenwerkingsverdrag : het Verdrag tot samenwerking inzake octrooien, opgemaakt te Washington op 19 juni 1970 en goedgekeurd door de wet van 8 juli 1977;

— Europees Octrooiverdrag : het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien, opgemaakt te Munchen op 5 oktober 1973 en goedgekeurd bij de wet van 8 juli 1977;

— Wet van 10 januari 1955 : de wet betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en fabrieksgeheimen die de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan;

— Wet van 4 augustus 1955 : de wet betreffende de veiligheid van de Staat op het gebied van de kernenergie;

— Europees Octrooibureau : het Europees Octrooibureau ingesteld door het Europees Octrooiverdrag;

— Minister : de Minister die de industriële eigendom onder zijn bevoegdheid heeft;

— Dienst : de Dienst voor de industriële eigendom bij het Ministerie van Economische Zaken en, voor de toepassing van de artikelen 58 tot 62, 64, 69 en 72, bovendien, de openbare diensten die door de Koning met toepassing van artikel 14 zijn aangewezen;

— Register : het Register der uitvindingsoctrooien;

— Verzameling : de Verzameling der uitvindingsoctrooien.

§ 2. Deze wet doet geen afbreuk aan de in België uitvoerbare bepalingen van een verdrag.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires économiques, du Ministre du Budget et du Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre ministre des Affaires économiques est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

CHAPITRE Ier

Généralités

Article 1er

§ 1er. Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :

— Convention de Paris : la Convention pour la protection de la propriété industrielle, signée à Paris le 20 mars 1883 et approuvée par la loi du 5 juillet 1884, y compris chacun de ses Actes révisés ratifiés par la Belgique;

— Traité de coopération : le traité de coopération en matière de brevets, fait à Washington le 19 juin 1970 et approuvé par la loi du 8 juillet 1977;

— Convention sur le brevet européen : la Convention sur la délivrance de brevets européens, faite à Munich le 5 octobre 1973 et approuvée par la loi du 8 juillet 1977;

— Loi du 10 janvier 1955 : la loi relative à la divulgation et à la mise en œuvre des inventions et secrets de fabrique intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat;

— Loi du 4 août 1955 : la loi concernant la sûreté de l'Etat dans le domaine de l'énergie nucléaire;

— Office européen des brevets : l'Office européen des brevets institué par la Convention sur le brevet européen;

— Ministre : le Ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions;

— Office : l'Office de la propriété industrielle auprès du Ministère des Affaires économiques et, pour l'application des articles 58 à 62, 64, 69 et 72, en outre, les services publics désignés par le Roi en application de l'article 14;

— Registre : le Registre des brevets d'invention;

— Recueil : le Recueil des brevets d'invention.

§ 2. La présente loi ne porte pas atteinte aux dispositions d'un traité ou d'une convention applicable en Belgique.

HOOFDSTUK II

Het uitvindingsoctrooi

AFDELING 1

Algemene bepalingen

Art. 2

Onder de voorwaarden en binnen de grenzen van deze wet wordt onder de naam « uitvindingsoctrooi », hierna octrooi genoemd, een uitsluitend en tijdelijk recht van exploitatie verleend voor iedere uitvinding die nieuw is, op uitvinderswerkzaamheid berust en vatbaar is voor toepassing op het gebied van de nijverheid.

Art. 3

§ 1. In de zin van artikel 2 worden in het bijzonder niet als uitvindingen beschouwd :

- 1) ontdekkingen alsmede natuurwetenschappelijke theorieën en wiskundige methoden;
- 2) esthetische vormgevingen;
- 3) stelsels, regels en methoden voor het verrichten van geestelijke arbeid, voor het spelen of voor de bedrijfsvoering, alsmede computerprogramma's;
- 4) presentatie van gegevens.

§ 2. De bepalingen van § 1 sluiten de octrooieerbaarheid van de aldaar genoemde onderwerpen of werkzaamheden alleen dan uit voor zover de octrooiaanvraag of het octrooi betrekking heeft op een van die onderwerpen of werkzaamheden als zodanig.

Art. 4

§ 1. Zijn van de bij deze wet voorziene bescherming uitgesloten :

- 1) kweekprodukten van soorten of van rassen vallend onder het beschermingsstatuut ingesteld bij de wet van 20 mei 1975 tot bescherming van kweekprodukten;
- 2) dierenrassen;
- 3) werkwijzen van wezenlijk biologische aard voor de voortbrenging van planten of dieren.

Deze bepaling is niet van toepassing op microbiologische werkwijzen en hierdoor verkregen voortbrengselen.

§ 2. De uitvindingsoctrooiën worden niet verleend voor uitvindingen waarvan de openbaarmaking of de toepassing strijdig zou zijn met de openbare orde of met de goede zeden, met dien verstande dat niet als strijdig in deze zin zal worden beschouwd het enkele feit dat de toepassing van de uitvinding door een wettelijke of reglementaire bepaling is verboden.

Art. 5

§ 1. Een uitvinding wordt als nieuw beschouwd indien zij geen deel uitmaakt van de stand van de techniek.

CHAPITRE II

Du brevet d'invention

SECTION 1ère

Dispositions générales

Art. 2

Sous les conditions et dans les limites fixées par la présente loi, il est accordé sous le nom de « brevet d'invention » appelé ci-après brevet, un droit exclusif et temporaire d'exploitation pour toute invention qui est nouvelle, implique une activité inventive et est susceptible d'application industrielle.

Art. 3

§ 1er. Ne sont pas considérées comme des inventions au sens de l'article 2 notamment :

- 1) les découvertes ainsi que les théories scientifiques et les méthodes mathématiques;
- 2) les créations esthétiques;
- 3) les plans, principes et méthodes dans l'exercice d'activités intellectuelles, en matière de jeu ou dans le domaine des activités économiques, ainsi que les programmes d'ordinateurs;
- 4) les présentations d'informations.

§ 2. Les dispositions du paragraphe 1er n'excluent la brevetabilité des éléments énumérés auxdites dispositions que dans la mesure où la demande de brevet ou le brevet ne concerne que l'un de ces éléments, considéré en tant que tel.

Art. 4

§ 1er. Sont exclus de la protection prévue par la présente loi :

- 1) les obtentions végétales d'espèces ou de variétés bénéficiant du régime de protection institué par la loi du 20 mai 1975 sur la protection des obtentions végétales;
- 2) les races animales;
- 3) les procédés essentiellement biologiques d'obtention de végétaux ou d'animaux.

La présente disposition ne s'applique pas aux procédés microbiologiques et aux produits obtenus par ces procédés.

§ 2. Les brevets ne sont pas délivrés pour les inventions dont la publication ou la mise en œuvre serait contraire à l'ordre public ou aux bonnes mœurs, la mise en œuvre d'une invention ne pouvant être considérée comme telle du seul fait qu'elle est interdite par une disposition légale ou réglementaire.

Art. 5

§ 1er. Une invention est considérée comme nouvelle si elle n'est pas comprise dans l'état de la technique.

§ 2. De stand van de techniek wordt gevormd door al hetgeen vóór de datum van indiening van de octrooiaanvraag openbaar toegankelijk is gemaakt door een schriftelijke of mondelijke beschrijving, door toepassing of op enige andere wijze.

§ 3. Als behorend tot de stand van de techniek wordt tevens aangemerkt de inhoud van Belgische octrooiaanvragen en van Europese of internationale octrooiaanvragen, waarbij België wordt aangewezen, zoals die zijn ingediend, waarvan de datum van indiening gelegen is voor de in § 2 genoemde datum en die eerst op of na die datum zijn gepubliceerd.

§ 4. De bepalingen van §§ 1 tot en met 3 sluiten niet de octrooieerbaarheid uit van tot de stand van de techniek behorende stoffen of mengsels, voor zover zij bestemd zijn voor toepassing van een van de in artikel 7, § 2, bedoelde methoden, mits de toepassing daarvan van enige in die paragraaf bedoelde methode niet tot de stand van de techniek behoort.

§ 5. Een openbaarmaking van de uitvinding blijft buiten beschouwing voor het vaststellen van de stand van de techniek, indien deze niet eerder is geschied dan zes maanden voor de indiening van de octrooiaanvraag en indien deze direct of indirect het gevolg is van :

a) een kennelijk misbruik ten opzichte van de aanvrager of diens rechtsvoorganger, of

b) het feit dat de aanvrager of diens rechtsvoorganger de uitvinding heeft tentoongesteld op van overheidswege gehouden of erkende tentoonstellingen in de zin van het Verdrag nopens internationale tentoonstellingen, ondertekend te Parijs op 22 november 1928, en op voorwaarde dat de aanvrager bij de indiening van zijn aanvraag verklaart dat de uitvinding inderdaad is tentoongesteld en een bewijsstuk daarvoor overlegt binnen de termijn en overeenkomstig de voorwaarden gesteld door de Koning.

Art. 6

Een uitvinding wordt als het resultaat van uitvinderswerkzaamheid aangemerkt, indien zij voor een deskundige niet op een voor de hand liggende wijze voortvloeit uit de stand van de techniek. De documenten als bedoeld in artikel 5, § 3, worden bij de beoordeling van de uitvinderswerkzaamheid buiten beschouwing gelaten.

Art. 7

§ 1. Een uitvinding wordt voor toepassing op het gebied van de nijverheid vatbaar geacht, indien het onderwerp daarvan kan worden vervaardigd of toegepast op enig gebied van de nijverheid, de landbouw daaronder begrepen.

§ 2. Methoden van behandeling van het menselijke of dierlijke lichaam door chirurgische ingrepen of geneeskundige behandeling en diagnosemethoden die worden toegepast op het menselijke of het dierlijke lichaam worden niet beschouwd als uitvindingen die vatbaar zijn voor toepassing op het gebied van de nijverheid in de zin van de eerste paragraaf. Deze bepaling is niet van toepassing op voortbrengselen, met name stoffen en mengsels, voor de toepassing van één van deze methoden.

§ 2. L'état de la technique est constitué par tout ce qui a été rendu accessible au public avant la date de dépôt de la demande de brevet par une description écrite ou orale, un usage ou tout autre moyen.

§ 3. Est également considéré comme compris dans l'état de la technique le contenu de demandes de brevet belge et de demandes de brevet européen ou internationales désignant la Belgique, telles qu'elles ont été déposées, qui ont une date de dépôt antérieure à celle mentionnée au § 2 et qui n'ont été publiées qu'à cette date ou qu'à une date postérieure.

§ 4. Les dispositions des §§ 1er et 3 n'excluent pas la brevetabilité, pour la mise en œuvre d'une des méthodes visées à l'article 7, § 2, d'une substance ou composition exposée dans l'état de la technique, à condition que son utilisation pour toute méthode visée audit paragraphe ne soit pas contenue dans l'état de la technique.

§ 5. Une divulgation de l'invention n'est pas prise en considération pour l'établissement de l'état de la technique si elle n'est pas intervenue plus tôt que six mois avant le dépôt de la demande de brevet et si elle résulte directement ou indirectement :

a) d'un abus évident à l'égard du demandeur ou de son prédécesseur en droit ou

b) du fait que le demandeur ou son prédécesseur en droit a exposé l'invention dans des expositions officielles ou officiellement reconnues au sens de la Convention concernant les expositions internationales, signée à Paris le 22 novembre 1928, et à condition que le demandeur déclare, lors du dépôt de la demande, que l'invention a été réellement exposée et qu'il produise une attestation à l'appui de sa déclaration dans le délai et dans les conditions fixés par le Roi.

Art. 6

Une invention est considérée comme impliquant une activité intensive si, pour un homme du métier, elle ne découle pas d'une manière évidente de l'état de la technique. Les documents visés à l'article 5, § 3, ne sont pas pris en considération pour l'appréciation de l'activité inventive.

Art. 7

§ 1er. Une invention est considérée comme susceptible d'application industrielle si son objet peut être fabriqué ou utilisé dans tout genre d'industrie, y compris l'agriculture.

§ 2. Ne sont pas considérées comme des inventions susceptibles d'application industrielle au sens du § 1er, les méthodes de traitement chirurgical ou thérapeutique du corps humain ou animal et les méthodes de diagnostic appliquées au corps humain ou animal. Cette disposition ne s'applique pas aux produits, notamment aux substances ou compositions, pour la mise en œuvre d'une de ces méthodes.

AFDELING 2

Het recht om een uitvindingsoctrooi te bekomen

Art. 8

Het recht op een octrooi komt toe aan de uitvinder of aan zijn rechtverkrijgende.

Indien verscheidene personen de uitvinding onafhankelijk van elkaar hebben gedaan, heeft degene wiens octrooi-aanvraag de oudste datum van indiening heeft recht op het octrooi.

Bij de procedure voor de Dienst wordt de aanvrager geacht gerechtigd te zijn het recht op een octrooi te doen gelden.

Art. 9

§ 1. Indien een octrooi is aangevraagd, hetzij voor een uitvinding die aan de uitvinder of zijn rechtverkrijgende afhandig is gemaakt, hetzij met terzijde stelling van een wettelijke of contractuele verplichting, kan de benadeelde persoon eisen dat het octrooi aan hem wordt overgedragen, onverminderd alle andere rechten of rechtsvorderingen.

§ 2. Indien de benadeelde persoon slechts recht heeft op een deel van de octrooiaanvraag of van het verleende octrooi, kan hij overeenkomstig de eerste paragraaf eisen dat de aanvraag of het octrooi aan hem als mederechtshebbende wordt overgedragen.

§ 3. De in §§ 1 en 2 bedoelde rechten moeten ten laatste 2 jaar na de verlening van het octrooi in rechte worden uitgeoefend. Deze bepaling is niet van toepassing indien de octrooihouder ten tijde van de verlening of de verkrijging van het octrooi wist dat hij geen recht op het octrooi had.

§ 4. Het instellen van een rechtsvordering wordt ingeschreven in het Register. Ook wordt ingeschreven de in kracht van gewijsde gegane beslissing op deze vordering of een andere beëindiging van de procedure. Deze inschrijvingen vinden plaats door bemiddeling van de griffier van de aangezochte rechterlijke instantie, op verzoek van de aanvrager of van elke belanghebbende.

Art. 10

§ 1. Bij een volledige verandering in het houderschap van een octrooiaanvraag of een octrooi ingevolge een rechtsvordering op grond van artikel 9, § 4, vervallen licenties en andere rechten door inschrijving van de rechthebbende in het Register.

§ 2. Indien vóór de inschrijving van het instellen van deze rechtsvordering,

a) de houder van de octrooiaanvraag of van het octrooi de uitvinding in België heeft toegepast of hiertoe daadwerkelijke en wezenlijke voorbereidingen heeft getroffen, of indien

b) een licentiehouders een licentie heeft verkregen en de uitvinding op het Belgisch grondgebied heeft toegepast of hiertoe daadwerkelijke en wezenlijke voorbereidingen heeft getroffen; kan hij de toepassing voortzetten mits hij de nieuwe in het Register ingeschreven houder van de octrooiaanvraag of van het octrooi om een niet uitsluitende licentie verzoekt. Dit verzoek dient binnen de door de Koning voorgeschreven termijn te worden gedaan. De licentie moet voor een redelijke periode en tegen redelijke voorwaarden worden verleend

SECTION 2

Du droit d'obtenir un brevet d'invention

Art. 8

Le droit au brevet appartient à l'inventeur ou à son ayant cause.

Si plusieurs personnes ont réalisé l'invention indépendamment l'une de l'autre, le droit au brevet appartient à celle qui a déposé la demande de brevet dont la date de dépôt est la plus ancienne.

Dans la procédure devant l'Office, le demandeur est réputé habilité à exercer le droit au brevet.

Art. 9

§ 1er. Si un brevet a été demandé soit pour une invention soustraite à l'inventeur ou à ses ayants cause, soit en violation d'une obligation légale ou conventionnelle, la personne lésée peut, sans préjudice de tous autres droits ou actions, revendiquer le transfert de la demande ou du brevet délivré en qualité de titulaire.

§ 2. Si la personne lésée n'a droit qu'à une partie de la demande ou du brevet délivré, elle peut conformément aux dispositions du § 1er, en revendiquer le transfert en qualité de co-titulaire.

§ 3. Les droits visés aux §§ 1er et 2 doivent être exercés au plus tard deux ans après la délivrance du brevet. Cette disposition ne s'applique pas si le titulaire du brevet savait, au moment de la délivrance ou de l'acquisition du brevet, qu'il n'avait pas droit au brevet.

§ 4. L'introduction d'une demande en justice fait l'objet d'une inscription au Registre. Sont également inscrits la décision passée en force de chose jugée concernant la demande en justice ou tout abandon de celle-ci. Ces inscriptions ont lieu à l'intervention du greffier de la juridiction saisie, sur requête du demandeur ou de tout intéressé.

Art. 10

§ 1er. Lorsqu'un chargement intégral de propriété d'une demande de brevet ou d'un brevet est intervenu à la suite d'une demande en justice visée au § 4 de l'article 9, les licences et autres droits s'éteignent par l'inscription de la personne habilitée au Registre.

§ 2 Si, avant l'inscription de l'introduction de la demande en justice,

a) le titulaire de la demande de brevet ou du brevet a exploité l'invention en Belgique ou fait des préparatifs effectifs et sérieux à cette fin, ou si

b) le concessionnaire d'une licence l'a obtenue et a exploité l'invention sur le territoire belge ou fait des préparatifs effectifs et sérieux à cette fin; il peut poursuivre cette exploitation, à condition de demander une licence non exclusive au nouveau titulaire de la demande de brevet ou du brevet inscrit au Registre. Il dispose, pour ce faire, du délai prescrit par le Roi. La licence doit être concédée pour une période et à des conditions raisonnables.

§ 3. Het bepaalde in de vorige paragraaf is niet van toepassing indien de houder van de octrooiaanvraag of van het octrooi of de licentiehouders te kwader trouw was toen hij met de toepassing van de uitvinding of de voorbereiding hiertoe begon.

Art. 11

Het bepaalde in artikel 9 en 10 is van toepassing wanneer het geschil inzake het houderschap van een octrooiaanvraag of een octrooi voor een scheidsgerecht wordt gebracht.

Art. 12

De uitvinder heeft het recht als dusdanig in het octrooi vermeld te worden; hij kan zich ook tegen een dergelijke vermelding verzetten.

AFDELING 3

De aflevering van het uitvindingsoctrooi

Art. 13

Diegene die een uitvindingsoctrooi wenst te bekomen moet een aanvraag indienen. Deze aanvraag moet voldoen aan de voorwaarden en vormen vastgelegd in de huidige wet en door de Koning.

Art. 14

Onverminderd de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk III van deze wet wordt de indiening van de octrooiaanvraag, hetzij in persoon, hetzij per post, bij de Dienst gedaan. De indiening kan eveneens in persoon geschieden bij de door de Koning daartoe aangeduide openbare diensten van het koninkrijk.

Een proces-verbaal kosteloos opgesteld, hetzij door een daartoe door de Minister aangewezen ambtenaar van de Dienst, hetzij door de bevoegde ambtenaar van de openbare dienst, stelt elke indiening vast met vermelding van de dag en het uur van de ontvangst der stukken. Indien de indiening in persoon geschiedt wordt dit proces-verbaal door de neerlegger getekend.

Art. 15

§ 1. De octrooiaanvraag moet bevatten :

- 1) een tot de Minister gericht verzoek tot verlening van een octrooi;
- 2) een beschrijving van de uitvinding;
- 3) één of meer conclusies;
- 4) de tekeningen waarnaar de beschrijving of de conclusies verwijzen;
- 5) een uittreksel.

§ 2. Elke octrooiaanvraag geeft aanleiding tot betaling van de indieningstaks; het bewijs van betaling van deze taks dient uiterlijk één maand na de indiening van de aanvraag aan de Dienst toe te komen.

Art. 16

§ 1 Voor zover aan de bepalingen gesteld in het artikel 14 is voldaan, is de datum van de indiening van de octrooi-

§ 3. Le paragraphe précédent n'est pas applicable si le titulaire de la demande de brevet ou du brevet ou le licencié était de mauvaise foi au moment du commencement de l'exploitation ou des préparatifs effectués à cette fin.

Art. 11

Les dispositions des articles 9 et 10, sont applicables lorsque la contestation relative à la propriété d'une demande de brevet ou d'un brevet est portée devant un tribunal arbitral.

Art. 12

L'inventeur a le droit d'être mentionné comme tel dans le brevet; il peut également s'opposer à cette mention.

SECTION 3

De la délivrance du brevet d'invention

Art. 13

Quiconque veut obtenir un brevet d'invention est tenu de déposer une demande. Cette demande doit satisfaire aux conditions et formes fixées par la présente loi et par le Roi.

Art. 14

Sans préjudice de l'application des dispositions du chapitre III de la présente loi, le dépôt de la demande de brevet est effectué à l'Office, soit en personne, soit par envoi postal. Il peut également être effectué en personne auprès des services publics du royaume désignés à cet effet par le Roi.

Un procès-verbal, dressé sans frais soit par le fonctionnaire de l'Office délégué à cet effet par le Ministre, soit par le fonctionnaire compétent du service public, constate chaque dépôt en énonçant le jour et l'heure de la réception des pièces. Il est signé par le déposant, si le dépôt est fait en personne.

Art. 15

§ 1er. La demande de brevet doit contenir :

- 1) une requête en délivrance d'un brevet adressée au Ministre;
- 2) une description de l'invention;
- 3) une ou plusieurs revendications;
- 4) les dessins auxquels se réfèrent la description ou les revendications;
- 5) un abrégé.

§ 2. Toute demande de brevet donne lieu au paiement de la taxe de dépôt; la preuve du paiement de cette taxe doit parvenir à l'Office au plus tard un mois après le dépôt de la demande.

Art. 16

§ 1er. Pour autant qu'il soit satisfait aux dispositions de l'article 14, la date de dépôt de la demande de brevet est

aanvraag de datum waarop de aanvrager documenten overlegt die bevatten :

- 1) een verklaring dat een octrooi wordt aangevraagd;
- 2) gegevens waaruit de identiteit van de aanvrager blijkt;
- 3) een beschrijving van de uitvinding en één of meer conclusies zelfs als de beschrijving en de conclusies niet overeenstemmen met de andere vereisten van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten.

§ 2. De octrooiaanvraag die niet voldoet aan de in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde voorwaarden wordt niet aanvaard.

§ 3. Onverminderd de toepassing van de bepalingen der wetten van 10 januari 1955 en van 4 augustus 1955, wordt melding gemaakt van de indiening der aanvragen in het Register.

Art. 17

§ 1. De uitvinding moet in de octrooiaanvraag zodanig duidelijk en volledig worden beschreven dat zij door een deskundige kan worden toegepast.

Wanneer de uitvinding betrekking heeft op het gebruik van een micro-organisme dat niet openbaar toegankelijk is, dient een cultuur van het micro-organisme gedeponneerd te worden bij een door de Koning bevoegd geachte instelling.

§ 2. De conclusie(s) beschrijven het onderwerp waarvoor bescherming wordt gevraagd. Zij dienen duidelijk en beknopt te zijn en steun te vinden in de beschrijving.

§ 3. Tekeningen worden toegevoegd indien zij nodig zijn om de uitvinding te begrijpen.

§ 4. Het uittreksel, zo nodig vergezeld van een tekening, is alleen bedoeld als technische informatie; het kan niet in aanmerking komen voor enig ander doel. Het wordt onderworpen aan de controle van de Dienst.

Art. 18

De octrooiaanvraag mag slechts op één enkele uitvinding betrekking hebben of op een groep van uitvindingen, die zodanig onderling verbonden zijn dat zij op een enkele algemene uitvindingsgedachte berusten.

Iedere aanvraag welke niet aan de in het vorige lid gestelde bepalingen voldoet dient binnen de voorgeschreven termijn gesplitst te worden.

Een afgesplitste aanvraag kan alleen worden ingediend voor onderwerpen die door de inhoud van de oorspronkelijke aanvraag zoals die is ingediend worden gedekt; voorzover aan deze eis wordt voldaan, wordt de afgesplitste aanvraag geacht te zijn ingediend op de datum van indiening van de oorspronkelijke aanvraag en geniet zij het recht van voorrang daarvan.

Elke niet overeenkomstig de bepalingen van dit artikel afgesplitste octrooiaanvraag wordt afgewezen.

Art. 19

§ 1. De octrooiaanvrager die zich wil beroepen op het in het Verdrag van Parijs voorziene recht van voorrang van een eerdere octrooiaanvraag moet een verklaring van voorrang alsook een afschrift van de eerdere aanvraag in de door de Koning bepaalde voorwaarden en termijnen indienen.

celle à laquelle le demandeur a produit des documents qui contiennent :

- 1) une déclaration selon laquelle un brevet est demandé;
- 2) les indications permettant d'identifier le demandeur;
- 3) une description de l'invention et une ou plusieurs revendications, même si la description et les revendications ne sont pas conformes aux autres exigences de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.

§ 2. La demande de brevet qui ne satisfait pas aux conditions visées au § 1er du présent article n'est pas acceptée.

§ 3. Sans préjudice de l'application des dispositions des lois du 10 janvier 1955 et du 4 août 1955, mention du dépôt des demandes de brevet est faite au Register.

Art. 17

§ 1er. La demande de brevet doit contenir une description de l'invention suffisamment claire et complète pour qu'un homme du métier puisse la mettre en œuvre.

Lorsque l'invention concerne l'utilisation d'un micro-organisme auquel le public n'a pas accès, une culture du micro-organisme doit être déposée auprès d'un organisme habilité à cet effet par le Roi.

§ 2. La ou les revendications définissent l'objet de la protection demandée. Elles doivent être claires et concises et se fonder sur la description.

§ 3. Des dessins sont joints s'ils sont nécessaires à l'intelligence de l'invention.

§ 4. L'abrégé accompagné, si nécessaire, d'un dessin sert exclusivement à des fins d'information technique; il ne peut être pris en considération pour aucune autre fin. Il est soumis au contrôle de l'Office.

Art. 18

La demande de brevet ne peut concerner qu'une invention ou une pluralité d'inventions liées entre elles de telle sorte qu'elles ne forment qu'un seul concept inventif général.

Toute demande qui ne satisfait pas aux dispositions de l'alinéa précédent doit être divisée dans le délai prescrit.

Une demande divisionnaire ne peut être déposée que pour des éléments qui ne s'étendent pas au-delà du contenu de la demande initiale telle qu'elle a été déposée; dans la mesure où il est satisfait à cette exigence, la demande divisionnaire est considérée comme déposée à la date de dépôt de la demande initiale et, s'il y a lieu, bénéficie du droit de priorité de cette demande initiale.

Est rejetée toute demande de brevet qui n'a pas été divisée conformément aux dispositions du présent article.

Art. 19

§ 1er. Le demandeur d'un brevet qui veut se prévaloir de la priorité, prévue par la Convention de Paris, d'un dépôt antérieur est tenu de produire une déclaration de priorité et une copie de la demande antérieure dans les conditions et délais fixés par le Roi.

De eerdere octrooiaanvraag mag bestaan uit een eerste regelmatige indiening van een Belgische octrooiaanvraag of van een Europese of internationale octrooiaanvraag met aanwijzing van België.

Het voorrangrecht voortvloeiend uit een eerste indiening in een Staat die geen partij is bij het Verdrag van Parijs mag slechts, onder dezelfde voorwaarden en met dezelfde gevolgen als bepaald in dat Verdrag, worden opgeëist indien deze Staat, krachtens een internationaal verdrag, op grond van een eerste indiening van een Belgische octrooiaanvraag of van een Europese of internationale octrooiaanvraag met aanwijzing van België, een voorrangrecht erkent onder vergelijkbare voorwaarden en met vergelijkbare rechtsgevolgen als die welke zijn bedoeld in het Verdrag van Parijs.

§ 2. Voor een octrooiaanvraag kan op meer dan één recht van voorrang een beroep worden gedaan, zelfs indien de rechten van voorrang uit verschillende Staten afkomstig zijn. Ook kan voor eenzelfde conclusie op meer dan één recht van voorrang een beroep worden gedaan. Indien op meer dan één recht van voorrang een beroep wordt gedaan, worden de termijnen, die beginnen op de voorrangsdatum, berekend vanaf de vroegste voorrangsdatum.

§ 3. Indien voor een octrooiaanvraag op één of meer rechten van voorrang een beroep wordt gedaan, geldt het recht van voorrang alleen voor die elementen van de octrooiaanvraag, die zijn vervat in de aanvraag of aanvragen, waar- op het beroep op het recht van voorrang steunt.

§ 4. Indien bepaalde elementen van de uitvinding, waar- voor een beroep op het recht van voorrang is gedaan, niet voorkomen in de conclusies welke staan vermeld in de eerdere aanvraag, kan voorrang worden erkend, indien uit de gezamenlijke stukken van de eerdere aanvraag deze elementen duidelijk blijken.

§ 5. Voor de toepassing van artikel 5, §§ 2 en 3, heeft het voorrangrecht voor gevolg dat de datum van voorrang beschouwd wordt als zijnde de datum der indiening van de octrooiaanvraag.

§ 6. De opeising van ieder voorrangrecht is onderworpen aan een taks welke dient gekweten te worden binnen de termijn en overeenkomstig de door de Koning vastgestelde modaliteiten.

§ 7. Het niet in acht nemen van de bij deze wet voorziene termijnen, voorwaarden en modaliteiten brengt van rechtswege het verlies van het voorrangrecht mede ten aanzien van de beschouwde octrooiaanvraag.

Art. 20

§ 1. Indien de octrooiaanvraag wel beantwoordt aan de in het artikel 16 gestelde voorwaarden doch niet aan de andere wettelijke of reglementaire voorwaarden, kan de aanvrager overgaan tot het regulariseren van de aanvraag binnen de voorgeschreven termijn en mits betaling van een taks. Bij het verstrijken van die termijn wordt de niet-regulariseerde aanvraag verworpen.

§ 2. De uit de octrooiaanvraag voortvloeiende rechtsgevolgen worden als nietig en van generlei waarde beschouwd, indien de octrooiaanvraag is ingetrokken of is afgewezen bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing. Deze bepaling doet geen afbreuk aan de bepalingen van het Verdrag van Parijs houdende de verkrijging van het voorrangrecht.

Le dépôt antérieur peut être constitué par un premier dépôt régulier d'une demande de brevet belge ou d'une demande de brevet européen ou internationale désignant la Belgique.

Le droit de priorité attaché à un premier dépôt fait dans un Etat qui n'est pas partie à la Convention de Paris ne peut être revendiqué, dans les conditions et avec des effets équivalents à ceux prévus par cette Convention, que dans la mesure où cet Etat accorde, en vertu d'un accord international, sur la base d'un premier dépôt d'une demande de brevet belge ou d'une demande de brevet européen ou internationale désignant la Belgique, un droit de priorité soumis à des conditions et ayant des effets équivalents à ceux prévus par la Convention de Paris.

§ 2. Des priorités multiples peuvent être revendiquées pour une demande de brevet même si elles proviennent d'Etats différents. Le cas échéant, des priorités multiples peuvent être revendiquées pour une même revendication. Si des priorités multiples sont revendiquées, les délais qui ont pour point de départ la date de priorité sont calculés à compter de la date de la priorité la plus ancienne.

§ 3. Lorsqu'une ou plusieurs priorités sont revendiquées pour une demande de brevet, le droit de priorité ne couvre que les éléments de la demande de brevet qui sont contenus dans la demande ou dans les demandes dont la priorité est revendiquée.

§ 4. Si certains éléments de l'invention pour lesquels la priorité est revendiquée ne figurent pas parmi les revendications formulées dans la demande antérieure, il suffit, pour que la priorité puisse être accordée, que l'ensemble des pièces de la demande antérieure révèle d'une façon précise lesdits éléments.

§ 5. Par l'effet du droit de priorité, la date de priorité est considérée comme celle du dépôt de la demande de brevet pour l'application de l'article 5, §§ 2 et 3.

§ 6. La revendication de chaque droit de priorité est soumise à une taxe à acquitter dans le délai et suivant les modalités fixés par le Roi.

§ 7. L'inobservation des délais, conditions et modalités prévus par le présent article entraîne de plein droit, pour la demande de brevet considérée, la perte du droit de priorité.

Art. 20

§ 1. Si la demande de brevet satisfait aux conditions fixées à l'article 16 mais ne répond pas aux autres conditions légales ou réglementaires, le demandeur peut procéder à la régularisation de la demande dans le délai prescrit et moyennant le paiement d'une taxe. Au terme du délai, la demande non régularisée est rejetée.

§ 2. Les effets de la demande de brevet sont réputés nuls et non avenus lorsque la demande de brevet a été retirée ou lorsqu'elle a été rejetée en vertu d'une décision qui n'est plus susceptible de recours. La présente disposition ne porte pas atteinte aux dispositions de la Convention de Paris relative à l'acquisition du droit de priorité.

Art. 21

§ 1. De octrooiaanvraag wordt gevolgd door het opstellen van een verslag van nieuwheidsonderzoek aangaande de uitvinding.

§ 2. Het verslag van nieuwheidsonderzoek wordt opgemaakt door een door de Koning aangewezen intergouvernementele instelling.

Dit verslag wordt opgesteld op grond van de conclusies, rekening houdende met de beschrijving en desgevallend met de tekeningen. Het vermeldt de gegevens van de stand der techniek welke kunnen in acht worden genomen bij de beoordeling van de nieuwheid van de uitvinding, en van de uitvindingswerkzaamheid.

§ 3. De aanvrager dient een taks voor opzoeking te kwijten binnen de termijn en op de wijze door de Koning vastgesteld.

§ 4. De Dienst verwittigt de aanvrager van het naderende einde van de termijn binnen dewelke hij zijn opzoekingsstaks dient te kwijten en van de gevolgen die zouden voortvloeien uit het niet-betalen van die taks. Een afschrift van deze verwittiging wordt door de Dienst overgemaakt aan de vruchtgebruiker, pandhouder of beslaglegger en aan de licentiehouder die in het Register zijn ingeschreven.

Een afschrift van de verwittiging wordt door de Dienst eveneens overgemaakt aan de persoon wiens vordering tot opeising van de octrooiaanvraag in het Register werd ingeschreven.

In afwijking van wat in § 3 van dit artikel bepaald is, mag de opeiser zijn opzoekingsstaks kwijten in de door deze paragraaf aangegeven termijn. Indien de houder van de octrooiaanvraag eveneens deze taks kwijt, betaalt de Dienst aan de opeiser de door hem betaalde taks terug.

Ingeval van afwijzing of afstand van vordering tot opeising kan de opeiser die de opzoekingsstaks heeft betaald de terugbetaling van deze taks niet opeisen bij de Dienst, noch bij de houder van de octrooiaanvraag, wanneer de houder nagelaten heeft de taks te betalen.

De verwittigingen en de afschriften worden door de Dienst naar het laatstgekende adres van de belanghebbende gezonden. Het niet-verzenden of het niet-ontvangen van deze verwittigingen of afschriften geeft geen vrijstelling van betaling van de opzoekingsstaks binnen de voorgeschreven termijn; daarop kan noch in rechte, noch ten opzichte van de Dienst beroep worden gedaan.

§ 5. De Dienst betekent het verslag van nieuwheidsonderzoek aan de aanvrager die een nieuwe tekst van de conclusies en van het uittreksel kan indienen. De nieuwe redactie der conclusies mag niet verder reiken dan de octrooiaanvraag. Om verzoek kan de aanvrager, die een nieuwe redactie der conclusies heeft ingediend, de toestemming van de Dienst verkrijgen om de beschrijving te wijzigen enkel om de elementen uit te schakelen die niet meer in overeenstemming zouden zijn met de nieuwe conclusies.

§ 6. De Koning bepaalt de voorwaarden en stelt de termijnen vast binnen dewelke het verslag van nieuwheidsonderzoek dient opgemaakt te worden en de wijzigingen aan de conclusies, aan de beschrijving en aan het uittreksel dienen te geschieden.

§ 7. Indien de uitvinding, waarvoor een octrooi aangevraagd wordt, onder de toepassing valt van de wet van 10 januari 1955 of van de wet van 4 augustus 1955, mag de procedure voorzien in dit artikel slechts aangewend worden vanaf het oogenblik waarop het uitvindingsgeheim opgeheven wordt, onverminderd de toepassing van artikel 22, § 2, lid 3.

Art. 21

§ 1er. La demande de brevet donne lieu à l'établissement d'un rapport de recherche sur l'invention.

§ 2. Le rapport de recherche est établi par un organisme intergouvernemental désigné par le Roi.

Ce rapport est établi sur la base des revendications, en tenant compte de la description et, le cas échéant, des dessins. Il cite les éléments de l'état de la technique qui peuvent être pris en considération pour apprécier la nouveauté de l'invention et l'activité inventive.

§ 3. Le demandeur est tenu d'acquitter une taxe de recherche dans le délai et suivant les modalités fixés par le Roi.

§ 4. L'Office avertit le demandeur de l'approche du terme du délai dans lequel il doit acquitter la taxe de recherche et de la conséquence qui découlerait de l'absence de paiement de cette taxe. Une copie de l'avertissement est transmise par l'Office à l'usufruitier, au créancier gagiste ou saisissant et au licencié inscrits au Register.

Une copie de l'avertissement est également transmise par l'Office à la personne dont l'action en revendication de la demande de brevet a été inscrite au Register.

Par dérogation à la disposition du § 3 du présent article, le revendiquant peut acquitter la taxe de recherche dans le délai visé audit paragraphe. Si le titulaire de la demande de brevet acquitte également cette taxe, l'Office rembourse au revendiquant la taxe payée par ce dernier.

En cas de rejet ou d'abandon de l'action en revendication, le revendiquant qui a acquitté la taxe de recherche ne peut réclamer le remboursement de cette taxe ni à l'Office ni au titulaire de la demande de brevet lorsque ce titulaire s'est abstenu de payer la taxe.

Les avertissements et les copies sont envoyés par l'Office à la dernière adresse qu'il connaît des intéressés. Le défaut d'envoi ou de réception de ces avertissements et copies ne dispense pas du paiement de la taxe de recherche dans le délai prescrit; il ne peut être invoqué ni en justice ni à l'égard de l'Office.

§ 5. L'Office notifie le rapport de recherche au demandeur qui peut déposer une nouvelle rédaction des revendications et de l'abrégé. La nouvelle rédaction des revendications ne peut étendre la portée de la demande de brevet. Sur requête, le demandeur qui a déposé une nouvelle rédaction des revendications peut être autorisé par l'Office à modifier la description uniquement pour en éliminer les éléments qui ne seraient plus en concordance avec les nouvelles revendications.

§ 6. Le Roi fixe les conditions et délais pour l'établissement du rapport de recherche et pour la modification des revendications, de la description et de l'abrégé.

§ 7. Si l'invention, objet de la demande de brevet, est soumise aux dispositions de la loi du 10 janvier 1955 ou à celles de la loi du 4 août 1955, la procédure prévue par le présent article ne peut être engagée qu'à partir de la levée du secret frappant l'invention, sans préjudice de l'application de l'article 22, § 2, troisième alinéa.

§ 8. Indien een verslag van nieuwheidsonderzoek, opge-
maakt door de intergouvernementele instelling bedoeld in
§ 2 van dit artikel en dat handelt over een uitvinding die
identiek is aan deze waarvoor een octrooiaanvraag in België
ingediend is, vóór de afloop van de termijn vastgelegd voor
de kwijting van de opzoekingskosten bedoeld in § 3 in de ver-
leningsprocedure van een buitenlands octrooi ingediend
werd, mag de Koning beslissen dat dit verslag van nieuw-
heidsonderzoek, onder de voorwaarden door Hem vastge-
legd, zal kunnen aangewend worden, op verzoek van de
aanvrager, bij de verleningsprocedure van het Belgisch
octrooi.

§ 9. Op verzoek van de aanvrager, gericht aan de Dienst
binnen de termijn bepaald in § 3, onderwerpt de Dienst de
uitvinding, voorwerp der octrooiaanvraag, aan het nieuw-
heidsonderzoek van het internationale type zoals bedoeld in
artikel 15, lid 5, a) van het Samenwerkingsverdrag. Dit
onderzoek maakt het nieuwheidsonderzoek uit aangaande
de uitvinding van § 1 van onderhavig artikel.

De indiening van het verzoek is onderworpen aan de be-
taling van een taks.

Art. 22

§ 1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel
42, § 3, wordt de vervulling van de formaliteiten die voorge-
schreven zijn voor de verlening van het octrooi bekrachtigd
door een ministerieel besluit. Dit besluit maakt het octrooi
uit.

§ 2. Het besluit wordt zo vlug mogelijk verleend na het
verstrijken van een termijn van achttien maanden te rekenen
vanaf de datum van indiening van de octrooiaanvraag of
indien een recht van voorrang, voorzien bij het Verdrag van
Parijs, werd ingeroepen overeenkomstig het bepaalde in
artikel 19, vanaf de oudste voorrang aangeduid in de ver-
klaring van voorrang.

De aanvrager mag eisen dat het besluit wordt verleend
van zodra de formaliteiten, die voorgeschreven zijn voor
de verlening van het octrooi, vervuld zijn.

De vorige leden van deze paragraaf zijn eveneens van
toepassing, indien, binnen een door de Koning te bepalen
termijn en met ingang van de datum van indiening van het
octrooi, de aanvrager wiens uitvinding onderworpen is aan
de bepalingen van de wet van 10 januari 1955 of aan die
van de wet van 4 augustus 1955 de Dienst schriftelijk laat
weten dat hij beslist heeft de bij artikel 21, § 3, voorziene
kosten voor opzoeking niet te kwijten. Dit lid is echter niet van
toepassing indien, binnen de bedoelde termijn, de indiening
van de vordering tot opeising van het houderschap van een
octrooiaanvraag werd ingeschreven in het Register.

§ 3. De verlening van de octrooien geschiedt zonder
voorafgaand onderzoek van hun octrooieerbaarheid, zonder
waarborg voor hun waarde of van de juistheid van de be-
schrijving der uitvindingen en op eigen risico van de aan-
vrager.

§ 4. Onverminderd de toepassing van de wetbepalingen
van 10 januari 1955 en van 4 augustus 1955, wordt melding
gemaakt van de afleveringen der octrooien in het Register.

Art. 23

Zodra het octrooi verleend is wordt, onder voorbehoud
van de toepassing van de bepalingen van de wetten van 10
januari 1955 en van 4 augustus 1955, het dossier van het

§ 8. Le Roi peut décider que, si un rapport de recherche,
établi par l'organisme intergouvernemental visé au § 2 du
présent article et portant sur une invention identique à celle
pour laquelle une demande de brevet est déposée en Belgi-
que, a été produit, avant l'expiration du délai fixé pour l'ac-
quittement de la taxe de recherche visée au § 3, dans la pro-
cédure de délivrance d'un brevet étranger, ce rapport de
recherche pourra, sous les conditions fixées par Lui, être uti-
lisé, sur requête du demandeur, dans la procédure de déli-
vrance du brevet belge.

§ 9. Sur requête du demandeur adressée à l'Office dans le
délai visé au § 3, l'Office soumet l'invention, objet de la
demande de brevet, à la recherche de type international
visée à l'article 15, alinéa 5, sous-alinéa a) du Traité de co-
opération. Cette recherche est réputée constituer la recherche
sur l'intervention visée au § 1er du présent article.

La présentation de la requête est soumise au paiement
d'une taxe.

Art. 22

§ 1er. Sous réserve des dispositions de l'article 42, § 3,
l'accomplissement des formalités prescrites pour la délivran-
ce du brevet est sanctionné par un arrêté ministériel. Cet
arrêté constitue le brevet.

§ 2. L'arrêté est délivré aussitôt que possible après l'ex-
piration d'un délai de dix-huit mois à compter de la date
de dépôt de la demande de brevet ou, si le droit de priorité
prévu par la Convention de Paris a été revendiqué conformé-
ment aux dispositions de l'article 19, à compter de la
priorité la plus ancienne indiquée dans la déclaration de
priorité.

Le demandeur peut requérir que l'arrêté soit délivré dès
l'accomplissement des formalités prescrites pour l'octroi du
brevet.

Les alinéas précédents du présent paragraphe sont égale-
ment applicables si, dans un délai à fixer par le Roi et pre-
nant cours à la date de dépôt de la demande de brevet, le
demandeur dont l'invention est soumise aux dispositions de
la loi du 10 janvier 1955 ou à celles de la loi du 4 août
1955, informe par écrit l'Office de sa décision de ne pas
acquitter la taxe de recherche prévue à l'article 21, § 3. Le
présent alinéa n'est toutefois pas applicable si, dans le délai
qui y est visé, l'introduction d'une action en revendication
de la propriété de la demande de brevet a fait l'objet d'une
inscription au Register.

§ 3. La délivrance des brevets se fait sans examen préala-
ble de la brevetabilité des inventions, sans garantie du mé-
rite des inventions ou de l'exactitude de la description de cel-
les-ci et aux risques et périls des demandeurs.

§ 4. Sans préjudice de l'application des dispositions des
lois du 10 janvier 1955 et du 4 août 1955, mention de la
délivrance des brevets est faite au Register.

Art. 23

A la date de la délivrance du brevet, sous réserve de l'ap-
plication des dispositions de la loi du 10 janvier 1955 et de
la loi du 4 août 1955, le dossier du brevet est mis à la dis-

octrooi ten zetel van de Dienst ter inzage gelegd van het publiek. Vanaf dat tijdstip kan hiervan, in de door de Koning vastgestelde voorwaarden en vormen, afschrift worden bekomen.

Het dossier omvat in het bijzonder het ministerieel besluit van octrooiverlening, de beschrijving der uitvinding, de conclusies, de tekeningen waarnaar de beschrijving verwijst alsook in voorkomend geval, het verslag van nieuwheids-onderzoek aangaande de uitvinding, de nieuwe tekst der conclusies, de gewijzigde beschrijving en de stukken welke betrekking hebben op het in het Verdrag van Parijs bedoelde recht van voorrang.

Art. 24

Het in artikel 2 bedoeld uitsluitend recht heeft uitwerking vanaf de dag waarop het octrooi ter inzage van het publiek is gelegd.

Art. 25

§ 1. De Minister bepaalt de wijze waarop het Register wordt bijgehouden. In de Verzameling wordt melding gemaakt van de inschrijvingen in het Register. Dit Register kan door het publiek worden ingezien ten zetel van de Dienst.

§ 2. De Dienst publiceert integraal de verleende octrooiën. De kenmerkende bestanddelen van deze octrooiën worden eveneens gepubliceerd in de Verzameling.

De Koning bepaalt de abonnementsvoorwaarden op de Verzameling.

AFDELING 4

Rechten en verplichtingen verbonden aan het uitvindingsoctrooi en aan de aanvraag ervan

Art. 26

De beschermingsomvang van het octrooi wordt bepaald door de inhoud van de conclusies. Niettemin dienen de beschrijving en de tekeningen tot uitleg van de conclusies.

Indien het octrooi is verleend voor een werkwijze strekken de aan dat octrooi verbonden rechten zich uit tot de voortbrengselen die rechtstreeks verkregen zijn door die werkwijze.

Art. 27

§ 1. Het octrooi geeft de octrooihouder het recht iedere derde die niet zijn toestemming hiertoe heeft verkregen te verbieden :

a) een voortbrengsel waarop het octrooi betrekking heeft, te vervaardigen, aan te bieden, in het verkeer te brengen, te gebruiken, dan wel daartoe in te voeren of in voorraad te hebben;

b) een werkwijze waarop het octrooi betrekking heeft, toe te passen of, indien de derde weet, dan wel het gezien de omstandigheden duidelijk is dat toepassing van de werkwijze verboden is zonder toestemming van de octrooihouder, voor toepassing op Belgisch grondgebied aan te bieden;

c) een voortbrengsel dat rechtstreeks volgens de werkwijze waarop het octrooi betrekking heeft is verkregen, aan te bieden, in het verkeer te brengen, te gebruiken, dan wel daartoe in te voeren of in voorraad te hebben.

position du public à l'Office. A partir de cette date, copie peut en être obtenue aux conditions et dans les formes fixées par le Roi.

Le dossier comprend, en particulier, l'arrêté ministériel de délivrance, la description de l'invention, les revendications, les dessins auxquels se réfère la description ainsi que, le cas échéant, le rapport de recherche sur l'invention, la nouvelle rédaction des revendications, la description modifiée et les documents relatifs à la revendication du droit de priorité prévu par la Convention de Paris.

Art. 24

Le droit exclusif visé à l'article 2 prend effet à compter du jour où le brevet est mis à la disposition du public.

Art. 25

§ 1. Les modalités de la tenue du Registre sont déterminées par le Ministre. Il est fait mention au Recueil des inscriptions figurant au Registre. Le Registre est ouvert à l'inspection publique à l'Office.

§ 2. L'Office assure la publication intégrale des brevets délivrés. Ceux-ci sont également publiés en substance dans le Recueil.

Le Roi fixe les conditions d'abonnement au Recueil.

SECTION 4

Des droits et obligations attachés au brevet d'invention et à la demande de brevet d'invention

Art. 26

L'étendue de la protection conférée par le brevet est déterminée par la teneur des revendications. Toutefois, la description et les dessins servent à interpréter les revendications.

Si l'objet du brevet porte sur un procédé, les droits conférés par ce brevet s'étendent aux produits obtenus directement par ce procédé.

Art. 27

§ 1. Le brevet confère le droit d'interdire à tout tiers, en l'absence du consentement du titulaire du brevet :

a) la fabrication, l'offre, la mise dans le commerce, l'utilisation ou bien l'importation ou la détention aux fins précitées du produit objet du brevet;

b) l'utilisation d'un procédé objet du brevet ou, lorsque le tiers sait ou lorsque les circonstances rendent évident que l'utilisation du procédé est interdite sans le consentement du titulaire du brevet, l'offre de son utilisation sur le territoire belge;

c) l'offre, la mise dans le commerce ou l'utilisation ou bien l'importation ou la détention aux fins précitées du produit obtenu directement par le procédé objet du brevet.

§ 2. Het octrooi geeft de octrooihouder ook het recht iedere derde die niet zijn toestemming hiertoe heeft verkregen te verbieden op het grondgebied van België aan een ander dan degenen die gerechtigd zijn de uitvinding toe te passen, middelen betreffende een wezenlijk bestanddeel van de uitvinding aan te bieden of te leveren voor de toepassing van de geoctrooieerde uitvinding op het grondgebied, indien de derde weet dan wel het gezien de omstandigheden duidelijk is, dat deze middelen voor die toepassing geschikt en bestemd zijn.

De bepalingen van het vorige lid gelden niet indien de daarin bedoelde middelen algemeen in de handel verkrijgbare produkten zijn, tenzij de derde degene aan wie hij levert aanzet tot het verrichten van de krachtens § 1 verboden handelingen.

Worden niet geacht, in de zin van het eerste lid van deze paragraaf, gerechtigd te zijn tot toepassing van de uitvinding zij die de in artikel 28, sub a) tot en met sub c), bedoelde handelingen verrichten.

Art. 28

§ 1. De uit een octrooi voortvloeiende rechten strekken zich niet uit tot :

a) handelingen die in de particuliere sfeer en voor niet-commerciële doeleinden worden verricht;

b) proefnemingen die het voorwerp van de geoctrooieerde uitvinding betreffen;

c) de bereiding voor direct gebruik ten behoeve van individuele gevallen op medisch voorschrift van geneesmiddelen in apotheken noch tot handelingen betreffende de aldus bereide geneesmiddelen;

d) het gebruik, aan boord van schepen van de landen, andere dan België, behorende tot de Unie van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, van datgene wat het voorwerp van het octrooi uitmaakt in het schip zelf, de machines, het scheepswant, de tuigage en andere bijbehorende zaken, wanneer die schepen tijdelijk of bij toeval de wateren van België binnen komen, mits bedoeld gebruik uitsluitend ten behoeve van het schip plaatsvindt;

e) het gebruik van datgene wat het voorwerp van het octrooi uitmaakt in de constructie of werking van voor de voortbeweging in de lucht of te land dienende machines van de landen, andere dan België, behorende tot de Unie van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, of van het toebehoren van deze machines, wanneer zij tijdelijk of bij toeval op het grondgebied van België komen;

f) de handelingen vermeld in artikel 27 van het Verdrag van 7 december 1944 inzake de internationale burgerlijke luchtvaart, wanneer deze handelingen betrekking hebben op een luchtvaartuig van een andere Staat dan België, waarvoor genoemd artikel van toepassing is.

§ 2. De uit een octrooi voortvloeiende rechten strekken zich niet uit tot handelingen die een door dit octrooi beschermd voortbrengsel betreffen en op het Belgisch grondgebied worden verricht, nadat dit voortbrengsel door de octrooihouder of met zijn uitdrukkelijke toestemming in België in het verkeer is gebracht.

Art. 29

Een gezien de omstandigheden redelijke vergoeding kan door de octrooiaanvrager worden geëist van iedere derde die tussen de datum waarop hetzij de octrooiaanvraag op verzoek van de aanvrager toegankelijk is gemaakt, hetzij

§ 2. Le brevet confère également le droit d'interdire à tout tiers, en l'absence du consentement du titulaire du brevet, la livraison ou l'offre de livraison, sur le territoire belge, à une personne autre que celles habilitées à exploiter l'invention brevetée, les moyens de mise en œuvre, sur ce territoire, de cette invention se rapportant à un élément essentiel de celle-ci, lorsque le tiers sait ou lorsque les circonstances rendent évident que ces moyens sont aptes et destinés à cette mise en œuvre.

Les dispositions de l'alinéa précédent ne sont pas applicables lorsque les moyens de mise en œuvre sont des produits qui se trouvent couramment dans le commerce, sauf si le tiers incite la personne à qui il livre à commettre des actes interdits par le § 1er.

Ne sont pas considérées comme personnes habilitées à exploiter l'invention au sens de l'alinéa 1er du présent paragraphe celles qui accomplissent les actes visés à l'article 28, sous a) à c).

Art. 28

§ 1er. Les droits conférés par le brevet ne s'étendent pas :

a) aux actes accomplis dans un cadre privé et à des fins non commerciales;

b) aux actes accomplis à titre expérimental qui portent sur l'objet de l'invention brevetée;

c) à la préparation de médicaments faite extemporanément et par unité dans les officines de pharmacie, sur ordonnance médicale, ni aux actes concernant les médicaments ainsi préparés;

d) à l'emploi, à bord des navires des pays de l'Union de Paris pour la protection de la propriété industrielle autres que la Belgique, de l'objet de l'invention brevetée, dans le corps du navire, dans les machines, agrès, appareils et autres accessoires, lorsque ces navires pénètrent temporairement ou accidentellement dans les eaux de la Belgique, sous réserve que ledit objet y soit employé exclusivement pour les besoins du navire;

e) à l'emploi de l'objet de l'invention brevetée dans la construction ou le fonctionnement des engins de locomotion aérienne ou terrestre des pays de l'Union de Paris pour la protection de la propriété industrielle autres que la Belgique, ou des accessoires de ces engins, lorsque ceux-ci pénètrent temporairement ou accidentellement sur le territoire belge;

f) aux actes prévus par l'article 27 de la Convention du 7 décembre 1944 relative à l'aviation civile internationale, lorsque ces actes concernent des aéronefs d'un Etat, autre que la Belgique, bénéficiant des dispositions de cet article.

§ 2. Les droits conférés par le brevet ne s'étendent pas aux actes concernant le produit couvert par ce brevet, accomplis sur le territoire belge, après que ce produit a été mis dans le commerce en Belgique par le titulaire du brevet ou avec son consentement exprès.

Art. 29

Une indemnité raisonnable fixée suivant les circonstances peut être exigée par le demandeur de brevet de tout tiers qui a fait l'invention, entre la date à laquelle la demande de brevet a été soit rendue accessible au public sur requête

een afschrift ervan aan de betrokken derde werd bezorgd, en de datum van octrooiverlening, de uitvinding heeft toegepast op een wijze die na deze periode verboden zou zijn op grond van het octrooi.

Het in het eerste lid bedoeld afschrift wordt vooraf door de directeur van de Dienst of zijn afgevaardigde eensluidend verklaard.

Bij gebreke van overeenstemming tussen de partijen wordt de vergoeding door de rechtbank vastgesteld, welke bovendien de naar haar oordeel noodzakelijke maatregelen kan opleggen ter vrijwaring van de belangen in hoofde van de octrooiaanvrager en van de derde.

De draagwijdte van de aan de octrooiaanvraag verleende bescherming wordt bepaald door de ten zetel van de Dienst laatst neergelegde conclusies. Na de octrooiverlening kan de derde de betaalde vergoeding terugvorderen in de mate waarin de eindredactie der conclusies de draagwijdte der oorspronkelijke conclusies beperkt.

De vruchtgebruiker van de octrooiaanvraag kan zich op de in dit artikel gestelde bepalingen beroepen.

Wanneer de octrooiaanvraag voor het publiek toegankelijk is gemaakt op een aan de Minister gericht verzoek, wordt dit in het Register vermeld.

De vordering tot vergoeding en de vordering tot terugbetaling verjaren na vijf jaar, te rekenen vanaf de staking van de exploitatie der uitvinding, respectievelijk de datum van verlening van het octrooi.

Art. 30

§ 1. Wie te goeder trouw voor de datum van indiening van de octrooiaanvraag of van voorrang van een octrooi, de uitvinding, voorwerp van het octrooi, in België in gebruik had of er in het bezit van gekomen was, heeft het recht de uitvinding ten persoonlijke titel te exploiteren, ongeacht het bestaande octrooi.

§ 2. De uit het octrooi voortvloeiende rechten strekken zich niet uit tot handelingen die een door het octrooi beschermd voortbrengsel betreffen en op het Belgisch grondgebied worden verricht nadat het voortbrengsel in het verkeer in België is gebracht door de persoon die geniet van het recht bedoeld in § 1.

§ 3. De door dit artikel erkende rechten kunnen maar overgedragen worden samen met de onderneming waarmee zij verbonden zijn.

Art. 31

§ 1. De Minister kan overeenkomstig artikel 32 tot en met 36 een licentie tot exploitatie van een uitvinding beschermd door een octrooi verlenen :

1° wanneer een termijn van vier jaar is verstreken te rekenen vanaf de indiening van de octrooiaanvraag of van drie jaar te rekenen vanaf de octrooiverlening, waarbij de termijn die het laatst afloopt wordt toegepast, zonder dat het octrooi door een wezenlijke en doorlopende fabricage in België werd geëxploiteerd en zonder dat de octrooihouder dit door geldige redenen kan rechtvaardigen.

Wanneer een octrooi betrekking heeft op een machine kan de wezenlijke en doorlopende fabricage in België door de houder van het octrooi van produkten verkregen door het gebruik van deze machine als exploitatie van het octrooi in België aanzien worden wanneer deze vervaardiging voor de economie van het land belangrijker is dan de vervaardiging van de machine zelf.

du demandeur, soit remise en copie au tiers intéressé, et la date de la délivrance du brevet, une exploitation qui, après cette période, serait interdite en vertu du brevet.

La copie visée au premier alinéa doit préalablement être certifiée conforme par le directeur de l'Office ou son délégué.

A défaut d'accord entre les parties, l'indemnité est fixée par le tribunal; celui-ci peut en outre imposer les mesures qu'il juge nécessaire à la sauvegarde des intérêts du demandeur de brevet et du tiers.

L'étendue de la protection conférée à la demande de brevet est déterminée par les plus récentes revendications déposées à l'Office. Après la délivrance du brevet, le tiers peut demander la restitution de l'indemnité payée dans la mesure où la rédaction finale des revendications a restreint la portée des revendications initiales.

L'usufruitier de la demande de brevet peut se prévaloir des dispositions du présent article.

Lorsque la demande de brevet est rendue accessible au public sur requête adressée au Ministre, mention en est faite au Register.

L'action en indemnité et l'action en restitution sont prescrites par cinq ans à compter respectivement de la cessation de l'exploitation de l'invention et de la date de délivrance du brevet.

Art. 30

§ 1er. Toute personne qui avant la date de dépôt ou de priorité d'un brevet, utilisait ou possédait de bonne foi sur le territoire belge l'invention, objet du brevet, a le droit, à titre personnel, d'exploiter l'invention malgré l'existence du brevet.

§ 2. Les droits conférés par le brevet ne s'étendent pas aux actes concernant le produit couvert par ce brevet accomplis sur le territoire belge après que ce produit a été mis dans le commerce en Belgique par la personne qui jouit du droit visé au § 1er.

§ 3. Les droits reconnus par le présent article ne peuvent être transmis qu'avec l'entreprise à laquelle ils sont attachés.

Art. 31

§ 1er. Le Ministre peut octroyer, conformément aux articles 32 à 36, une licence d'exploitation d'une invention couverte par un brevet :

1° lorsqu'un délai de quatre années à compter de la date de dépôt de la demande de brevet, ou de trois années à compter de la délivrance du brevet, le délai qui expire le plus tard devant être appliqué, s'est écoulé sans que l'invention brevetée soit exploitée par une fabrication sérieuse et continue en Belgique et sans que le titulaire du brevet justifie son inaction par des excuses légitimes.

Dans le cas d'un brevet ayant pour objet une machine, la fabrication sérieuse et continue en Belgique par le titulaire du brevet de produits obtenus à l'aide de cette machine peut être considérée comme valant exploitation de l'invention brevetée en Belgique lorsque cette fabrication apparaît comme plus importante pour l'économie du pays que celle de la machine elle-même.

Een gedwongen licentie wegens niet of onvoldoende exploitatie kan niet worden verleend wanneer het voortbrengsel dat door het Belgisch octrooi gedekt is, vervaardigd is in een Staat die met België deel uitmaakt van eenzelfde economische Unie of Gemeenschap en in voldoende hoeveelheid in het verkeer gebracht is, op het Belgische grondgebied om aan de nationale behoeften te voldoen;

2° wanneer een uitvinding, beschermd door een octrooi toebehorend aan de aanvrager van de licentie, niet kan geëxploiteerd worden zonder dat inbreuk wordt gepleegd op de rechten verbonden aan een octrooi, verleend ingevolge een oudere aanvraag en voor zover het afhankelijk octrooi een aanzienlijk technisch belang heeft;

3° wanneer een octrooi een bijzonder algemeen belang vertoont en de toekenning van een gedwongen licentie onontbeerlijk blijkt om in 's lands behoeften te voorzien.

§ 2. De licentiaanvrager moet bewijzen :

1) in de onder 1° of 2° van vorige paragraaf bedoelde gevallen :

a) dat de octrooihouder onder toepassing valt van een van deze bepalingen;

b) dat hij zich tevergeefs tot de octrooihouder gewend heeft om een licentie in der minne te bekomen;

2) indien de licentie is gevraagd bij toepassing van vorige paragraaf, onder 1°, dat hij bovendien beschikt, voor het geval de licentie hem zou toegekend worden, over de middelen die voor een wezenlijke en doorlopende fabricage in België volgens de geoctrooieerde uitvinding noodzakelijk zijn;

3) indien de licentie is gevraagd bij toepassing van vorige paragraaf, onder 3°, en onder voorbehoud van artikel 36, dat hij, voor het geval de licentie hem zou toegekend worden, over de middelen beschikt om de exploitatie te verzekeren die door het bijzonder algemeen belang vereist wordt.

§ 3. Iedere vordering wegens inbreuk op een uitvinding, gedekt door een octrooi waarvoor een gedwongen licentie werd aangevraagd, en welke vordering gericht is tegen de aanvrager van zo een licentie schorst de procedure van verlening der licentie tot op het ogenblik dat het vonnis of het arrest in kracht van gewijsde is getreden. Indien de inbreuk is bewezen, wordt de aanvraag voor een gedwongen licentie afgewezen.

§ 4. Voorbehoud wordt gemaakt voor de toepassing van de wetten waarin het verlenen van licenties tot exploitatie van geoctrooieerde uitvindingen voor bijzondere materies is voorzien, met name inzake de landverdediging en kern-energie.

Art. 32

§ 1. De gedwongen licenties toegekend bij toepassing van artikel 31 zijn niet uitsluitend.

§ 2. Onverminderd het tweede lid van artikel 31, § 1, onder 1°, geeft de licentie verleend met toepassing van § 1, onder 1°, aan de licentiehouder alleen het recht de geoctrooieerde uitvinding te exploiteren door een wezenlijke en doorlopende fabricage in België. De Minister stelt de termijn vast binnen dewelke een zodanige fabricage moet verwezenlijkt zijn.

De gedwongen licentie kan beperkt worden in de tijd of tot een gedeelte van de uitvinding.

Une licence obligatoire pour défaut ou insuffisance d'exploitation ne peut être concédée lorsque le produit couvert par le brevet belge, fabriqué dans un Etat faisant partie avec la Belgique d'une même Union ou Communauté économique, est mis dans le commerce sur le territoire belge en quantité suffisante pour satisfaire aux besoins sur le territoire national;

2° lorsqu'une invention, couverte par un brevet appartenant au demandeur de la licence, ne peut être exploitée sans porter atteinte aux droits attachés à un brevet issu d'un dépôt antérieur et pour autant que le brevet dépendant présente un intérêt technique notable;

3° lorsque, s'agissant d'un brevet présentant un intérêt public spécial, l'octroi d'une licence obligatoire s'avère indispensable pour couvrir les besoins du pays.

§ 2. Le demandeur de la licence doit établir :

1) dans les cas visés au 1° ou au 2° du paragraphe précédent :

a) que le titulaire du brevet tombe sous l'application de l'une de ces dispositions;

b) qu'il s'est vainement adressé au titulaire du brevet pour obtenir une licence à l'amiable;

2) en outre, si la licence est réclamée par application du 1° du paragraphe précédent, qu'il disposerait, dans l'hypothèse où la licence lui serait octroyée, des moyens nécessaires pour assurer une fabrication sérieuse et continue en Belgique d'après l'invention brevetée;

3) si la licence est réclamée par application du 3° du paragraphe précédent, et sous réserve de l'article 36, qu'il disposerait, dans l'hypothèse où la licence lui serait octroyée, des moyens requis pour assurer l'exploitation qu'exige l'intérêt public spécial à satisfaire.

§ 3. Toute action en contrefaçon d'une invention couverte par un brevet dont une licence obligatoire est demandée et intentée contre le demandeur d'une telle licence suspend la procédure d'octroi de la licence jusqu'au moment où le jugement ou l'arrêt acquiert force de chose jugée. Si la contrefaçon est établie, la demande de licence obligatoire est rejetée.

§ 4. Est réservée l'application des lois prévoyant l'octroi de licences d'exploitation d'inventions brevetées en des matières spéciales, notamment la défense nationale et l'énergie nucléaire.

Art. 32

§ 1re. Les licences obligatoires octroyées par application de l'article 31 ne sont pas exclusives.

§ 2. Sans préjudice du deuxième alinéa du 1° du § 1er de l'article 31, la licence octroyée par application dudit 1° ne confère au licencié que le droit d'exploiter l'invention brevetée par fabrication sérieuse et continue en Belgique. Le Ministre fixe le délai dans lequel une telle fabrication doit être réalisée.

La licence obligatoire peut être limitée dans le temps ou à une partie seulement de l'invention.

Vanaf de toekenning van de gedwongen licentie worden de betrekkingen tussen de octrooihouder en de licentiehouder, behoudens afwijkingen in het toekenningsbesluit, gelijk gesteld met deze die bestaan bij contractuele licentiegeving-licentieneming.

§ 3. De licentie toegekend door toepassing van artikel 31, § 1, onder 2°, is beperkt tot het gedeelte van de uitvinding door het heersend octrooi beschermd waarvan het gebruik onontbeerlijk is voor het exploiteren van het afhankelijk octrooi en laat dit gebruik slechts toe in verband met deze exploitatie.

Het derde lid van § 2 van dit artikel is toepasselijk op de gedwongen licentie.

De octrooihouder aan wie de gedwongen licentie is opgelegd kan zich, indien de twee uitvindingen betrekking hebben op éénzelfde soort industrie, op zijn beurt een licentie doen toekennen op het octrooi waarop de aanvrager van de gedwongen licentie zich beroepen heeft.

§ 4. De licentie verleend in toepassing van artikel 31, § 1, onder 3°, geeft dezelfde rechten en brengt dezelfde verplichtingen mee als deze vermeld in § 2 van dit artikel onder voorbehoud van de beperkingen of uitbreidingen die vastgesteld zijn in het besluit waarbij de licentie werd verleend in functie van de vereisten van het bijzonder algemeen belang waaraan moet voldaan worden.

Het verleningsbesluit kan :

- 1) in afwijking van § 1, voorzien dat de licentie uitsluitend is;
- 2) de verschillende voorwaarden nader omschrijven waarnaar de licentiehouder zich moet schikken in zijn exploitatie van de geoctrooieerde uitvinding;
- 3) de licentiehouder machtigen, in geval van hoogdringendheid en om dwingende redenen, gedurende een beperkte tijd of in bepaalde hoeveelheden, produkten die in het buitenland werden vervaardigd volgens de geoctrooieerde uitvinding in België in te voeren;
- 4) de octrooihouder verplichten aan de licentiehouder op het ogenblik van de toekenning van de licentie de technische bijzonderheden te verschaffen die onontbeerlijk zijn voor het toepassen van de geoctrooieerde uitvinding.

Art. 33

§ 1. In de gevallen bedoeld in artikel 31, § 1, onder 1° en 2°, verleent de Minister de gedwongen licenties op aanvraag.

§ 2. De aanvraag wordt door de Minister overgemaakt aan de Commissie voor de gedwongen licenties om de betrokkenen te horen, ze zo mogelijk te verzoenen en indien dit niet mogelijk is, de Minister een met redenen omkleed advies te verstrekken over de gegrondheid van de aanvraag. De Commissie voegt het dossier van de zaak bij zijn advies.

De Minister beslist over het gevolg dat aan het verzoek zal gegeven worden en maakt zijn beslissing aan de betrokkene bekend bij ter post aangezekende brief.

§ 3. In het geval bedoeld bij artikel 31, § 1, onder 2°, wordt de aanvraag voor een gedwongen licentie gegrond verklaard indien de houder van het heersend octrooi de afhankelijkheid van het octrooi van de aanvrager van de licentie niet betwist noch zijn geldigheid, noch zijn aanzienlijk technisch belang.

Het feit dat de houder van het oudere octrooi de afhankelijkheid ontkent van het octrooi van de aanvrager van de

Dès l'octroi de la licence obligatoire, les rapports entre le titulaire du brevet et le licencié sont assimilés, sauf dérogations prévues par l'arrêté de l'octroi, à ceux existant entre un concédant et un licencié contractuels.

§ 3. La licence octroyée par application de l'article 31, § 1er, 2°, est limitée à la partie de l'invention couverte par le brevet dominant dont l'utilisation est indispensable pour l'exploitation de l'invention brevetée dépendante et ne permet cette utilisation qu'en liaison avec ladite exploitation.

Le troisième alinéa du § 2 du présent article est applicable à la licence obligatoire.

Le titulaire du brevet auquel la licence obligatoire est imposée peut, si les deux inventions se rapportent au même genre d'industrie, se faire octroyer à son tour une licence du brevet dont le demandeur de la licence obligatoire s'est prévalu.

§ 4. La licence octroyée par application de l'article 31, § 1er, 3°, confère les mêmes droits et entraîne les mêmes obligations que ceux prévus au § 2 du présent article sous réserve des restrictions ou extensions fixées dans l'arrêté d'octroi de la licence en fonction des exigences de l'intérêt public spécial à satisfaire.

L'arrêté d'octroi peut :

- 1) par dérogation au § 1er, prévoir que la licence est exclusive;
- 2) spécifier les diverses conditions auxquelles le licencié est tenu de se conformer dans son exploitation de l'invention brevetée;
- 3) autoriser le licencié, en cas d'urgence et pour des raisons impératives, à importer en Belgique, pendant un temps limité ou en quantité déterminée, des produits fabriqués à l'étranger d'après l'invention brevetée;
- 4) obliger le titulaire du brevet à fournir au licencié, au moment de l'octroi de la licence, les précisions techniques indispensables pour la mise en œuvre de l'invention brevetée.

Art. 33

§ 1er. Dans les cas visés à l'article 31, § 1er, 1° et 2°, le Ministre octroie les licences obligatoires sur requête.

§ 2. La requête est transmise par le Ministre à la Commission des licences obligatoires afin que celle-ci entende les intéressés, les concilie s'il se peut et, dans le cas contraire, lui donne un avis motivé sur le bien-fondé de la demande. La Commission joint à son avis le dossier de l'affaire.

Le Ministre décide de la suite à réserver à la requête et notifie sa décision aux intéressés par lettre recommandée à la poste.

§ 3. Dans le cas visé à l'article 31, § 1er, 2°, la demande de licence obligatoire est déclarée fondée si le titulaire du brevet dominant ne conteste ni la dépendance du brevet du demandeur de la licence, ni sa validité, ni son intérêt technique notable.

Le fait, pour le titulaire du brevet antérieur, de nier la dépendance du brevet du demandeur de la licence emporte

licentie, geeft aan deze laatste van rechtwege de toelating de uitvinding te exploiteren die in zijn eigen octrooi is beschreven evenals de zogenaamde hoofduitvinding zonder daarvoor wegens inbreuk vervolgd te kunnen worden door de houder van het oudere octrooi.

De betwisting over de geldigheid van het afhankelijk octrooi schorst de administratieve procedure met betrekking tot de erkenning van de gegrondheid van de aanvraag voor een licentie op voorwaarde dat hetzij een vordering tot nietigverklaring van dit octrooi reeds ingesteld is voor de bevoegde rechter door de houder van het heersend octrooi, hetzij deze een vordering voor de rechtbank instelt tegen de aanvrager van de licentie binnen de twee maanden nadat hem kennis gegeven werd van het indienen van een aanvraag voor een licentie.

De betwisting over het aanzienlijk technisch belang van het afhankelijk octrooi schorst de administratieve procedure met betrekking tot de erkenning van de gegrondheid van de aanvraag voor een licentie op voorwaarde dat de houder van het heersend octrooi, binnen de twee maanden nadat hem van het indienen van een aanvraag voor een licentie kennis werd gegeven een verzoekschrift indient bij de rechtbank, zetelend zoals in kortgeding. De gerechtelijke beslissing is niet vatbaar voor hoger beroep of verzet.

Het niet in acht nemen van de termijn voorzien in de twee voorgaande leden sluit het recht uit van de houder van het heersend octrooi om zijn betwisting te doen gelden voor de rechtbank.

Art. 34

§ 1. In het bij artikel 31, § 1, 3°, bedoelde geval vraagt de Minister de Commissie voor de gedwongen licenties om advies over de noodzaak een gedwongen licentie te verlenen.

De Commissie onderzoekt de aanvraag met voorrang boven alle andere zaken.

Het advies bevat de door de Commissie nuttig geachte aanbevelingen.

§ 2. De noodzaak om een gedwongen licentie te verlenen wordt vastgesteld bij een ministerieel besluit dat met redenen omkleed, de voorwaarden van toepassing van de uitvinding vermeldt en de termijn voor het indienen van de licentieaanvragen bepaalt.

Het wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekend gemaakt en in de Verzameling vermeld.

§ 3. De licentie wordt verleend aan de licentieaanvrager die de gestelde voorwaarden vervult en het eerst een aanvraag heeft ingediend.

De Minister stelt de betrokkenen in kennis van zijn beslissing bij een ter post aangetekende brief.

Art. 35

§ 1. Binnen twee maanden na de mededeling van de beslissing wordt door de octrooihouder en de licentieaanvrager een schriftelijke overeenkomst aangaande de wederzijdse rechten en verplichtingen afgesloten. De Minister wordt hiervan in kennis gesteld.

Bij ontstentenis van een overeenkomst binnen de voormelde termijn, worden de wederzijdse rechten en verplichtingen vastgesteld door de rechtbank zoals in kort geding, op dagvaarding van de meest gerede partij.

De gerechtelijke beslissing is niet vatbaar voor hoger beroep of verzet. Een afschrift van het vonnis wordt door de griffier onmiddellijk overgezonden aan de Minister.

de plein droit pour ce dernier autorisation d'exploiter l'invention décrite dans son propre brevet ainsi que l'invention dite dominante sans pouvoir de ce chef être poursuivi en contrefaçon par le titulaire du brevet antérieur.

La contestation de la validité du brevet dépendant suspend la procédure administrative relative à la reconnaissance du bien-fondé de la demande de licence à condition soit qu'une action en nullité dudit brevet soit déjà introduite devant la juridiction compétente par le titulaire du brevet dominant, soit que celui-ci cite le demandeur de la licence devant le tribunal dans les deux mois de la notification qui lui a été faite du dépôt de la demande de licence.

La contestation de l'intérêt technique notable du brevet dépendant suspend la procédure administrative relative à la reconnaissance du bien-fondé de la demande de licence à condition que le titulaire du brevet dominant introduise, dans les deux mois de la notification qui lui a été faite du dépôt de la demande de licence, une requête au tribunal, siégeant comme en référé. La décision judiciaire n'est pas susceptible d'appel ou d'opposition.

L'inobservation du délai prévu aux deux alinéas précédents entraîne forclusion du droit du titulaire du brevet dominant de faire valoir sa contestation devant le tribunal.

Art. 34

§ 1er. Dans le cas visé à l'article 31, § 1er, 3°, le Ministre saisit la Commission des licences obligatoires d'une demande d'avis concernant la nécessité de concéder une licence obligatoire.

La Commission examine la demande par priorité sur toutes autres affaires.

L'avis contient les recommandations que la Commission juge utiles.

§ 2. La nécessité de concéder une licence obligatoire est constatée par un arrêté ministériel motivé, qui fixe les conditions d'exploitation de l'invention ainsi que le délai pour l'introduction des demandes de licence.

Cet arrêté est publié au *Moniteur belge* et mentionné au Recueil.

§ 3. La licence est concédée au demandeur de licence qui remplit les conditions requises et qui a le premier introduit une demande.

Le Ministre notifie sa décision aux intéressés par lettre recommandée à la poste.

Art. 35

§ 1er. Dans les deux mois de la notification de la décision, le titulaire du brevet et le demandeur de licence concluent une convention écrite concernant leurs droits et leurs obligations réciproques. Le Ministre en est informé.

A défaut d'une convention dans le délai susvisé, les droits et les obligations réciproques seront fixés par le tribunal, comme en référé, sur citation de la partie la plus diligente.

La décision judiciaire n'est pas susceptible d'appel ou d'opposition. Une copie du jugement est immédiatement transmise au Ministre par le greffier.

§ 2. De Minister verleent de licentie bij een met redenen omkleed besluit.

De gedwongen licentie en de desbetreffende beslissingen worden in het Register ingeschreven.

Het besluit wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekend gemaakt en in de Verzameling vermeld.

Art. 36

§ 1. Indien in het onder artikel 31, § 1, 3°, bedoelde geval uitzonderlijke omstandigheden een onmiddellijk in de handel brengen eisen van voorwerpen die door het octrooi zijn beschermd of van produkten die verkregen zijn door de toepassing van de geoctrooieerde uitvinding, dan kan de Minister voor een korte termijn en voor een bepaalde hoeveelheid van deze voorwerpen een gedwongen licentie op het octrooi verlenen.

Het verleningsbesluit is met redenen omkleed, stelt de exploitatievoorwaarden vast en bepaalt, bij gebreke aan een akkoord tussen de partijen, de wederzijdse verplichtingen van de octrooihouder en de licentiehouder. Deze laatste worden hiervan onmiddellijk bij een ter post aangetekende brief in kennis gesteld.

§ 2. Binnen de tien dagen na het verlenen van de gedwongen licentie stuurt de Minister, ter inlichting, een afschrift van het verleningsbesluit aan de Commissie voor de gedwongen licenties. Deze laatste maakt zijn eventuele bemerkingen over aan de Minister en aan de betrokken partijen.

§ 3. Het verleningsbesluit wordt in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd en er wordt melding van gemaakt in de Verzameling. De gedwongen licentie en de erop betrekking hebbende beslissingen worden in het Register ingeschreven.

§ 4. Bij onenigheid over de wederzijdse verplichtingen die door de Minister zijn vastgesteld, kan de partij die zich benadeeld acht binnen de maand na de kennisgeving van het verleningsbesluit beroep instellen bij de rechtbank. Deze beslechts het geschil zoals in kortgeding.

Het vonnis is niet vatbaar voor hoger beroep of verzet.

Een afschrift van het vonnis wordt onmiddellijk door de griffier van de rechtbank aan de Minister medegedeeld.

Art. 37

§ 1. In de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven wordt een Commissie voor de gedwongen licenties ingesteld die tot taak heeft de haar krachtens artikelen 33, 34, 36, 38, 39 en 40 toevertrouwde opdrachten uit te voeren.

De Commissie bestaat, benevens de voorzitter, uit acht leden benoemd door de Minister.

Zes leden worden in even aantal aangewezen op voorstel van :

a) enerzijds, de representatieve organisaties van de nijverheid, de landbouw, de handel en de kleine en middelgrote nijverheidsondernemingen;

b) anderzijds, de representatieve organisaties van de werknemers en de verbruiksverenigingen.

Twee van de drie leden aangewezen door ieder van de onder littera a) en b) hierboven vermelde groepen moeten lid zijn van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Twee leden worden op gezamenlijk voorstel van de onder littera a) en b) hierboven vermelde groepen onder de leden van de Hoge Raad voor de Nijverheidseigendom aangewezen.

§ 2. Le Ministre octroie la licence par un arrêté motivé.

La licence obligatoire et les décisions s'y rapportant sont inscrites au Registre.

L'arrêté est publié au *Moniteur belge* et mentionné au Recueil.

Art. 36

§ 1er. Si, dans le cas visé à l'article 31, § 1er, 3°, des circonstances exceptionnelles exigent de mettre immédiatement sur le marché des objets couverts par le brevet ou des produits obtenus par la mise en œuvre de l'invention brevetée, le Ministre peut concéder une licence obligatoire du brevet pour une courte période et pour une quantité déterminée d'objets ou de produits.

L'arrêté de concession est motivé, fixe les conditions d'exploitation ainsi que, à défaut d'accord entre les parties, les obligations réciproques du titulaire du brevet et du licencié. Ces derniers en sont informés immédiatement par lettre recommandée à la poste.

§ 2. Dans les dix jours de l'octroi de la licence obligatoire, le Ministre transmet, pour information, une copie de l'arrêté d'octroi à la Commission des licences obligatoires. Celle-ci fait part de ses observations éventuelles au Ministre ainsi qu'aux parties intéressées.

§ 3. L'arrêté d'octroi est publié au *Moniteur belge* et mention en est faite au Recueil. La licence obligatoire et les décisions s'y rapportant sont inscrites au Registre.

§ 4. En cas de désaccord sur les obligations réciproques fixées par le Ministre, la partie qui s'estime lésée peut introduire un recours devant le tribunal dans le mois de la notification de l'arrêté d'octroi. Le tribunal vide le différend comme en référé.

Le jugement n'est pas susceptible d'appel ou d'opposition.

Une copie du jugement est communiquée immédiatement au Ministre par le greffier du tribunal.

Art. 37

§ 1er. Il est institué au sein du Conseil central de l'économie une Commission des licences obligatoires qui a pour mission d'accomplir les tâches qui lui sont dévolues par les articles 33, 34, 36, 38, 39 et 40.

La Commission est composée, outre le président, de huit membres nommés par le Ministre.

Six membres sont désignés en nombre égal sur proposition :

a) d'une part, des organisations représentatives de l'industrie, de l'agriculture, du commerce et des petites et moyennes entreprises industrielles;

b) d'autre part, des organisations représentatives des travailleurs et des coopératives de consommation.

Deux des trois membres désignés par chacun des groupes repris sous les litteras a) et b) ci-dessus doivent être membres du Conseil central de l'économie.

Deux membres sont désignés, sur proposition conjointe des groupes repris sous les litteras a) et b) ci-dessus, parmi les membres du Conseil supérieur de la propriété industrielle.

De Commissie telt evenveel plaatsvervangende als werkende leden. Alleen het plaatsvervangend lid dat een werkend lid van zijn groep vervangt is stemgerechtigd.

De Commissie wordt voorgezeten door de voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Indien deze laatste verhinderd is wordt het voorzitterschap waargenomen door de secretaris van de Raad, die tevens secretaris is van de Commissie. De voorzitter is stemgerechtigd.

Het secretariaat van de Commissie wordt waargenomen door het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Het mandaat van lid van de Commissie heeft dezelfde duur als het mandaat van de leden van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven; het neemt terzelfdertijd een einde als het mandaat van deze laatsten. Het is hernieuwbaar.

Wanneer de Raad voorziet in de vervanging van een werkend of plaatsvervangend lid, voleindigt de benoemde persoon het mandaat van zijn voorganger.

De Commissie stelt zelf haar huishoudelijk reglement op dat ter goedkeuring aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven wordt voorgelegd.

De Commissie kan slechts geldig beraadslagen wanneer ten minste de helft van de leden aanwezig is. Na een tweede bijeenroeping evenwel beraadslaat de Commissie geldig ongeacht het aantal leden dat aanwezig is. De adviezen en beslissingen worden bij eenvoudige meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

De adviezen en beslissingen van de Commissie zijn met redenen omkleed.

§ 2. Uit de leden van de parketten bij de hoven en rechtbanken, die sedert tenminste vijf jaar in dienst zijn, benoemt de Koning bij de Commissie voor de gedwongen licenties, een commissaris-verslaggever en twee adjunct-commissarissen die onder het toezicht en de leiding van de commissaris-verslaggever dezelfde opdracht hebben.

Hun mandaat geldt voor vijf jaar; het kan worden hernieuwd.

De Koning bepaalt het bedrag van het aan de commissaris-verslaggever en aan de adjunct-commissarissen-verslaggevers toegekend presentie- en vacatiegeld en eventueel hun vergoedingen voor reis- en verblijfkosten.

De commissaris-verslaggever verzamelt alle inlichtingen, neemt alle geschreven of mondelinge verklaringen en getuigenissen af, doet zich, wie ook de houder ervan is, alle bescheiden of gegevens mededelen welke hij voor het vervullen van zijn opdracht nodig acht, doet ter plaatse de nodige vaststellingen, stelt deskundigen aan en bepaalt hun opdracht.

Hij beschikt over het recht van huiszoeking, binnen de hierna bepaalde grenzen. Hij heeft vrije toegang tot de lokalen en plaatsen, waar hij vermoedt bescheiden en gegevens te kunnen vinden, welke hij voor het vervullen van zijn onderzoekstaak nodig acht.

Hij kan enkel ter plaatse beslag leggen en kan niet verzegelen.

Hij kan geen huiszoeking in private vertrekken verrichten tenzij in de woonplaats van de ondernemingshoofden, beheerders, zaakvoerders, directeurs en boekhouders, en slechts tussen zonsopgang en zonsondergang. Hij dient vergezeld te zijn van één der door de Koning aangewezen leden van het rijkspersoneel.

Bij het vervullen van zijn opdracht, kan hij een beroep doen op de openbare macht.

Onverminderd de bijzondere wetten die de geheimhouding van de mededelingen waarborgen, moeten de openbare besturen de commissaris-verslaggever in de uitvoering van zijn opdracht behulpzaam zijn, met name hem alle gevraagde bescheiden en gegevens mededelen.

La Commission compte autant de membres suppléants que de membres effectifs. Seul le membre suppléant remplaçant un membre effectif de son groupe a voix délibérative.

La Commission est présidée par le Président du Conseil central de l'économie. En cas d'empêchement de ce dernier, la présidence est assurée par le secrétaire du Conseil, qui est également secrétaire de la Commission. Le président a voix délibérative.

Le secrétariat de la Commission est assuré par le secrétariat du Conseil central de l'économie.

Le mandat de membre de la Commission est d'une durée correspondante à celle du mandat des membres du Conseil central de l'économie; il prend fin en même temps que le mandat de ces derniers. Il est renouvelable.

Lorsque le Conseil pourvoit au remplacement d'un membre effectif ou suppléant, la personne nommée achève le mandat de son prédécesseur.

La Commission établit elle-même son règlement d'ordre intérieur qui est soumis à l'approbation du Conseil central de l'économie.

La Commission ne peut délibérer valablement que si la moitié au moins des membres sont présents. Toutefois, après une deuxième convocation, la Commission délibère valablement quel que soit le nombre des membres présents. Les avis et décisions sont pris à la majorité simple des voix. En cas de parité, la voix du président est prépondérante.

Les avis et décisions de la Commission sont motivés.

§ 2. Le Roi nomme auprès de la Commission des licences obligatoires, parmi les membres des parquets des cours et tribunaux en fonction depuis au moins cinq ans, un commissaire-rapporteur, ainsi que deux commissaires adjoints qui exercent la même mission sous la surveillance et la direction du commissaire-rapporteur.

Leur mandat est de cinq ans; il est renouvelable.

Le Roi fixe le montant des jetons de présence et des indemnités de vacation alloués au commissaire-rapporteur et aux commissaires-rapporteurs adjoints, ainsi qu'éventuellement leurs indemnités pour frais de voyage et de séjour.

Le commissaire-rapporteur recueille tous renseignements, reçoit toutes dépositions ou tous témoignages écrits ou oraux, se fait communiquer, quel qu'en soit le détenteur, tous documents ou éléments d'information qu'il estime nécessaires à l'accomplissement de sa mission, procède sur place aux constatations nécessaires, commet des experts dont il détermine la mission.

Il dispose dans les limites ci-après précisées du droit de perquisition. Il a le libre accès aux locaux et lieux où il a des raisons de croire qu'il trouvera des documents ou éléments d'information qu'il estime nécessaires à l'accomplissement de son instruction.

Il ne peut saisir sauf sur place, ni apposer des scellés.

Il ne peut procéder à des perquisitions dans les appartements privés qu'au domicile des chefs d'entreprises, administrateurs, gérants, directeurs et comptables et qu'entre le lever et le coucher du soleil. Il doit être accompagné d'un des agents de l'Etat désigné par le Roi.

Dans l'accomplissement de sa mission, il peut requérir les agents de la force publique.

Sans préjudice des lois particulières qui garantissent le secret des déclarations, les administrations publiques sont tenues de prêter leur concours au commissaire-rapporteur dans l'exercice de sa mission, notamment de communiquer tous les documents et éléments d'informations qui leur seraient demandés.

De commissaris-verslaggever laat zich voor het verrichten van het vooronderzoek bijstaan door leden van het rijks-personeel die de Koning te dien einde aanwijst.

Bij het vervullen van hun opdracht tot vooronderzoek kunnen de in het vorige lid genoemde ambtenaren elke in dit verband dienstige documentatie verzamelen. Zij kunnen bovendien alle personen horen die hun nuttige inlichtingen kunnen verschaffen.

Huiszoeking mag evenwel slechts geschieden door ten minste twee gezamenlijk optredende ambtenaren en met voorafgaande machtiging van de commissaris-verslaggever.

In het volbrengen van hun door de commissaris-verslaggever opgedragen taak, staan deze ambtenaren onder zijn toezicht.

§ 3. De commissaris-verslaggever legt zijn verslag samen met zijn advies voor aan het secretariaat van de Commissie voor de gedwongen licenties. De Commissie brengt slechts advies uit, na de octrooihouder en, in voorkomend geval, de persoon die de gedwongen licentie aanvraagt of reeds verkregen heeft, gehoord te hebben. Deze personen kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een advocaat of een persoon die de Commissie voor elke zaak speciaal aanvaardt. De Commissie hoort ook de deskundigen en personen waarvan zij een ondervraging nuttig acht en kan de commissaris-verslaggever gelasten een aanvullend onderzoek te doen.

Ten minste één maand vóór de datum van de vergadering van de Commissie verwittigt de secretaris bij een ter post aangetekend schrijven de personen die tijdens de vergadering moeten worden gehoord. In dringende gevallen wordt deze termijn gehalveerd.

§ 4. Hij die de commissaris-verslaggever voor het Bedrijfsleven of de in paragraaf 2, laatste lid, van dit artikel bedoelde personeelsleden vrijwillig belet hun door deze wet toevertrouwde opdracht te vervullen of hen daarin belemmert, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maand en met een geldboete van 26 F tot 10 000 F of met één van die straffen alleen.

Op valse aangifte staan dezelfde straffen.

Worden onder meer geacht het vervullen van de opdracht vrijwillig te beletten of te belemmeren, zij die :

- 1) weigeren de gevraagde inlichtingen of bescheiden mede te delen;
- 2) wetens en willens onjuiste inlichtingen of bescheiden bezorgen.

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, hoofdstuk VII en artikel 85 niet uitgezonderd, zijn toepasselijk op de in deze paragraaf bedoelde misdrijven.

§ 5. De werkingskosten van de Commissie voor de gedwongen licenties komen ten laste van de begroting van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Art. 38

In zover nieuwe elementen zich zouden hebben voorgedaan kan er, op verzoek van de octrooihouder of van de licentiehouder, overgegaan worden tot de herziening van de getroffen beslissing voor wat hun wederzijdse verplichtingen betreft en desgevallend ook voor wat de exploitatievoorwaarden betreft. De bevoegdheid om de beslissing te herzien komt toe aan de autoriteit van wie de beslissing uitging en de te volgen procedure is dezelfde als die welke voorzien is om de beslissing te nemen die het voorwerp is van de herziening.

Le commissaire-rapporteur se fait assister dans les tâches d'information par des agents de l'Etat désignés à cette fin par le Roi.

Dans l'exercice de leur mission d'information les agents cités à l'alinéa précédent sont habilités à réunir toute documentation propre à les éclairer. Ils peuvent, de plus, entendre toutes les personnes qui sont à même de leur procurer des renseignements utiles.

Toutefois, les perquisitions ne peuvent être faites que par deux agents conjointement au moins et avec l'autorisation préalable du commissaire-rapporteur.

Dans l'exercice des missions qui leur sont confiées par le commissaire-rapporteur, ces agents sont soumis à sa surveillance.

§ 3. Le commissaire-rapporteur dépose son rapport au secrétariat de la Commission des licences obligatoires et y joint son avis. La Commission n'émet son avis qu'après avoir entendu le titulaire du brevet et, le cas échéant, la personne qui requiert ou a obtenu l'octroi d'une licence obligatoire. Ces personnes peuvent se faire assister ou représenter, soit par un avocat, soit par une personne que la Commission agréée spécialement dans chaque affaire. La Commission entend également les experts et les personnes qu'elle juge utile d'interroger. Elle peut charger le commissaire-rapporteur de procéder à un complément d'information.

Un mois au moins avant la date de la réunion de la Commission, le secrétaire avise par lettre recommandée à la poste les personnes qui doivent être entendues au cours de cette réunion. En cas d'urgence, le délai est réduit de moitié.

§ 4. Tous empêchements ou entraves volontaires à l'exercice de la mission confiée par la présente loi au commissaire-rapporteur et aux agents cités au paragraphe 2, dernier alinéa, du présent article sont punis d'un emprisonnement de huit jours à trois mois et d'une amende de 26 F à 10 000 F ou d'une de ces peines seulement.

Toute fausse déclaration est punie des mêmes peines.

Sont considérés notamment comme empêchant ou entravant volontairement l'exercice de la mission ceux qui :

- 1) refusent de fournir les renseignements ou de communiquer les documents demandés;
- 2) fournissent sciemment des renseignements ou des documents inexacts.

Les dispositions du livre premier du Code pénal, sans exception du chapitre VII et de l'article 85, sont applicables aux infractions visées par le présent paragraphe.

§ 5. Les frais de fonctionnement de la Commission des licences obligatoires sont à charge du budget du Conseil central de l'économie.

Art. 38

Pour autant que des éléments nouveaux soient intervenus, il peut être procédé, à la requête du titulaire du brevet ou du licencié, à la révision des décisions prises en ce qui concerne leurs obligations réciproques et, le cas échéant, les conditions d'exploitation. La compétence de révision appartient à l'autorité de qui la décision émane et la procédure à suivre est la même que celle qui est prévue pour conduire à la décision soumise à révision.

De procedure van herziening kan ambtshalve door de Minister ingesteld worden in het geval waarbij de licentie is toegekend om redenen van bijzonder algemeen belang.

Art. 39

§ 1. Op verzoek van de octrooihouder kan de Minister de gedwongen licentie intrekken indien uit een in kracht van gewijsde gegaan vonnis blijkt dat de licentiehouder zich ten aanzien van de octrooihouder aan een ongeoorloofde handeling schuldig heeft gemaakt dan wel aan zijn verplichtingen tekort is gekomen.

§ 2. Op verzoek van elke belanghebbende kan de Minister de wegens gebrek aan exploitatie verleende gedwongen licentie intrekken indien, na verkoop van de door de Minister voor de exploitatie vastgestelde termijn, de licentiehouder de geoctrooieerde uitvinding in België niet door een wezenlijke en doorlopende fabricage heeft geëxploiteerd.

§ 3. De Minister kan de wegens een bijzonder algemeen belang verleende gedwongen licentie ambtshalve intrekken indien na verloop van de in het verleningsbesluit vastgestelde termijn, de geoctrooieerde uitvinding niet is toegepast of indien de toepassing ervan niet aan de opgelegde voorwaarden beantwoordt.

§ 4. De beslissingen tot intrekking worden door de Minister voor advies aan de Commissie voor gedwongen licenties voorgelegd.

De intrekking geschiedt bij een met redenen omklede beslissing. In voorkomend geval vermeldt deze de reden waarom van het advies van de Commissie is afgeweken.

Het intrekkingbesluit wordt bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt en in de Verzameling vermeld.

Art. 40

De Minister kan, op verzoek van de licentiehouder, het verval uitspreken van het octrooi waarop een gedwongen licentie werd verleend om aan een bijzonder algemeen belang te voldoen, indien de octrooihouder zijn verplichtingen tegenover de licentiehouder niet nakomt. Dat verval kan eveneens worden uitgesproken indien, door de handeling van de octrooihouder, de geoctrooieerde uitvinding niet wordt geëxploiteerd of indien de toepassing ervan niet beantwoordt aan de gestelde voorwaarden.

Alvorens het verval van het octrooi uit te spreken vraagt de Minister het advies van de Commissie voor gedwongen licenties. Het verval maakt het voorwerp uit van een met redenen omkleed besluit van de Minister.

Indien de beslissing van deze laatste niet overeenstemt met het advies uitgebracht door de Commissie, dan vermeldt het besluit bovendien de reden van niet-overeenstemming. Het besluit houdende het verval wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en in de Verzameling vermeld.

Art. 41

De houder van een gedwongen licentie kan de aan de licentie verbonden rechten niet overdragen aan derden of in onderlicentie verlenen dan samen met het deel van de onderneming of handelszaak dat voor de exploitatie van de licentie wordt aangewend.

In het onder artikel 31, § 1, 3°, bedoelde geval is de overdracht of het verlenen van een onderlicentie aan de voorafgaande goedkeuring van de Minister onderworpen.

Artikel 48 is van overeenkomstige toepassing.

La procédure de révision peut être engagée d'office par le Ministre dans les cas où la licence a été octroyée pour des raisons d'intérêt public spécial.

Art. 39

§ 1er. A la demande du titulaire du brevet, le Ministre peut retirer la licence obligatoire s'il résulte d'un jugement coulé en force de chose jugée que le licencié s'est rendu coupable à l'égard du titulaire du brevet d'un acte illicite ou qu'il a manqué à ses obligations.

§ 2. A la demande de tout intéressé, le Ministre peut retirer la licence obligatoire concédée pour défaut d'exploitation si, à l'expiration du délai fixé par le Ministre pour l'exploitation, le licencié n'a pas assuré en Belgique une exploitation de l'invention brevetée par une fabrication sérieuse et continue.

§ 3. Le Ministre peut retirer d'office la licence obligatoire concédée pour satisfaire à un intérêt public spécial si, à l'expiration du délai fixé dans l'arrêté de concession l'invention brevetée n'a pas été mise en œuvre ou si sa mise en œuvre ne répond pas aux conditions imposées.

§ 4. Les décisions de retrait sont soumises par le Ministre pour avis, à la Commission des licences obligatoires.

Le retrait fait l'objet d'une décision motivée. Celle-ci mentionne le cas échéant la raison pour laquelle l'avis de la Commission n'a pas été suivi.

L'arrêté de retrait est publié par extrait du *Moniteur belge* et mentionné au Recueil.

Art. 40

La déchéance du brevet dont une licence obligatoire a été octroyée pour satisfaire à un intérêt public spécial peut être prononcée par le Ministre, à la demande du licencié, si le titulaire du brevet ne respecte pas ses obligations à l'égard du licencié. Elle peut également être prononcée si, par le fait du titulaire du brevet, l'invention brevetée n'est pas exploitée ou si l'exploitation qui en est faite ne répond pas aux conditions imposées.

Avant de prononcer la déchéance du brevet, le Ministre demande l'avis de la Commission des licences obligatoires.

La déchéance fait l'objet d'un arrêté motivé du Ministre.

Si la décision de celui-ci n'est pas conforme à l'avis émis par la Commission, l'arrêté énonce en outre le motif de ce manque de conformité. L'arrêté de déchéance est publié par extrait au *Moniteur belge* et mention en est faite au Recueil.

Art. 41

Le titulaire d'une licence obligatoire ne peut transférer par cession ou sous-licence à des tiers les droits attachés à la licence qu'avec la partie de l'entreprise ou du fonds de commerce affectée à l'exploitation de la licence.

Dans le cas prévu à l'article 31, § 1er, 3°, la cession ou la concession d'une sous-licence sont soumises à l'autorisation préalable du Ministre.

L'article 48 est applicable par analogie.

Art. 42

§ 1. Het octrooi eindigt na afloop van het twintigste jaar te rekenen van de datum van indiening van de aanvraag onder voorbehoud van de betaling der jaartaksen bedoeld in artikel 43.

§ 2. Onder voorbehoud van de betaling der jaartaksen houdt het octrooi nochtans op uitwerking te hebben bij het verstrijken van het zesde jaar te rekenen vanaf de indieningsdatum indien de aanvrager de taks voor opzoeking voorzien in artikel 21, § 3, niet kwijt binnen de voorgeschreven termijn, of, in voorkomend geval, indien hij, vóór het verstrijken van de termijn, het verslag van nieuwheidsonderzoek waarvan sprake in artikel 21, § 8, niet aan de Dienst doet geworden.

§ 3. In het geval voorzien in artikel 21, § 7, en voor zover de octrooiaanvrager geen gebruik maakt van de bij artikel 22, § 2, 3^e lid, geboden mogelijkheid en indien het geheim dat op het octrooi betrekking heeft meer dan zes jaar na de indieningsdatum van de octrooiaanvraag opgeheven wordt, houdt deze aanvraag op uitwerking te hebben, onder voorbehoud van de betaling van de jaartaks, na afloop van de voor de betaling der opzoekings-taks voorgeschreven termijn, indien deze taks niet werd gekweten.

Art. 43

§ 1. Met het oog op de instandhouding ervan geeft iedere octrooiaanvraag of ieder octrooi aanleiding tot de betaling van jaartaksen, vanaf het derde jaar te rekenen van de indieningsdatum van de octrooiaanvraag.

Deze taks is vooraf te betalen. De betaling vervalt op de laatste dag van de maand die overeenstemt met de maand waarin de datum van indiening van de octrooiaanvraag valt. De jaartaks kan op zijn vroegst een jaar voor de vervaldatum ervan rechtsgeldig worden betaald.

Wanneer de betaling van de jaartaks niet op de vervaldag werd gekweten, kan deze taks alsnog betaald worden

a) zonder toeslag, gedurende de maand volgend op de vervaldag;

b) vermeerderd met een toeslag, binnen een respijttermijn van zes maanden te rekenen vanaf de vervaldag van de jaartaks, indien deze niet werd betaald tijdens de maand volgend op de vervaldag.

§ 2. Indien de jaartaks niet betaald wordt binnen de respijttermijn van zes maanden voorzien in de vorige paragraaf, is de houder van de octrooiaanvraag of van het octrooi van rechtswege vervallen verklaard van zijn rechten. Het verval heeft uitwerking op de vervaldatum van de niet betaalde jaartaks. Het verval wordt in het Register ingeschreven.

Art. 44

§ 1. In het geval bedoeld in artikel 43, § 2, kan herstel in rechten worden aangevraagd door de houder van de octrooiaanvraag of van het octrooi indien hij een geldige reden voor de niet-betaling van de jaartaks kan invoeren.

§ 2. De aanvraag tot herstel moet gestuurd worden aan de Minister binnen twee maanden te rekenen vanaf het einde van de respijttermijn voorzien in § 1 van artikel 43. Het verzoek tot herstel wordt in het Register ingeschreven.

Art. 42

§ 1er. Le brevet s'éteint au terme de la vingtième année à compter du jour du dépôt de la demande, sous réserve du paiement des taxes annuelles visées à l'article 43.

§ 2. Sous réserve du paiement des taxes annuelles, le brevet s'éteint toutefois au terme de la sixième année à compter du jour du dépôt de la demande si le demandeur n'acquitte pas dans le délai prescrit la taxe de recherche prévue à l'article 21, § 3, ou, le cas échéant, s'il ne fait pas parvenir à l'Office, avant le terme de ce délai, le rapport de recherche dont question à l'article 21, § 8.

§ 3. Dans le cas prévu à l'article 21, § 7, et pour autant que le demandeur de brevet ne fasse pas usage de la faculté offerte à l'article 22, § 2, troisième alinéa, et que la levée du secret frappant l'invention intervienne plus de six ans après la date de dépôt de la demande de brevet, cette dernière cesse de produire ses effets, sous réserve du paiement des taxes annuelles, à l'expiration du délai prescrit pour le paiement de la taxe de recherche, si cette taxe n'a pas été acquittée.

Art. 43

§ 1er. En vue de son maintien en vigueur, toute demande de brevet ou tout brevet donne lieu, à partir de la troisième année à compter de la date de dépôt de la demande, au paiement de taxes annuelles.

La taxe annuelle doit être acquittée par anticipation. Son paiement vient à échéance le dernier jour du mois de la date anniversaire du dépôt de la demande de brevet. La taxe annuelle ne peut être valablement acquittée plus de six mois avant son échéance.

Lorsque le paiement de la taxe annuelle n'a pas été effectué à son échéance, ladite taxe peut encore être acquittée

a) sans surtaxe, dans le mois suivant l'échéance;

b) augmentée d'une surtaxe, dans un délai de grâce de six mois à compter de l'échéance de la taxe annuelle, si celle-ci n'a pas été payée dans le mois suivant l'échéance.

§ 2. A défaut de paiement de la taxe annuelle dans le délai de grâce de six mois prévu au paragraphe précédent, le titulaire de la demande de brevet ou du brevet est déchu de plein droit de ses droits. La déchéance prend effet à la date de l'échéance de la taxe annuelle non acquittée. La déchéance est inscrite au Register.

Art. 44

§ 1er. Dans le cas visé à l'article 43, § 2, le titulaire de la demande de brevet ou du brevet peut demander à être restauré dans ses droits s'il justifie d'une excuse légitime du non-paiement de la taxe annuelle.

§ 2. La requête en restauration doit être adressée au Ministre dans les deux mois à compter de l'expiration du délai de grâce prévu à l'article 43, § 1er. La requête en restauration est inscrite au Register.

Ingeval van herstel heeft deze slechts uitwerking indien de houder van de octrooiaanvraag of van het octrooi binnen de termijn van een maand te rekenen van de datum van het herstelbesluit, benevens de jaartaks en de toeslag, ook een bijkomende taks gelijk aan het bedrag van de onbetaald gebleven taksen betaalt.

Het herstel wordt in het Register ingeschreven.

§ 3. Diegene die, tussen het moment waarop de rechten, als bepaald in artikel 43, § 2, vervallen en dat waarop het herstel van deze rechten uitwerking heeft overeenkomstig § 2 van dit artikel, in België te goeder trouw gebruik heeft gemaakt van de uitvinding die het voorwerp uitmaakt van het octrooi of daartoe de nodige maatregelen heeft getroffen, mag deze uitvinding blijven gebruiken tot nut van zijn eigen onderneming.

Het recht erkend door deze paragraaf mag slechts overgedragen worden met de onderneming waaraan het verbonden is. Voorbehoud wordt gemaakt voor de toepassing van de wetten van 10 januari 1955 en van 4 augustus 1955.

Het voorgaande lid is van toepassing wanneer de bescherming voorzien in artikel 29, 1ste lid, opnieuw uitwerking heeft ten gevolge van het herstel van de octrooiaanvraag.

Art. 45

§ 1. De octrooihouder kan afstand doen van het octrooi door een geschreven en ondertekende verklaring te sturen aan de Minister. De afstand kan beperkt worden tot één of meerdere conclusies van het octrooi. De verklaring van afstand wordt in het Register ingeschreven.

§ 2. De gehele afstand heeft het verval van het octrooi tot gevolg op de dag van de inschrijving van de verklaring in het Register. Indien echter op die dag de jaartaks voor het instandhouden van het octrooi nog niet betaald is dan heeft het verval van het octrooi uitwerking op het einde van de periode waarvoor de laatste jaartaks werd betaald.

§ 3. De gedeeltelijke afstand heeft het verval tot gevolg, op de dag van de inschrijving van de verklaring in het Register, van de rechten verbonden aan de conclusies waarvan afstand is gedaan.

§ 4. In geval van medeëigendom moet de gehele of gedeeltelijke afstand gebeuren met akkoord van alle mede-eigenaars.

§ 5. Indien rechten van vruchtgebruik, in pandgeving of licentie ingeschreven zijn in het Register kan er geen afstand van het octrooi geschieden, noch geheel noch gedeeltelijk tenzij met akkoord van de titularissen van deze rechten.

§ 6. Er kan geen afstand geschieden, noch geheel noch gedeeltelijk, van een octrooi waarvan het houderschap is opgeëist, van een octrooi waarop beslag is gelegd, of waarop een gedwongen licentie werd verleend.

§ 7. De bepalingen van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing op de octrooiaanvraag.

AFDELING 5

Het octrooi
en de octrooiaanvraag als deel van het vermogen

Art. 46

§ 1. Bij ontstentenis van een overeenkomst wordt de medeëigendom op een octrooiaanvraag of op een octrooi geregeld door de bepalingen van dit artikel.

Si la restauration est accordée, elle ne sort ses effets que si le titulaire de la demande de brevet ou du brevet acquitte, dans un délai d'un mois à compter de la date de l'arrêté de restauration, outre la taxe annuelle et la surtaxe une taxe complémentaire égale au montant des taxes restant en souffrance.

La restauration est inscrite au Register.

§ 3. Quiconque, entre le moment de la déchéance des droits prévue à l'article 43, § 2, et celui où la restauration de ces droits sort ses effets conformément au § 2 du présent article, a de bonne foi utilisé en Belgique l'invention objet du brevet ou pris à cette fin les mesures nécessaires peut continuer à utiliser cette invention pour les besoins de sa propre entreprise. Le droit reconnu par le présent paragraphe ne peut être transmis qu'avec l'entreprise à laquelle il est attaché. Est réservée l'application des lois du 10 janvier 1955 et du 4 août 1955.

L'alinéa précédent est applicable lorsque la protection prévue à l'article 29, alinéa 1er, reprend effet par suite de la restauration de la demande de brevet.

Art. 45

§ 1er. Le titulaire d'un brevet peut y renoncer par une déclaration écrite et signée adressée au Ministre; la renonciation peut être limitée à une ou plusieurs revendications du brevet. La déclaration de renonciation est inscrite au Register.

§ 2. La renonciation totale entraîne la déchéance du brevet à la date de l'inscription de la déclaration au Register. Toutefois si, à cette date, la taxe annuelle pour le maintien en vigueur du brevet n'a pas encore été acquittée, la déchéance du brevet prend effet au terme de la période couverte par la dernière taxe annuelle acquittée.

§ 3. La renonciation partielle entraîne la déchéance, à la date de l'inscription de la déclaration au Register, des droits attachés à la ou aux revendications auxquelles il est renoncé.

§ 4. En cas de copropriété, la renonciation, totale ou partielle, doit être effectuée par tous les co-propriétaires.

§ 5. Si des droits d'usufruit, de gage ou de licence ont été inscrits au Register, il ne peut être renoncé au brevet, en totalité ou en partie, qu'avec l'accord des titulaires de ces droits.

§ 6. Il ne peut être renoncé, en totalité ou en partie, à un brevet qui fait l'objet d'une revendication de propriété, à un brevet saisi ou à un brevet ayant fait l'objet d'une décision d'octroi de licence obligatoire.

§ 7. Les dispositions du présent article sont applicables par analogie à la demande de brevet.

SECTION 5

Du brevet d'invention
et de la demande de brevet d'invention comme objets de propriété

Art. 46

§ 1er. A défaut de convention, la copropriété d'une demande de brevet ou d'un brevet est régie par les dispositions du présent article.

§ 2. Elke medeëigenaar heeft het recht om de uitvinding persoonlijk te exploiteren.

Geen medeëigenaar mag de octrooiaanvraag of het octrooi met een recht bezwaren, een exploitatielicense verlenen of een vordering wegens inbreuk instellen dan met instemming van de andere medeëigenaar of, bij ontstentenis daarvan, met machtiging van de rechtbank.

De onverdeelde aandelen worden vermoed gelijk te zijn.

Wanneer een medeëigenaar zijn aandeel wenst over te dragen heeft de andere medeëigenaar een recht van voorkoop gedurende drie maanden nadat hem van het voorname tot overdracht kennis is gegeven.

De meest gereede partij kan de voorzitter van de rechtbank vragen om volgens de regelen van het kort geding een deskundige te benoemen om de voorwaarden van de overdracht vast te stellen. De conclusies van de deskundige zijn bindend tenzij binnen een maand na de mededeling ervan een partij laat weten dat zij van de overdracht afziet, in welk geval de desbetreffende uitgaven ten hare laste vallen.

§ 3. De bepalingen van de afdelingen I en IV van hoofdstuk VI van de eerste titel van boek III van het Burgerlijk Wetboek zijn niet van toepassing op de medeëigendom van een octrooiaanvraag of van een octrooi.

§ 4. Een medeëigenaar van een octrooiaanvraag of van een octrooi kan aan de andere medeëigenaars zijn beslissing bekend maken om in hun voordeel af te zien van zijn aandeel. Vanaf de inschrijving van deze afstand in het Register wordt deze medeëigenaar ontlast van alle verplichtingen ten opzichte van de andere medeëigenaars deze verdelen het afgestane aandeel onder elkaar naar verhouding van hun rechten in de medeëigendom, tenzij er een andere overeenkomst bestaat.

Art. 47

§ 1. Iedere overdracht of overgang, geheel of gedeeltelijk, van een octrooiaanvraag of van een octrooi moet aan de Dienst medegedeeld worden.

§ 2. De overdracht onder levenden van een octrooiaanvraag of van een octrooi moet op straffe van nietigheid bij schriftelijke akte geschieden.

§ 3. Bij de mededeling bedoeld in § 1 moet worden gevoegd :

1) hetzij een eensluidend verklaard afschrift van de akte van overdracht of van het officieel document waaruit de overgang van rechten blijkt, hetzij een eensluidend verklaard uittreksel van die akte of van dat document waaruit de overgang genoegzaam blijkt;

2) het bewijs van betaling van de taks.

§ 4. De mededelingen worden ingeschreven in het Register in chronologische orde van hun ontvangst.

§ 5. Onder voorbehoud van het geval voorzien bij artikel 9, laat de overgang de door derden vóór de datum van de overgang verkregen rechten ongewijzigd.

§ 6. Een overdracht of overgang kan eerst na inschrijving in het Register uitwerking hebben ten opzichte van de Dienst en tegenstelbaar zijn aan derden in de omvang die blijkt uit de stukken bedoeld in § 3. De overdracht of overgang kan evenwel vóór de inschrijving worden tegengesteld aan derden die na de datum van overdracht of overgang rechten hebben verkregen, maar bij de verkrijging van deze rechten kennis van de overdracht of overgang droegen.

§ 2. Chaque copropriétaire a le droit d'exploiter personnellement l'invention.

Un copropriétaire ne peut grever d'un droit la demande de brevet ou le brevet, concéder une licence d'exploitation ou intenter une action en contrefaçon qu'avec l'accord de l'autre copropriétaire ou, à défaut d'accord, avec l'autorisation du tribunal.

Les quotes-parts indivises sont présumées égales.

Si un copropriétaire désire céder sa quote-part, l'autre copropriétaire dispose d'un droit de préemption pendant trois mois à compter de la notification du projet de cession.

La partie la plus diligente peut demander au président du tribunal de désigner un expert selon les règles du référé afin de fixer les conditions de la cession. Les conclusions de l'expert lient les parties, à moins que, dans le mois de leur notification, une des parties ne fasse savoir qu'elle renonce à la cession, les dépens afférents étant dans ce cas mis à sa charge.

§ 3. Les dispositions des sections I et IV du chapitre VI du titre premier du livre III du Code civil ne sont pas applicables à la copropriété d'une demande de brevet ou d'un brevet.

§ 4. Le copropriétaire d'une demande de brevet ou d'un brevet peut notifier aux autres copropriétaires sa décision d'abandonner à leur profit sa quote-part. A compter de l'inscription de cet abandon au Register, ce copropriétaire est déchargé de toutes obligations à l'égard des autres copropriétaires; ceux-ci se répartissent la quote-part abandonnée en proportion de leurs droits dans la copropriété, sauf convention contraire.

Art. 47

§ 1er. Toute cession ou mutation, totale ou partielle, d'une demande de brevet ou d'un brevet doit être notifiée à l'Office.

§ 2. La cession entre vifs d'une demande de brevet ou d'un brevet doit être faite par écrit à peine de nullité.

§ 3. La notification visée au § 1er doit être accompagnée :

1) soit d'une copie certifiée conforme de l'acte de cession ou du document officiel constatant la mutation des droits, soit d'un extrait certifié conforme de cet acte ou de ce document suffisant pour constater le transfert;

2) de la preuve du paiement de la taxe.

§ 4. Les notifications sont inscrites au Register dans l'ordre chronologique de leur réception.

§ 5. Sous réserve du cas prévu à l'article 9, le transfert ne porte pas atteinte aux droits acquis par des tiers avant la date du transfert.

§ 6. La cession ou mutation n'a d'effet à l'égard de l'Office et n'est opposable aux tiers qu'après l'inscription de sa notification au Register et dans les limites qui résultent de l'acte ou du document visés au § 3. Toutefois, avant l'inscription de la notification, la cession ou mutation est opposable aux tiers qui ont acquis des droits après la date de la cession ou de la mutation, mais qui avaient connaissance de celle-ci lors de l'acquisition de ces droits.

Art. 48

§ 1. Een octrooiaanvraag of een octrooi kan, geheel of gedeeltelijk, het voorwerp uitmaken van contractuele licenties voor het Rijk of voor een deel ervan. De licenties kunnen uitsluitend of niet-uitsluitend zijn. Ze moeten op straffe van nietigheid bij schriftelijke akte geschieden.

§ 2. De uit de octrooiaanvraag of uit het octrooi voortvloeiende rechten kunnen worden ingeroepen tegen een licentiehouder die een van de in § 1 bedoelde grenzen van zijn licentie overschrijdt.

§ 3. Artikel 47, § 5, is van toepassing op het verlenen van een licentie voor een octrooiaanvraag of voor een octrooi.

§ 4. Het verlenen van een licentie voor een octrooiaanvraag of voor een octrooi en elke wijziging aangebracht aan de verklaring bedoeld in het volgende lid moet aan de Dienst medegedeeld worden.

Deze mededeling geschiedt door het indienen van een door de partijen ondertekende verklaring. De Koning bepaalt de inhoud en de modaliteiten van deze verklaring en stelt het bedrag vast van de taks die, vóór de inschrijving van de verklaring in het Register, moet geïnd worden.

§ 5. Het verlenen van een licentie voor een octrooiaanvraag of voor een octrooi en elke wijziging aangebracht aan de verklaring voorzien in voorgaande paragraaf kan ten opzichte van de Dienst slechts uitwerking hebben en aan derden worden tegengesteld na de inschrijving in het Register van de verklaring of van de wijzigingsverklaring en wel in de omvang die blijkt uit voormelde verklaringen. Artikel 47, § 6, tweede zin, is van toepassing.

§ 6. De overdracht van een licentie voor een octrooiaanvraag of voor een octrooi moet op straffe van nietigheid schriftelijk gebeuren. Zij moet aan de Dienst medegedeeld worden.

Artikel 47, §§ 3 tot en met 6, is van overeenkomstige toepassing op de overdracht van de licentie.

Art. 49

§ 1. Vrachtgebruik op een octrooiaanvraag of op een octrooi alsmede de in pandgeving van een octrooiaanvraag of van een octrooi moet aan de Dienst medegedeeld worden.

§ 2. Artikel 47, §§ 3 tot en met 6, is van overeenkomstige toepassing op de zakelijke rechten bedoeld in de vorige paragraaf.

Art. 50

Het beslag op een octrooiaanvraag of op een octrooi geschiedt volgens de voorziene procedure inzake roerend beslag.

Een eensluidend afschrift van het beslagexploot moet aan de Dienst bezorgd worden door de beslagleggende schuldeiser; het beslag wordt in het Register ingeschreven.

Het beslag brengt mee dat latere wijzigingen door de houder aan de met de octrooiaanvraag of met het octrooi verbonden rechten niet tegenstelbaar zijn aan de beslagleggende schuldeiser.

Art. 48

§ 1er. Une demande de brevet ou un brevet peut faire, en totalité ou en partie, l'objet de licences contractuelles pour tout ou partie du royaume. Les licences peuvent être exclusives ou non exclusives. Elles doivent être faites par écrit à peine de nullité.

§ 2. Les droits conférés par la demande de brevet ou par le brevet peuvent être invoqués à l'encontre d'un licencié qui enfreint l'une des limites de sa licence imposées en vertu du § 1er.

§ 3. L'article 47, § 5, est applicable à la concession d'une licence d'une demande de brevet ou d'un brevet.

§ 4. La concession d'une licence d'une demande de brevet ou d'un brevet et toute modification apportée à la déclaration visée à l'alinéa suivant doivent être notifiées à l'Office.

Cette notification s'effectue par l'introduction d'une déclaration signée par les parties. Le Roi détermine le contenu et les modalités de cette déclaration et fixe le montant de la taxe qui est perçue préalablement à l'inscription de la déclaration au Registre.

§ 5. La concession d'une licence d'une demande de brevet ou d'un brevet et toute modification apportée à la déclaration prévue au paragraphe précédent n'ont d'effet à l'égard de l'Office et ne sont opposables aux tiers qu'après l'inscription au Registre de la déclaration ou de la déclaration modificative et dans les limites qui résultent desdites déclarations. L'article 47, § 6, deuxième phrase, est applicable.

§ 6. La transmission d'une licence d'une demande de brevet ou d'un brevet doit être faite par écrit à peine de nullité. Elle doit être notifiée à l'Office.

L'article 47, §§ 3 à 6, est applicable par analogie à la transmission de la licence.

Art. 49

§ 1er. L'usufruit sur une demande de brevet ou sur un brevet ainsi que la mise en gage d'une demande de brevet ou d'un brevet doivent être notifiés à l'Office.

§ 2. L'article 47, §§ 3 à 6, est applicable par analogie aux droits réels visés au paragraphe précédent.

Art. 50

La saisie d'une demande de brevet ou d'un brevet s'effectue selon la procédure prévue en matière de saisie mobilière.

Une copie certifiée conforme de l'exploit de saisie doit être notifiée à l'Office par le créancier saisissant; la saisie est inscrite au Registre.

La saisie rend inopposable au créancier saisissant les modifications ultérieures apportées par le titulaire aux droits attachés à la demande de brevet ou au brevet.

Art. 51

De door derden verkregen rechten op een octrooiaanvraag blijven gelden ten aanzien van het octrooi dat op deze aanvraag is verleend.

AFDELING 6

Nietigheid van het uitvindingsoctrooi

Art. 52

§ 1. Een octrooi wordt nietig verklaard door de rechtbank :

1) indien het voorwerp van het octrooi onder de toepassing valt van de artikelen 3 of 4 of niet beantwoordt aan de voorschriften van de artikelen 2, 5, 6 en 7;

2) indien het niet een voldoende duidelijke en volledige beschrijving van de uitvinding bevat opdat een deskundige deze uitvinding zou kunnen toepassen;

3) indien het onderwerp van het octrooi niet gedekt wordt door de inhoud van de octrooiaanvraag zoals die is ingediend, of door de inhoud van de oorspronkelijke aanvraag zoals die is ingediend indien het octrooi is verleend op een afgesplitste aanvraag;

4) indien de octrooihouder luidens artikel 8 niet gerechtigd was dit octrooi te verkrijgen.

§ 2. Indien de nietigheidsgronden het octrooi slechts gedeeltelijk aantasten, wordt het octrooi dienovereenkomstig beperkt. De beperking kan geschieden in de vorm van een wijziging van de conclusies, van de beschrijving of van de tekeningen.

Art. 53

§ 1 De gehele of gedeeltelijke nietigverklaring van een octrooi heeft terugwerkende kracht tot op het ogenblik van het indienen van de octrooiaanvraag.

§ 2. Onverminderd de bepalingen betreffende aanspraken op vergoeding van schade veroorzaakt door de nalatigheid of kwade trouw van de octrooihouder, of betreffende verrijking zonder oorzaak, heeft de terugwerkende kracht van de nietigheid geen invloed op :

1) een beslissing terzake van inbreuk die vóór de nietigverklaring in kracht van gewijsde is gegaan en ten uitvoer is gelegd;

2) een vóór de nietigverklaring gesloten overeenkomst, voor zover deze vóór de nietigverklaring is uitgevoerd; uit billijkheidsoverwegingen kan echter terugbetaling worden geëist van op grond van deze overeenkomst betaalde bedragen voor zover dit door de omstandigheden gerechtvaardigd is.

Art. 54

§ 1. Wanneer een octrooi geheel of gedeeltelijk nietig verklaard wordt door een vonnis of een arrest of door een scheidsrechterlijk uitspraak, heeft de beslissing tot nietigverklaring tegenover een ieder kracht van gewijsde, onder voorbehoud van derdenverzet.

De in kracht van gewijsde gegane beslissingen tot nietigverklaring worden in het Register ingeschreven.

§ 2. Ingeval van nietigverklaring van de octrooien heeft de voorziening in cassatie schorsende werking.

Art. 51

Les droits acquis par des tiers sur une demande de brevet conservent leurs effets à l'égard du brevet délivré sur cette demande.

SECTION 6

Nullité du brevet d'invention

Art. 52

§ 1er. Le brevet est déclaré nul par le tribunal :

1) si son objet tombe sous l'application des articles 3 ou 4 ou ne répond pas aux dispositions des articles 2, 5, 6 et 7;

2) s'il n'expose pas l'invention de façon suffisamment claire et complète pour qu'un homme du métier puisse l'exécuter;

3) si son objet s'étend au-delà du contenu de la demande du brevet telle qu'elle a été déposée ou, lorsque le brevet a été délivré sur la base d'une demande divisionnaire, si son objet s'étend au-delà du contenu de la demande initiale telle qu'elle a été déposée;

4) si le titulaire du brevet n'avait pas le droit de l'obtenir aux termes de l'article 8.

§ 2. Si les motifs de nullité n'affectent le brevet qu'en partie, la nullité est prononcée sous la forme d'une limitation correspondante du brevet. La limitation peut être effectuée sous la forme d'une modification des revendications, de la description ou des dessins.

Art. 53

§ 1er. L'annulation totale ou partielle d'un brevet a un effet rétroactif au jour du dépôt de la demande de brevet.

§ 2. Sous réserve des dispositions relatives soit aux recours en réparation du préjudice causé par la faute ou la mauvaise foi du titulaire du brevet, soit à l'enrichissement sans cause, l'effet rétroactif de la nullité du brevet n'affecte pas :

1) les décisions en contrefaçon ayant acquis l'autorité de la chose jugée et exécutée antérieurement à la décision de nullité,

2) les contrats conclus antérieurement à la décision de nullité, dans la mesure où ils ont été exécutés antérieurement à cette décision; toutefois, la restitution de sommes versées en vertu du contrat, dans la mesure où les circonstances le justifient, peut être réclamée pour des raisons d'équité.

Art. 54

§ 1er. Lorsqu'un brevet est annulé, en totalité ou en partie, par un jugement ou un arrêt ou par une sentence arbitrale, la décision d'annulation a contre tous l'autorité de la chose jugée sous réserve de la tierce opposition.

Les décisions d'annulation passées en force de chose jugée sont inscrites au Register.

§ 2. En cas d'annulation des brevets, le pourvoi en cassation est suspensif.

AFDELING 7

Bescherming van de door het uitvindingsoctrooi verleende rechten

Art. 55

§ 1. Wordt beschouwd als inbreuk waarvoor de dader verantwoordelijk geacht wordt, elke schending van de in het artikel 27, omschreven rechten van de octrooihouder. De goede trouw sluit de inbreuk niet uit.

Indien een octrooi betrekking heeft op een werkwijze tot vervaardiging van een nieuw voortbrengsel, wordt zulk een voortbrengsel dat door een ander dan de octrooihouder is vervaardigd, behoudens tegenbewijs, geacht met toepassing van de geoctrooide werkwijze te zijn vervaardigd. Bij het leveren van het tegenbewijs wordt rekening gehouden met het gerechtvaardigd belang dat de verweerder heeft bij de bescherming van zijn fabricage- en bedrijfsgeheimen.

§ 2. De houder of de vruchtgebruiker van een octrooi is gerechtigd een vordering inzake inbreuk in te stellen.

Nochtans mag de houder van een gedwongen licentie toegekend bij toepassing van artikel 31, § 1, 1° of 3°, een vordering inzake inbreuk instellen indien, na ingebreke gesteld te zijn de houder of de vruchtgebruiker van het octrooi geen rechtsvervolgning instelt.

Behoudens andersluidende bepaling in de licentieovereenkomst, is de bepaling van het voorgaande lid eveneens toepasselijk op de houder van een exclusieve licentie.

Iedere licentiehouder mag tussenbeide komen in een vordering wegens inbreuk ingediend door de houder of de vruchtgebruiker van het octrooi teneinde vergoed te worden door de door hemzelf geleden schade.

§ 3. De vordering wegens inbreuk kan maar ingesteld worden vanaf de dag dat het octrooi ter inzage gelegd is van het publiek en alleen voor handelingen van inbreuk begaan sedert deze datum.

§ 4. Behoudens toepassing van artikel 56, beveelt de rechtbank tegenover elke inbreukmaker en op verzoek van de benadeelde partij :

- 1) het ophouden van de inbreuk;
- 2) de verplichting aan de eiser een herstelvergoeding te betalen voor de schade veroorzaakt door de inbreuk.

De rechtbank kan de publikatie van het vonnis bevelen.

Art. 56

In geval van kwade trouw spreekt de rechtbank de verbeurdverklaring uit ten voordele van de eiser van de voorwerpen die met inbreuk op het octrooi zijn vervaardigd en van instrumenten of middelen die voor deze vervaardiging speciaal bestemd waren. In voorkomend geval kent zij een vergoeding toe waarvan het bedrag gelijk is aan de prijs van de verkochte goederen.

Art. 57

De vordering wegens inbreuk verjaart na vijf jaar te rekenen vanaf de dag waarop de inbreuk werd gepleegd.

SECTION 7

De la protection des droits conférés par le brevet d'invention

Art. 55

§ 1er. Constitue une contrefaçon engageant la responsabilité de son auteur, toute atteinte portée aux droits du titulaire visés à l'article 27. La bonne foi n'est pas élisive de la contrefaçon.

Si l'objet du brevet est un procédé permettant d'obtenir un produit nouveau, tout produit identique fabriqué par une personne autre que le titulaire du brevet est, jusqu'à preuve contraire, considéré comme obtenu par ce procédé. Dans la production de la preuve contraire sont pris en considération les intérêts légitimes du défendeur pour la protection de ses secrets de fabrication ou d'affaires.

§ 2. Le titulaire ou l'usufruitier d'un brevet sont habilités à agir en contrefaçon.

Toutefois, le bénéficiaire d'une licence obligatoire octroyée en application de l'article 31, § 1er, 1° ou 3°, peut agir en contrefaçon si, après mise en demeure, le titulaire ou l'usufruitier du brevet n'engagent pas une telle action.

Sauf disposition contraire du contrat de licence, l'alinéa précédent est également applicable au bénéficiaire d'une licence exclusive.

Tout licencié est recevable à intervenir dans l'instance en contrefaçon engagée par le titulaire ou l'usufruitier du brevet afin d'obtenir la réparation du préjudice qui lui est propre.

§ 3. L'action en contrefaçon ne peut être intentée qu'à partir de la date à laquelle le brevet est mis à la disposition du public et uniquement pour des actes de contrefaçon commis à partir de cette date.

§ 4. Sans préjudice de l'application de l'article 56, le tribunal prononce à l'égard de tout contrefacteur et sur la demande de la partie lésée :

- 1) la cessation de la contrefaçon;
- 2) l'obligation de payer au demandeur une indemnité en réparation du préjudice causé par la contrefaçon.

Le tribunal peut également autoriser la publication du jugement.

Art. 56

En cas de mauvaise foi, le tribunal prononce au profit du demandeur la confiscation des objets confectionnés en contravention du brevet et celle des instruments ou moyens spécialement destinés à leur confection. Le cas échéant, il alloue une somme égale au prix des objets déjà cédés.

Art. 57

L'action en contrefaçon est prescrite par cinq ans à compter du jour où la contrefaçon a été commise.

HOOFDSTUK III

Vertegenwoordiging voor de Dienst

Art. 58

§ 1. Onder voorbehoud van de in § 2 voorziene bepalingen is niemand ertoe verplicht zich, inzake uitvindingsoctrooien, vóór de Dienst door een erkende gemachtigde te doen vertegenwoordigen.

§ 2. De natuurlijke en rechtspersonen die woonplaats noch werkelijke vestiging in België hebben moeten, inzake uitvindingsoctrooien, vóór de Dienst vertegenwoordigd worden door een erkend gemachtigde en door zijn tussenkomst optreden, behalve voor het indienen van een octrooiaanvraag indien het depot door de octrooiaanvrager zelf gedaan is.

§ 3. Onverminderd de bepalingen van artikel 60, § 1, kunnen de natuurlijke en rechtspersonen die hun woonplaats of een werkelijke vestiging in België hebben, inzake uitvindingsoctrooien, vóór de Dienst door tussenkomst van één van hun werknemers optreden; deze moet over een volmacht beschikken, doch behoeft geen erkend gemachtigde te zijn. De Koning kan bepalen of en onder welke voorwaarden de werknemer van een bij deze paragraaf voorziene rechtspersoon ook nog voor andere rechtspersonen kan optreden die in België een werkelijke vestiging hebben en die economische banden hebben met die bedoelde rechtspersoon.

§ 4. Bijzondere bepalingen betreffende gemeenschappelijke vertegenwoordiging van gezamenlijk optredende partijen kunnen door de Koning vastgesteld worden.

Art. 59

§ 1. Natuurlijke of rechtspersonen kunnen voor de Dienst, inzake uitvindingsoctrooien, slechts worden vertegenwoordigd door erkende gemachtigden.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van de wet van 8 juli 1977 houdende goedkeuring van bepaalde internationale akten inzake uitvindingsoctrooien, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk ook van toepassing op de depots van de octrooiaanvragen ingediend overeenkomstig deze internationale akten evenals op alle andere handelingen die verband houden met deze aanvragen of met de octrooien die op deze aanvragen zijn verleend.

Art. 60

§ 1. Een erkend gemachtigde mag, inzake uitvindingsoctrooien, niet optreden vóór de Dienst door de bemiddeling van één van zijn werknemers, tenzij deze werknemer zelf een erkend gemachtigde is.

Wanneer zo een erkend gemachtigde belast is met de indiening van een octrooiaanvraag mag het proces-verbaal van depot nochtans ondertekend worden door één van de hiertoe gevolmachtigde werknemers indien het depot in eigen persoon is gedaan.

§ 2. In de zin van dit hoofdstuk wordt de betaling der taksen door de bemiddeling van een financiële instelling beschouwd alsof deze rechtstreeks gebeurde door degene die opdracht gaf tot betaling aan die instelling.

CHAPITRE III

De la représentation devant l'Office

Art. 58

§ 1. Sous réserve des dispositions du § 2, nul n'est tenu, en matière de brevets d'invention, de se faire représenter devant l'Office par un mandataire agréé.

§ 2. Les personnes physiques et morales qui n'ont ni domicile ni établissement effectif en Belgique doivent, en matière de brevets d'invention, être représentées devant l'Office par un mandataire agréé, et agir par son entremise, sauf pour le dépôt d'une demande de brevet lorsque ce dépôt est effectué par le demandeur de brevet lui-même.

§ 3. Sous réserve des dispositions prévues à l'article 60, § 1er, les personnes physiques et morales qui ont leur domicile ou un établissement effectif en Belgique peuvent agir devant l'Office, en matière de brevets d'invention, par l'entremise d'un de leurs employés; cet employé, qui doit disposer d'un pouvoir, n'est pas tenu d'être un mandataire agréé. Le Roi peut prévoir si et dans quelles conditions l'employé d'une personne morale visée au présent paragraphe peut également agir pour d'autres personnes morales qui ont un établissement effectif en Belgique et ont des liens économiques avec elle.

§ 4. Des dispositions particulières relatives à la représentativité de parties agissant en commun peuvent être fixées par le Roi.

Art. 59

§ 1er. La représentation de personnes physiques ou morales devant l'Office ne peut être assurée, en matière de brevets d'invention, que par des mandataires agréés.

§ 2. Sans préjudice des dispositions de la loi du 8 juillet 1977 portant approbation de certains actes internationaux en matière de brevets d'invention, les dispositions du présent chapitre s'appliquent également à l'égard des dépôts de demandes de brevet effectués conformément à ces actes internationaux ainsi qu'à l'égard de tous les autres actes se rapportant à ces demandes ou aux brevets délivrés sur ces demandes.

Art. 60

§ 1er. Un mandataire agréé ne peut pas, en matière de brevets d'invention, agir devant l'Office par l'entremise d'un de ses employés, à moins que cet employé ne soit lui-même un mandataire agréé.

Toutefois, lorsqu'un tel mandataire est chargé de déposer une demande de brevet, le procès-verbal de dépôt peut être signé par un de ses employés muni d'un pouvoir, si le dépôt est fait en personne.

§ 2. Au sens du présent chapitre, le paiement de taxes par l'entremise d'un organisme financier est considéré comme étant effectué directement par la personne qui a donné l'ordre de paiement à cet organisme.

Art. 61

Is van rechtswege nietig elke handeling welke vóór de Dienst wordt verricht in strijd met de bepalingen in de artikelen 58 tot en met 60. De onregelmatig betaalde taksen, verminderd met één tiende, worden teruggestort.

Art. 62

Bij de Dienst wordt een register ingesteld waarin de erkende gemachtigden ingeschreven zijn welke, in de materies bedoeld in artikel 59, de vertegenwoordiging van natuurlijke of rechtspersonen vóór de Dienst verzekeren.

De Koning bepaalt de vermeldingen die in het register voor erkende gemachtigden moeten worden opgenomen alsmede de voorwaarden waarin dit wordt bijgehouden.

Art. 63

§ 1. Alleen natuurlijke personen kunnen ingeschreven worden in het register van erkende gemachtigden. Ze moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° Belg zijn en in België woonachtig zijn;

2° minstens 25 jaar oud zijn;

3° niet onbekwaam verklaard zijn of onder gerechtelijk raadsman zijn gesteld;

4° niet in staat van ontzetting zijn als bedoeld in artikelen 31 tot 34 van het Strafwetboek; geen veroordeling in België of in het buitenland hebben opgelopen voor één van de misdrijven vermeld in het koninklijk besluit n° 22 van 24 oktober 1934 waarbij aan bepaalde veroordeelden en aan de gefailleerden verbod wordt opgelegd bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en waarbij aan de rechtbanken van koophandel de bevoegdheid wordt toegekend dergelijk verbod uit te spreken gewijzigd bij de wetten van 14 maart 1962, 16 maart 1972 en 4 augustus 1978;

5° in het bezit zijn van een Belgisch universitair diploma of Belgisch diploma van hoger onderwijs van het lange type, afgegeven na minstens vier studie jaren, met betrekking tot een wetenschappelijke, technische of juridische discipline.

De in het buitenland na minstens vier studie jaren afgegeven diploma's in dezelfde disciplines worden aanvaard mits hun gelijkwaardigheid vooraf door de bevoegde Belgische overheden werd erkend;

6° een activiteit in verband met uitvindingsoctrooien hebben uitgeoefend waarvan de Koning de duur en de nadere regelen vaststelt;

7° geslaagd zijn voor een examen over de industriële eigendom en hoofdzakelijk over de uitvindingsoctrooien, af te leggen voor de in artikel 64 bedoelde commissie ten laatste twee jaar na de stopzetting van de activiteit bedoeld in 6° van deze paragraaf.

§ 2. Aan de woonplaats- en nationaliteitsvereiste dient niet te worden voldaan door de persoon die daarvan is vrijgesteld, hetzij op grond van een internationaal verdrag, hetzij op grond van een afwijking door de Koning uit hoofde van wederkerigheid toegestaan.

§ 3. De advocaat die ingeschreven is op het tableau van de Orde of gemachtigd is in België het beroep uit te oefenen krachtens een wet of een internationale overeenkomst kan, zonder ingeschreven te zijn in het register, in dezelfde hoedanigheid als een erkend gemachtigde optreden bij de Dienst.

Art. 61

Est nul de plein droit tout acte accompli auprès de l'Office en contravention des dispositions des articles 58 à 60. Les taxes payées irrégulièrement, diminuées d'un dixième, sont remboursées.

Art. 62

Il est créé à l'Office un registre où sont inscrits les mandataires agréés pour assurer, dans les matières visées à l'article 59, la représentation de personnes physiques ou morales devant l'Office.

Le Roi détermine les mentions qui doivent figurer au registre des mandataires agréés ainsi que les modalités de la tenue de celui-ci.

Art. 63

§ 1er. Seules les personnes physiques peuvent être inscrites au registre des mandataires agréés. Elles doivent remplir les conditions suivantes :

1° être Belges et être domiciliées en Belgique;

2° être âgées d'au moins 25 ans;

3° ne pas être interdites ou placées sous conseil judiciaire;

4° ne pas se trouver en état d'interdiction au sens des articles 31 à 34 du Code pénal; n'avoir subi aucune condamnation en Belgique ou à l'étranger pour l'une des infractions spécifiées à l'arrêté royal n° 22 du 24 octobre 1934 portant interdiction à certains condamnés et aux faillites d'exercer certaines fonctions, professions ou activités et conférant aux tribunaux de commerce la faculté de prononcer de telles interdictions, modifié par les lois du 14 mars 1962, du 16 mars 1972 et du 4 août 1978;

5° être titulaires d'un diplôme belge d'enseignement universitaire ou d'un diplôme belge d'enseignement supérieur de type long, délivré après quatre années d'études au moins dans une discipline scientifique, technique ou juridique.

Les diplômes délivrés à l'étranger après quatre années d'études au moins, dans les mêmes disciplines sont autorisés à la condition que leur équivalence ait été préalablement reconnue par les autorités belges compétentes;

6° avoir exercé une activité dans le domaine des brevets d'invention pendant une durée et selon des modalités fixées par le Roi;

7° avoir subi avec succès une épreuve devant la commission visée à l'article 64 au plus tard deux ans après la cessation de l'activité visée au 6° du présent paragraphe, sur la matière de la propriété industrielle et principalement sur celle des brevets d'invention.

§ 2. Ne doit pas remplir les conditions de domicile et de nationalité la personne qui en est dispensée en vertu soit d'une convention internationale, soit d'une dérogation accordée par le Roi pour cause de réciprocité.

§ 3. Tout avocat inscrit au tableau de l'Ordre ou autorisé à exercer cette profession en Belgique en vertu d'une loi ou d'une convention internationale peut, sans inscription au registre, intervenir au même titre qu'un mandataire agréé auprès de l'Office.

Art. 64

Bij het Ministerie van Economische Zaken wordt een Commissie ingesteld tot erkenning van de gemachtigden die toegelaten worden tot de vertegenwoordiging van natuurlijke en rechtspersonen vóór de Dienst in de materies vermeld in artikel 59.

De Commissie heeft tot opdracht :

1° na te gaan of de personen die in het register van erkende gemachtigden wensen te worden ingeschreven voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 63, § 1, 1° tot 6°;

2° het in artikel 63, § 1, 7°, bedoelde examen af te nemen;

3° de Minister van advies te dienen over de door hem te nemen beslissingen tot inschrijving en doorhaling in het register van erkende gemachtigden.

Art. 65

De Commissie bestaat uit twee afdelingen. De ene behandelt de zaken in de Nederlandse taal, de andere de zaken in de Franse taal.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werkwijze van de Commissie. Hij bepaalt de voorwaarden voor het bij artikel 63, § 1, 7°, bedoelde examen. Een lid van de Franse afdeling moet woonachtig zijn in het Duitssprekende taalgebied en een voldoende kennis van het Duits bezitten.

De nodige kredieten worden ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

Art. 66

De aanvraag tot inschrijving in het register van erkende gemachtigden wordt aan de Minister gericht. Deze geeft ze voor advies door aan de Commissie. Het advies wordt samen met het dossier aan de Minister overhandigd.

Indien de aanvrager de gestelde voorwaarden vervult, doet de Minister hem in het register van erkende gemachtigden inschrijven binnen de maand na de ontvangst van het advies. Indien de aanvrager de voorwaarden niet vervult, verworpt de Minister de aanvraag binnen dezelfde termijn. In beide gevallen wordt de betrokkene hiervan onverwijld op de hoogte gesteld.

De beslissing waarbij de Minister van het advies van de Commissie afwijkt en deze waarbij hij de aanvraag verworpt moeten met redenen worden omkleed.

Art. 67

§ 1. In afwijking van artikel 63, kan elke in België of in een Lidstaat van de Europese Economische Gemeenschap woonachtige natuurlijke persoon die kan bewijzen dat hij, vóór de datum van de inwerkingtreding van dit artikel, in België gewoonlijk en op bevredigende wijze opgetreden is gedurende minstens vijf jaar hetzij in de hoedanigheid van onafhankelijk octrooigemachtigde, hetzij als verantwoordelijk persoon van de octrooidienst van een bedrijf, hetzij als bevoegd medewerker in uitvindingsoctrooien van een van de voornoemde personen, op zijn verzoek en na advies van de Commissie bedoeld in § 3 van dit artikel, door de Minister worden ingeschreven in het register van erkende gemachtigden zonder andere inschrijvingsvoorwaarden te moeten vervullen dan deze vermeld onder artikel 63, § 1, 2° tot 4°.

Art. 64

Il est institué auprès du Ministère des Affaires économiques une Commission d'agrément des mandataires admis à représenter devant l'Office les personnes physiques et morales dans les matières mentionnées à l'article 59.

Cette Commission a pour tâches :

1° d'examiner si les personnes désireuses d'être inscrites au registre des mandataires agréés remplissent les conditions fixées par l'article 63, § 1er, 1° à 6°;

2° de faire subir l'épreuve visée à l'article 63, § 1er, 7°;

3° de donner au Ministre un avis sur les décisions qu'il est appelé à prendre en matière d'inscription et de radiation du registre des mandataires agréés.

Art. 65

La Commission comprend deux sections. L'une statue en langue française, l'autre en langue néerlandaise.

Le Roi arrête la composition et le fonctionnement de la Commission et fixe les modalités de l'épreuve visée à l'article 63, § 1er, 7°. Un membre de la section française doit être domicilié dans la région de langue allemande et posséder une connaissance suffisante de l'allemand.

Les crédits nécessaires sont inscrits au budget du Ministère des Affaires économiques.

Art. 66

La demande d'inscription au registre des mandataires agréés est adressée au Ministre. Celui-ci la transmet pour avis à la Commission. L'avis est remis au Ministre en même temps que le dossier.

Si le demandeur remplit les conditions requises, le Ministre fait procéder à son inscription au registre des mandataires agréés dans le mois qui suit la réception de l'avis. Si le demandeur ne remplit pas ces conditions, le Ministre rejette la demande dans le même délai. Dans les deux cas, le Ministre en informe sans retard l'intéressé.

La décision par laquelle le Ministre déroge à l'avis de la Commission et celle par laquelle il rejette la demande doivent être motivées.

Art. 67

§ 1er. Par dérogation à l'article 63, toute personne physique domiciliée en Belgique ou dans un Etat membre de la Communauté économique européenne qui prouvera avoir, avant la date d'entrée en vigueur du présent article, agi en Belgique d'une manière habituelle et satisfaisante, pendant cinq ans au moins, en qualité soit de mandataire indépendant dans le domaine des brevets d'invention, soit de responsable du service des brevets d'invention d'une entreprise, soit de collaborateur qualifié dans le domaine des brevets d'invention d'une des personnes précitées, pourra, à sa demande et après l'avis de la Commission prévue au § 3 du présent article, être inscrite par le Ministre au registre des mandataires agréés sans avoir à remplir d'autres conditions d'inscription que celles fixées par l'article 63, § 1er, 2° à 4°.

Iedere in België of in een Lidstaat van de Europese Economische Gemeenschap woonachtige natuurlijke persoon die bewijst gewoonlijk en op bevredigende wijze opgetreden te zijn in het buitenland vóór de datum van inwerkingtreding van dit artikel,

— hetzij in de hoedanigheid van onafhankelijk octrooigemachtigde erkend door de centrale dienst voor de industriële eigendom van een Lidstaat van de Europese Economische Gemeenschap,

— hetzij als verantwoordelijk persoon van de octrooidienst van een bedrijf gevestigd in één van de Lidstaten van deze Gemeenschap,

— hetzij als bevoegd medewerker in uitvindingsoctrooien van een van de hogervermelde personen,

— hetzij als lid, belast met kwesties betreffende uitvindingsoctrooien, van een intergouvernementele instelling opgericht ingevolge een internationale overeenkomst waarbij België partij is,

kan deze werkzaamheid, alsof zij in België werd uitgeoefend, doen gelden voor een termijn van ten hoogste twee jaar.

§ 2. In afwijking van artikel 63, kan iedere in België of in een Lidstaat van de Europese Economische Gemeenschap woonachtige natuurlijke persoon die bewijst dat hij, op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit artikel, op de lijst van de erkende gemachtigden bij het Europees Octrooibureau is ingeschreven, op zijn verzoek en na advies van de Commissie bedoeld in § 3 van dit artikel, door de Minister worden ingeschreven in het register van erkende gemachtigden zonder andere inschrijvingsvoorwaarden te moeten vervullen dan op hogervermelde lijst te zijn ingeschreven tengevolge van een bij artikel 163, § 2, van het Europees Octrooiverdrag bedoeld verzoekschrift en voor zover dit verzoekschrift vergezeld werd van een door de bevoegde Belgische overheid uitgereikt attest.

§ 3. Voor het onderzoek van de aanvragen tot inschrijving in het register van erkende gemachtigden, ingediend overeenkomstig de twee vorige paragrafen en voor de duur van dat onderzoek, wordt bij het Ministerie van Economische Zaken een Commissie opgericht.

De Commissie bestaat uit twee afdelingen. De ene behandelt de zaken in de Nederlandse taal, de andere de zaken in de Franse taal.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werkwijze van de Commissie. Een lid van de Franstalige afdeling moet woonachtig zijn in het Duitssprekende taalgebied en een voldoende kennis van het Duits bezitten.

De nodige kredieten worden ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

§ 4. De aanvraag tot inschrijving en de daarop betrekking hebbende documenten dienen aan de Minister bij een ter post aangetekend schrijven te worden gestuurd, uiterlijk drie maanden na de datum van inwerkingtreding van dit artikel.

De Minister zendt ze voor onderzoek en advies over aan de Commissie.

Het advies wordt, samen met het dossier, aan de Minister overhandigd.

Indien de aanvrager de gestelde voorwaarden vervult, doet de Minister hem inschrijven in het register van erkende gemachtigden binnen de maand na de ontvangst van het advies. Indien de aanvrager de voorwaarden niet vervult, verwerpt de Minister de aanvraag binnen dezelfde termijn. In beide gevallen wordt de betrokkene hiervan onverwijld op de hoogte gesteld.

De beslissing waarbij de Minister van het advies van de Commissie afwijkt en deze waarbij hij de aanvraag verwerpt dienen met redenen te worden omkleed.

Toute personne physique domiciliée en Belgique ou dans un Etat membre de la Communauté économique européenne qui prouvera avoir agi d'une manière habituelle et satisfaisante à l'étranger, avant la date d'entrée en vigueur du présent article, en qualité,

— soit de mandataire indépendant dans le domaine des brevets d'invention agréé par le service central de la propriété industrielle d'un Etat membre de la Communauté économique européenne,

— soit de responsable du service des brevets d'invention d'une entreprise établie dans l'un des Etats de cette Communauté,

— soit de collaborateur qualifié dans le domaine des brevets d'invention d'une des personnes citées ci-dessus,

— soit de membre, chargé de questions relatives aux brevets d'invention, d'un organisme intergouvernemental institué par un accord international auquel la Belgique est partie,

pourra toutefois, à concurrence de deux années au maximum, faire valoir cette activité comme si celle-ci avait été exercée en Belgique.

§ 2. Par dérogation à l'article 63, toute personne physique domiciliée en Belgique ou dans un Etat membre de la Communauté économique européenne qui prouvera être inscrite sur la liste des mandataires agréés près de l'Office européen des brevets à la date d'entrée en vigueur du présent article pourra, à sa demande et après l'avis de la Commission prévue au § 3 du présent article, être inscrite par le Ministre au registre des mandataires agréés sans avoir à remplir d'autres conditions que celles d'avoir été inscrite sur la liste précitée à la suite d'une requête visée à l'article 163, § 2, de la Convention sur la délivrance de brevets européens et pour autant que cette requête ait été accompagnée d'une attestation fournie par l'administration belge compétente.

§ 3. En vue de l'examen des demandes d'inscription au registre des mandataires agréés introduites en application des deux paragraphes précédents et pour la durée de cet examen, il est institué une Commission auprès du Ministère des Affaires économiques.

La Commission comprend deux sections, l'une statue en langue française, l'autre en langue néerlandaise.

Le Roi arrête la composition et le fonctionnement de la Commission. Un membre de la section française doit être domicilié dans la région de langue allemande et posséder une connaissance suffisante de l'allemand.

Les crédits nécessaires sont inscrits au budget du Ministère des Affaires économiques.

§ 4. La demande d'inscription ainsi que les documents qui s'y rapportent doivent être envoyés au Ministre, par lettre recommandée à la poste, au plus tard trois mois après la date d'entrée en vigueur du présent article.

Le Ministre les transmet pour examen et avis à la Commission.

L'avis est remis au Ministre en même temps que le dossier.

Si le demandeur remplit les conditions requises, le Ministre fait procéder à son inscription au registre des mandataires agréés dans le mois qui suit la réception de l'avis. Si le demandeur ne remplit pas ces conditions, le Ministre rejette la demande dans le même délai. Dans les deux cas, le Ministre en informe sans retard l'intéressé.

La décision par laquelle le Ministre déroge à l'avis de la Commission et celle par laquelle il rejette la demande doivent être motivées.

Art. 68

Elke in het register van erkende gemachtigden ingeschreven persoon kan de Minister verzoeken om zijn naam in dit register door te halen.

Art. 69

In het register van erkende gemachtigden wordt doorgehaald de naam van de persoon :

1) die overleden is of zich in staat van onbekwaamheid bevindt zoals bedoeld bij artikel 72;

2) die, ingeschreven in het register van erkende gemachtigden bij toepassing van artikel 66, de bij artikel 63, § 1, 1° en 3° vastgestelde voorwaarden niet meer kan beroepen op bepalingen van het internationaal verdrag of op het bestaan van de wederkerigheid als bedoeld in § 2 van dit artikel;

3) die, ingeschreven in het register van erkende gemachtigden bij toepassing van artikel 67, § 1, niet meer woonachtig is in België of in een Lidstaat van de Europese Economische Gemeenschap of onbekwaam werd verklaard of onder gerechtelijk raadsman werd gesteld;

4) die, ingeschreven in het register van erkende gemachtigden bij toepassing van artikel 67, § 2, ambtshalve werd doorgehaald in de lijst van de erkende gemachtigden bij het Europees Octrooibureau wegens één van de vermelde redenen in regel 102, § 2, letters a) tot en met c), van het uitvoeringsreglement bij het Europees Octrooiverdrag of omdat hij het voorwerp is geweest van een tuchtmaatregel welke in uitvoering van artikel 134, § 8, letter c), van gezegd verdrag werd getroffen;

5) die, bij zijn aanvraag tot inschrijving of bij een aanvraag tot wijziging van zijn inschrijving wetens documenten heeft voorgelegd of verklaringen heeft afgelegd waarvan de inhoud niet met de werkelijkheid overeenstemde;

6) die een veroordeling heeft opgelopen of het voorwerp is geweest van een maatregel tot ontzetting, als bedoeld in artikel 63, § 1, 4°;

7) die zich schuldig gemaakt heeft aan een zware tekortkoming in de uitoefening van zijn werkzaamheden van vertegenwoordiging in zaken van uitvindingsoctrooien vóór de Dienst.

De duur van doorhaling bij toepassing van punten 5) tot 7) van dit artikel moet minstens één jaar bedragen.

Art. 70

De erkende gemachtigde, wiens inschrijving is doorgehaald, wordt op zijn verzoek opnieuw ingeschreven in het register van de erkende gemachtigden, wanneer de redenen voor de doorhaling niet meer bestaan, wanneer de in artikel 69, 4, bedoelde tuchtmaatregel geen gevolgen meer sorteert of wanneer de termijn van de met toepassing van artikel 69, 5 en 7, genomen maatregel tot doorhaling verstreken is.

Art. 71

In de bij artikel 69 bepaalde gevallen, dat van overlijden uitgezonderd, of wanneer op grond van artikel 70 om een nieuwe inschrijving wordt verzocht, wint de Minister vooraf advies in van de erkenningscommissie.

Art. 68

Toute personne inscrite au registre des mandataires agréés peut demander au Ministre que son nom soit radié de ce registre.

Art. 69

Est radié du registre des mandataires agréés le nom de la personne :

1) qui est décédée ou se trouve dans le cas d'incapacité visé à l'article 72;

2) qui, ayant été inscrite au registre des mandataires agréés en application de l'article 66, ne remplit plus les conditions fixées à l'article 63, § 1er, 1° et 3°, ou ne peut plus invoquer les dispositions de la convention internationale ou la réciprocité visées au § 2 dudit article;

3) qui, ayant été inscrite au registre des mandataires agréés en application de l'article 67, § 1er, n'est plus domiciliée en Belgique ou dans un Etat membre de la Communauté économique européenne ou a été interdite ou placée sous conseil judiciaire;

4) qui, ayant été inscrite au registre des mandataires agréés en application de l'article 67, § 2, a été radiée d'office de la liste des mandataires agréés près l'Office européen des brevets pour l'un des motifs énumérés à la règle 102, § 2, lettres a) à c), du règlement d'exécution de la Convention sur la délivrance de brevets européens ou pour avoir fait l'objet d'une mesure disciplinaire prise en application de l'article 134, § 8, lettre c), de ladite Convention;

5) qui, lors de sa demande d'inscription ou d'une demande en modification de son inscription, a volontairement présenté des documents ou fait des déclarations dont le contenu ne correspondait pas à la réalité;

6) qui a subi une condamnation ou a fait l'objet d'une mesure d'interdiction visées à l'article 63, § 1er, 4°;

7) qui s'est rendue coupable d'une faute grave dans l'exercice de ses activités de représentation en matière de brevets d'invention devant l'Office.

La durée de la radiation prise en application des points 5) à 7) du présent article ne peut être inférieure à une année.

Art. 70

Tout mandataire agréé, dont l'inscription a été radiée, fait l'objet, sur sa requête, d'une nouvelle inscription au registre des mandataires agréés, lorsque les motifs qui ont conduit à sa radiation n'existent plus, lorsque la mesure disciplinaire visée à l'article 69, 4, ne sort plus d'effets ou lorsque le délai de la mesure de radiation prise en application de l'article 69, 5 et 7 est venu à expiration.

Art. 71

Dans les cas visés à l'article 69, celui de décès excepté, ou lorsqu'une nouvelle inscription est demandée sur la base de l'article 70, le Ministre demande l'avis préalable de la Commission d'agrément.

Deze stelt de belanghebbende bij een ter post aangetekend schrijven, minstens twintig dagen vooraf, in kennis van de vergadering waarop de zaak zal worden behandeld. De belanghebbende kan zich laten bijstaan of laten vertegenwoordigen door een advocaat of door een erkend gemachtigde.

Het advies wordt samen met het dossier aan de Minister doorgezonden.

De beslissingen tot doorhaling en tot weigering van een nieuwe inschrijving alsmede die waarbij de Minister van het advies van de Commissie afwijkt dienen te worden gemotiveerd.

De Minister brengt zijn beslissing tot doorhaling, nieuwe inschrijving of weigering van zulke inschrijving onverwijld ter kennis van de betrokkene. Hij gaat over tot de doorhaling of tot de nieuwe inschrijving, naargelang van het geval, binnen de maand na de ontvangst van het advies.

Art. 72

Wanneer een erkend gemachtigde overlijdt of in de onmogelijkheid verkeert zijn vertegenwoordigingsactiviteit uit te oefenen, kunnen de hem bij de Dienst toevertrouwde opdrachten gedurende zes maand verder worden uitgevoerd door een ander erkende gemachtigde zonder dat deze zijn mandaat dient te bewijzen.

Art. 73

Het register van de erkende gemachtigden berust bij de Dienst waar elke belanghebbende er inzage van kan nemen.

De lijst van erkende gemachtigden wordt jaarlijks bekendgemaakt in het *Belegisch Staatsblad* en in de *Verzameling*.

Iedere wijziging die zich in de loop van het jaar voordoet wordt eveneens daarin bekendgemaakt.

HOOFDSTUK IV

Diverse bepalingen

Art. 74

§ 1. De Koning bepaalt het bedrag, de termijn en de wijze van betaling der taksen, bijkomende taksen en vergoedingen waarin bij of krachtens deze wet is voorzien.

§ 2. Wanneer de Dienst in zaken van octrooien bijzondere prestaties levert, kan de Koning voorzien in een vergoeding waarvan Hij het bedrag, de termijn en de wijze van betaling bepaalt. Het bedrag van de bijkomende vergoeding mag in geen geval vijfduizend frank te boven gaan.

§ 3. Voor personen met woonplaats in België wier inkomen overeenkomstig artikel 79 van het Wetboek van de inkomstenbelasting geen aanleiding geeft tot belasting, kan de Koning voorzien in een vermindering van de taksen, bijkomende taksen en vergoedingen die Hij aanwijst.

Er kan geen vermindering worden toegestaan voor de uitvinding die kennelijk niet octrooieerbaar is.

§ 4. De Koning bepaalt de gevallen waarin onverschuldigd betaalde taksen, bijkomende taksen en vergoedingen geheel of gedeeltelijk terugbetaalbaar zijn.

Celle-ci avise l'intéressé, au moins vingt jours d'avance, par lettre recommandée à la poste, de la séance au cours de laquelle l'affaire sera examinée. L'intéressé peut se faire assister ou représenter par un avocat ou par un mandataire agréé.

L'avis, accompagné du dossier, est transmis au Ministre.

Les décisions de radiation et de refus de nouvelle inscription ainsi que celles par lesquelles le Ministre déroge à l'avis de la Commission doivent être motivées.

Le Ministre informe sans retard l'intéressé de sa décision de radiation, de nouvelle inscription ou de refus d'une telle inscription. Il fait procéder à la radiation ou à la nouvelle inscription, selon le cas, dans le mois qui suit la réception de l'avis.

Art. 72

En cas de décès d'un mandataire agréé ou d'impossibilité pour celui-ci d'exercer son activité de représentation, les missions qui lui étaient confiées auprès de l'Office peuvent être exécutées pendant six mois par un autre mandataire agréé sans que celui-ci doive justifier d'un mandat.

Art. 73

Le registre des mandataires agréés est déposé à l'Office où tout intéressé peut le consulter.

La liste des mandataires agréés est publiée annuellement au *Moniteur belge* et au *Recueil*.

Toute modification intervenant en cours d'année y est également publiée.

CHAPITRE IV

Dispositions diverses

Art. 74

§ 1er. Le Roi fixe le montant, le délai et le mode de paiement des taxes, taxes supplémentaires et redevances prévues par la présente loi ou en vertu de celle-ci.

§ 2. Lorsque l'Office fournit des prestations spéciales en matière de brevets, le Roi peut prévoir une redevance dont Il fixe le montant, le délai et le mode de paiement. Le montant de la redevance supplémentaire ne peut en aucun cas excéder cinq mille francs.

§ 3. En faveur des personnes domiciliées en Belgique et dont les revenus ne donnent pas lieu à imposition en vertu de l'article 79 du Code des impôts sur les revenus, le Roi peut prévoir une réduction des taxes, taxes supplémentaires et redevances qu'Il désigne.

Il ne peut être accordé de réduction pour une invention qui n'est manifestement pas brevetable.

§ 4. Le Roi fixe les cas dans lesquels les taxes, taxes supplémentaires et redevances payées indûment sont remboursables en tout ou en partie.

Art. 75

De betaling der taksen en vergoedingen, andere dan de jaartaks, voorzien bij deze wet of tot wiens inning huidige wet machtiging verleent, wordt als geldig beschouwd indien ze werd verricht met de inachtneming van het op de betalingsdag van kracht zijnde bedrag.

De betaling van de jaartaks wordt slechts als geldig beschouwd indien ze verricht werd met inachtneming van het bedrag van kracht op de in artikel 43, § 1, 2^e lid, vastgestelde vervaldag. Bij wijziging van het voor deze taks geldende bedrag en indien de, vóór het in voege treden van het nieuw bedrag, verrichte betaling ontoereikend is wordt de betaling slechts geacht rechtsgeldig te zijn verricht mits aanvulling van het op de vervaldag opvorderbare bedrag, binnen de respijtermijn van zes maanden te rekenen van deze datum; in dat geval wordt geen enkele toeslag geheven.

Behoudens hiermee strijdige bepalingen in deze wet of in haar uitvoeringsbesluiten worden de geïnde taksen en vergoedingen niet teruggestort.

Art. 76

§ 1. De rechtbanken van eerste aanleg nemen kennis van de vorderingen inzake octrooien wat ook het bedrag van deze vordering zij.

Iedere vordering aangaande de inbreuk op een octrooi die ook een samenhangende daad van oneerlijke mededinging betreft wordt uitsluitend voor de rechtbank van eerste aanleg gebracht.

§ 2. Is uitsluitend bevoegd tot kennisneming van de vordering inzake inbreuk op octrooien of inzake vaststelling van de in artikel 29 voorziene vergoeding, de rechtbank die zitting houdt ter zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied de inbreuk of de exploitatie is geschied of, naar keuze van de eiser, de rechtbank die zitting houdt ter zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied de verweerder of één hunner zijn woon- of verblijfplaats heeft.

§ 3. De dagvaarding ten gronde inzake octrooien, moet vóór de in voorgaande paragraaf bedoelde rechtbank gebracht worden.

§ 4. De rechtbank, gevestigd ter zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied de verweerder of één hunner zijn woon- of verblijfplaats heeft is uitsluitend bevoegd om kennis te nemen van :

- 1) de vorderingen tot opeising van een octrooiaanvraag of van een octrooi;
- 2) de vorderingen tot vastlegging van de wederzijdse verplichtingen inzake gedwongen licenties voor octrooien;
- 3) de vorderingen tot nietigverklaring van een octrooi;
- 4) de geschillen inzake overdrachtsovereenkomsten van een octrooiaanvraag of van een octrooi;
- 5) de geschillen inzake overeenkomsten voor het verlenen van een exploitatielicentie van een uitvinding die het voorwerp uitmaakt van een octrooiaanvraag of van een octrooi, evenals de geschillen inzake overdrachtsovereenkomsten van een dergelijke licentie;
- 6) de in artikel 10 van de wet van 10 januari 1955 bedoelde geschillen betreffende de geoctrooieerde uitvindingen alsook inzake de erop betrekking hebbende know-how, wanneer de bij dat artikel voorziene verzoeningspoging mislukte.

Art. 75

Le paiement des taxes et redevances, autres que la taxe annuelle, prévues par la présente loi ou dont la perception est autorisée par elle, est valablement fait s'il est effectué au taux en vigueur au jour du paiement.

Le paiement de la taxe annuelle n'est valablement fait que s'il est effectué au taux en vigueur au jour de l'échéance fixée à l'article 43, § 1er, deuxième alinéa. En cas de modification du taux de cette taxe et si le paiement effectué avant l'entrée en vigueur du nouveau taux est insuffisant, ce paiement n'est réputé avoir été valablement effectué que s'il est complété, à concurrence du montant exigible à la date d'échéance, dans le délai de grâce de six mois à compter de cette date; il n'est perçu aucune surtaxe en ce cas.

Les taxes et redevances perçues ne sont pas remboursées, sauf disposition contraire de la présente loi ou de ses arrêtés d'exécution.

Art. 76

§ 1er. Les tribunaux de première instance connaissent des demandes relatives aux brevets quelque soit le montant de la demande.

Toute demande mettant en jeu une contrefaçon de brevet et une question de concurrence déloyale connexe est portée exclusivement devant le tribunal de première instance.

§ 2. Est seul compétent pour connaître de la demande en matière de contrefaçon de brevets ou de fixation de l'indemnité visée à l'article 29 le tribunal établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle la contrefaçon ou l'exploitation a eu lieu ou, au choix du demandeur, le tribunal établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle le défendeur ou un des défendeurs a son domicile ou sa résidence.

§ 3. La citation au fond doit être introduite en matière de brevets, devant le tribunal visé au paragraphe précédent.

§ 4. Le tribunal établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle est situé le domicile ou la résidence du défendeur ou d'un des défendeurs est seul compétent pour connaître :

- 1) des demandes en revendication d'une demande de brevet ou d'un brevet;
- 2) des demandes en fixation des obligations réciproques en matière de licences obligatoires de brevets;
- 3) des demandes en annulation d'un brevet;
- 4) des contestations relatives aux contrats de cession d'une demande de brevet ou d'un brevet;
- 5) des contestations relatives aux contrats de concession d'une licence d'exploitation d'une invention faisant l'objet d'une demande de brevet ou d'un brevet ainsi que de celles relatives aux contrats de cession d'une telle licence;
- 6) des contestations, se rapportant aux inventions brevetées ainsi qu'au savoir-faire y afférent, visées à l'article 10 de la loi du 10 janvier 1955, lorsque la conciliation prévue à cet article a échoué.

§ 5. Zo de verweerder geen woon- of verblijfplaats heeft in België kan de vordering ingesteld worden bij de rechtbank gevestigd in de zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied de eiser zijn woon- of verblijfplaats heeft.

§ 6. Is van rechtswege nietig elke met de bepalingen van de vorige paragrafen strijdige overeenkomst.

De bepalingen van dit artikel staan nochtans niet in de weg dat de geschillen betreffende het houderschap van een octrooiaanvraag of van een octrooi, de geldigheid of de inbreuk op een octrooi of betreffende de vaststelling van de in artikel 29 bedoelde vergoeding alsook die welke de licenties op octrooien betreffen, andere dan de gedwongen licenties, voor de scheidsgerichten gebracht worden.

Art. 77

De griffiers der hoven of rechtbanken, die een op deze wet gegrond arrest of vonnis hebben gewezen, doen binnen de maand van de uitspraak een kosteloos afschrift van dit arrest of vonnis geworden aan de Dienst. Dezelfde verplichting geldt voor de scheidsgerichten.

Art. 78

§ 1. In artikel 6 van de wet van 30 december 1925 tot wijziging van de wetten betreffende de uitvindingsoctrooien, de fabrieks- en handelsmerken, de nijverheidstekeningen en modellen en de nijverheidseigendom in 't algemeen, gewijzigd bij de wet van 23 juli 1932, het koninklijk besluit n° 85 van 17 november 1939 en de wet van 26 juni 1978, wordt het woord « octrooien » geschrapt.

§ 2. In artikel 569, eerste lid, 7°, van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden « en uitvindingsoctrooien » geschrapt.

§ 3. In artikel 627, 5° van hetzelfde Wetboek, wordt het woord « uitvindingsoctrooien » geschrapt.

§ 4. Artikel 1488 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« Inzake uitvindingsoctrooien wordt de dagvaardiging betreffende de zaak zelf gedaan voor de rechtbank die zitting houdt ten zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied de inbreuk of exploitatie is geschied, of naar keuze van de eiser, de rechtbank die zitting houdt ter zetel van het hof van beroep in wiens rechtsgebied de verweerder of één hunner zijn woon- of verblijfplaats heeft ».

§ 5. In artikel 2, § 1, van de wet van 8 juli 1977 die betrekking heeft op de goedkeuring van een aantal internationale akten, worden de woorden « de Dienst van de handels- en nijverheidseigendom » vervangen door de woorden « de Dienst voor de industriële eigendom ».

Art. 79

Opgeheven worden :

1° de wet van 24 mei 1854 op de uitvindingsoctrooien gewijzigd bij de wetten van 27 maart 1857, 24 oktober 1919, 3 augustus 1924 en 30 december 1925, het koninklijk besluit van 30 juni 1933 het koninklijk besluit n° 85 van 17 november 1939 en de wetten van 1 juni 1964, 10 oktober 1967 en 26 juni 1978;

§ 5. Si le défendeur n'a pas de domicile ou de résidence en Belgique, l'action peut être intentée devant de tribunal établi au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle le demandeur a son domicile ou sa résidence.

§ 6. Est nulle de plein droit toute convention contraire aux dispositions des paragraphes précédents.

Les dispositions du présent article ne font toutefois pas obstacle à ce que les contestations relatives à la propriété d'une demande de brevet ou d'un brevet, à la validité ou à la contrefaçon d'un brevet ou à la fixation de l'indemnité visée à l'article 29 ainsi que celles relatives aux licences de brevets autres que les licences obligatoires soient portées devant les tribunaux arbitraux.

Art. 77

Les greffiers des cours ou tribunaux ayant rendu un arrêt ou un jugement basés sur la présente loi communiquent gratuitement à l'Office, dans le mois du prononcé, une copie de l'arrêt ou du jugement. La même obligation incombe aux tribunaux arbitraux.

Art. 78

§ 1er. A l'article 6 de la loi du 30 décembre 1925 portant modification des lois relatives aux brevets d'invention, aux marques de fabrique et de commerce, aux dessins et modèles industriels et à la propriété industrielle en général, modifié par la loi du 23 juillet 1932, l'arrêté royal n° 85 du 17 novembre 1939, et la loi du 26 juin 1978, les mots « de brevets » sont supprimés.

§ 2. A l'article 569, alinéa 1er, 7°, du Code judiciaire, les mots « et aux brevets d'inventions » sont supprimés.

§ 3. A l'article 627, 5°, de ce même Code, les mots « brevets d'inventions » sont supprimés.

§ 4. L'article 1488 de ce même Code est complété par la disposition suivante :

« En matière de brevets d'invention, la citation au fond est donnée devant le tribunal qui tient séance au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle la contrefaçon ou l'exploitation a eu lieu ou, au choix du demandeur, le tribunal qui tient séance au siège de la cour d'appel dans le ressort de laquelle le défendeur de l'un d'eux a son domicile ou sa résidence. »

§ 5. A l'article 2, § 1er, de la loi du 8 juillet 1977 portant approbation de divers actes internationaux, les mots « le service de la Propriété industrielle et commerciale » sont remplacés par les mots « l'Office de la propriété industrielle ».

Art. 79

Sont abrogés :

1° la loi du 24 mai 1854 sur les brevets d'invention, modifiée par les lois des 27 mars 1857, 24 octobre 1919, 3 août 1924 et 30 décembre 1925, l'arrêté royal du 30 juin 1933, l'arrêté royal n° 85 du 17 novembre 1939 et les lois du 1er juin 1964, du 10 octobre 1967 et du 26 juin 1978;

2° artikel 17 van de wet van 11 oktober 1919 houdende regeling van sommige vraagstukken inzake nijverheidseigendom;

3° de wet van 15 juli 1957 strekkende tot het vergemakkelijken van de indiening der octrooiaanvragen, der fabrieks- en handelsmerken, alsmede der nijverheidstekeningen en -modellen ter gelegenheid van de officiële of officieel erkende internationale tentoonstellingen in België gehouden, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1969;

4° de wet van 9 augustus 1978 houdende instelling van een register van erkende octrooigemachtigden.

Art. 80

§ 1. De octrooiaanvragen die voor de inwerkingtreding van deze wet zijn ingediend, worden afgehandeld volgens de bepalingen die ten tijde van de indiening van toepassing waren.

§ 2. Deze wet is van onmiddellijke toepassing op de octrooien die voor haar inwerkingtreding zijn verleend, met behoud evenwel van de rechten die bij de inwerkingtreding van deze wet zijn verworven.

§ 3. De bepalingen van de artikelen 43, 44 en 75 zijn van toepassing op de octrooien die voor de inwerkingtreding van deze wet zijn aangevraagd of verleend.

De Koning bepaalt het bedrag, de termijn en de wijze van inning van de jaartaksen die voor de instandhouding van de in het eerste lid bedoelde octrooiaanvragen en octrooien verschuldigd zijn.

Art. 81

Uitgezonderd de artikelen 62 en 67 wordt de datum van inwerkingtreding van de artikelen van onderhavige wet door de Koning bepaald. Deze datum mag niet later vastgesteld worden dan vierentwintig maanden na de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Gegeven te Motril, 12 augustus 1981.

BOUDEWIJN

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Economische Zaken,

W. CLAES

De Minister van Begroting,

G. MATHOT

De Minister van Justitie,

PH. MOUREAUX

2° l'article 17 de la loi du 11 octobre 1919 réglant certaines questions en matière de propriété industrielle;

3° la loi du 15 juillet 1957 tendant à faciliter le dépôt des demandes de brevets, des marques de fabrique ou de commerce ainsi que des dessins et modèles industriels, à l'occasion des expositions internationales officielles ou officiellement reconnues organisées en Belgique, modifiée par la loi du 30 juin 1969;

4° la loi du 9 août 1978 créant un registre des mandataires agréés en matière de brevets d'invention.

Art. 80

§ 1er. Les demandes de brevet déposées avant l'entrée en vigueur de la présente loi, seront traitées selon les dispositions qui étaient applicables au moment du dépôt.

§ 2. La présente loi s'applique immédiatement aux brevets délivrés avant son entrée en vigueur, avec maintien toutefois des droits acquis au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi.

§ 3. Les dispositions des articles 43, 44 et 75 sont applicables aux brevets demandés ou délivrés avant l'entrée en vigueur de la présente loi.

Le Roi fixe le taux, le délai et le mode de perception des taxes annuelles dues pour le maintien des demandes de brevet et des brevets visés au premier alinéa.

Art. 81

A l'exception de celle des articles 62 et 67, la date d'entrée en vigueur des articles de la présente loi est fixée par le Roi. Cette date ne peut être postérieure à l'expiration d'un délai de vingt-quatre mois à compter de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Donné à Motril, le 12 août 1981.

BAUDOUIN

PAR LE ROI :

Le Ministre des Affaires économiques,

W. CLAES

Le Ministre du Budget,

G. MATHOT

Le Ministre de la Justice,

PH. MOUREAUX